AGATHA CHRISTIE

Şahidin Gözleri

ALTIN KİTAPLAR

Londra'nın zengin ailelerinden Argyle'lerin malikânesi korkunç bir cinayetle sarsılır. Zengin, güzel ve iyi yürekli Bayan Argyle başına şömine maşası vurularak öldürülmüştür. Tüm şüpheler evin oğlu Jacko Argyle'yi işaret eder. Ömür boyu hapse mahkûm olan genç adam cezaevinde zatürreeden ölür.

...Ve iki yıl sonra Arthur Calgary adında biri ortaya şok edici yeni bilgilerle çıkar: Jacko suçsuzdur. Bu gelişme ailedeki eski yaraların açılmasına ve belki de gerçek katilin yeniden harekete geçmesine neden olacaktır...

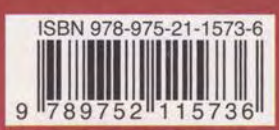
"Aile gerginlikleri ve kuşkular çok güzel işlenmiş. Çözüm ise Agatha Christie'ye özgü sürprizlerle dolu."

New York Times

Agatha Christie

ISBN 978-975-21-1573-6

ALTIN KİTAPLAR

ALTIN
KİTAPLAR

KİTABIN ORİJİNAL ADI

ORDEAL BY INNOCENCE

YAYIN HAKLARI

© AGATHA CHRISTIE
AKCALI TELİF HAKLARI AJANSI
ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ
VE TİCARET AŞ

KAPAK

GÜLHAN TAŞLI

BASKI

3. BASIM / NİSAN 2014 / İSTANBUL
ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ
VE TİCARET AŞ
Göztepe Mah. Kazım Karabekir Cad.
No: 32 Mahmutbey - Bağcılar / İstanbul
Matbaa Sertifika No: 10766

Bu roman 1979 yılında aynı isimle yayınevimiz tarafından yayımlanmıştır.

BU KİTABIN HER TÜRLÜ YAYIN HAKLARI
FİKİR VE SANAT ESERLERİ YASASI GEREĞİNCE
ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ VE TİCARET AŞ'YE AİTTİR.

ISBN 978 - 975 - 21 - 1573 - 6

ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ
Göztepe Mah. Kazım Karabekir Cad.
No: 32 Mahmutbey – Bağcılar / İstanbul
Yayınevi Sertifika No: 10766

Tel.: 0.212.446 38 88 pbx
Faks: 0.212.446 38 90

http://www.altinkitaplar.com.tr
info@altinkitaplar.com.tr

AGATHA CHRISTIE

Şahidin Gözleri

TÜRKÇESİ
ÇİĞDEM ÖZTEKİN

Billy Collins'e sevgilerimle...

Kendimi yargıladığımda kendi ağzım mahkûm ediyor beni... Dertlerim korkutuyor beni. Masum kalmaya gücüm olmadığını biliyorum.

Job

1. BÖLÜM

I

Ferry iskeleye vardığında hava kararmak üzereydi.

Aslında buraya çok daha önce gelebilirdi ama işin gerçeği bunu elinden geldiğince geciktirmeye çalışmıştı.

Arkadaşlarla Redquay'da yenen bir öğlen yemeği, gelişigüzel, havadan sudan sohbetler, ortak tanıdıkları çekiştirmeler... Bütün bunların tek nedeni içten içe yapması gerekeni yapmaktan kaçınıyor olmasıydı. Arkadaşları çaya kalmasını önermişler o da kabul etmişti. Ama sonunda zamanı gelmişti işte, artık bundan daha fazla kaçamayacağını biliyordu.

Kiraladığı araba onu bekliyordu. Arkadaşlarıyla vedalaşıp arabaya bindi. Kalabalık kıyı şeridinde yaklaşık 11 kilometre ilerledikten sonra sahilden ayrılıp ağaçlı bir yola saptılar ve iç kısma doğru ilerlediler. Yol bir süre sonra nehirdeki küçük taş iskelede son buldu.

Sürücü arabadan inerek buradaki büyük çanı olanca gücüyle çaldı. Böylece uzakta demirlemiş tekneyi iskeleye çağırıyordu.

"Sizi beklememi ister miydiniz efendim?"

"Hayır," dedi Arthur Calgary. "Bir saat sonrası için bir araba ayarladım, beni Drymouth'a götürecek."

Sürücü ücretini ve bahşişini aldı. Issız ve karanlık suları dikkatle süzerek, "Tekne de geliyor efendim," diye mırıldandı.

Ardından da yumuşak bir ses tonuyla iyi geceler diledi ve arabasına binip tepeye doğru hızla uzaklaştı.

Arthur Calgary iskelede yapayalnız kalmıştı. Bekliyordu. Düşünceleri ve karşılaşacaklarının endişesiyle baş başaydı artık. Buranın doğası ne kadar da vahşi, diye düşündü. İnsan kendini uygarlıktan uzak, ıssız İskoç göllerinden birinin kıyısında gibi hissediyor. Hâlbuki birkaç kilometre ötede otelleri, dükkânları, barları ve kalabalığıyla koskoca Redquay şehri var. İngiliz taşrasındaki bu tezatlara daha önce de birçok kez rastlamıştım.

Küçük iskeleye yaklaşmakta olan teknenin küreklerinin hışırtısını duyuyordu. Arthur Calgary ıslak, kaygan iskele rampasında yürüyerek tekne kaptanının uzattığı çengelli uzun sopaya tutundu ve tekneye bindi. Kaptan yaşlı bir adamdı. Adeta teknesiyle bütünleşmiş, tek vücut olmuş gibi bir izlenim uyandırdı Calgary'de.

İskeleden ayrılırken nehirden gelen soğuk, nemli rüzgârı hissettiler.

Kayıkçı, "Bugün hava oldukça serin," dedi.

Calgary de bunu onaylayarak bir önceki günden de daha serin olduğunu belirtti.

Kaptanın onu meraklı bakışlarla süzdüğünün farkındaydı ya da öyle olduğunu sandı. Sonuçta o bir yabancıydı. Hem de turistlerin geldiği sezon geçmiş olmasına rağmen oraya gelen bir yabancı. Üstüne üstlük bir de geliş saati; adamın ne düşünebileceğini anlayabiliyordu. Rıhtımdaki bir kafeye oturup çay içmeye hiç de uygun olmayan bir saatti bu. Valizi yoktu, öyleyse burada kalmayı planlıyor da olamazdı. Calgary, bu denli geç *kalmamın* anlamı var mıydı,

diye düşünüyordu. Yoksa bu denli geç kalmamın tek nedeni bilinçaltımda yapmak zorunda olduğum işten kaçınmak istemem, o anı elimden geldiğince geciktirmeye çalışmış olmak istemem miydi?"

Rubicon Nehri'ni geçmek...(*) nehir... nehir... Aklına birden başka bir nehir geldi: Thames Nehri...

Gözleri dalıp gitmişti nehre (üstelik de daha dün?...). Sonra dönmüş ve masanın karşısından kendini süzen adama bakmıştı. Onu anlamlı anlamlı süzen adama. Bu gözlerde tam olarak çözümleyemediği bir şey vardı. Adamın bir şey düşündüğü ama bunu açıklamaktan kaçındığı açıkça anlaşılıyordu.

Sanırım, diye düşünmüştü Calgary. Bunlar düşündüklerini belli etmeme eğitimi alıyorlar.

Aslına bakılırsa bu olay bütünüyle korkunçtu, bunu düşündükçe daha da iyi anlıyordu. Yapılması gerekeni yapmalı ve ardından da *unutmalıydı*.

Bir gün önceki konuşmaları anımsayınca kaşları çatıldı.

Sakin, nazik ama yorumsuz olarak, "Demek bunu yapmaya kararlısınız Doktor Calgary?" diyen sesi...

"Başka ne *yapabilirim* ki?" diye sormuştu hiddetle. "Bunu görmüyor musunuz? Bunu anlamanız gerek. Bundan kaçınmam olanaksız."

Aslına bakılırsa Arthur Calgary karşısındaki grimsi çukur gözlerdeki bakışı anlayamadığı gibi onun verdiği yanıta da şaşırmıştı:

"Bir şey yapmadan önce ele alınan konuya her yönden bakıp irdelemek, tüm olasılıkları düşünmek gerekir."

(*) "Rubicon'u geçmek" deyimi, geri dönüşü olmayan noktadan ileri gitmek anlamında kullanılır ve Jül Sezar'ın MÖ 49 yılında lejyonu ile bu nehri geçmesine atıfta bulunur. Rubicon orijinal Nehir yatağını değiştirdiği için bu tarihi suyolunun günümüzdeki Pisciatello Nehri olduğu kabul edilmektedir.

"Adalet söz konusuysa yalnızca bir tek bakış açısı olabilir, öyle değil mi?"

Hiddetle konuşmuştu, bir an böyle bir şeyi "örtbas etme" düşüncesinin bile kabul edilemez olduğunu düşündü.

"Bir bakıma öyle, ancak, çok daha kritik bir durum söz konusu olabilir –nasıl diyeyim– belki adaletten bile önemli..."

"Sizinle aynı fikirde değilim. Aileyi de düşünmemiz gerek."

Karşısındaki hemen yanıt vermişti.

"Ah, evet... kesinlikle... aile... Ben de zaten..."

Bu Calgary'ye saçma gelmişti. Eğer biri *onları* düşünüyorsa... Ancak karşısındaki adam o tatlı sesinde hiçbir değişiklik olmadan, "Her şey yalnızca size bağlı Doktor Calgary," demişti. "Elbette ki siz de kendinizce doğru bulduğunuzu yapmak zorundasınız."

Tekne kıyıya yanaştı.

Rubicon Nehri'ni geçmişti.

Kaptan, "Borcunuz dört peni bayım," dedi. "Geri dönecek misiniz?

"Hayır, dönüş yok!" (Ne korkunç, kaderci bir ifadeydi bu.)

Kaptana parayı verdikten sonra sordu.

"Buralarda "Güneş Burnu" diye bir malikâne varmış, nerede olduğunu biliyor musunuz?"

Yaşlı adamın gizlemeye çalıştığı merakı birden açığa çıkmıştı. Gözleri parlıyordu.

"Elbette biliyorum. İşte orada, sağınızda; ağaçların arasından görünüyor. Tepeye çıkın, sağdaki yolu takip edin, sonra da yeni açılan yoldan malikânenin arazisine girersiniz. Aradığınız en uçtaki ev..."

"Teşekkür ederim."

" 'Güneş Burnu' demiştiniz, değil mi? Yani Bayan Argyle'nin..."

Calgary hemen, "Evet... evet..." diyerek adamın sözünü kesti. Bu konuda daha fazla konuşmak istemiyordu. "Güneş Burnu."

Kaptan anlamlı bir şekilde ağzını çarpıtarak gülümsedi. Bir anda sanki meraklı, sinsi bir yaratığa dönüşmüştü.

Kaptan, "Malikâneye 'Güneş Burnu' adını *Bayan Argyle* savaş sırasında taktı," diye açıklamaya başladı. "O sıralar malikâne yeni yapılmıştı, tabii adı da yoktu daha. Binanın yapıldığı ağaçlıklı yerin adı aslında 'Yılan Burnu' idi. Tabii bu hanımefendinin hoşuna gitmedi 'Yılan Burnu' ismini malikânesine yakıştıramadı ve adını 'Güneş Burnu' koydu. Ama bizler oraya hâlâ 'Yılan Burnu' deriz."

Calgary sert ve soğuk bir ifadeyle teşekkür ederek adama iyi geceler diledi ve tepeye doğru tırmanmaya başladı. Herkes evindeydi, ortalıkta kimse görünmüyordu. Ama Calgary attığı her adımda çevresindeki evlerde görünmeyen bir sürü gözün kendisini izlediği gibi bir izlenime kapıldı. Sanki bu gizemli kişiler nereye, niçin gittiğini biliyor, birbirlerine, "Adam Yılan Burnu'na gidiyor," diyerek fısıldaşıyorlardı.

Yılan Burnu. Ne korkunç ama ne uygun bir isimdi buraya.

Yılanın dilinden bile daha keskin...

Calgary birden kendine geldi. Artık kendini toparlamalı, kafasında söyleyeceklerini iyice belirlemeliydi...

II

Calgary iki tarafı hoş, küçük villalarla çevrili yeni yolun sonuna vardı. Evlerden hemen hepsi yaklaşık beş yüz metrekare arsa içine yapılmıştı ve kayaların arasından çıkmış çiçekleri, krizantemleri,

gülleri, ateşçiçekleri ve sardunyalarla süslü bahçeleri ev sahiplerinin zevklerini yansıtıyorlardı.

Yolun sonunda üzerinde gotik harflerle "GÜNEŞ BURNU" yazılı olan büyük bir bahçe kapısı vardı. Calgary kapıyı açtı, içeri girdi ve bahçedeki kısa araba yolunda yürümeye başladı. Ev tam karşısındaydı; kendine özgü bir tarzı olmayan, üçgen çatılı, verandalı, modern koskocaman bir yapı... Şehrin kıyısında, üst sınıfın yaşadığı herhangi bir yerleşim yerinde ya da yeni gelişim bölgelerinde rastlanılabilecek türde bir binaydı bu. Calgary'ye göre bu ev buraya, bu doğaya hiç yakışmamıştı. Manzara olağanüstüydü. Dik bir yamaçla yükselen burnu çevreleyen ve sonra keskin bir kavisle yeniden kendi yatağına dönen nehir; karşıda yükselen ormanlarla kaplı tepeler ve yine çayırlar, meyve bahçelerinin arasından kıvrıla kıvrıla akıp nehre karışan dereler...

Calgary bir süre nehri seyretti. İnsan buraya peri masallarına yakışan, olağanüstü bir şato yaptırmalı; masallardaki şekerden, kurabiyeden yapılma saraylar gibi bir şey, diye düşündü. Oysa karşısındaki yapı çok para harcandığı hemen anlaşılan, sağlam, büyük, planlı ama kesinlikle sıradan ve de hayal gücünden yoksun bir malikâneydi.

Gerçi bundan dolayı Argyle'leri suçlamak haksızlık olurdu. Onlar burayı yalnızca satın almışlardı. Yaptıran onlar değildi. Ama yine de onlar ya da aralarından biri (belki Bayan Argyle?) burayı özellikle seçmişti...

Calgary kendi kendine, "*Artık bunu daha fazla geciktiremezsin*," dedi ve zile bastı.

Bir süre bekledi, sonra zili yeniden çaldı.

İçeride hiç ayak sesi duyulmadığı halde kapı birden açıldı.

Calgary ister istemez irkilerek geri çekildi. Karşısında genç bir kız belirmişti; adeta bir trajedi simgesi gibi görünen, üzgün, mahzun bakışlı, acı çeken bir yüzdü karşısındaki... Genç bir kızın yüzü. Calgary'nin içeri girmesini engellemek istercesine kapıda bariyer oluşturan bu kızın, bu hüzün maskesinin altında yakın geleceğin kaçınılamaz karanlığına çaresiz boyun eğmiş gibi bir hali vardı.

Calgary ilk şaşkınlığını üzerinden atarak tam bir İrlandalı tipi, diye düşündü. Simsiyah dalgalı gür saçları, lacivert gölgeli gözleri, çıkık elmacıkkemikleri, düzgün hatları ve kemik yapısıyla çok güzel ama hüzünlü bir yüzdü bu.

Genç kız eşikte durmuş, düşmanca bakışlarla Calgary'yi süzüyordu.

Birden, "Buyrun, bir şey mi istediniz?" diye sordu.

Calgary, "Bay Argyle evde mi?" diye sordu.

"Evde ama kimseyle görüşmüyor. Yani tanımadığı kimselerle. Sizi de tanımıyor sanırım?"

"Haklısınız. Beni tanımıyor, ama..."

Genç kız kapıyı kapamaya yeltendi.

"Öyleyse ona mektup yazın..."

"Özür dilerim ama kendisiyle muhakkak, şahsen görüşmem gerekiyor. Siz kızı, Miss Argyle misiniz?"

Genç kız isteksizce, "Evet," dedi. "Adım Hester Argyle. Babam –randevusu olmayan– hiç kimse ile görüşmüyor. En iyisi siz ona yazın."

"Ama ben çok uzaktan geliyorum..."

Genç kız kayıtsız bir havada, "Herkes aynı şeyi söylüyor," dedi. "Gazetecisiniz değil mi? Artık bu konu kapandı bitti sanıyordum."

"Hayır, ben gazeteci filan değilim.

Genç kız Calgary'yi kuşkulu gözlerle süzdü. Ona inanmadığı anlaşılıyordu.

"Peki, öyleyse ne istiyorsunuz?"

O sırada, Hester'ın arkasında, antrenin arka kısmında başka bir kadın belirdi. Orta yaşlı, ağarmaya başlamış sarı saçlarıyla ablak yüzlü bir kadındı bu. Saldırıya hazır bir ejderha gibi merdiven eşiğinde bekliyordu.

"Erkek kardeşinizle ilgili bir konu hakkında görüşmek istiyordum Miss Argyle."

Hester'ın bir an soluğu kesilir gibi oldu.

"Michael'la mı ilgili?

"Hayır, kardeşiniz Jack'le ilgili."

Hester birden isyan edercesine haykırdı. "Biliyordum! Jacko için geldiğinizi biliyordum! Neden bizi rahat bırakmıyorsunuz artık? Her şey oldu bitti. Neden hâlâ bu konunun üstüne gidiyorsunuz?"

"Bu konuda her şeyin bittiğini iddia etmek doğru değil sayın bayan."

"Ama *bitti.* Jacko öldü. Onu neden rahat bırakmıyorsunuz? Her şey bitti! *Geçti.* Gazeteci değilseniz bile ya doktor ya psikolog ya da buna benzer bir şey olmalısınız. Lütfen gidin. Babam çok meşgul bir adam. Rahatsız edilmek istemiyor."

Yeniden kapıyı kapamaya yeltendiği anda Calgary hızla cebinden çıkardığı mektubu uzattı.

"Bu mektup Bay Marshall'dan."

Hester şaşırmıştı. Zarfı sımsıkı kavrayarak kararsızlık içinde mırıldandı. "Bay Marshall'dan mı? Yani Londra'dan Bay Marshall mı?"

Bu arada antrede bekleyen orta yaşlı kadın da genç kızın yanına sokulmuştu. Kuşkulu gözlerle Calgary'yi süzüyordu. Bu durum

Calgary'ye uzak diyarlardaki manastırları anımsatmıştı. Karşısındaki tipik bir rahibe yüzüydü. Yuvarlak yüzünü çevreleyen beyaz bonesi, siyah elbisesi ve duvağıyla manastırın büyük kapısındaki küçük pencereyi aralayıp sizi bekleme odasına ya da başrahibenin yanına götürmeden önce kuşkuyla süzen rahibelerde rastlanılan türde bir ifadeydi karşısındaki.

Kadın kuşkuyla, adeta suçlarcasına, "Demek sizi Bay Marshall gönderdi?" dedi.

Hester elinde tuttuğu zarfa bakıyordu. Sonra hiçbir şey söylemeden koşarak merdivenlerden yukarı çıktı.

Calgary kapının eşiğinde durmuş, bir cadıyı andıran kadının kuşkulu ve suçlayıcı bakışlarına aldırmamaya çalışarak bekliyordu.

Bir şeyler söylemek istiyor, ama aklına hiçbir şey gelmiyordu. Bu yüzden de sessiz kaldı.

Az sonra yukarıdan Hester'ın soğuk, düşmanca sesi duyuldu.

"Babam yukarı gelmenizi söyledi."

Gönüllü bekçi köpeği istemeyerek de olsa yana çekilerek yol verdi. Ancak kuşkulu ifadesinde en ufak bir değişiklik bile olmamıştı. Calgary onun önünden geçerek şapkasını holdeki sandalyelerden birinin üzerine bıraktıktan sonra merdiven başında onu bekleyen Hester'ın yanına çıktı.

Evin içi Calgary'ye bir hayli temiz ve düzenli göründü. Buranın bakımlı bir zengin evi olduğu hemen anlaşılıyordu.

Hester, Calgary'yi uzun bir koridordan geçirerek üç basamak indirdi. Sonra bir kapı açarak genç adamı içeri aldı ve arkasından kendisi de girerek kapıyı kapadı.

Girdikleri yer bir kütüphaneydi. Calgary zevkle etrafına bakındı. Buranın havası evin diğer bölümlerinden çok farklıydı. Burası

bir erkeğin *yaşadığı* yazdığı, okuduğu, çalıştığı ve de dinlendiği bir yerdi. Duvarlar kitaplarla dolu raflarla çevriliydi. Koltuklar oldukça yıpranmış olsa da geniş, rahat ve kullanışlıydı. Yazı masasının üstünde karmakarışık duran kâğıtlar, sehpaların üstüne atılmış kitapların dağınıklığına rağmen oda Calgary'nin çok hoşuna gitmişti. Bu arada gözü odanın dip kısmındaki kapıdan dışarı çıkmakta olan genç ve oldukça güzel bir kadına takıldı. Yaşlıca bir adam ise elinde tuttuğu mektupla ayağa kalkıp Calgary'yi karşıladı.

Leo Argyle'nin Calgary'de bıraktığı ilk izlenim adamın hayaletten farksız olduğuydu. İnce, soluk çehreli bir adamdı. Kulağa hoş gelen çok alçak bir sesle konuşuyordu.

"Bay Calgary, buyrun oturun lütfen."

Calgary oturdu. Kendisine sunulan sigarayı aldı. Ev sahibi de karşısına geçti. Tüm bunlar sanki zaman kavramının olmadığı bir dünyadaymışlar gibi telaşsız ve son derece sakin bir şekilde gerçekleşmişti. Leo Argyle konuşurken dudaklarında hiç kaybolmayan hafif bir gülümseme vardı. Bu arada kanı çekilmiş parmaklarıyla elindeki mektuba hafif hafif vuruyordu.

"Bay Marshall, bizlere önemli bir konudan bahsedeceğinizi yazmış, ancak bunun ne olduğunu belirtmemiş," dedi ve daha da belirginleşen bir gülümsemeyle ekledi. "Avukatlar yazılarında kendileri açısından bağlayıcı olmaması için biraz fazla özenli davranıyorlar, öyle değil mi?"

Karşısında oturan adamın aslında mutlu bir insan olduğunu fark etmek Calgary'yi çok şaşırttı. Bu belki coşkulu bir mutluluk değildi ama adam mutluydu: Leo Argyle kendi kabuğuna çekilmiş; kendine özgü, gölgeli, karanlık bir dünyada mutluluğu bulmuştu. Dış dünya ile bağlantılarını koparmıştı. Başkalarının bilmediği, giremediği

mutlu bir dünyada huzuru bulmuştu. Calgary bunun kendisini neden bu kadar şaşırttığına bir anlam veremiyordu ama şaşırmıştı işte.

Calgary derin bir soluk alıp konuşmaya başladı.

"Beni kabul ettiğiniz için çok teşekkür ederim." Basmakalıp giriş sözcükleriydi bunlar.

"Size söyleyeceklerimi yazmaktansa bizzat gelmemin daha doğru olacağını düşündüm." Bir an için sustu, sonra birden üzüntüyle ekledi. "Bunu söylemek çok zor... Çok çok zor."

"Acele etmenize hiç gerek yok."

Leo Argyle hâlâ nazik ve sakindi. Daha sonra yardımcı olmak istercesine Calgary'ye doğru eğildi.

"Getirdiğiniz bu mektuptan anladığım kadarıyla, ziyaretinizin nedeni, zavallı oğlum Jacko, yani Jack olmalı. Biz aile içinde onu 'Jacko' diye çağırırdık."

Calgary'nin söylemeyi tasarladığı sözlerin tamamı aklından uçup gitmişti. Söylemek zorunda olduğu gerçeğin korkunçluğundan ürküyor, bunu nasıl açıklayacağını bilemiyordu. Yeniden kekeledi.

"Söylemesi o kadar zor ki..."

Leo Argyle kısa bir sessizliğin ardından, "Eğer bunun size bir yardımı olacaksa," dedi. "Şunu bilmelisiniz ki hepimiz Jacko'nun pek normal bir genç olmadığını biliyorduk. Dolayısıyla onunla ilgili anlatacaklarınız ne olursa olsun bizim için sürpriz olmayacaktır. Yaşanılan çok korkunç bir trajediydi ama ben hep Jacko'nun eylemlerinden sorumlu tutulamayacağına inandım."

Calgary "Elbette ki öyle," diyen Hester'ın sesiyle irkildi.

O an onun odada olduğunu tamamen unutmuş olduğunu fark etti. Hester, Calgary'nin hemen arkasındaki koltuğun kenarına oturmuştu.

Calgary başını çevirince Hester hiddetle ona doğru eğilerek, "Jacko hep tuhaftı," dedi. "Aynen küçük bir çocuk gibi davranırdı, özellikle de öfkelendi mi gözü hiçbir şeyi görmezdi... Eline ne geçerse kapar, karşısındakinin üzerine yürürdü."

"Hester... Hester... yavrum!" Leo Argyle'nin sesinden sinirlendiği anlaşılıyordu.

Genç kız birden kızararak şaşkınlık içinde elini ağzına götürdü.

"Çok üzgünüm, bağışlayın," diye mırıldandı panikleyerek. "Öyle demek istememiştim... unutmuşum... ben... ben böyle şeyler söylememeliyim, özellikle de şimdi –her şey bittikten– konu kapandıktan sonra..."

Suçüstü yakalanmış bir çocuğa benziyordu.

"Evet, bitti artık," diye yineledi Leo Argyle. "Bütün bunlar geçmişte kaldı. Ben –hepimiz– ona hasta gözüyle bakıyor, onun normal olmadığına inanıyoruz. Bir hilkat garibesi... Kendini bilmez, uyumsuz! Sanırım durumun en iyi açıklaması da bu." Calgary'ye baktı. "Sizce de öyle değil mi?"

Calgary kararlılıkla, "Hayır," dedi.

Odada anlık bir sessizlik oldu. Bu olumsuz ve sert çıkış karşısında odadakiler hayretten donup kalmışlardı.

Calgary bu ani tepkisinin etkisini biraz olsun giderebilmek amacıyla, "Çok özür dilerim," dedi. "Ancak bakın, şu an için durumu anlamanız olanaksız. Açıklamam gerekiyor."

"Demek öyle," diyen Leo Argyle bir an düşündü ve sonra Hester'ı dönerek, "Hester, sanırım bizi yalnız bırakman daha doğru olacak," diye ekledi.

"Hiçbir yere gitmiyorum! Neler olup bittiğini öğrenmek benim de hakkım."

"Duyacaklarımız hiç hoş olmayan şeyler olabilir ama..."

Hester sabırsızlık içinde haykırdı.

"Jacko'nun daha başka kötülükler yapmış olmasının artık ne önemi olabilir ki? Nasıl olsa her şey *bitti*."

Calgary telaşla atıldı.

"Lütfen bana inanın. Konu kardeşinizin yapmış olduğu bir şey değil, tam aksine..."

"Anlayamadım, aksine derken..."

O anda odanın dip kısmındaki kapı açıldı ve içeri Calgary'nin daha önce çıkarken gördüğü genç kadın sırtında paltosu, elinde küçük bir evrak çantasıyla girdi.

Leo Argyle'ye dönerek, "Ben gidiyorum," dedi ve, "Yapacağım başka bir şey var mıydı?" diye sordu.

Argyle kısa bir tereddüdün ardından (Calgary adamın bu tereddüdünün çok doğal olduğunu düşünüyordu.) genç kadının kolunu tutarak kendine doğru çekti.

"Gwenda lütfen otur!" Bu... bu bey... Doktor Calgary. Bayan da şey, şey..." Yine duraksadı. "Şey yani... Miss Vaughan. Kendisi birkaç yıldan beri sekreterliğimi yapıyor. Doktor Calgary buraya Jacko hakkında bir şeyler söylemeye ya da sormaya gelmiş..."

Calgary, "Evet, size bir konuda açıklama yapmaya geldim," diyerek Leo Argyle'nin sözünü kesti. Belki farkında değilsiniz ama her geçen dakika işimi daha da zorlaştırıyorsunuz."

Hepsi şaşkınlık içinde onu süzüyorlardı. Calgary yalnızca Gwenda'nın gözlerinde, onu anladığını belirten bir pırıltı gördü. Sanki bir an için aynı görüşte birleşmişlerdi ve kadın bakışlarıyla aynen şöyle diyordu:

"Evet, Argyle'lerin ne denli zor insanlar olduğunu ben de çok iyi biliyorum."

Calgary, onun çok güzel bir genç kadın *olduğunu* düşündü. Aslında çok da genç sayılmazdı. Otuz yedi otuz sekiz yaşlarında olmalıydı. Gwenda'nın siyah saçları, kara gözleri, güzel kıvrımlı bir vücudu vardı. Canlı ve sağlıklı görünüyordu. Yetenekli ve zeki bir kadın olduğu anlaşılıyordu.

Leo Argyle soğuk bir ifadeyle, "Sizi zor duruma düşürdüğümün farkında değildim Doktor Calgary," dedi. "Böyle bir amacım olmadığına inanın. Eğer doğrudan konuya girerseniz..."

"Evet, biliyorum, lütfen böyle söylediğim için beni bağışlayın. Ancak bunun nedeni –sizin ve kızınızın– sürekli olarak artık her şeyin bitmiş olduğunun altını çizmeniz ve bu konudaki ısrarınız... Hayır, henüz hiçbir şey *bitmedi*. Bilirsiniz bir deyiş vardır. Kimin söylediğini anımsamıyorum. Aynen şöyle: "*Her şey yerli yerine oturmadan...*"

"Hiçbir şey bitmiş sayılmaz." Cümleyi tamamlayan Miss Vaughan oldu. "Evet, bu Kipling'in bir sözüdür."

Sonra Calgary'ye cesaret vermek istercesine başını salladı. Calgary ona karşı minnettarlık duyuyordu.

Calgary derin bir soluk aldıktan sonra yeniden konuya girdi.

"Evet, sanırım söyleyeceklerimi dinledikten sonra neden gergin olduğumu, neden sıkıldığımı, daha doğrusu neden üzüldüğümü çok daha iyi anlayacaksınız. Konuya girmeden önce, size biraz kendimden bahsetmeliyim. Ben jeofizikçiyim. Bir süre öncesine kadar Antarktika'da araştırma yapan bir keşif heyetindeydim. İngiltere'ye birkaç hafta önce döndüm."

Gwenda, "Hayes Bentley Keşif Heyeti, değil mi?" diye sordu.

Calgary genç kadına dönerek, "Evet, Bentley'nin keşif heyetiyle birlikte gitmiştim. Bunları size anlatmamın nedeni, benim hak-

kımda biraz olsun bilgi sahibi olmanızı sağlamak ve son iki yılda burada olanlardan haberdar olamamamın nedenlerini açıklamak."

Gwenda yine ona yardımcı olmaya çalışarak, "Yani cinayet filan gibi olayları mı kastediyorsunuz?" diye sordu.

"Evet, Miss Vaughan, söylemek istediğim tam olarak bu."

Calgary, Leo Argyle'ye döndü.

"Bunun sizin için çok üzücü olabileceğinin farkındayım, lütfen beni bağışlayın, ama bazı tarih ve saatlerle ilgili sizinle yeniden konuşmam gerekiyor. Tamamen kontrol amaçlı olarak. İki yıl önce, 9 Kasım günü, akşam saat altı sularında oğlunuz Jack Argyle (yani sizin deyişinizle Jacko) buraya gelip annesi Bayan Argyle ile konuşmuştu, değil mi?"

"Evet, karımla konuşmuştu."

"Sıkıntıda olduğunu söyleyip annesinden para istemişti, değil mi? Bu daha önceleri de olmuştu sanırım..."

Leo Argyle iç çekerek, "Hem de pek çok kez," dedi.

"Bayan Argyle bu isteği reddetti. Jacko çok öfkelendi, küfretti hatta annesini tehdit etti. Sonra kapıyı çarparak çıkıp gitti. Giderken de yine geleceğini ve Bayan Argyle'yi pişman edeceğini söyledi. 'Parayı verme de gör neler olacağını. Hapse atılmama göz yumacak değilsin herhalde!' diye bağırdı, değil mi? Bayan Argyle de, 'Yavaş yavaş senin için en iyisinin bu olduğuna inanmaya başlıyorum,' diye karşılık verdi, öyle değil mi?"

Leo Argyle huzursuzluk içinde yerinde kıpırdamaya başlamıştı.

"Karımla bu konuyu uzun uzun konuştuk. Jacko bizi çok üzüyordu. Bu yüzden çok mutsuzduk. Başına açtığı her beladan onu kurtardık, her defasında yeni bir başlangıç yapmanın onu düzelteceğini düşündük ama olmadı. Hatta hapse girmesi durumunda bu tür

bir şokun aklını başına getirebileceğini bile düşündük." Sesi giderek kısılmıştı. Sonra birden ekledi. "Lütfen devam edin Bay Calgary?"

"O akşam karınız öldürüldü. Başına şömine maşası ile vurularak öldürülmüştü. Maşanın üstünde oğlunuzun parmak izleri bulundu. Yazı masasının çekmesinde kilitli duran önemli miktarda para da kaybolmuştu. Polis, oğlunuzu Drymouth'ta yakaladı. Para üzerindeydi. Paranın büyükçe bir kısmı, beş sterlinlik banknotlar halindeydi. Bir tanesinin üstünde de bir isim ve adres yazılıydı. Parayı o sabah Bayan Argyle'ye ödeyen bankadaki memur bu sayede paraları teşhis edebildi. O sabah bu parayı kendi eliyle Bayan Argyle'ye vermişti. Oğlunuz yargılandı ve suçlu bulunup hüküm giydi."

Calgary bir an sustuktan sonra ekledi.

"*Jack, bilerek ve isteyerek adam öldürmekten, yani kasıtlı cinayetten hüküm giydi.*"

Calgary sonunda söyleyebilmişti o bir türlü ağzına alamadığı korkunç sözcüğü: *cinayet...*

"Avukatınız, yani oğlunuzun savunmasını üzerine alan Bay Marshall'dan öğrendiğime göre, oğlunuz yakalandığı andan hüküm giydiği ana kadar cinayetle suçlanmayı kesin bir dille, kendinden emin hatta küstah bile sayılabilecek bir tavırla reddetmiş, umudunu hiç kaybetmemiş. Polisin yaptığı incelemeye göre Bayan Argyle'nin yedi ile yedi buçuk arasında öldürülmüş olması gerekiyormuş. Jacko sürekli olarak cinayet işlendiği sırada, buradan bir buçuk iki kilometre uzakta olduğunu, dolayısıyla suçsuz olduğunu kanıtlayabilecek çok sağlam bir tanığının olduğunu iddia etmiş. Söylediğine göre saat yediden hemen önce Drymouth'a gitmek üzere yolda otostop yapmış, koyu renk spor bir araba (karanlık olduğundan renginin siyah veya lacivert mi olduğunu fark edememiş) kullanan orta yaşlı bir adam onu arabasına almıştı. Polis bu arabanın izini bulmak için

elinden geleni yapmış, yapılan tüm araştırmalara, gazete ilanlarına rağmen ne polis ne de avukatlar bu araba ve sahibi hakkında en ufak bir ipucuna ulaşabilmişti. Sonunda avukatlar da dahil herkes bunun Jack'in çok acemice uydurduğu bir gerekçe olduğu kanısına varmışlar."

"Mahkeme sırasında savunma avukatı çok ünlü bir psikiyatrisi tanık kürsüsüne çıkarmış. Amacı Jack Argyle'nin akli dengesinin bozuk olduğunu, cezai sorumluluğunun olamayacağını kanıtlamakmış. Tabii bu yargıcı daha da kızdırmış ve sanığı ömür boyu hapse mahkûm etmiş. Jack Argyle de tutuklandıktan altı ay sonra hapishanede zatürreeden ölmüş."

Calgary sustu. Üç çift göz genç adama dikilmişti. Gwenda ilgi ve dikkat, Hester kuşkuyla karışık bir korku, Leo Argyle ise bomboş gözlerle bakıyordu.

Calgary, "Buraya kadar söylediklerim doğru, değil mi?" dedi.

"Kesinlikle doğru. Yalnız anlayamadığım bir şey var, unutmaya çalıştığımız bu üzücü olayın üzerinden yeniden geçmek gerçekten gerekli miydi?"

"Beni bağışlayın. Buna zorunluydum. Sanırım, o zaman verilen bu kararı haksız bulmamıştınız, değil mi?"

"Ortada acı bir gerçek vardı Doktor Calgary. *Gerçeklere* ve gerçeklerin ortaya konuluş şekline bakılınca bu bir cinayetti. Ancak gerçeklerin *derinine inildiğinde* hafifletici sebepler olduğu görülüyordu. Oğlumun yasalar öyle olduğunu kabul etmese de akli dengesi bozuktu. Cezai sorumluluğu tanımlayan yasalar, boşluklarla dolu ve kesinlikle tatminkâr değil. Emin olun Doktor Calgary, eğer Rachel (yani karım) hayatta olsaydı o bile bir cinnet anının sonucunda ortaya çıkan bu sonuçtan ötürü onu bağışlardı. Karım psikolojiden,

insan ruhundan, davranış bilimlerinden çok iyi anlardı. Jacko'yu kesinlikle suçlu görmezdi."

Hester, "Annem, Jacko'nun ne denli kötü olabileceğini bilirdi," diye ekledi. "Bazı şeyleri istemeden yapıyordu, kardeşimin elinde değildi bu."

Calgary ağır ağır, "Demek hiçbirinizin aklına onun suçsuz olabileceği gelmedi, öyle mi?" diye sordu.

Hester şaşkınlıkla baktı.

"Neden kuşkulanacaktık ki? Jacko suçluydu. Annemi öldürdü."

Leo Argyle başını sallayarak itiraz etti.

"Tam olarak *suçlu* olduğunu söyleyemeyiz. Bu sözcük hoşuma gitmiyor."

"Aslında bu keskinlikle doğru bir sözcük değil," diyen Calgary derin bir soluk aldı. "Yanlış bir ifade çünkü Jack Argyle suçsuzdu!"

2. BÖLÜM

Bu aslında onları da heyecanlandıran olağanüstü bir haber olmalıydı. Ama olmadı. Calgary büyük bir şaşkınlık, sevinçle karışık bir algılama güçlüğü, inanamama ve sabırsız sorularla karşılaşacağını sanıyordu... Oysa bunlardan hiçbiri olmadı. Karşısındaki üç kişi onu kuşkuyla süzüyordu. Gwenda Vaughan'ın kaşları çatılmıştı. Hester kocaman açtığı gözleriyle Calgary'ye dik dik bakıyordu. Belki de doğal olan buydu, böyle bir haberi kabullenmek hiç de kolay değildi.

Leo Argyle çekinerek, "Yani siz de benimle aynı görüştesiniz, öyle değil mi Doktor Calgary," dedi. "Oğlumun yaptıklarından sorumlu tutulmaması gerektiğine inanıyorsunuz. Demek istediğiniz buydu, değil mi?"

"Hayır, *demek istediğim kesinlikle bu değil*. Neden anlamak istemiyorsunuz? Cinayeti o *işlemedi*. O *yapmadı*. *Yapamazdı* da! Ne yazık ki bir dizi şanssızlık ve kötü rastlantı sonucunda masum olduğunu *kanıtlayamadı*. Oysaki ben onun suçsuz olduğunu kanıtlayabilirdim."

"Siz mi?"

"*Onu arabasına alan bendim*."

Calgary bu sözleri öylesine doğal bir şeymiş gibi söylemişti ki ilk anda kimse bu sözcüklerin anlamını algılayamadı. Onlar kendi-

lerini toparlayamadan odanın kapısı açıldı ve Calgary'nin daha önce de gördüğü ablak yüzlü kadın içeri girdi.

"Kapının önünden geçerken duydum," dedi. "Bu adam, Jacko'nun Bayan Argyle'yi öldürmediğini söylüyordu. Neden söyledi bunu? Nereden biliyor?"

Kadının sert ve acımasız ifadesi birden yumuşadı. Ses tonu da acıklı, yalvaran bir hal aldı.

"Ben de dinlemeliyim bunu. Dışarıda oturup merak içinde kıvranamam."

Leo Argyle anlayışla, "Elbette Kirsty," dedi. "Sen de aileden sayılırsın." Sonra da Calgary'ye kadını tanıştırdı. "Miss Lindstrom, Doktor Calgary. Doktor bize akıl almaz şeyler anlatıyor Kristy."

Kirsty'nin, İsveçlere özgü adı Calgary'yi şaşırtmıştı. Konuşmasında çok hafif bir yabancı aksanı seziliyor olsa da İngilizcesi kusursuzdu.

Kadın, Calgary'yi suçlayan bakışlarla süzerek, "Buraya gelip böyle herkesi üzecek, heyecanlandıracak şeyler söylememeliydiniz," dedi. "Onlar bu felakete sabırla göğüs gerdiler, kaderlerine boyun eğmeyi öğrendiler. Şimdi söylediklerinizle onları yeniden altüst ettiniz. Tanrı'nın buyruğu buydu, öyle olmasını o istedi."

Kadının bu sözleri söylerkenki buyurgan tavrı Calgary'yi sinirlendirmişti. Bir an kadının felaketlerden zevk alan bir cadı olabileceğini düşündü. Ancak bu kez ona bu şansı tanımayacaktı.

Tok bir ses ve sert, kararlı bir tavırla, "O akşam yediye beş kala Drymouth'a giden anacaddede, otostop yapmaya çalışan bir genci arabama aldım ve onu Drymouth'a götürdüm. Yolda uzun uzun konuştuk. Bende sevimli, cana yakın bir genç izlenimini bıraktı," dedi.

Gwenda, "Jacko'da şeytan tüyü vardı, herkes onu sever, sempatik bulurdu," dedi. "Onu asıl mahveden siniri ve hırçınlığıydı. Tabii dürüst de değildi." Biraz düşündükten sonra ekledi. "Ama insanlar bunu ancak onu yakından tanıdıktan sonra fark ederlerdi."

Kirsty Lindstrom, genç kadına dönerek, "Ölmüş bir adamın ardından böyle konuşmanız doğru değil," dedi.

Leo Argyle belli belirsiz bir öfkeyle homurdandı.

"Lütfen devam edin Doktor Calgary. Madem gerçek buydu neden o zaman ortaya çıkmadınız?"

Hester da heyecandan soluk almakta zorlanarak söze karıştı.

"Evet. Neden bu zamana kadar saklandınız? Gazetelerde ilan verip çağrıda bulunmuştuk. Nasıl bu kadar bencil, bu kadar kötü olabildiniz..."

"Hester... Hester!..." Leo Argyle kızını yine uyardı. "Doktor Calgary de bize öyküsünü anlatıyor zaten."

Calgary doğrudan genç kıza dönerek, "Neler hissettiğinizi çok iyi anlıyorum," dedi. "Bu konuda neler hissettiğimi ve de neler hissedeceğimi bir ben bilirim..." Sonra kendini toparlayarak anlatmaya başladı.

"Neyse, öykümüze devam edelim. O akşam trafik çok yoğundu. Yediden önce arabama aldığım ve adını öğrenemediğim bu delikanlıyı Drymouth meydanında bıraktığımda saat yedi buçuğu geçmişti. Bu da onu adını temize çıkarmaya yeter sanırım. Polis incelemesine göre, cinayet yedi ile yedi buçuk arasında işlenmişti. Dolayısıyla da bu onun annesini öldürmüş olamayacağını gösteriyor."

Hester başını sallayarak atıldı. "Peki, ama siz neden..."

"Lütfen biraz sabırlı olun Miss Argyle. Bunu anlayabilmeniz için biraz eskiye gitmem gerekiyor. O sırada Drymouth'ta bir arkadaşımın dairesinde kalıyordum. Birkaç günlüğüne gelmiştim buraya. Kendisi denizci olan bu arkadaşım o sıralar denize açılmıştı. O denizdeyken dairesinde kalabileceğimi belirtmişti. Ayrıca denize açılırken özel bir garaja bıraktığı arabasını da alıp kullanabileceğimi belirtmişti. 9 Kasım günü, yani olay günü akşamı trenle Londra'ya dönmeye karar vermiştim. Ancak bundan önce, Drymouth'un yaklaşık altmış kilometre batısında küçük bir evde oturan ailemizin çok

sevdiği ihtiyar dadımı ziyaret etmek niyetindeydim. Bu programımı gerçekleştirdim de. Öğleden sonra dadıma gittim. Dadım çok ihtiyar ve bunamak üzere olmasına rağmen beni görünce çok sevindi. Gazetelerden benim kutuplara gideceğimi okuyunca çok heyecanlanmıştı. Onu fazla yormamak için kısa bir süre oturup kalktım. Niyetim dönüşte Redmyn'e gidip ihtiyar yargıç Peasmarsch'a da uğramaktı. Yargıcın kütüphanesinde çok ender bulunan kitaplar vardır, özellikle de orada bulunan keşiflere ilişkin bir bilimsel kitabın bir bölümünü kopya etmek istiyordum. İhtiyar yargıcın evinde telefon yoktu. Yaşlı dostum telefon, radyo, televizyon, sinema ve jet uçaklarından hoşlanmaz, onlara şeytan işi derdi. Dolayısıyla onu evde bulmak için şansımı denemekten başka yapabileceğim bir şey yoktu. Oraya vardığımda panjurlarının kapalı olduğunu gördüm. Uzunca bir süre için bir yere gitmiş olmalıydı. Katedralde kısa bir süre oyalandıktan sonra üçgeni tamamlayacak şekilde bu kez de anayoldan Drymouth'a döndüm. Böylece apartmana dönüp eşyalarımı toplamak, arabayı götürüp garaja koymak, sonra da trene binmek için fazlasıyla zamanım olacaktı. Eve dönerken size daha önce de söylediğim gibi otostop yapan bir delikanlıyı arabaya alıp kent merkezine kadar götürdüm ve bıraktım. Sonra da planladığım şekilde hareket ettim. İstasyona erken gelmiştim, hâlâ zamanım vardı, sigara almak için istasyonun dışına çıktım. Tam karşıdan karşıya geçerken birden köşeyi dönüp hızla gelen bir kamyon bana çarptı.

Orada bulunanlar benim yarasız beresiz yerden kalktığımı, "Hiçbir şeyim yok, trene yetişmem gerek," diyerek yeniden istasyona koştuğumu söylediler. Trene binmişim de. Tren Londra'da Paddington İstasyonu'na vardığında beni kompartımanımda baygın bulmuşlar. Hemen ambulansa koyup hastaneye kaldırmışlar. Beyin sarsıntısı geçiriyormuşum, bu gibi travmaların bir sonucu olarak bellek kaybı çok sık görülen bir durummuş.

Birkaç gün sonra kendime geldiğimde kazayı da Londra'ya nasıl geldiğimi de hiç anımsamıyordum. Tek anımsadığım Polgarth'taki yaşlı dadımı ziyaret ettiğimdi. Bunun dışında her şey kayıptı, sanki hiç yaşanmamış gibi. Bana bunun doğal olduğunu, endişelenmememi söylediler. Yaşamımdaki bu kayıp saatlerin çok önemli olabileceği kimin aklına gelirdi ki? Dolayısıyla o sırada o akşam Redmyn-Drymouth arasındaki eski yola saptığım ve otostop yapan bir genci arabaya aldığım konusunda bir fikrim yoktu.

İngiltere'den ayrılmama çok az zaman kalmıştı. Hastanede bana tam bir dinlenme olanağı sağlamak, heyecanlanmamı kesinlikle engellemek için gazete bile okutmuyorlardı.

Hastaneden doğruca Avustralya'ya uçmak üzere havalimanına gittim. Keşif heyetine orada katılacaktım. Öncesinde bu uzun yolculuğu kaldırıp kaldıramayacağım konusunda epeyce tartışma oldu ama sonunda gitmeme karar verdiler. Avustralya'da hazırlıklarla öylesine meşguldüm ki gazetelerde cinayet haberlerini okuyacak zamanım hiç olmadı. Zaten tutuklamanın ardından gazetelerin heyecanı da yatışmış olmalıydı. Olaya ilişkin mahkeme sürerken ben Güney Kutbu'na doğru yola çıkmıştım bile."

Calgary anlatmaya kısa bir ara verdi. Herkes büyük bir dikkat ve ilgiyle ona bakıyordu. Sonra tekrar başladı.

"Olayı bir ay kadar önce, İngiltere'ye döndüğümde öğrendim. Hem de tesadüfen... Yanımda getirdiğim bazı örnekleri paketlemek için pansiyoncu kadından eski gazete istemiştim. Kadın kömürlükte sakladığı gazetelerden bir tomarını alıp getirdi. İçlerinden birini masanın üzerine yaydım, tam getirdiğim örnekleri koyacakken bir fotoğraf ilgimi çekti. Bu bana yabancı gelmeyen bir gencin fotoğrafıydı. Onu nerede görmüş olduğumu, kim olduğunu anımsamaya çalıştım. Ancak işin içinden çıkamadım. Tuhaftır ama tek anımsayabildiğim onunla yılanbalıkları hakkında konuştuğumuzdu. Yılanbalıklarının yaşamları hakkında anlattığım efsane onun çok ilgisini

çekmiş ve eğlendirmişti. Ama ne zaman? Nerede? Yazıyı okudum, Jack Argyle adındaki bu gencin cinayetle suçlandığını öğrendim ve polise verdiği ifadede cinayet saatinde tanımadığı bir adamın siyah arabasında olduğunu, otostop yaptığını iddia ettiğini okudum.

O an birden yaşamımın benim için karanlık kalmış olan bölümü aydınlanıverdi. Bu genç adamı arabasına alan bendim. Onu Drymouth'a bıraktıktan sonra eve dönmüştüm. Sonra da sigara almak için yolda karşıdan karşıya geçerken de kaza geçirmiştim, kamyon çarpmıştı bana, bunun dışında hastaneye kadar olan hiçbir şeyi yine anımsamıyordum. Ne istasyona gidişimi ne de Londra'ya gelişimi... Gazetedeki o haberi tekrar tekrar okudum. Mahkeme yaklaşık bir yıl önce bitmişti. Olay hemen hemen unutulmuştu. Pansiyoncu kadın olayı hayal meyal anımsıyordu. "Oğlan annesini öldürmüştü," dedi. "Sonrasında ne oldu bilmiyorum... herhalde asmışlardır." O tarihteki tüm gazeteleri araştırıp okudum, sonra da bu gencin savunmasını üstlenen Marshall & Marshall Hukuk Bürosu'na gittim. Ne yazık ki zavallı genci kurtarmak için çok geç kalmıştım. Hapiste zatürreeden ölmüş olduğunu öğrendim. Artık onun için adaleti sağlamak olanaksızdı ama hiç olmazsa anısını, ismini temize çıkarabilirdim. Bay Marshall ile polise gittik. Durum savcılığa bildirildi. Ama Marshall savcının bu durumun İçişleri Bakanlığı'na bildireceği konusunda biraz kuşkulu.

"Kendisinden hiç kuşkusuz bu konuda kapsamlı bir rapor alacaksınız. Şimdiye kadar göndermemiş olmasının nedeni benim bu gerçeği size ilk anlatan olmak istemem. Bundan kaçmam olanaksızdı. Bunun benim için ne kadar zor olursa olsun vicdani bir borç olduğunun farkındaydım. Kendimi bundan ötürü ömrüm oldukça suçlayacağımı anladığınızdan eminim. Eğer karşıdan karşıya geçerken biraz daha dikkatli olsaydım..." Sözlerine kısa bir ara verdi. "Bana karşı asla dostça duygular besleyemeyeceğinizin farkındayım –ne

kadar elimde olmadan bir insanın hayatını mahvetsem de– hepinizin beni suçlayacağınızdan eminim."

Gwenda hemen yumuşak, sıcak ve samimi bir ses tonuyla, "Tabii ki sizi suçlamıyoruz," dedi. "Ama bu... nasıl söyleyeyim... çok acı bir durum, inanılmaz ama gerçek... olan oldu artık..."

Hester, "Size inandılar mı?" diye sordu.

Calgary genç kızın yüzüne şaşkın şaşkın baktı.

"Yani polis size inandı mı? Bütün bunları uyduruyor olamaz mısınız?" diye açıkladı Hester.

Calgary hafifçe güldü.

"Ben saygın bir insan, güvenilir bir tanığım. Üstelik böyle bir şey uydurmam için hiçbir neden yok. Bundan ne çıkarım olabilir ki? Yine de polis öykümü en ince ayrıntısına kadar inceledi; hastane kayıtları, Drymouth'ta yapılan araştırmalar, hepsi söylediklerimi kanıtladı. Bay Marshall da her avukat gibi son derece tedbirli ve kuşkucu bir yapıya sahip. Sonuçtan emin olmadıkça sizleri umutlandırmak istemedi."

Leo Argyle iskemlesinde kımıldanarak ilk kez konuştu ve, "*Sonuçtan* derken, neyi kastettiniz?" diye sordu.

Calgary aceleyle, "Bağışlayın," dedi. "Bu doğru bir sözcük değil. Oğlunuz cinayetle suçlandı, yargılandı, suçlu bulundu, hüküm giydi ve hapishanede öldü. Artık onun için hukuktan, adaletten söz etmek için çok geç. Ama hak yerini bulacak, yapılması gereken yapılacak ve adalet sağlanacak, sağlanmalı da. Belki İçişleri Bakanlığı kraliçeye bildirip ondan Jack Argyle'yi resmen bağışlamasını isteyecek."

Hester güldü.

"Ne için, işlemediği bir suçtan dolayı mı?"

"Biliyorum, bu tip prosedürler insana bazen anlamsız gibi görünebilir. Ancak bu işlemlerden anladığım kadarıyla bu durum saraya bildirilecek. Hüküm giymiş birinin, yani Jack'in suçsuz olduğu

ancak kraliçe onu resmen bağışlarsa ilan edilebiliyor. Alınacak yanıta göre, Jack Argyle'nin cinayet işlemediği açıklanacak ve bu olayın ayrıntıları gazetelerde yayımlanacak."

Sustu. Kimse konuşmuyordu. Calgary bunun onlar için büyük bir şok olduğundan emindi. Ama yine de bir sevinç şokuydu bu...

Ayağa kalktı.

Çekinerek, "Sanırım bu konuda söyleyebileceğim başka bir şey yok," dedi. "Size yeniden bu olanlardan ötürü ne kadar üzgün olduğumu belirtmemin, sizden beni bağışlamanızı istememin sanırım pek anlamı yok, çünkü zaten hissettiklerimi açıkladım. Jack Argyle'nin yaşamını sonlandıran bu trajedi benim de yaşamımı kararttı. Ama sonuçta, sanırım yine de böylesine kötü bir şey yapmadığını yani suçsuz olduğunu öğrenmek, adının... adınızın tüm dünyanın gözünde temize çıkmasının *bir anlamı* olmalı, değil mi?"

Calgary herhangi bir yanıt beklediyse de alamadı.

Leo Argyle koltuğuna gömülmüştü. Gwenda'nın gözleri ondaydı. Hester gözlerini kocaman açmış, hüzün içinde boşlukta bir noktaya dikmişti. Miss Lindstrom ağzının içinde bir şeyler geveliyor, başını sallıyordu.

Calgary kapının eşiğinde çaresizlik içinde durmuş bekliyordu.

Kendini ilk toplayıp duruma hâkim olan Gwenda oldu.

Calgary'nin yanına gelerek elini onun omzuna koydu ve alçak bir sesle, "Artık gitmeniz daha doğru olacak Doktor Calgary," dedi. "Bu onlar için çok büyük bir şok oldu. Alışmaları için zamana ihtiyaçları var."

Calgary başını sallayarak odadan çıktı. Sahanlıkta Miss Lindstrom da ona yetişmişti.

"Sizi geçireyim..."

Calgary başını çevirip de kütüphanenin hâlâ açık duran kapısından içeri baktığında Gwenda'nın Leo Argyle'nin önünde diz çöktüğünü görüp şaşırdı.

O sırada aynen bir gardiyan gibi Calgary'nin yanına dikilmiş olan Miss Lindstrom hışımla homurdandı.

"Onu yaşama döndüremezsiniz. Neden bu faciayı tekrar onların akıllarına getirdiniz ki sanki? Kadere boyun eğmişlerdi, buna alışmaya başlamışlardı. Şimdi yeniden acı çekecekler. Bazı şeyleri kurcalamamak, olduğu gibi bırakmak her zaman daha iyidir."

Gergin ve sinirliydi.

Calgary, "Jack'in adı temize çıkmalı," dedi. "O *suçsuzdu.*"

"Çok yüksek, saygın duygular bunlar. İyi hoş da, bunun sonunun nereye varacağının farkında bile değilsiniz. Zaten erkekler hep böyle düşüncesizdir." Ayağını hiddetle yere vurarak ekledi. "Ben bu ailedeki herkesi çok severim, hepsini ayrı ayrı severim. 1940 yılında buraya Bayan Argyle'ye yardım etmek için gelmiştim. Burada savaşta evleri bombalanmış çocuklar için bir yuva açmıştı. Bayan Argyle o çocuklar için neler yapmadı ki, çok önemli özverilerde bulundu, hiçbir şeylerini eksik etmedi. O günlerin üzerinden yaklaşık on sekiz yıl geçti. Ben Bayan Argyle öldükten sonra da burada kaldım –onlara bakmak için– evin düzenini sağlıyor, onlara bakıyor, yemeklerinin düzgün ve iyi olmasını ayarlıyorum. Hepsini çok seviyorum, ah evet, hepsini... Jacko'ya gelince –o iyi biri değildi– kötü biriydi! Ama onu da severdim."

Birden hızla Calgary'nin yanından ayrıldı. Anlaşılan Calgary'yi geçirmekten vazgeçmişti. Calgary merdivenlerden ağır ağır indi. Kilitli olan kapıyı açmaya uğraşırken merdivenlerde ayak sesleri duydu. Hester uçarcasına yanına geldi ve kapının kilidini açtı.

Kapı eşiğinde bir an göz göze geldiler. Calgary, Hester'ın neden onu hüzünlü ve sitemli gözlerle süzdüğünü anlayamıyordu.

Bunun yanıtı yine Hester'dan geldi. Kız adeta soluğu kesilmişçesine fısıldayarak, "Neden geldiniz ki sanki?" dedi. "Neden geldiniz?"

Calgary çaresizlik içinde genç kıza baktı.

"Sizi hiç anlayamıyorum. Kardeşinizin adının temize çıkmasını istemiyor musunuz? Adaletin yerini bulmasını istemiyor musunuz?"

"Adalet mi?" Hester'ın ses tonunda tuhaf bir hiddet vardı. Calgary'nin sözlerini adeta yüzüne çarparcasına yineledi. "Adaletin yerini bulması mı?"

Calgary yineledi. "Sizi hiç anlayamıyorum..."

"Adalet... Bunun Jacko'ya yararı ne? O öldü. Artık önemli olan Jacko değil.. Önemli olan *biziz*!"

"Ne demek istiyorsunuz?"

"Önemli olan suçlular değil, suçsuzlardır. Suçsuzlar!" Cargary' nin kolunu tutup tırnaklarını geçirircesine sıktı. "Önemli olan *biziz*. Bize ne yaptığınızın farkında değil misiniz?"

Calgary genç kızı şaşkınlıkla süzdü.

O sırada bahçede karanlığın içinde bir adam belirdi.

"Doktor Calgary arabanız hazır efendim. Sizi Drymouth'a götürmesi için taksi istemiştiniz, değil mi?"

"Evet... şey... teşekkür ederim."

Calgary bir kez daha Hester'a döndü, ancak bu arada genç kız içeri girmişti bile.

Ön kapı çarparak kapandı.

3. BÖLÜM

I

Hester geniş alnına düşen siyah saçlarını geriye atarak ağır ağır merdivenlerden çıktı. Kirsten Lindstrom merdiven başında onu bekliyordu.

"Gitti mi?"

"Evet, gitti."

"Bu senin için büyük bir şok oldu, değil mi Hester?" Kirsten Lindstrom yavaşça elini genç kızın omzuna koydu. "Benimle içeri gel, sana bir bardak konyak vereyim. Bu kadarı senin için bile biraz fazla."

"Konyak istemiyorum Kirsty."

"İstemeyebilirsin ama içmelisin, iyi geleceğini göreceksin."

Kadının ısrarına dayanamayan Hester onun kendisini koridorun uç kısmındaki küçük odaya götürmesine karşı koymadı. Kirsty'nin verdiği konyağı ağır ağır yudumlamaya başladı.

Kirsten Lindstrom birden hışımla, "Her şey çok ani oldu," dedi. "İnsan önceden haber vermez mi? Neden Bay Marshall bize bildirmedi ki sanki?"

"Sanırım Doktor Calgary izin vermemiş. Kendisi gelip bize bizzat anlatmak istemiş."

"Kendi gelip anlatacakmış! Bu haberin bizde nasıl bir etki yapacağını hiç düşündü mü acaba?"

Hester bezgin, tuhaf, anlamsız bir sesle, "Herhalde sevineceğimizi tahmin ediyordu," dedi.

"Ne olursa olsun bunun bizim için büyük bir şok olacağı en başından belliydi."

Hester, "Yine de cesur adammış," diye mırıldandı. Yüzü birden kızardı. "Aslına bakacak olursan bunu yapmak hiç de *kolay* değil. Düşün bir kere, hiç tanımadığın bir aileye gidip cinayetle suçlanmış, hapishanede ölmüş evladının aslında masum olduğunu söylemek..." Sustu ve kısa bir aranın ardından ekledi. "Evet, Calgary gerçekten cesur bir insan, bunu yapmak yürek ister ama yine de keşke bu cesareti kendinde bulamamış olsaydı, diye düşünüyorum."

"Hepimiz aynı şeyi düşünüyoruz. Keşke gelmeseydi."

Hester bir an için kendi dalgın havasından sıyrılarak yaşlı kadının yüzüne büyük bir ilgiyle baktı.

"Demek sen de aynı şeyleri hissediyorsun Kirsty? Yalnızca benim böyle düşündüğümü sanıyordum."

Miss Lindstrom hiddetle, "Ben aptal değilim," dedi. "O Doktor Calgary'nizin aklına bile gelmeyen bazı olasılıkları öngörebiliyorum."

Hester ayağa kalktı.

"Babamın yanına gitmeliyim."

Kirsten Lindstrom da onunla aynı fikirdeydi.

"Evet, iyi olur. Onun da bu arada ne yapılması gerektiğini düşünecek zamanı olmuştur sanırım."

Hester kütüphaneye girdiğinde Gwenda Vaughan telefon başındaydı. Babası genç kıza işaret ederek yanına çağırdı. Hester gidip koltuğun kenarına oturdu.

"Mary ile Micky'yi aramaya çalışıyoruz. Onların da bu olanlardan haberi olmalı.

Gwenda, "Alo," dedi. "Bayan Durrant'la görüşmek istiyordum. Mary sen misin? Ben Gwenda Vaughan. Baban seninle görüşmek istiyor."

Leo Argyle ayağa kalkıp ahizeyi aldı.

"Mary?... Nasılsın? Philip nasıl?... Güzel. Biz de iyiyiz. Bugün burada olağanüstü bir şey oldu... Bundan sizlerin de haberdar olmanız gerektiğini düşündüm. Doktor Calgary adında biri buraya bizi görmeye geldi. Avukat Andrew Marshall'dan bir mektup getirmişti. Konu Jacko'ydu. Bu gerçekten akıl almaz bir durum, çok tuhaf, Jacko'nun mahkemede iddia ettiği gibi cinayet saatinde biri onu Drymouth yolunda arabasına almış. Kısacası anlattığı öykü doğruymuş. Ve onu arabasına alan adam da Doktor Calgary'ymiş..." Bir an susarak kızının tepkisini bekledikten sonra ekledi. "Neyse adamın neden o sırada tanıklık yapmaya mahkemeye gelmediğinin ayrıntılarına şu anda telefonda değinmek istemiyorum. Söylediğine göre bir kaza geçirmiş ve bellek kaybı yaşamış. Tüm söyledikleri doğru, her şey iyice araştırılmış ve kanıtlanmış. Seni aramamın nedeni, hepimizin toplanıp konuşmamız gerektiğini düşünmem. Hem de en kısa zamanda. Belki de Bay Marshall'ı da çağırıp ona danışmamız daha doğru olur. Bu konuda onun da görüşünü almakta yarar var. Acaba sen ve Philip?... Evet... Evet, biliyorum. Anlıyorum. Ama yavrum, bence bu çok *önemli*... Evet... İstersen bana daha sonra telefon et. Bu arada ben de Micky'ye ulaşmaya çalışacağım."

Leo Argyle ahizeyi yerine koydu.

Gwenda Vaughan telefona doğru ilerleyerek, "Micky'yi şimdi arayayım mı?" diye sordu. Hester araya girdi.

"Sanırım sizin konuşmanız uzun sürecek. Gwenda, izninle ben daha önce Donald'ı arayabilir miyim?"

Yanıt Leo'dan geldi.

"Tabii ki, onunla bu akşam çıkacaksınız değil mi?"

"Sözde *çıkacaktık*!"

Babası onu dikkatle süzerek, "Neden öyle dedin? Bu olay seni çok mu üzdü yavrum?" diye sordu.

"Bilmiyorum, ne hissettiğimi bilemiyorum."

Gwenda telefonun önünden çekilerek yerini Hester'a bıraktı. Genç kız numarayı çevirdi.

"Doktor Craig ile görüşebilir miyim lütfen? Evet. Evet. Benim, Hester Argyle."

Kısa bir süre bekledi. Sonra, "Donald sen misin?..." dedi. "Bu gece seninle o konferansa gelemeyeceğimi söylemek için aradım... Hayır, hayır, hasta filan değilim... Hayır, yalnızca... yalnızca... çok tuhaf bir bilgi aldık..."

Doktor Craig bir şeyler söyledi. Hester telefon ahizesini eliyle kapayıp babasına döndü ve, "Bu bir sır değil, değil mi?" diye sordu.

Leo Argyle yavaşça, "Hayır, değil. Sır değil ama sen yine de istersen Donald'dan bundan kimseye söz etmemesini iste. Dedikoduların birden nasıl yayılıp, dallanıp budaklandığını sen de çok iyi biliyorsun."

"Evet, biliyorum." Elini ahizeden çekti. "Bu bir bakıma çok güzel bir haber Donald ama, bir o kadar da üzücü. Sana bunu telefonda söylemesem daha iyi olacak... Hayır, hayır buraya *gelme*... Lütfen gelme. Bu akşam olmaz. Yarın bir ara gelirsin. Konu Jacko. Evet, evet, erkek kardeşim, biraz önce annemi onun öldürmemiş olduğunu öğrendik... Donald, lütfen bundan *hiç kimseye* söz etme ve yorum yapma... Sana yarın her şeyi anlatacağım... Hayır Donald, *hayır*... Bu akşam *kimseyi* görmek istemiyorum, seni bile. Ve lütfen bu konuyla ilgili hiçbir şey söyleme."

Telefonu kapattıktan sonra ahizeyi Gwenda'ya uzattı.

Gwenda, Drymouth'taki numarayı ararken, Leo, Hester'a dönerek, "Neden bu gece Donald'la konferansa gitmiyorsun? Oyalanırdın, kafan dağılırdı," dedi.

"İstemiyorum baba. Gidemem."

"Onunla konuşurken sanki bu bizim için iyi bir haber değilmiş gibi bir izlenim uyandırdın. Bunun öyle olmadığını sen de çok iyi biliyorsun Hester. Yalnızca hepimiz çok şaşırdık, hepsi bu. Ama diğer yanda çok da sevindik, çok mutlu olduk, başka ne olabilirdi ki? Bu çok doğal, değil mi?"

Hester, "Yani herkese artık böyle mi söyleyeceğiz?" diye sordu.

Leo uyardı.

"Sevgili yavrum..."

"Ama bu doğru değil, öyle değil mi? Bu iyi bir haber değil. Aslında bu çok korkunç bir durum. Hepimiz için bir darbe oldu."

Gwenda araya girerek, "Micky telefonda," dedi.

Leo ahizeyi aldı; oğlu ile de aynen kızı ile konuştuğu gibi konuştu, aynı şeyleri söyledi. Ama aldığı tepki Mary Durrant'ınkinden çok farklıydı. Micky bu umulmadık haberi ne tepki, ne kuşku, ne hayret, ne de inanmazlıkla karşıladı. Tam aksine hemen kabullendi.

"Ne diyorsunuz! Demek bunca zaman sonra o kayıp tanık ortaya çıktı. Desenize o gece şans Jacko'ya sırtını dönmüş..."

Leo yeniden konuşmaya başladı. Micky dinliyordu.

"Evet, haklısınız," dedi babası konuşmasını bitirince. "Hemen bir araya gelmemiz ve Marshall'dan da görüş almamız gerekiyor." Sonra birden gülmeye başladı. Leo Argyle'nin çok iyi bildiği bir gülüştü bu. Leo Argye'ye Micky'nin küçük bir çocukken çalışma odasının penceresinin hemen önünde, bahçede oynadığı zamanları anımsatmıştı. O zamanlar da aynen böyle gülerdi.

Micky birden, "Ne dersiniz, bahse girelim mi? Bu durumda cinayeti *hangimiz işlemiş olabilir?"* diye sordu.

Leo hiddetle telefonu kapadı.

Gwenda, "Ne dedi?" diye sordu.

Leo, oğlunun sözlerini yineledi.

Genç kadın başını sağa sola salladı.

"Şu durumda çok aptalca yapılmış bir şaka bu!"

Leo Argyle sekreterini anlamlı anlamlı süzerek, "Belki de şaka değil," diye mırıldandı.

II

Mary Durrant odaya girdi. Vazodan dökülen krizantem yapraklarını toplayıp özenle kâğıt sepetine attı. Yirmi yedi yaşlarında, uzun boylu, aydınlık yüzlü bir kadındı. Yüzünde tek bir çizgi bile olmamasına rağmen ağırbaşlı, olgun havası ve makyajı yaşından daha büyük göstermesine neden oluyordu. Gösterişli, çekici bir kadın olmamakla birlikte güzel sayılırdı. Hatları düzgündü. Pürüzsüz bir cildi, masmavi gözleri vardı. Sarı saçlarını sıkıca arkada toplayıp topuz yapmıştı. Modaya aldırmazdı ama her zaman şıktı. Evi de aynen görünüşü gibi düzenli ve temizdi. En ufak bir toz ya da düzensizlik onu çok rahatsız ederdi.

Dökülen yaprakları özenle toplamasını tekerlekli sandalyesinde izleyen kocası alaycı bir havada gülümsedi.

"Çok titizsin Mary... Senin için her şeyin yerli yerinde olması ne kadar önemli," dedi ve sinsice, alay edercesine güldü.

Ancak Mary Durrant buna aldırmadı.

"Her şeyin yerli yerinde olmasından hoşlanıyorum. Dağınık bir evde yaşamayı sanırım sen de istemezdin, değil mi Phil?"

Adam acı acı gülümsedi.

"Boş versene. Benim nasıl olsa ne karıştıracak ne de toplayacak halim var, bunun benim için ne anlamı olabilir ki?"

Philip Durrant evlenmelerinden çok kısa süre sonra çocuk felcine yakalanmış ve felç olmuştu. Dolayısıyla kocasına delicesine âşık

olan Mary için o günden beri Philip hem kocası hem de çocuğuydu. Ne var ki karısının bu aşırı sevgisi ve üzerine titremesi genç adamı zaman zaman çok rahatsız ediyordu. Eğer Mary biraz daha anlayışlı bir kadın olsa kocasının onun eline bakmak zorunda olmaktan, bu aşırı ilgiden ne denli sıkıldığını hatta bıktığını anlardı. Ama Mary bunun farkında bile değildi.

Genç adam karısının yine aşırı düşkünlük ve sevecenlik ifade eden bir şeyler söyleyeceği korkusuyla ara vermeden konuşmayı sürdürdü.

"Doğrusu ya babanın verdiği haber akıl alır gibi değil. Bunca zaman sonra! Senin nasıl bu kadar sakin kalabildiğini hiç anlamıyorum?"

"Henüz durumu tam olarak algılayamadım, belki ondan... Evet, bu olağanüstü bir durum! İlk anda babamın söylediklerine inanamadım. Eğer haberi veren Hester olsaydı, yine hayal görüyor, uyduruyor derdim. Hester'ın nasıl biri olduğunu sen de biliyorsun ya."

Philip'in yüzündeki acı ifade kayboldu, yumuşak bir sesle, "Evet, biraz fazla heyecanlı ve ateşli bir kız," dedi. "Sürekli bela arıyor ve buluyor da."

Mary kocasının bu sözlerine pek aldırmadı, kayıtsız bir havada "boş ver" dercesine elini salladı. Başkalarının karakteri onu hiç ilgilendirmiyordu.

Sonra düşünceli düşünceli, "Sanırım söylenen doğru," diye mırıldandı. "Adam uydurmuş olamaz, değil mi?"

"Hayalle gerçeği karıştıran dalgın bir bilim insanı! Öyle olsa iyi olurdu ama arada avukat Andrew Marshall da var, bilirsin adamın işinde ne kadar ciddi olduğunu. Marshall & Marshall'dakiler öyle kolayca ikna edilebilecek kimseler değil. Tanığın güvenilir olduğu açık."

Mary Durrant kaşlarını çattı.

"Yani sence bu ne *anlama* geliyor?"

"Bunun tek anlamı, Jacko'nun temize çıkmış olduğu, bu suçu işlemediğinin kanıtlandığı. Tabii resmi otoriteler sunulan kanıtları ve bu tanıklığı kabul ederlerse ki bu konuda bir sorun olacağını sanmıyorum, kraliçe de resmen bağışladığını açıklayacaktır."

Mary hafifçe içini çekerek, "Neyse," diye mırıldandı. "Yine de bu aslında *hoş* bir durum."

Philip Durrant yeniden güldü; alaycı, ancak bir şekilde acı gülümsemeydi bu.

"Polly... Polly sen adamı öldürürsün."

Mary Durant'a Polly olarak hitap eden tek kişi kocasıydı. Aslında Mary'nin heykel gibi donuk görünümü düşünülecek olursa bu ona hiç yakışmayan gülünç bir isimdi.

Mary kocasına şaşkınlıkla bakarak, "Ne oldu, seni eğlendirecek bir şey mi söyledim?" diye sordu.

"Olayı algılayış şeklin çok hoş. Herhangi bir yardım derneği yararına düzenlenen kermese giden bir bayanın köy enstitüsünün hazırlattığı elişlerini övdüğü havada söyledin bunu."

Mary şaşırmıştı.

"Ama bu gerçekten çok *hoş*! Ailede bir katil olmasının pek de hoşa gidecek bir şey olmadığını sanırım sen de kabul edersin."

"Jacko tam olarak aileden sayılmazdı."

"Öyle de olsa... aynı şey... Bu çok kaygı verici bir durumdu, hepimizi çok üzdü. Herkes o kadar meraklı ve sabırsızdı ki... Basın da çevredekiler de bizimle uğraşıp durdular. Bu beni çileden çıkardı."

"Yine de çok iyi idare etmiştin durumu. O mavi gözlerindeki bakışla herkesi susturdun. Hatta meraklarından dolayı kendilerinden bile utandılar. Doğrusu ya duygularını belli etmemeyi bu denli iyi başarman hayranlık uyandıracak bir şey."

"Yine de çok sıkılmıştım. Bir şey beni boğuyordu sanki. Çok tatsız bir durumdu. Ama sonunda o öldü ve konu da kapandı. Peki

ya şimdi... Sanırım her şey yeni baştan başlayacak. Ne korkunç bir durum."

Philip Durrant düşünüyordu.

"Evet," dedi ve omuzlarını hafifçe kaldırarak doğrulmaya çalıştı. Bu arada bir tarafı acımış gibi yüzünü buruşturdu. Karısı hemen endişeyle ileri doğru atıldı.

"Ne oldu? Bir yerine kramp mı girdi? Dur bekle, yastıklarını düzelteyim. İşte oldu. Şimdi daha iyi, değil mi?"

"Sen hemşire olmalıymışsın Mary."

"Ben senden başkasına bakmak istemem."

Mary bunları son derece doğal bir şekilde söylediği halde, bu sözlerin ardında derin bir duygusallık seziliyordu.

O sırada telefon çaldı. Mary hemen açtı.

"Alo... evet... benim... Ah, sen misin?"

Kocasına dönerek açıkladı. "Arayan Micky."

Ve telefonda konuşmayı sürdürdü. "Evet... Evet, biz de duyduk. Babam aradı... Şey, evet, tabii... evet, evet... Philip, 'Eğer avukatlar kabul ettiyse sorun yoktur,' diyor... Neden bu kadar heyecanlandığını hiç anlamıyorum Micky... Aptal olduğumu hiç sanmıyorum Micky... Gerçekten de Micky... sen... Alo?... Alo?..." Mary hırsla ahizeyi yerine bıraktı.

"Kapattı," diye söylendi öfkeyle.

"Tam olarak ne söyledi?"

"Çok sinirliydi. Bana aptal olduğumu, bu işin nereye varacağını, neler olacağını kestiremediğimi söyledi. Yaşamımız cehenneme dönecekmiş. Aynen böyle söyledi. İyi de neden? Hiç anlamıyorum."

Philip düşünceliydi.

"Desene telaşa kapılmış?"

"Ama neden?"

"Biliyor musun, aslında o haklı? Bu işin sonunda çok sorun çıkacak."

Mary şaşkın şaşkın etrafına bakıyordu.

"Yani olay yeniden herkesin ilgisini mi çekecek? Bunu mu demek istiyorsun? Aslında Jacko'nun temize çıkmasına çok sevindim ama yeniden o dedikodular başlayacaksa bu bir o kadar sıkıcı."

"Bahsettiğim yalnızca çevredekilerin dedikoduları değil. Bunun çok daha ötesinde..."

Genç kadın kocasını merakla süzdü.

Philip, "Asıl sorun polisin de bu konuyla ilgili yeniden soruşturma açacak zorunda olması," dedi.

"*Polis* mi?" Mary'nin sesi sertleşmişti. "Polis bununla neden ilgilensin ki?"

"Canım benim, bir *düşün*."

Mary gelip yavaşça kocasının yanına oturdu.

Philip, "Bu durumda polis yeniden çözülmemiş bir cinayetle karşı karşıya kalmış olacak," diye açıkladı.

"İyi de aradan bunca zaman geçtikten sonra bununla ilgileneceklerini hiç sanmam?"

"İyi bir dilek ama ne yazık ki bu olanaksız."

"Bence bu kadar aptalca bir hata yapıp –Jacko'yu haksız yere mahkûm ettikten, özellikle de ölümüne neden olduktan sonra– yeni bir incelemeye kalkışmayacaklardır."

"Kalkışmak istemeyecekleri doğru da... sonuçta bunu yapmak zorundalar. Ne de olsa görev görevdir."

"Oh, Philip, umarım yanılıyorsundur. Bence biraz dedikodu olur, sonra da unutulup gider."

Philip alaycı alaycı gülümseyerek, "Biz de yaşamımızı mutlu bir şekilde sürdürürüz değil mi?" dedi.

"Neden olmasın?"

Philip başını sallayarak, "Bu iş sandığın kadar kolay değil..." dedi. "Baban haklı. Bir an önce bir araya gelip konuşmalıyız. Babanın da söylediği gibi Marshall'ı da çağırmamız gerekiyor."

"Yani, Güneş Burnu'na mı gitmemiz gerekiyor?"

"Evet."

"Hayır, bunu yapamayız."

"Neden?"

"Olacak şey değil... Sen hastasın... ayrıca..."

Philip çok sinirlendi.

"Birincisi ben hasta değilim. Güçlü ve sağlıklıyım. Yalnızca bacaklarımı kullanamıyorum hepsi bu. Uygun bir araçla Timbuctoo'ya bile gidebilirim."

"Güneş Burnu'na gitmek senin için çok kötü olacak. Bütün o tatsız olaylar yeniden kurcalanacak..."

Philip iyice sinirlenmişti.

"Mary, benim akıl sağlığım tamamen yerinde."

"Ayrıca evi de boş bırakmamamız gerekiyor. Son zamanlarda çevrede hırsızlık olayları o kadar arttı ki..."

"Eve bekçilik edecek birini bulursun."

"Bunu söylemek kolay, nereden bulacağım?"

"Bayan... adı neydi?... Hani şu arada sırada gelen kadın, söyle ona her gün gelsin eve sahip çıksın. Titizlenmeyi bırak Polly. Bunların hepsi bahane aslında gitmek istemiyorsun, neden arıyorsun?"

"Evet, istemiyorum."

"Orada uzun kalmayız, ama gitmemiz gerekiyor. Aile olarak herkese beraberliğimizi, birliğimizi kanıtlama zamanı. Ayrıca böylece kendi durumumuzu da belirlemiş oluruz."

III

Calgary, Drymouth'taki otelde yemeğini yedikten sonra doğruca odasına çıktı. O gün Güneş Burnu'nda yaşandıklarından çok etkilenmişti. Yapması gerekenin çok zor bir iş olduğunu en başından beri biliyordu, hatta bunu başarabilmek için kendini çok zorlamıştı. Ama sonuç beklediğinden çok farklı olmuş, sinirinin daha da bozulmasına yol açmıştı. Kendini yatağa atarak bir sigara yaktı ve olanları tekrar tekrar zihninden geçirmeye başladı.

Aklına takılıp kalan en net görüntü Hester'ın onu kapıdan geçirdiği anda yüzünde beliren ifadeydi. Adalet savını küçümseyerek reddetmesi! Tam olarak ne demişti? "Önemli olan suçlular değil, suçsuzlara ne olacağı." Sonra da, "Bize ne yaptığınızın farkında değil misiniz?" diye sormuştu. İyi de Calgary ne yapmıştı ki? Hiç anlayamıyordu.

Ya diğerleri? Kirsty denilen o kadın? (Neden adı Kirsty'ydi? Bu tipik bir İskoç ismiydi ama kadın İskoç değildi, Danimarkalı ya Norveçli olmalıydı.) Neden kadın o kadar sert, hatta onu suçlar gibi konuşmuştu?

Leo Argyle'nin de halinde bir tuhaflık vardı; şaşkın, çekingen ama bir o kadar da sıkılmış görünüyordu. Kesinlikle, "Tanrım, sana şükürler olsun, oğlum suçsuzmuş" gibi bir şey söylememişti. Aslında ondan beklenecek doğal tepki buydu!

Ya o kız... Leo'nun sekreteri olan. Patronuna severek hizmet ettiği anlaşılıyordu. Ama onun tepkisi de bir tuhaftı. Birden aklına kadının Leo Argyle'nin koltuğunun önüne diz çöküşü geldi. Sanki... sanki... onu anladığını belirtiyor, onu teselli etmeye çalışıyordu. İyi de teselli edecek ne vardı ki? Oğlunun suçsuz olması mı –cinayet işlememiş olması mı? Evet, evet... onun duygularının bir sekreterinkinden çok farklı olduğu kesindi– birkaç senelik sekreter olsa bile...

Bütün bunların anlamı neydi? Neden onlar...

O sırada masanın üzerindeki telefon çalmaya başladı. Calgary uzanıp ahizeyi aldı.

"Buyrun?"

"Doktor Calgary? Burada sizinle görüşmek isteyen biri var."

"Benimle mi?" Şaşırmıştı. Hiç kimse onun geceyi Drymouth'ta geçireceğini bilmiyordu.

"Kim acaba?"

Kısa bir sessizlik oldu, ardından otel görevlisinin sesi duyuldu.

"Bay Argyle, efendim."

"Peki, kendisine..." Hemen giyinmeye başladı. Aşağı inmeyi düşünüyordu. Leo Argyle onu Drymouth'a kadar izlemiş nerede kaldığını öğrenmek için çaba harcamış olmalıydı. Bu durumda herkesin arasında konuşmak istemeyeceği açıktı.

Başlangıçtaki kararından vazgeçti ve, "Kendisine yukarı, odama çıkabileceğini söyleyin lütfen," dedi.

Yataktan fırlayıp odada bir aşağı bir yukarı yürümeye başladı. Kapı vurulduğunda o hâlâ endişe içinde odada dolaşıp duruyordu.

Calgary hemen kapıyı açtı.

"Buyrun Bay Argyle, ben..."

Cümlesi yarım kaldı, birden susup şaşkınlıkla bir adım geri çekildi. Kapıda duran Leo Argyle değildi. Yirmi yaşlarında, esmer, yakışıklı bir gençti. Genç adamın güzel yüzünde üzgün, öfkeli, huzursuz ve bir o kadar da mutsuz bir ifade vardı.

"Sanırım beni beklemiyordunuz," dedi genç adam. "Babamı bekliyordunuz, değil mi? Her neyse, adım Michael Argyle."

"Lütfen içeri buyrun." Calgary konuğun arkasından kapıyı kapadı. "Burada olduğumu nasıl öğrendiniz?" Bu arada genç adama da sigara tabakasını uzattı.

Michael bir sigara alarak pis pis gülümsedi.

"Kolay oldu! Geceyi Drymouth'ta geçireceğinizi düşünerek sırasıyla otellere telefon ettim, ikinci denememde sizi buldum."

"Beni neden görmek istemiştiniz?"

Michael Argyle ağır ağır, "Nasıl biri olduğunuzu görmek istedim," dedi. Dikkatle Calgary'nin ince, kibar yüzüne, şakaklarında kırlaşmış saçlarına ve hafif çökük omuzlarına baktı.

"Demek Hayes Bentley Keşif Heyeti'yle Güney Kutbu'na giden sizsiniz? Pek güçlü birine benzemiyorsunuz ama?..."

Calgary hafifçe gülümsedi.

"Görünüş bazen aldatıcı olabilir. Yeterince güçlüyüm. Ayrıca böyle bir araştırma için gerekli olan yalnızca kas gücü değil. Önemli olan başka nitelikler de var, örneğin dayanıklılık, sabır, teknik bilgi filan."

"Kaç yaşındasınız? Kırk beş var mısınız?"

"Otuz sekiz yaşındayım."

"Daha fazla gösteriyorsunuz."

"Evet, evet, sanırım öyle." Calgary karşısında duran genç, güçlü delikanlıya bakınca bir burukluk hissetti, belli belirsiz bir hüzün duydu.

Sonra birden kendini toplayıp, "Evet, beni neden görmek istediniz?" diye sordu.

Genç adam sert sert bakıp, kaşlarını çattı.

"Bu çok doğal, değil mi? Verdiğiniz bilgiyi duyduktan sonra... sevgili kardeşimle ilgili bilgiyi kastediyorum."

Calgary yanıt vermedi.

Michael Argyle, "Ama bu tanıklığınız ne yazık ki Jacko'nun işine yaramadı, öyle değil mi?" diye ekledi. "Biraz geç kalmadınız mı?"

"Evet, ne yazık ki çok geç."

"Peki neden şimdiye dek sustunuz? Sizi alıkoyan neydi? Şu bellek kaybı hikâyesi doğru mu?"

Calgary sabırla olanları anlattı.

Kaba ve sert tavırlarına rağmen genç adam, Calgary'yi yüreklendirmişti. Karşısında hiç olmazsa erkek kardeşi için üzülen biri vardı.

"Bu da Jacko'nun o sırada başka yerde olduğunu kanıtlıyor, öyle değil mi? Peki onu arabaya aldığınız saatten nasıl bu kadar emin olabiliyorsunuz?"

Calgary kısaca, "Kesinlikle eminim," dedi.

"Ama yanılmış da olabilirsiniz. Bildiğim kadarıyla sizin gibi bilim insanları zaman ve yer gibi kendilerince bazı önemsiz konularda çok dalgın olabiliyorlar."

Calgary gülümsedi.

"Sanırım siz benim, romanlarda rastlanan dalgın profesörler gibi olduğumu düşündünüz, hani şu farklı çoraplar giyen, zaman ve mekânı unutan profesörlerden... Sevgili dostum, o tiplere yalnızca romanlarda rastlanır, gerçekteyse teknik işler fazlasıyla dikkat, özen, titiz bir zamanlama ve hesap gerektirir. Yanılmış olmamın olanaksız olduğunu söylemeliyim. Kardeşinizi arabama yediden önce aldım ve Drymouth'a da yedi buçuğu beş geçe bıraktım."

"Saatiniz yanlış olabilir ya da arabanın saati bozuk olabilir, ona baktınızsa."

"Arabanın saati de benimki de aynıydı."

"Belki de Jacko sizi yanıltmak için bir şeyler yaptı. Böyle şeyleri çok iyi becerirdi."

"Bu işte hile filan yok. Neden hepiniz benim yanılmış olabileceğimi kanıtlamaya çalışıyorsunuz?" Calgary sinirlenmeye başlıyordu. Hiddetle ekledi. "Resmi makamların yanlış hüküm vermiş olmanın kaygısıyla ikna olmamakta direneceklerini, bunda epey zorlanacağımı düşünmüştüm. Ne var ki sizin yani Jacko'nun öz ailesinin, beni böylesine kuşkuyla karşılayacağınız hiç aklıma gelmemişti."

"Demek bizimkileri inandırmak kolay olmadı, öyle mi?"

"Evet öyle. Doğrusunu isterseniz bu tepki bana hiç de doğal görünmedi."

Micky, Calgary'yi keskin bakışlarla süzdü.

"Size inanmak istemediler, öyle mi?"

"Evet. Öyle de denebilir..."

"Durum sandığınız kadar basit değil Bay Calgary. Biraz düşünürseniz onların bu tepkisinin çok doğal olduğunu siz de anlayacaksınız."

"İyi de neden? Neden doğal olsun ki? Anneniz öldürülmüş. Kardeşiniz cinayet suçuyla hüküm giymiş. Şimdi ise kardeşinizin suçsuz olduğu ortaya çıkıyor. Buna sevinmeniz, şükretmeniz gerekmez mi? Söz konusu olan kardeşiniz."

Micky bir an somurttu.

"Ne suçlanan kardeşim ne de ölen annemdi!"

"Efendim?"

"Size kimse bundan söz etmedi mi? Biz evlat edilmişiz. Hepimiz. En büyüğümüz Mary Newyork'ta, diğerlerimiz ise savaşın ardından burada evlat edinilmişiz. 'Anneniz' dediğiniz Bayan Angyle'nin çocuğu olmuyormuş. Sonunda evlat edinerek kendine kolay yoldan küçük, kusursuz sayılabilecek beş çocuklu bir aile kurmuş. Mary, ben, Tina, Hester ve Jacko. Konforlu lüks bir ev, bol para ve alabildiğine bir anne sevgisi. Hatta bazen onun bizlerin kendi öz çocukları olmadığımızı unuttuğunu bile söyleyebilirim! Ancak sanırım Jacko'yu evlat edinmek yanlış bir karardı. Bu konuda şansı yaver gitmemişti."

Calgary, "Bunu bilmiyordum," diye mırıldandı.

"İşte öğrendiniz. Sanırım artık bana 'öz anneniz', 'öz kardeşiniz' demeyi kesersiniz. Jacko pisliğin biriydi!"

"Belki, ama katil değildi."

Calgary'nin sesi son derece sert ve kararlıydı.

Micky onu dikkatle süzerek başını salladı.

"Peki, tamam. Madem, 'Jacko annesini öldürmedi,' diyor ve bunda ısrar ediyorsunuz, bu durumda *onu kim öldürdü*? Bunu hiç düşünmemiştiniz, değil mi? Öyleyse şimdi düşünün. Düşünün ve hepimizin başına nasıl bir dert açtığınızı anlamaya çalışın..."

Bu sözler üzerine birden arkasını dönen Micky hızla odadan dışarı fırladı.

4. BÖLÜM

Calgary özür dilercesine, "Benimle yeniden görüşmeyi kabul ettiğiniz için size gerçekten minnettarım Bay Marshall," dedi.

"Rica ederim, hiç önemli değil."

"Bildiğiniz gibi, Güneş Burnu'na gidip Jack Argyle'nin ailesi ile görüştüm."

"Evet."

"Sanırım size bu ziyaretimden bahsetmişlerdir."

"Bu doğru Doktor Calgary."

"Ve sizi yeniden ziyaret etmek istememe bir anlam verememişsinizdir... Ne var ki olaylar beklediğim gibi gelişmedi."

Avukat hafifçe mırıldandı.

"Herhalde öyledir." Sesi her zamanki gibi hissizdi. Ama yine de Calgary'yi olanları anlatmaya cesaretlendiren bir tonlama vardı.

"Bakın, bu iş böylece bitecek sanmıştım. Onların, nasıl söyleyeyim bilmem ki, bana öfkelenmelerini, bana kızmalarını bekliyordum. Her ne kadar geçirmiş olduğum bellek kaybının elimde olmayan bir şey olduğunu kabul etseler de yine de geç kalmış olduğum için bana kızmalarını, hatta düşman olmalarını doğal karşılayacaktım. Yine de sonuçta Jacko'nun adının temize çıkmış olmasının

onları çok sevindireceğini düşünmüştüm, ama hiç de umduğum gibi olmadı."

"Anlıyorum."

"Belki de siz Bay Marshall, böyle davranmalarını bekliyordunuz. Aslına bakarsanız ilk geldiğim zamanki tutumunuz beni oldukça şaşırtmıştı. Yoksa siz onların bu şekilde davranacaklarını *öngörmüş* müydünüz?"

"Henüz bana davranışlarından hiç söz etmediniz ki Doktor Calgary."

Arthur Calgary sandalyesini biraz öne çekerek, "Sanırım," dedi. "Bazı şeylere son noktayı koyabileceğimi –nasıl diyeyim– son bölümü yazılmış bir öykünün sonunu değiştirebileceğimi sanmıştım. Ne var ki bana açıkça bir şeyleri *bitirmek* şöyle dursun *başlattığım* hissi verildi. Hem de hepsi birden aynı şeyi söylediler. Bilmem anlatabiliyor muyum?"

Bay Marshall ağır ağır başını salladı.

"Evet, bu şekilde de ifade edebilirsiniz durumu. İtiraf edeyim ki, geçen görüşmemizde sizin bu davranışınızın doğurabileceği sonuçları anlayamamış olduğunuzu fark etmiştim. Bu da çok doğaldı aslında. Sonuçta aileyi tanımıyor, geçmişlerini, neler yaşadıklarını bilmiyordunuz. Resmi raporlar ve gazetelerdeki haberler dışında bir bilginiz yoktu."

"Öyle ama artık durumu tam anlamıyla kavrayabiliyorum. Hem de açıkça!" Calgary konuştukça sesindeki heyecan da artıyor, ses tonu yükseliyordu. "Ne bir rahatlama ne de bir minnet duygusu hissettim onlarda. Yalnızca korku... gelecekte başlarına gelebilecekleri korkusu... Doğru mu anlamışım?"

Avukat Marshall çekinerek, "Haklı olduğunuzu sanıyorum," dedi. "Ama bu benim bir şey bildiğim anlamına gelmez tabii."

Doktor Calgary, "Öyle ise ben artık... yapması gerekeni yapmış bir adamın gönül rahatlığı ile işimin başına dönemem. Elimde olmadan bu işe bulaştım bir defa. Bir sürü insanın hayatına yeni sorunlar getirmekten sorumluyum. Buradan hiçbir şey olmamış gibi pılımı pırtımı toplayıp gidemem."

Avukat hafifçe öksürerek boğazını temizledi.

"Kanımca bu biraz abartılı bir görüş Doktor Calgary."

"Hiç sanmıyorum. İnsanlar *eylemlerinden* olduğu kadar davranışlarının *sonuçlarından* da sorumludurlar. Bundan iki yıl kadar önce otostop yapan bir genci arabama aldım. Bunu yapmakla istemeden bir dizi olaya neden oldum. Dolayısıyla artık kendimi bu işin dışında tutamam."

Avukat hâlâ başını sallıyordu.

Calgary sinirlenerek, sabırsızca, "Peki, tamam," dedi. "Siz istediğiniz kadar bu düşüncelerimi gerçekdışı bulun, abarttığımı düşünün. Ancak duygularım, vicdanım bundan sorumlu olduğumu söylüyor. Aslında tek istediğim elimde olmadan, bilmeden yaptığım bir kötülüğü düzeltmekti. Ne yazık ki düzeltemedim. Tam tersine, tuhaf bir şekilde işleri karıştırdım; çok acı çekmiş insanlar için yaşamı daha da zorlaştırdım. Ancak, hâlâ bunun nedenini tam olarak anlayabilmiş değilim."

Marshall ağır ağır, "Evet," dedi. "Evet, anlayamazsınız. Aşağı yukarı on sekiz ay kadar kutuplardaydınız. Günlük gazeteleri okuyamadınız. Bu aile hakkında yazılanlar konusunda hiçbir fikriniz yok. Belki burada olsaydınız bile okumayabilirdiniz ama bu *duymanıza* engel olmazdı, bir şekilde kulağınıza gelirdi. Durum ortadaydı Doktor Calgary. Herkes tüm çıplaklığıyla duydu, öğrendi ve sonucu öyle ya da böyle içine sindirip kabullendi. Ve konu kapandı. Ancak sizin ortaya çıkmanızla birlikte bu durum tamamen değişti

Bay Calgary. Bundan çıkan sonuç şu: Eğer Jack Argyle bu cinayeti işlemediyse (ki bize göre işlemişti) Bayan Argyle'yi *kim öldürdü*? Bu da bizi geçmişi, cinayetin işlendiği tarihteki koşulları yeniden incelemek durumunda bırakıyor. Bildiğiniz gibi cinayet 9 Kasım günü akşam saat yedi ile yedi buçuk arasında işlenmişti. O sırada ölen kadın kendi evinde ailesiyle birlikteydi. Kapılar kilitlenmiş, pencereler sürgülenmişti. Eğer dışarıdan biri gelmiş olsa, bu kişiyi Bayan Argyle'nin içeri almış olması gerekirdi. Ya da bu kişinin anahtarı ile kapıyı açıp girmiş olması. Yani anlayacağınız katil her kim ise Bayan Argyle'nin onu tanıyor olması gerekiyordu. Evdekiler hiçbir şey duymamıştı, dışarıdan birinin geldiğini gören de olmamıştı. Bir süre önce, Amerika'da da aynen buna benzeyen bir cinayet işlenmişti. Bay Borden ile karısı bir pazar sabahı evlerinde başlarına balta ile vurularak öldürülmüşlerdi. Evde kimse bir şey duymamış, kimsenin eve girdiği veya yaklaştığı görülmemişti. Şimdi artık ailenin getirdiğiniz habere sevineceği yerde neden üzüldüğünü anlayabiliyor musunuz Doktor Calgary?"

Calgary yavaşça, "Yani, aile Jack Argyle'nin suçlu kalmasını yeğlerdi, öyle mi?" diye mırıldandı.

Marshall, "Oh evet. Kesinlikle öyle," dedi. "Bunu söylediğim için belki beni kınayacaksınız Doktor Calgary ama inanın cinayet gibi korkunç bir olayda Jack Argyle'nin katil olarak hüküm giymesi aile açısından uygun, hatta en iyi çözümdü. Jacko her zaman problemli bir çocuk olmuştu; huysuz, öfkeli ve ahlaksız. Aile kendi içinde onu bağışlayacak gerekçeler buldu. Onun yasını tuttular, ona acıdılar, kendilerine ve de herkese onu sevdiklerini, onun akli dengesinin yerinde olmadığını, yaptıklarından dolayı *suçlanamayacağını,* psikologların da bunu onayladığını, Jacko'nun davranışlarından sorumlu tutulamayacağını söylediler ve buna inandılar da. Aslında bu çok da uygun bir çözümdü!"

"Ama şimdi?..." diyen Calgary birden sustu.

"Şimdi ise her şey değişti tabii. Tamamen değişti. Korku veren bir değişiklik bu."

Calgary kurnazca, "Sanırım, siz de getirmiş olduğum haberden pek hoşlanmamıştınız, değil mi?" dedi.

"İtiraf edeyim ki oldukça huzursuz olmuştum. Tatmin edici bir şekilde kapanmış olan bir dosya –evet ısrarla tatmin edici sözünü kullanacağım– şimdi yeniden açılacak."

"Yani olayın resmen polis tarafından mı ele alınacağını söylüyorsunuz?"

"Evet. Bundan hiç kuşkunuz olmasın. Jack Argyle, sağlam kanıtlara dayanılarak hüküm giydi (Jürinin karara varması yalnızca çeyrek saat sürmüştü.) böylece polisin de işi orada bitmiş oluyordu. Ancak şimdi Jack'in ölümünden sonra resmen temize çıkması durumunda elbette ki polisin bu dosyayı yeniden ele alması gerekecek."

"Yani yeniden soruşturma açılacak, değil mi?"

"Büyük olasılıkla." Avukat düşünceli düşünceli çenesini sıvazlayarak ekledi. "Tabii aradan bunca zaman geçtikten sonra olayın işlenişini de göz önünde bulundurarak bir sonuç alabileceklerini hiç sanmıyorum... Bundan kuşkuluyum. Aile içinden birinin suçlu olduğunu düşünebilirler. Hatta bu konuda bir fikirleri bile oluşabilir. Ancak kesin bir kanıta ulaşmak pek kolay olmayacaktır."

Calgary, "Anlıyorum," dedi. "Evet... Demek onun da söylemek istediği buydu."

Avukat telaşla, "Kimden söz ediyorsunuz?" diye sordu.

"O kız... Hester Argyle."

"Ah evet, Hester Argyle." Marshall merakla sordu. "Size ne söyledi?"

"Suçsuzdan söz etti. 'Önemli olan suçlular değil, suçsuzlardır,' dedi. Şimdi ne demek istediğini anlıyorum..."

Marshall, Calgary'yi ters bakışlarla süzdü. "Umarım anlıyorsunuzdur."

"Sizin az önce söylediğiniz gibi... Hester, ailesinin bir kez daha zan altında kalacağını ima etmeye çalıştı..."

Avukat Marshall, Calgary'nin sözünü kesti.

"Pek ikinci kez olduğu söylenemez Doktor Calgary," dedi. "Çünkü iki yıl önce ailenin zan altında kalması gibi bir durum söz konusu olmamıştı. Buna *zaman* olmadı. Jack Argyle hemen gözaltına alınmış, sonra da tutuklanıp mahkemeye sevk edilmişti."

Calgary, avukatın sözünü kesmesini önemsemeden sözlerini sürdürdü.

"Aile zan altında kalacak ve bu belki de bir ömür boyu sürecek. Katil bulunamayacak ve hiç kimse de temize çıkamayacak. Belki de sonsuza kadar. Eğer içlerinden biri katilse bile bunu asla bilemeyecekler. Birbirlerine kuşku ile bakacaklar, akıllarından birbirleri için acaba katil o mu, diye geçirecekler... Belki de işin en kötü yanı bu. Kendilerinin bile bilememesi *kimin*..."

Bir sessizlik oldu. Marshall, Calgary'yi dikkatle, takdirle süzüyor ancak bir şey söylemiyordu. "En korkuncu da bu..." diyen Calgary'nin üzüntüsü sanki ince, zarif yüzüne yansımıştı.

Kısa bir suskunluğun ardından devam etti. "Evet, bu korkunç bir durum... Yıllar boyu birbirlerine kuşku ile bakmak, karşılıklı güvenlerini kaybetmek, ilişkilerini kesmek; birbirlerine olan sevgi ve inançlarını yitirmek..."

Avukat boğazını temizledi.

"Biraz fazla... şey... dramatikleştirmiyor musunuz Doktor Calgary?"

"Hayır, hiç sanmıyorum. Beni bağışlayın ama belki de durumu sizden daha da iyi görebiliyorum. Bakın, artık bunun ne anlama geldiğini çok iyi algılayabiliyorum."

Yeniden bir sessizlik oldu.

"Anlayacağınız bunun tek bir anlamı var, o da suçsuzların acı çekecek olduğu... Suçsuzların acı çekmemesi gerek... Cezalandırılan suçlular olmalı, suçsuzlar değil. Yalnızca bu nedenden bile Bay Marshall, bu olayla ilgilenmekten vazgeçemem. 'Doğru olanı, üzerime düşeni yaptım, bir haksızlığı düzelttim, adalet yerini buldu,' deyip, çekip gidemem. Çünkü yaptığımla adalete yardımcı olmadım, *olamadım*, aksine... Yaptığım ne suçlunun yakalanmasını sağladı ne de suçsuzları suçun gölgesinden kurtarmayı."

"Doktor Calgary, bence biraz fazla heyecanlanıp kendinizi yıpratıyorsunuz. Aslında, söylediklerinizde gerçek payı var, bunda hiç kuşkum yok ama açıkçası bu konuda ne yapabileceğinizi anlayamıyorum."

"Hayır, hayır, heyecan değil bu, ama denemeliyim. Size gelmemin nedeni de bu Bay Marshall... Sizden istediğim –sanırım bunu bilmeye hakkım var– bana ailenin geçmişinden söz etmeniz."

"Ah evet, bunda gizlenecek bir taraf yok." Avukatın sesi biraz daha canlı bir hal almıştı. "*Bu* bir sır değil. Size istediğiniz *gerçekleri* anlatabilirim. Ancak gerçeklerden öte bir şey söyleyecek durumda değilim. Aileyle ilişkilerimde her zaman bir mesafe oldu. Firmam, Bayan Argyle'nin işleriyle uzun yıllardan beri uğraşır. Onun çeşitli vakıflarda temsilciliğini yaptığımız gibi, hukuk müşavirliğini de yürüttük. Bayan Argyle'yi oldukça iyi tanırdım, dolayısıyla kocasıyla da yakın ilişkim oldu. Ama çocukları, Güneş Burnu'ndaki evin ortamı, oradaki yaşam, orada bulunanların karakterleri, huyları hakkında tüm bildiklerim, nasıl diyeyim... ikinci ağızdan, Bayan Argyle'den duyduklarımla sınırlı."

"Sizi çok iyi anlıyorum, ama bir yerden başlamak zorundayım. Öğrendiğime göre, çocukların hepsi evlat edinilmişler. Bayan Calgary'nin kendi çocukları değilmiş."

"Doğru. Bayan Argyle, çok zengin bir adam olan Rudolph Konstam'ın tek kızıydı. Annesi de çok zengin bir Amerikalıydı. Rudolph Konstam çok yardımsever bir adamdı, hayır işleriyle yakından ilgilenirdi. Kızını da bu şekilde yetiştirmişti. Anne ve babası bir uçak kazasında öldükten sonra Rachel kendisine kalan mirasın büyük bir kısmını babasının istediği gibi hayır işlerine yatırdı ve kendisi de şahsen bu işlerle uğraşmaya başladı. Bu çalışmaları sırasında Oxford Üniversitesi'nde öğretim üyesi olan Leo Argyle ile tanıştı. Leo Argyle de sosyal ekonomi ve sosyal reform kavramlarıyla yakından ilgilenen bir adamdı. Evlendiler. Ancak –nasıl diyeyim– Bayan Argyle'yi daha iyi tanımak için onun yaşamda karşılaştığı tek ve belki de en büyük felaketin asla çocuğu olmayacağını öğrenmesi olduğunu bilmelisiniz. Bu genellikle kadınların yaşamlarını karartan bir durumdur. Gezdiği tüm doktorların kesin olarak çocuğu olmayacağını söylemeleri üzerine, Bayan Argyle çareyi yetim çocukları evlat edinmekte buldu. İlk çocuğunu NewYork'un kenar mahallelerinden birinden aldı, yani şimdiki adıyla Mary Durrant'ı. 1939'larda savaşın başlamasıyla birlikte Sağlık Bakanlığı'nın da desteğiyle sizin de ziyaret ettiğiniz evi yani, Güneş Burnu'nu satın aldı ve çocuklar için bir bakımevi açtı."

Calgary, "O zamanki adıyla Yılan Burnu'nu..." diye mırıldandı.

"Evet, evet, sanırım orijinal adı öyle imiş. Olanları düşününce bu oraya Güneş Burnu'ndan çok daha uygun bir isim aslında. Neyse... 1940'ta o evde 12-16 çocuk barınıyordu. Bunların bir kısmı, evleri bombalanmış, evsiz kalmış, ailelerinin ilgilenmediği ya da bakacak kimsesi olmayan çocuklardı. Bu çocuklar için her şey yapıldı. Özverinin sınırı yoktu. Çok lüks bir evde, büyük bir konfor içinde yaşıyorlardı. Bayan Argyle'ye uzun savaş yılları sonunda bu çocukların bu lüks yaşamdan eski yaşam koşullarına dönmek durumunda kalacaklarını ve çok mutsuz olacaklarını anlatmaya çalış-

tımsa da dinletemedim. Bana aldırmadı. Çocuklara çok bağlıydı, sonunda bir proje geliştirip çocuklardan yetim olanları ya da aileleri tarafından bakılamayacak durumda olanları, ailelerin istemediklerini evlat edinmeye karar verdi. Böylece beş çocuklu bir aile oluşturabildi. Bu beş çocuk, şu anda Philip Durrant ile evli olan Mary, Drymouth'ta çalışan Michael, Hint-İngiliz melezi Tina, Hester ve tabii en küçükleri olan Jacko'ydu. Argyle'ler bu çocukların gerçek anne babasından farksızdılar. Onlar için en iyi eğitim sağlandı, en iyi şekilde yetiştirildiler. Her şeyleri düşünüldü, her istekleri karşılandı. Jack ise –onların deyimi ile Jacko– en başından itibaren hep sorun oldu. Diğer öğrencilerin parasını çaldığı için okuldan kovuldu. Üniversitede daha ilk yılında başı belaya girdi. İki kez hapis cezasından kıl payı kurtuldu. Her zaman zapt edilemeyen bir çocuktu, sinirli, çabuk kızan, gözü döndü mü her türlü kötülüğü yapabilen bir genç adam. Bunları duymuş olduğunuzu sanıyorum. İki kez zimmetine para geçirdi, Argyle'ler ödeyip olayı kapattı. İki kez ona işyeri açması için sermaye verdiler, ama Jack parayı batırdı. Ölümünden sonra dul karısına belirli bir aylık bağlandı, hâlâ da veriliyor."

Calgary hayretle öne eğildi.

"*Dul karısına* mı? Bana kimse onun evli olduğundan söz etmemişti."

"Şu işe bak!" diyen avukat kızgınlıkla parmaklarını çıtırdattı. "Kusura bakmayın, bunu atlamışım, bu benim hatam. Tabii ki siz gazeteleri okumadığınız için bu konuda bilginiz olamazdı. Aslında en başında Argyle ailesinden bile hiç kimse onun evli olduğunu bilmiyordu. Jack'in tutuklandığının ertesi günü karısı perişan bir halde Güneş Burnu'na geldi. Bay Argyle onu çok iyi karşıladı. Genç kadın o sırada Drymouth Dans Sarayı'nda dansçı olarak çalışıyordu. Ondan size söz etmeyi unutmamın nedeni belki de kadının Jack'in ölü-

münden hemen birkaç hafta sonra yeniden evlenmiş olması. Şimdiki kocası, sanırım Drymouth'ta elektrikçilik yapıyor."

Calgary, "Gidip onu görmeliyim," dedi. "Belki de aslında da ilk görmem gereken kişi oydu."

"Tabii. Tabii. Adresini vereyim. Bana ilk geldiğiniz gün, neden size ondan söz etmediğimi bir türlü anlayamıyorum."

Calgary sesini çıkarmadı.

Avukat özür dilercesine, "Nedense bana hep önemsiz bir ayrıntı olarak görünmüştü. Gazeteler bile ondan çok az söz etmişti –kocasını hapishanede hiç ziyaret etmedi– ayrıca hiçbir şekilde de ilgilenmedi."

Calgary derin düşüncelere dalmıştı. Sonra birden, "Bayan Argyle öldürüldüğü akşam evde tam olarak kimlerin bulunduğunu söyleyebilir misiniz?" diye sordu.

Marshall gözlerini kısarak Calgary'yi dikkatle süzdü.

"Leo Argyle... Hester ... Mary Durrant ve felçli kocası Philip Durrant. Tam o sırada hastaneden çıkıp oraya ziyarete gelmişlerdi. Sonra Kirsten Lindstrom –onu görmüş olmalısınız– İsveçli diplomalı hemşire ve masajcı; kendisi savaş sırasında Bayan Argyle'ye yoksul çocukların bakımında yardımcı olmaya gelmişti. Sonra da yanlarından hiç ayrılmadı. Michael ile Tina o akşam evde yoklarmış. Michael Drymouth'ta otomobil satışında, Tina da Redmyn Kütüphanesi'nde çalışıyor. Oradaki dairelerinde yaşıyorlar."

Marshall kısa bir aranın ardından sözlerine devam etti.

"Ayrıca tabii Miss Vaughan da varmış, Bay Argyle'nin sekreteri. Ceset bulunmadan hemen önce evden ayrılmış."

Calgary, "Onunla da tanıştım," dedi. "Bay Argyle'ye çok bağlı görünüyordu."

"Evet, evet. Sanırım yakında nişanlandıkları haberini alırız."

"Ya!"

"Bay Argyle karısı öldüğünden beri çok yalnız," dedi avukat imalı bir şekilde.

"Peki, sizce cinayetin nedeni ne olabilir Bay Marshall?"

"Doğrusu bunu hiç bilemeyeceğim Doktor Calgary!"

"Sanırım bir yorum getirebilirsiniz. Bu durumun yoruma açık olduğunu, araştırılabileceğini söylemiştiniz."

"Bu ölümle *hiç kimsenin* doğrudan paraya ulaşması gibi bir durum söz konusu değildi. Neden para olamaz. Bayan Argyle servetini çocuklarının yararını koruyacak şekilde vakıflara yatırmıştı. Biliyorsunuz bu günümüzde çok geçerli bir yöntem. Ancak vakıfların yönetimi üç mutemede bırakılmıştı, bunlardan biri ben, biri Bay Argyle, bir diğeri de aynı zamanda Bayan Argyle'nin kuzeni olan Amerikalı bir avukat. Vakıf senedine göre paranın en büyük bölümü bu kişiler tarafından yönetilecek, çocuklara belirli bir aylık verilecekti. Düzen ailede en çok ihtiyacı olanın en çok yararlanmasına göre kurulmuştu."

"Ya Bay Argyle? Karısının ölümü ona parasal anlamda bir yarar sağladı mı?"

"Pek değil." Servetin büyük kısmının vakıflarda olduğunu söylemiştim. Bayan Argyle, kocasına bazı gayrimenkul gelirlerini bıraktı ki o da pek fazla sayılmaz. Servetinin yanında yalnızca ufak bir parça."

"Ya Miss Lindstrom?

"Bayan Argyle, birkaç yıl önce bankaya onun adına hatırı sayılır bir meblağ yatırmıştı. Bu ona oldukça iyi bir gelir sağlıyor." Bay Marshall üzerine basa basa yineledi. "Daha önce de söylediğim gibi neden para olamaz."

"Peki ya duygusal bir neden? Aile içinde bir anlaşmazlık, bir sürtüşme filan var mıydı?"

"Korkarım bu konuda size yardımcı olamayacağım." Marshall bu konuşmayı artık bitirmek istediğini belirten bir kararlılıkla konuşuyordu. "Aile hayatlarını yakından izlemiyordum."

"Onları yakından tanıyan biri yok muydu?"

Marshall bir iki saniye düşündü.

"Gidip aile doktorlarıyla görüşebilirsiniz. Adı... şey... Doktor MacMaster'dı sanırım. Şimdi emekliye ayrıldı, ama hâlâ burada yaşıyor. Savaşta da çocuk yurdunun doktorluğunu yapıyordu. Güneş Burnu'ndaki yaşamı çok yakından bilir. Aileyi yakından tanır ama onu konuşmaya ikna edebilir misiniz hiç bilmiyorum, her şey size bağlı. İsterse size çok yardımcı olabilir. Bunu söylediğim için beni bağışlayın ama polisin başaramadığı bir şeyi kolayca çözümleyebileceğinize gerçekten inanıyor musunuz?"

Calgary, "Bilemiyorum," dedi. "Belki de başaramam. Bunu öğrenmeliyim. Kesin olan şu ki bunu denemem gerekiyor. Evet, denemeliyim, denemem gerek."

5. BÖLÜM

Başmüfettiş koltuğuna yaslanmış, bir tavana bir önündeki kâğıtlara bakıyordu. Kaşları ağır ağır kalktı, öyle ki neredeyse kır saçlarına karışacaktı.

"Akıl alır şey değil bu!"

Karşısında duran, asıl işi başmüfettişi onaylamak olan genç polis memuru mırıldandı.

"Öyle efendim."

Başmüfettiş Finney, "Rezalet bu, tam bir karmaşa," diye homurdandı. Bu arada sinirden parmaklarını masaya vuruyordu. "Huish buralarda mı?"

"Evet, efendim. Beş dakika önce geldi."

"İyi, çok iyi, onu hemen içeri gönder."

Müfettiş Huish uzun boylu, mahzun bir adamdı. O kadar durgun bir hali vardı ki, kimse onun, keyif için gönüllü olarak çocuk partilerine katıldığına, onlara oyunlar öğrettiğine, hokkabazlıklar yapıp çocukların kulaklarından madeni paralar çıkarabildiğine inanamazdı.

"Günaydın Huish, başımıza geleni duydun, değil mi? Sen ne dersin bu işe?"

Müfettiş Huish derin derin iç çektikten sonra kendisine gösterilen koltuğa oturdu.

"Anlaşılan iki yıl önce yanlış yapmışız," dedi. "O adam... adı neydi?"

Başmüfettiş önündeki kâğıtları karıştırdı.

"Calory, hayır Calgary. Adam profesörmüş. Sanırım dalgın adamın biri. Bu tipler genellikle öyle olurlar. Zaman ve yer kavramları biraz karışıktır." Sesinde onaylanmayı beklediğini gösteren bir tını vardı ama Müfettiş Huish buna aldırmadı.

"Duyduğuma göre Bay Calgary bilim insanıymış."

"Yani sence söylediklerini kabul etmemiz mi gerekiyor?"

Huish, "Öyle gibi," dedi. "Başsavcı Sir Reginald kabul etmiş gibi görünüyor, o ettikten sonra ne desek boş. Hiç kimse onun sözünün üstüne *söz* söylememeli, değil mi?"

Bu sözler bir anlamda başsavcıya övgüydü.

Başmüfettiş Finney istemeye istemeye, "Doğru, başsavcılık kabul ettiğine göre bizim de durumu kabullenmemiz gerekiyor," dedi. "Bu, dosyayı yeniden açmamız gerektiği anlamına geliyor. Konuya ilişkin bilgileri getirdin mi?"

"Evet efendim getirdim."

Müfettiş getirdiği belgeleri masanın üstüne yaydı.

"Bunları inceledin mi?" diye sordu başmüfettiş.

"Evet efendim, dün gece hepsini elden geçirdim. Zaten her şeyi çok iyi anımsıyordum. Henüz üzerinden pek o kadar da uzun zaman geçmedi ki."

"Peki, bir bakalım. Evet, söyle bakalım ne durumdayız?"

"En başından başlıyorum efendim," diyen Huish çekinerek ekledi. "İşin en kötü yanı *o zamanlar* zanlının suçlu olduğunda en ufak bir kuşku olmaması."

"Öyle. Kesinlikle öyle. Her şey apaçık ortada gibiydi. Sakın seni suçladığımı düşünme Huish. Bu konuda yüzde yüz haklıydın, seni tüm kalbimle destekliyorum."

Huish düşünceliydi.

"Doğrusunu isterseniz farklı düşünmemizi gerektirecek bir durum da söz konusu değildi. Telefon edip kadının öldürüldüğünü bildirdiler. Genç adam annesiyle tartışmış, üstelik bir de tehdit etmişti. Sonra parmak izleri, kadının öldürüldüğü şömine maşasının ve paraların üstündeki parmak izleri... kanıtlar sağlamdı. Genç adamı hemen tutukladık, kaybolan para da üzerindeydi."

"O sırada genç adam sizde ne gibi bir izlenim bırakmıştı?"

Huish düşündü.

"Çok kötü. Fazlasıyla ukala ve kendinden emindi. Cinayet saatinde orada olmadığını, kanıtı olduğunu iddia ediyordu. Hem de küstahça. Bu tipleri bilirsiniz. Katiller genellikle küstah olurlar. Çok akıllı olduklarını sanırlar. Karşısındakilere ne zarar verdiklerini hiç umursamaz, ne yaparlarsa yapsınlar asla ele geçmeyeceklerini sanırlar. O kelimenin tek anlamıyla kötüydü, tipik bir suçluydu."

"Evet." Finney başını sallayarak onayladı. "Yanlış adam. Dosyasına bakınca da ne kadar kötü ve ahlaksız bir tip olduğu anlaşılıyor. Ancak benim öğrenmek istediğim, o sırada onu görür görmez katil olduğunu düşünüp düşünmediğin?..."

Müfettiş bir süre düşündü.

"Bir bakışta böyle bir şeyden kesin olarak emin olmak olanaksız elbette. Ancak adamda katil tipi olduğunu söyleyebilirim. 1938'de tutuklanan Harmon'u anımsarsınız, ona benziyordu. Adam arkasında koskoca bir dosya bırakmıştı. Bisiklet çalmakla işe başlamış, sonra hırsızlığı ilerletmiş, yaşlı kadınları dolandırmış, bir kadına tecavüz edip asitle öldürmüştü. Bu onu öylesine kendinden emin ve küstah bir havaya sokmuştu ki kötülüğü alışkanlık haline getirmişti. İşte Jack Argyle'yi de ilk gördüğümde ona benzetmiştim."

Başmüfettiş ağır ağır, "Görünüşe bakılırsa yanılmışız," dedi.

"Evet, yanılmışız. Üstelik adam hapiste öldü. Bu çok kötü bir şey. Ama..." Birden haykırırcasına ekledi. "Ama adam ahlaksızın tekiydi. Belki katil değildi ama kötüydü, namussuzun tekiydi."

Başmüfettiş omzuna hafifçe vurarak, "Neyse ne, boş ver," dedi. "Gerçekler ortada. Katil o değilse kadını kim *öldürdü*? Dün gece bu olay üzerinde çalıştığını söyledin. Kadını öldüren biri olmalı. Herhalde Bayan Argyle, şömine maşasını alıp kendi başını yarmadı. Birisi onu öldürdü, ama kim?"

Müfettiş Huish iç çekerek arkasına yaslandı.

"Katilin kim olduğunu belki de asla öğrenemeyeceğiz efendim. Bu kadar zor mu bu?"

"Evet efendim, olayın üzerinden çok fazla zaman geçti, artık herhangi bir ipucu ya da kanıt bulmak çok zor. Zaten o zaman bile çok az kanıt vardı."

"İyi de bunu yapan ya aileden biriydi ya da Bayan Argyle'nin tanıdığı biri. Buradan hareketle bir ipucu yakalayamaz mıyız?"

"Kim olabileceğini hiç bilemiyorum efendim. Hiç kuşkusuz katil o evdekilerden biriydi ya da kadının tanıdığı biri geldi ve kapıyı ona Bayan Argyle açtı. Argyle'ler kapı ve pencerelerini kilitli tutuyorlardı. Pencerelerde emniyet kilitleri, zincirler, ön kapıda ilave kilitler vardı. Birkaç yıl kadar önce bir hırsızlık olayı yaşamış oldukları için her tarafı sımsıkı kapatıyorlardı." Kısa bir süre sustuktan sonra ekledi. "İşin kötüsü o sırada derinlemesine bir inceleme yapmaya gerek duymamış olmamız efendim. Jack Argyle'nin katil olduğundan öylesine emindik ki diğerleriyle ilgilenmemiştik bile. Belgeleri tamamlayıp dosyayı kapatmıştık. Tabii şimdi, katilin de bunu fırsat bilmiş olduğunu anlıyorum."

"Yani sence katil Jack Argyle'nin annesiyle kavga edip onu tehdit etmesini fırsat olarak mı değerlendirdi? Bu katilin ekmeğine yağ sürdü, öyle mi?"

"Öyle olması gerekiyor efendim. Katil her kimse tek yapması gereken Jack'in annesiyle tartıştığı odaya girip eldivenli eliyle şömi-

ne sopasını almak ve o sırada yazı yazmakta olan Bayan Argyle'nin başına indirmekti."

Başmüfettiş yorum yapmadan yalnızca basit bir soru sordu. "Peki neden?"

Müfettiş Huish ağır ağır başını salladı.

"Bizim de asıl bulmamız gereken bu efendim. Ama bunu öğrenmek sanırım hiç kolay olmayacak, çünkü görünür bir neden yok."

"O sırada da öyle görünüyordu. Cinayeti işlemek için de görünürde bir neden yoktu. Neden para olamazdı. Herkes zaten varlıklıydı. Bayan Argyle de kendine ait büyük bir servet ve mal varlığı olan tüm kadınlar gibi ölümünden sonra ortaya çıkabilecek istenmeyen durumları ve yasal sorunları engelleyecek önlemleri almıştı. Vakıf kurmuş, ölümünün ardından da çocuklarına ömürleri boyunca ödenecek belirli bir aylık bağlamıştı. Bu dünyadan göç edince ellerine daha fazla para geçmeyecekti. Cimri, aksi ya da hain bir kadın da değildi. Yaşamları boyunca çocuklarını paraya boğmuştu. Onları en iyi okullarda okutmuş, daha sonra da iş kurmaları için sermaye vermişti. Oldukça cömert bir aylık bağlatmayı da ihmal etmemişti. Bayan Argyle sevecen, bonkör, sevgi dolu bir insandı."

Müfettiş Huish başını sallayarak onayladı.

"Evet efendim, görünürde onu öldürmek için hiçbir neden yoktu. Ama..."

"Ama ne Huish?"

"Duyduğuma göre Bay Argyle yeniden evlenmek niyetindeymiş. Uzun yıllardır yanında çalışan sekreteri Miss Gwenda Vaughan'la evlenmeyi düşünüyormuş."

"Evet," diyen başmüfettiş düşünceliydi. "Sanırım bu iyi bir neden olabilir. İki yıl önce bunu bilmiyorduk. Kadının uzun yıllardır adamın yanında çalıştığını söylemiştin, değil mi? Acaba cinayet sırasında da aralarında bir ilişki var mıydı?"

"O sırada böyle bir şey olduğunu hiç sanmıyorum efendim. Bilirsiniz bu gibi haberler küçük kasabalarda çok çabuk yayılırlar. Yani aralarında Bayan Argyle'nin kuşkulanmasına neden olacak bir şey olamayacağı kanısındayım."

"Doğru, ama Leo Argyle yine de Gwenda Vaughan ile evlenmeyi aklına koymuş olabilir."

Huish başını salladı.

"Doğru, Gwenda Vaughan çok çekici bir kadın, zeki, güzel ve nazik."

"Belki de yıllardan beri Leo Argyle'ye sadakatle hizmet etmesinin temelinde de bu vardı. Bu kadın sekreterler genellikle patronlarına âşık olurlar."

"Evet, bu durumda iki kişi için cinayet nedeni bulmuş sayılırız, yani gerek Bay Argyle'nin gerekse Miss Vaughan'ın Bayan Argyle'yi öldürmek için nedenleri vardı. Tabii bir de o İsveçli hizmetli var. Bayan Argyle'ye göründüğü kadar bağlı olmayabilir. Kadının içerlediği önemli ya da önemsiz davranışlar, sözler olabilir. Kadının para sorunu olduğunu hiç sanmıyorum, çünkü Bayan Argyle ona zaten hatırı sayılır bir yıllık gelir sağlamıştı. Ölümün getirdiği ekstra bir gelir olmadı. Aslında iyi, nazik, aklı başında bir kadına benziyor. Birinin başına şömine demiriyle vurup öldürecek bir tip değil o. Ama yine de kim bilebilir ki? Lizzie Borden olayını düşününce..."

"Evet, bu bilinemez. Peki ya dışarıdan biri yapmış olamaz mı?" diye sordu başmüfettiş.

"Öyle bir ize rastlanmadı. Paranın bulunduğu çekmece açılmıştı. Hırsızlık süsü vermek için oda altüst edilmişti, ki bu da pek amatörce yapılmıştı. Tam Jacko'ya uygun bir çalışmaydı bu."

"Benim asıl tuhafıma giden şu para konusu..."

"Evet, bu gerçekten de anlaşılması çok zor bir durum. Bayan Argyle'nin o sabah bankadan çektiği beşlik banknotlardan biri Jack Argyle'nin üzerinde bulundu. Paranın arkasında Bayan Bottleberry adı yazılıydı. Jack, bu parayı annesinin verdiğini söyledi ama Bay Argyle ve Gwenda Vaughan ısrarla Bayan Argyle'nin saat yediye çeyrek kala kütüphaneye gelip Jacko'nun kendisinden para istediğini, ama onun bunu kesinlikle reddettiğini söylediğini belirttiler."

Finney başını salladı.

"Tabii şu andaki bilgilerimiz çerçevesinde Leo ile Gwenda'nın yalan söylemiş olma olasılığının olduğunu düşünebiliriz."

"Evet, bu olabilir. Ya da..." Müfettiş birden sustu.

Başmüfettiş onu cesaretlendirdi.

"Evet Huish, neden sustun?" diye sordu.

"Diyelim ki, örneğin Bay ya da Bayan X, anne oğlun kavgalarını ve Jacko'nun tehditlerini duydu, bunu fırsat bilerek gidip çekmeceden paraları aldı. Sonra Jacko'nun arkasından koşarak parayı annesinin gönderdiğini, fikrini değiştirmiş olduğunu söyledi. Böylece onu tuzağa düşürmüş oldu. Sonra Jacko'nun Bayan Argyle'yi tehdit ederken eline aldığı şömine maşasını üstündeki parmak izlerini bozmayacak şekilde eldivenle tutup kadının kafasına indirdi."

Başmüfettiş homurdandı.

"Kahretsin, benim tanıdığım kadarıyla o aileden hiç kimse böyle bir şeyi yapabilecek kadar cani ruhlu olamaz. O akşam evde kimler varmış? Yani Leo, Gwenda, Hester ve Lindstrom dışında?"

"Evli olan en büyük kızları Mary Durrant ile kocası orada kalıyormuş."

"Koca felçli değil mi? Onu listeden silelim, cinayeti işlemiş olamaz. Peki, ya Mary Durrant, o nasıl biri?"

"Çok sakin, ağırbaşlı ve iyi bir kız. Onun sinirlenip birini öldüreceği düşünülemez."

"Ya hizmetçiler?"

"Hepsi sabah gelip akşam saat altıda gidiyorlar."

"Şu saatlere bir bakayım."

Müfettiş kâğıtları başmüfettişe uzattı.

"Hım... evet, anlıyorum. Saat yediye çeyrek kala, Bayan Argyle kütüphanede kocasına, Jack'in kendisini tehdit ettiğini söylüyordu. Gwenda Vaughan bu konuşmaya kısmen tanık oldu ve yediyi biraz geçe evine gitti. Hester Argyle annesini en son yediye bir iki dakika kala sağ olarak görmüştü. Bundan sonra Bayan Argyle'yi cesedinin Miss Lindstrom tarafından bulunduğu saat olan yedi buçuğa kadar kimse görmedi. Yedi ile yedi buçuk arası cinayet işlemek için yeterli bir süre. Bu süre içinde evdeki hemen herkes onu öldürmüş olabilir, öyle değil mi Huish? Hester yapmış olabilir, sonra Gwenda Vaughan, kadın kütüphaneden çıktıktan sonra Bayan Argyle'yi çalışma odasında öldürmüş sonra da evden ayrılmış olabilir. Miss Lindstrom da cesedi bulduğunu söylemeden hemen önce onu öldürmüş olabilir. Leo Argyle de yediyi on geçeden, Lindstrom haberi getirinceye kadar odasında yalnızmış. Karısının yanına gidip bu yirmi dakika içinde onu başına maşa ile vurarak öldürmüş, sonra da odasına dönmüş olabilir, değil mi? Üst katta kalan Mary Durrant da bu yirmi dakika içinde aşağı inip annesini öldürmüş olabilir. Biz Jack Argyle'nin evden ayrıldıktan sonra ön kapıdan geri dönmüş olduğunu düşündük ama Bayan Argyle'nin kendisi de ön kapıdan herhangi bir tanıdığını içeri almış olabilir. Anımsarsan Leo Argyle de bir ara kapının zilinin çalındığını duyduğunu ve kapının açılıp kapandığını *düşündüğünü,* ancak tam zamanı anımsayamadığını söylemişti. Biz de o zaman Jacko'nun eve geldiğini ve annesini öldürdüğünü düşünmüştük."

Huish, "Jacko'nun kapıyı çalmasına gerek yoktu ki," dedi. "Kendi anahtarı vardı. Herkeste anahtar var."

"Bir oğulları daha var, değil mi?"

"Evet. Michael, Drymouth'ta araba satışıyla uğraşıyor?"

Başmüfettiş, "Bence onun o akşam ne yaptığını öğrenmende yarar olabilir," dedi.

"İki yıl sonra mı? Kim iki yıl önce belirli bir günde ne yaptığını anımsayabilir ki?"

"Peki, o zaman ifadesini almış mıydınız?"

"Evet. Anımsadığım kadarıyla bir müşterisinin arabasını denemeye çıkarmış. Tabii o sırada ondan kuşkulanmıyorduk, dolayısıyla bunu derinlemesine araştırma gereği duymamıştık. Aslına bakarsanız –anahtarı vardı– eve girip annesini öldürmüş sonra da gitmiş *olabilir*."

Başmüfettiş iç çekerek, "Bu iş iyice çıkmaza girdi. Bunun altından nasıl kalkacağımızı hiç bilemiyorum," dedi. "Bu cinayeti çözebileceğimizden bile kuşkuluyum Huish."

Huish, "Doğrusu ya Bayan Argyle'yi kimin öldürdüğünü öğrenmeyi çok isterim," dedi. "Edindiğim bilgilere göre, Bayan Argyle çok nazik, çok iyi ve soylu bir kadınmış. Herkese iyiliği dokunmuş, çok yardımsevermiş. Zavallı kimsesiz çocuklara, hayır kurumlarına çok yardım edermiş. Doğrusu ya öldürülmeyi hak eden bir kadın değilmiş kesinlikle. Başsavcıyı tatmin edebilecek yeterlilikte kanıt bulamasak bile, yine de bu işi kimin yaptığını öğrenmek isterim."

"O zaman sana iyi şanslar Huish. Ne yazık ki şu anda elimizde pek bir şey yok ama sakın cesaretini, umudunu yitirme. Unutma ki çok zor bir vaka bu. Evet, önümüzde çetin bir yol var."

6. BÖLÜM

I

Sinemada ışıklar yanıp ekranda reklamlar dönmeye başladı. Yer gösteren kızlar ellerinde dondurma ve limonatalarla seyircilerin etrafında dolaşıyorlar, Arthur Calgary de onları dikkatle izliyordu. Kızlardan biri kahverengi saçlı ve şişman, öteki esmer uzun boylu, bir diğeri ise sarışın ve ufak tefekti. Calgary'nin görmek istediği de bu sarışın olanıydı: Jacko'nun karısı. Şimdi Joe Clegg'in karısı olan Jacko'nun dul eşi. Maureen, çirkin olmamakla birlikte ilgi çekmeyen, sönük bir tipti. İncecik kaşları, aşırı makyajı, ucuz bir berberde yapılmış ve yıpranmış permalı saçları ile oldukça basit bir görünüşü vardı. Arthur Calgary, kızdan bir dondurma aldı. Gerçi ev adresini almıştı, onunla evinde görüşmeyi düşünüyordu ama öncesinde fark ettirmeden işyerinde incelemek istemişti. Kızın Bayan Argyle'nin hoşlanacağı tipte bir gelin olmadığı açıktı. Hiç kuşkusuz Jacko da bu yüzden ondan kimseye bahsetmemişti.

Calgary iç çekti. Dondurma kutusunu yavaşça koltuğun altına bıraktı, ışıklar sönüp film yeniden başlayınca yavaşça eğilerek yerinden kalktı ve sinemadan çıktı.

Ertesi gün, saat on birde Avukat Marshall'dan aldığı adrese gidip kapıyı çaldı. Kapıyı on altı yaşlarında bir çocuk açtı.

Calgary'nin sorusuna, "Clegg'ler mi? En üst katta oturuyorlar," diye yanıt verdi.

Calgary merdivenlerden yukarı çıktı ve Clegg'lerin kapısını çaldı. Kapıyı Maureen Clegg açtı. Kız makyajsız ve ev kıyafetleriyle çok farklıydı. İyi niyetli ama aptal bir ifadesi vardı. Calgary'yi kaşlarını çatarak uzun uzun süzdü.

"Adım Calgary, Bay Marshall size mektubunda benden söz etmiş olmalı."

Genç kadının yüzünde hoş bir gülümseme belirdi.

"Ah, siz misiniz? İçeri buyrun."

Geri çekilerek Calgary'ye yol verdi.

"Ortalık çok dağınık, kusura bakmayın. Etrafı toplayacak zamanım olmadı."

Sandalyenin üzerinde duran buruşuk elbisesini, masanın üstünde epeyce bir süredir beklediği anlaşılan kahvaltılıkları kaldırdı. Örtünün üstündeki kahvaltı kırıntılarını eliyle yana itti.

"Buyrun, oturun. Buraya kadar gelme zahmetine katlandığınız için çok teşekkür ederim."

"En azından bu kadarını yapmam gerekiyordu."

Calgary'nin ne demek istediğini anlayamamıştı ama yine de hafifçe gülümsedi.

Maureen, "Geçenlerde Bay Marshall'dan mektup aldım," dedi. "Jacko'nun otostop yaparak Drymouth'a gittiği iddiası uydurma değilmiş, tamamıyla doğruymuş. Gerçekten de biri onu arabasına almış. Sanırım bu kişi de sizmişsiniz, öyle değil mi?"

"Evet, o kişi bendim."

"Hâlâ inanamıyorum. Dün bütün gece Joe ile bunu konuştuk. Böyle bir şeye ancak filmlerde rastlanabilir. Yaklaşık iki yıl oluyor, değil mi?"

"Evet, öyle gibi."

"Tıpkı filmlerde olduğu gibi, ama insan filmlerde böyle şeyler görünce bunların saçmalık olduğunu, gerçekte olamayacağını düşünüyor. İşe bakın ki oluyormuş. Oldu işte! Bu bir bakıma çok heyecan verici bir durum ama..."

Calgary, "Öyle de denebilir," diye mırıldandı. Genç kadını ilgiyle ve belli belirsiz bir üzüntüyle izliyordu.

Maureen ise neşeyle konuşup duruyordu.

"Üstelik bir de zavallı Jackie öldü, hem de bütün bunları öğrenemeden. Hapishanede zatürreeye yakalanmış. Bunu duydunuz herhalde? Oranın rutubetinden olmalı, değil mi?"

Calgary genç kadının gözünde hapishanenin rutubetli, farelerin dolaşıp mahkûmların ayaklarını kemirdiği yer altı hücrelerinden oluşan bir yer olduğunu anlıyordu.

"Aslına bakarsanız o zamanlar ölümün Jackie için en iyi çözüm olduğunu düşünmüştüm."

"Evet, sanırım öyle, o günün koşullarında öyle olmalı." Calgary tuhaf bir rahatsızlık hissediyordu.

"Yani, hapishanede uzun yıllar boyu yatmak... Joe ondan hemen boşanmamı önermişti. Ben de zaten öyle düşünüyordum."

"Demek ondan boşanacaktınız?"

"Uzun yıllar boyu hapis yatacak bir adama bağlı kalmanın ne anlamı olabilirdi ki? Aslında Jackie'yi severdim ama pek güvenilecek biri değildi. Evliliğimizin bir geleceği olmadığını en başında anlamıştım."

"Boşanma işlemlerine Jackie ölmeden mi başlamıştınız?"

"Şey, bir anlamda evet. Yani Joe beni bir avukata yollamıştı. Tabii Joe, Jackie'den hiçbir zaman hoşlanmamıştı."

"Joe, kocanız mı?"

"Evet. Kendisi elektrikçidir ve işinde de çok iyidir. Onu herkes seviyor ve ondan çok şeyler bekliyor. Bana hep Jackie'nin bana göre bir koca olmadığını söyler dururdu. Tabii o sırada ben çocuk sayılabilecek kadar küçük ve saf bir kızdım. Üstelik biliyorsunuz, Jacko kadınları etkilemekte de çok ustaydı."

"Evet, bunu duydum."

"Kadınları baştan çıkarmasını çok iyi bilirdi... Bunu nasıl başarıyordu hiç bilemiyorum. Yakışıklı sayılmazdı. Hatta ben ona maymun suratlı diye takılırdım. Ama yine de tuhaf bir çekiciliği vardı işte. İstemeseniz bile farkında olmadan onun istediğini yapardınız. Aslında bu zaman zaman işe yarıyordu da. Yeni evlendiğimiz sırada bir oto tamircisinde çalışıyordu. Müşterilerden birinin arabası yüzünden başı belaya girmişti. Patronu, Jackie'ye çok kızmıştı. Ama Jackie ne yaptı etti, patronun karısıyla ilişki kurup onu kendine âşık etti. Kadın elli yaşlarında vardı. Jackie kadının ağzından girdi burnundan çıktı, kadıncağız neye uğradığını bilemedi, sonunda ayakları yerden kesildi. Jackie için yapamayacağı yoktu artık. Kocasını kandırdı. Kocasından, Jackie parayı öderse polise gitmeyeceğine ve dava açmayacağına ilişkin söz aldı. Jackie parayı ödedi. Adam paranın kaynağını asla bilemedi. Halbuki veren kendi karısıydı. Ne kadar gülmüştük o zaman bu duruma!"

Calgary, genç kadına irkilerek baktı.

"Bunu çok mu komik bulmuştunuz?"

"Tabii ki öyleydi, sizce değil mi? Düşünsenize ihtiyar bir kadın Jackie'ye delicesine âşık oldu, üstelik onun da ona âşık olduğunu sanıp tüm birikimini ona verdi."

Calgary iç çekti. Her şey ilk anda göründüğünden ne kadar farklıydı. Hiç de umduğu gibi olmamıştı. Temize çıkarmaya çalıştığı gençten her gün biraz daha soğuyordu. Hatta Güneş Burnu'nda

onu hayrete düşüren bakış açısını gittikçe daha iyi anlamaya ve onları haklı bulmaya başlıyordu.

"Bayan Clegg," dedi. "Ben olanları bir dereceye kadar da olsa düzeltmek, elimden geldiğince size yardımcı olmak için gelmiştim."

Maureen Clegg şaşkın şaşkın baktı.

"Çok naziksiniz ama neden bir şeyler yapmak istiyorsunuz ki? Rahatımız yerinde. Joe ile mutluyuz. Joe iyi kazanıyor, ben de bildiğiniz gibi bir sinemada çalışıyorum," dedi.

"Evet, biliyorum."

Maureen gururla, "Bir ay sonra bir de televizyon alacağız," diye ekledi.

"Buna çok sevindim, özellikle de o acı olayın yaşamınızı gölgelememiş olması beni çok mutlu etti."

Calgary, bir zamanlar Jacko'nun karısı olan bu genç kadına söyleyecek sözcükleri bulmakta giderek daha da zorlanıyordu. Söylediği her sözcük ona yapmacık, basmakalıp geliyordu. Neden doğal davranamıyordu ki?

"Bunun sizi çok fazla üzebileceğinden korkmuştum."

Maureen'in kocaman mavi gözleri fal taşı gibi açıldı. Calgary'nin ne demek istediğini anlayamadığı ortadaydı.

"O sırada gerçekten çok feci bir durumdaydım. Bütün komşuların dilinde hep bu vardı. Yine de polisin bana karşı çok nazik ve anlayışlı davrandığını söyleyebilirim."

Calgary bu kadının ölen kocasını sevdiğinden, giderek daha fazla kuşku duymaya başlıyordu. Birden hiç beklenmedik bir soru sordu.

"Onun bunu yaptığına inandınız mı?"

"Yani annesini öldürdüğüne mi?"

"Evet."

"Şey, yani... bir bakıma inanmıştım. Gerçi kendisi öldürmediğini söylüyordu ama Jackie inanılacak biri değildi, çok ender doğruyu söylerdi. Ayrıca yapmış gibi de görünüyordu. Bakın, eğer isteklerine karşı gelinirse Jackie çok kötü olabilirdi. Bir şeylere çok sinirlendiğini anlamıştım. Sordum ama hiçbir şey söylemedi yalnızca küfretti. Sanırım başı beladaydı. O gün malikâneye giderken her şeyin düzeleceğini, annesinin de buna şaşıp kalacağını söylemişti. Ben de inandım tabii."

"Anladığım kadarıyla sizinle evlendiğinden ailesine söz etmemiş. Onlarla tanışmış mıydınız?"

"Hayır. Onlar sosyetik, soylu kişiler, kocaman evleri filan var. Benden hoşlanmazlardı, ayrıca ben de oraya pek yakışmazdım. Jackie bu evliliği gizli tutmamızın daha doğru olacağını söylemişti. Üstelik annesiyle tanışırsam kendisini olduğu gibi beni de idare etmeye kalkışacağını, her şeye karışacağını düşünüyordu. Annesi herkesi kendi istekleri doğrultusunda yönetirmiş, aksini yapmak kadının elinde değilmiş. Jackie bundan bıkmıştı. Hep, 'Biz böyle iyiyiz, kimse bize karışmamalı,' derdi."

Maureen'in bundan ötürü hiç kırılmadığı, aksine kocasının bu davranışını doğal bulduğu anlaşılıyordu.

"Sanırım Jackie'nin tutuklanması sizin için büyük bir şok olmuştur?"

"Tabii, ilk anda onun nasıl böyle bir şey *yaptığına* inanamadım? Ama sonra... düşününce kızdığı zaman çok kötü biri olabildiğini, gözünün döndüğünü anımsadım."

Calgary öne doğru eğildi.

"Öyleyse şöyle diyelim: Jackie'nin şömine maşasıyla annesinin başına vurup öldürmesi ve büyük miktarda parayı çalması sizi pek fazla şaşırtmadı. Öyle mi?"

"Şey... Bay... şey, Calgary... sanırım bu biraz fazla sert ve acımasız bir ifade oldu. Jacko'nun annesinin kafasına sert bir cisimle vururken niyetinin hiçbir şekilde onu öldürmek olduğunu sanmıyorum. Bayan Argyle para vermeyi reddedince o da öfkelenip maşayı kapmış ve onun gözünü korkutmak istemiştir. Sonra da annesi inat edip kendini kaybedince demiri kafasına indirmiştir. Onu öldürmek gibi bir amacı olduğunu hiç sanmıyorum. Jackie'ninki yalnızca şansızlıktı. Annesini korkutmak isterken bir kaza oldu, hepsi bu. Bakın, paraya çok ihtiyacı vardı. Eğer bulamasa hapse girecekti."

"Demek onu suçlamıyorsunuz?"

"Şey... suçladım tabii... Ben şiddetten, kontrolsüzlükten hiç hoşlanmam. Üstelik de insanın kendi öz annesine karşı! Hayır, böyle bir şey yapmış olmasını asla kabul edemem. Onu kınıyorum elbette. Bu olaydan sonra Joe'nun bana Jackie ile evlenmekle çok büyük bir hata yaptığımı söylemekte haklı olduğunu anladım. Ama bilirsiniz işte! Genç bir kız için bazen doğru karar verebilmek çok zordur. Joe'yu çok küçük yaşlarımdan beri tanırdım, hep ağırbaşlı, ciddi, çalışkan bir insandı. Jackie farklıydı. Tahsilliydi, görgülüydü. Varlıklı görünüyordu, cömertti, düşünmeden para harcardı. Sonra dediğim gibi kadınları baştan çıkarmasını çok iyi bilirdi, beni de kandırdı. Joe, 'Çok pişman olacaksın!' demişti. Bu bana kedinin ulaşamadığı ciğere mundar demesi' gibi geldi. Kıskançlığına verdim. Ama sonunda haklı çıktı."

Calgary genç kadına baktı. Kadının durumu hâlâ tam olarak algılayamadığını düşünüyordu.

"Haklıymış derken neyi kastediyorsunuz?"

"Jackie beni de rezil etti, düştüğü batağa sürükledi. Saygı gören, çok düzgün bir ailem var. Annem hepimizi özenle büyüttü. Adımız asla hiçbir dedikoduya karışmamıştır. Ama sonra polisin kocamı tutuklaması; komşuların, gazetelerin diline düşmemiz! *News of the*

World ve diğer gazeteler günlerce bunu yazıp durdular. Gazeteciler durmadan evimize kadar gelip türlü sorular sordular. Anlayacağınız Jackie beni çok kötü bir duruma düşürdü, rezil etti."

Arthur Calgary hiddetle, "Bakın yavrum, Jackie'nin bu cinayeti işlememiş olduğunu size söylemiştim, değil mi?" dedi.

Kızın küçük sevimli yüzünde anlık bir şaşkınlık ifadesi belirdi.

"Tabii! Bir an unuttum. Ama yine de annesine gidip kavga çıkarması, tehdit etmesi yeterince kötü, değil mi? Bunları yapmamış olsa tutuklanmazdı değil mi?"

"Doğru, haklısınız, tutuklanmazdı."

Calgary, belki de bu küçük kızcağız, benden daha gerçekçi, diye düşündü.

"Çok kötü günlerdi onlar. Ne yapacağımı bilemiyordum," diye ekledi Maureen. "Annem, 'Gidip onları görmelisin. Senin için bir şeyler yapmaları gerekir, bu senin hakkın ve onlara da bunu belirtmelisin,' dedi. Sonunda oraya gittim. Kapıyı bana o yabancı yardımcı kadın açtı. İlk anda söylediklerimi anlamak istemedi. Sanki inanmıyor gibiydi. 'Bu olanaksız,' dedi. 'Olanaksız. Jacko *senin* gibi bir kızla evlenmiş olamaz.' O zaman bu sözler beni oldukça incitmişti. 'Ama evliyiz,' dedim. 'Hem de kilise nikâhıyla.' Annem böyle olmasını istemişti. Kadın, 'Bu doğru değil, olamaz,' diye ısrarı sürdürdü. 'Sana inanmıyorum, olamaz, yalan bu,' deyip duruyordu. Sonra Bay Argyle geldi. İtiraf etmeliyim ki bana karşı çok anlayışlı ve nazikti. O iyi bir insan. Bana üzülmememi söyledi, Jackie'yi kurtarmak için ellerinden geleni yapacaklarına söz verdi. Maddi durumumu sordu ve bana her hafta harçlık göndereceğini söyledi. Hâlâ da yollar o parayı. Aslında Joe bu parayı almamdan hoşlanmıyor ama ben ona, 'Aptallık etme,' diyorum. 'Argyle'ler zengin, bana bu parayı vermekle fakirleşmiyorlar.' Joe ile evlenirken de bana düğün armağanı olarak oldukça dolgun bir çek yollamıştı. Evlendiğime se-

vindiğini, ikinci evliliğimin, birincisinden daha iyi olmasını dilediğini söylemişti. Bay Argyle gerçekten çok iyi ve nazik bir insan!"

O sırada kapı açıldı.

Maureen, "Ah, işte Joe da geldi," dedi.

Joe ince dudaklı sarışın bir gençti. Maureen'in açıklamalarını hafifçe kaşlarını çatarak, hoşnutsuz bir havada dinledi.

"Bu işten artık kurtulduk sanıyordum," dedi tanıştırma ve açıklamaların ardından. "Böyle konuştuğum için bağışlayın ama geçmişi kurcalamakta ne yarar olabilir ki? Bu benim düşüncem. Maureen çok mutsuz olmuştu, tek söyleyebileceğim bu..."

Calgary, "Evet," dedi. "Sizin olaya bakış açınızı anlıyorum."

"Tabii aslında Maureen'in böyle bir adamla evlenmesi hataydı. Onun kötü olduğunu biliyordum. Bir sürü olaya karıştığı anlatılıyordu. Onu iki defa gözaltına almışlardı. İnsan bir kez başladı mı, arkası gelir bunun. Bu, kadınları baştan çıkarıp dolandırmakla başlar, sonra cinayete kadar gider... Bu işler böyledir işte."

"Ama Jackie cinayet işlemedi."

"Bunu siz söylüyorsunuz bayım," diyen Joe inanmamış gibi görünüyordu.

"Jack Argyle cinayet saatinde orada olmadığını kesin olarak kanıtlayabilirdi. O akşam o saatlerde otostop yapan Jack Argyle'yi arabama almış ve Drymouth'a bırakmıştım. Sizin de anlayacağınız gibi Bay Clegg, Jack'in bu cinayeti işlemiş olması kesinlikle olanaksızdı."

"Öyle olabilir, ama yine geçmişi sorgulamak doğru değil. Bu söylediklerim için beni bağışlayın, ama olan oldu, Jacko öldü, bütün bunların artık Jacko'ya ne yararı olabilir ki? Suçlu ya da suçsuz, onun için ne önemi olabilir? Ama biz yine komşuların diline düşeceğiz. Herkes aklına geleni söylemeye başlayacak, tahminler yürütecek."

Calgary ayağa kalktı.

"Kendi açınızdan belki haklı olabilirsiniz, ama unutmayın ki Bay Clegg, bu dünyada, adalet diye de bir şey var."

Joe Gregg, "Ben İngiliz adaletine ve hukuk sistemine güvenilebileceğine inanırdım," dedi. "Yeryüzünün en iyi ve güvenilir sistemlerinde bile yanlışlık yapılabilir. Sonuçta adaleti sağlayan da insan ve insan yanılabilir."

Calgary onlardan ayrıldıktan sonra yolda yürürken, zihni çok karışıktı, kendini çok huzursuz hissediyordu. Acaba o günü hiç anımsamasaydım, hafızam yerine gelmeseydi, daha iyi mi olurdu, diye düşünüyordu. Joe denen kendini beğenmiş, ince dudaklı adamın dediği gibi, Jack ölmüştü. Hem de o artık asla yanılmayan yüce yargıcın bile huzuruna çıkmıştı. Bir katil bir hırsız olarak anılmış, ne önemi vardı ki artık onun için.

Birden öfkelendi.

Hiç değilse bir kişi bu habere sevinmeliydi. *Herhangi biri*! Ama sevinen olmadı. Neden? Calgary düşünüyordu. Bu kızın olaya bakış açısını anlayabiliyorum, Jacko'nun çekiciliğine kapılmış, ama onu asla gerçek anlamda sevmemiş olabilir. Belki de sevmeyi bilmiyordur. Peki, ama ya ötekiler? Babası, kız kardeşi, dadısı... Onların sevinmesi gerekmez miydi? Kendi dertlerine düşmeden önce bir an için Jacko adına mutlu olamazlar mıydı?... Evet, kesinlikle içlerinden hiç değilse biri onu düşünmeliydi.

II

"Miss Argyle mi? İkinci masada."

Calgary bir an durup genç kızı izledi.

Ufak tefek, sakin ve etkileyiciydi. Üzerinde lacivert, manşetleri ve yakası beyaz olan şık bir elbise vardı. Mavi-siyah saçlarını

ensesinde topuz yapmıştı. Teni, en koyu tenli İngiliz'den bile daha koyuydu. Kemikleri ince ve narindi. Bayan Argyle'nin evlat edindiği melez kız bu olmalıydı.

Başını kaldırıp Calgary'ye baktı. Uzun kirpiklerin gölgelediği siyah gözleri pırıl pırıldı ama anlamsızdı. Bunların derinindeki gizli ifadeyi anlamak olanaksızdı.

"Size yardımcı olabilir miyim?"

"Bayan Argyle, değil mi? Christina Argyle?"

"Evet."

"Adım Calgary, Arthur Calgary. Sanırım adımı duymuşsunuzdur..."

"Evet duydum! Babam yazmıştı."

"Sizinle biraz konuşmak istiyordum."

Genç kız saate baktı.

"Kütüphane yarım saat sonra kapanacak. Eğer o zamana kadar bekleyebilirseniz..."

"Tabii beklerim. Benimle bir yerde oturup bir fincan çay içer miydiniz?"

"Teşekkürler," diyen genç kız, Calgary'nin arkasında durup sıra bekleyen adama dönerek, "Yardımcı olabilir miyim?" diye sordu.

Arthur Calgary oradan uzaklaştı. Bir süre etrafta dolaşıp raflardaki kitapları inceledi. Bu arada gözünü bir an bile Tina Argyle'den ayırmadı. Kız hep aynıydı, sakin, işinin ehli ve soğukkanlı. Yarım saat Calgary'ye hiç bitmeyecekmiş gibi geldi. Sonunda zil çaldı. Tina başıyla işaret ederek, "Bir kaç dakika sonra sizinle dışarıda buluşuruz," dedi.

Genç kız Calgary'yi bekletmedi. Kalın, koyu renk bir palto giymişti. Şapkası yoktu.

Calgary, "Redmyn'i pek bilmem," diyerek Tina'ya nereye gidebileceklerini sordu.

"Katedralin hemen yanında bir pastane var. Pek güzel bir yer değildir, dolayısıyla pek dolu olmaz. Sanırım bu da bizim için daha uygun."

Küçük bir masaya oturdular; suratsız, bezgin garson kadın siparişleri aldı.

"Çayı iyi değildir ama..." dedi Tina yeniden özür dilercesine. "Özel konuşmak isteyeceğinizi ve buranın tenha olmasını yeğleyeceğinizi düşündüm."

"Doğrusu da bu. Sizi aramamın nedenini açıklayayım. Ailenizin bütün fertleriyle, hatta kardeşiniz Jacko'nun dul karısıyla bile görüştüm. Konuşmadığım bir siz kaldınız. Pardon bir de evli olan ablanız."

"Hepimizle görüşmek sizin için önemli mi?"

Kız bu sözleri çok nazik söylemesine rağmen ses tonundaki kayıtsızlık Calgary'yi tedirgin etti.

"Aslında doğruyu söylemek gerekirse bu şart değil," dedi soğuk bir sesle. "Merak da değil. (Acaba gerçekten değil miydi?) Daha çok mahkeme sırasında gelip kardeşinizin suçsuzluğunu kanıtlayamadığım için, ailenizin tüm bireylerinden şahsen özür dilemek istedim."

"Anlıyorum..."

"Eğer onu seviyorsanız... onu sever miydiniz?"

Genç kız bir an düşündü.

"Hayır, Jacko'yu sevmezdim."

"Konuştuğum hemen herkes onun çok sevimli ve çekici bir insan olduğunu söyledi."

Kız üzerine basa basa ve bir o kadar da duyarsızlıkla, "Onu hem sevmez hem de hiç güvenmezdim," dedi.

"Bağışlayın ama kardeşinizin annenizi öldürmüş olduğuna kesinlikle inanmış mıydınız?"

"Başka bir şüpheli olabileceği hiç aklıma gelmedi."

O sırada garson kız çaylarını getirdi. Tereyağı ve ekmek bayattı, reçel jöleye benziyordu, keklerin görünüşü bile insanın iştahını kaçırıyordu. Çay iyi demlenmemişti.

Calgary çayını yudumladı.

"Anlaşılan o ki getirmiş olduğum bilgi, yani kardeşinizi temize çıkaran bu bilgi, istenmeyen bazı sonuçlara yol açacak. Sizlere yeni sorunlar, sıkıntılar getirecek."

"Yani bu dosya yeniden mi açılacak?"

"Evet. Bunu siz de düşünmüş olmalısınız."

"Babam bunun kaçınılmaz olduğu kanısında."

"Üzgünüm. Gerçekten çok üzgünüm."

"Niçin üzgünsünüz Doktor Calgary?"

"Yeni baştan üzülmenize neden olduğum için."

"Peki ya sussaydınız mutlu olabilecek miydiniz?"

"Adalet açısından mı?"

"Evet. Ne dersiniz?"

"Tabii hayır. Adaletin yerine gelmesinin çok önemli olduğu kanısındaydım. Ama şimdi kendi kendime acaba bundan daha önemli şeyler de olabilir mi diye de düşünüyorum."

"Örneğin?"

Calgary bir an Hester'ı düşündü.

"Örneğin suçsuzluk gibi."

Tina'nın donuk gözlerindeki ifade daha da derinleşti.

"Sizin bu konudaki düşünceniz Miss Argyle?"

Genç kız bir iki dakika cevap vermedi.

Sonra ekledi. "Magna Carta'daki sözler geldi aklıma bir an. *Adalet hiç kimseden esirgenmemeli, kimse adaletten yoksun bırakılmamalıdır.*"

Calgary, "Anlıyorum," dedi. "Yanıtınız bu..."

7. BÖLÜM

Doktor MacMaster ak saçlı, çıkık çeneli, kalın kaşlı, grimsi gözlerinden zekâ fışkıran bir adamdı. Kumaşı yıpranmış koltuğunun arkasına yaslanmış, konuğunu dikkatle inceliyordu. Gördüğünden memnun olduğu anlaşılıyordu.

Calgary de yaşlı doktordan ilk bakışta hoşlanmıştı. İngiltere'ye döndüğünden beri ilk kez, onun duygularını, düşüncelerini anlayabilecek biriyle karşılaşmış olmaktan mutluydu.

"Beni kabul ettiğiniz için size minnettarım Doktor MacMaster," dedi.

"Sözünü bile etmeye değmez. İşi bırakıp emekliye ayrıldığımdan beri sıkıntıdan patlıyorum. Genç meslektaşlarım aptal gibi koltuğumda oturup yorgun kalbimi dinlendirmemi öneriyorlar ama bana pek doğal gelmiyor. Radyo dinliyorum –bir sürü saçmalık– zaman zaman hizmetli kadın televizyon seyretmemi söylüyor ama o da fasa fiso. Bütün yaşamım boyunca çalışıp didindim. Sakin sakin köşemde oturmayı kendime yediremiyorum. Okumak da gözlerimi yoruyor. Dolayısıyla zamanımı aldınız diye özür dilemeye filan kalkışmayın."

Calgary, "Öncelikle, bu olayla neden hâlâ ilgilendiğimi size açıklamak isterim. Mantıklı düşünülecek olursa yapmam gerekeni

–üzerime düşeni– yaptım bir kaza sonrası hafıza kaybı yaşadığımı, buralardan uzakta olduğum için Jacko'nun hakkını korumak için zamanında yetişemediğimi açıkladım. Delikanlının adını temize çıkardım. Sanırım sonrasında yapılacak en doğru şey çekip gitmek ve her şeyi unutmaktı. Tabii mantıklı düşünülecek olursa, öyle değil mi? Siz ne dersiniz?" dedi.

"Bu duruma bağlı. Sizi üzen, kaygılandıran bir şey mi var?"

"Evet. Artık her şey beni kaygılandırıyor. Bakın, nasıl diyeyim, getirdiğim haber hiç de beklediğim gibi karşılanmadı."

"Demek öyle... Bu doğal. Bu gibi şeyler olağandır, sıklıkla olur. Zihnimizde bir şey tasarlarız, sonra bunu geliştiririz, bu bir meslektaşla görüş alışverişi, genç bir kıza evlenme teklifi yapmak, okula göndereceğiniz oğlunuzla konuşmak gibi çok farklı konularda olabilir. Sonra o gün gelir ve sonuç hiç de umduğumuz gibi olmaz. Bakın bence siz bunu derinlemesine düşündünüz, neler söyleyeceğinizi ve ne gibi yanıtlar alacağınızı tasarladınız. Ve sonra hayal kırıklığı yaşadınız. Yanıtlar sizin beklediğiniz gibi olmadı. Sizi üzen bu, değil mi?"

"Evet."

"Ne bekliyordunuz? Hepsinin koşup boynunuza sarılmasını mı?"

"Şey, bilmem ki..." Calgary bir an düşündü. "Belki suçlama, kızgınlık... gücenme... ama... ama kesinlikle sevinç ve minnettarlık..."

MacMaster homurdandı.

"Umduğunuz gibi bir kızgınlık ya da teşekkürle karşılanmadınız, öyle mi?"

"Öyle denebilir."

"Bunun nedeni sizin buraya gelene dek buradaki koşuları bilmemeniz. Peki, beni neden görmeye geldiniz?"

Calgary ağır ağır açıkladı.

"Aileyi daha iyi tanımak istediğim için. Herkesçe bilinen gerçeklerin ötesindeki ayrıntıları öğrenmek istediğim için. Bayan Argyle nazik, iyi, saygın, yardımsever bir kadındı. Bunu herkes biliyor. Evlat edindiği çocuklar için hiçbir özveriden kaçınmamış. Bunun karşılığında problemli bir çocuk; her gün daha kötüleşen, ahlaksız bir delikanlı. Genç bir suçlu! Onlar hakkında tüm bildiğim bu. Başka hiçbir şey bilmiyorum. Hatta Bayan Argyle hakkında bile başka bir bilgim yok."

MacMaster, "Haklısınız," dedi. "Önemli bir noktaya parmak basıyorsunuz. Olayın can alıcı noktası budur zaten. Bir cinayette en ilginç belki de en önemli unsur öldürülenin kişiliğidir. Genellikle herkes katilin kişiliği ile ilgilenir. Belki siz de Bayan Argyle'nin asla öldürülememesi gereken bir kadın olduğunu düşündünüz."

"Sanırım herkes aynı şeyi düşünüyor."

"Etik açıdan kesinlikle haklısınız. Biliyor musunuz ki?..." Doktor MacMaster burnunu kaşıdı. "Bir Çinli bilge, '*İyilik meziyet değil, günahtır,*' der. Bu doğru olabilir, değil mi? İyilik insanı boğar, karşısındakine borçlu bırakır. İnsanı adeta çözülemez düğümlerle bağlar. Hepimiz insan doğasını biliriz. İnsan tuhaftır. Birine iyilik yaparsınız, sonra da onu seversiniz, çok seversiniz. İyilik yaptığınız insana bir yakınlık duyarsınız. Peki ya o da –iyilik yaptığınız insan– acaba size karşı aynı duyguları besler mi? Sizi sever mi? Aslında sevmesi gerekir ya da öyle olması beklenir ama sever mi?"

Doktor bir süre sustuktan sonra "Evet," dedi. "İşin can alıcı noktası da bu zaten. Bayan Argyle olağanüstü bir anneydi. Ama iyilik ve cömertliği biraz abartmıştı. Bunda hiç kuşkum yok. Belki öyle istiyordu. Belki de öyle görünmek istiyordu."

Calgary, "Onların hiçbiri kendi çocuğu değilmiş," dedi.

"Evet değildi. Zaten sanırım sorunun kaynağında da bu var. Bir anne kediyi düşünün. Doğurur, içgüdüsel olarak yavrularını korur, yakınlarına bile yaklaşanı tırmalar, değil mi? Ama aradan bir iki hafta geçti mi yavaş yavaş kendi yaşamına dönmeye başlar. Dışarı çıkar, avlanır, dinlenir. Yavrularını yine korur, onlara dokunana yine saldırır ama ilk zamanlardaki gibi her an endişe içinde değildir. Onlarla oynar, onları eğitir, yaramazlık yaptıklarında onları uyarır, gereğinde pataklar ama bazen de onlara kendisini rahat bırakmalarını söyler. Doğaya dönüştür bu. Yavrular büyüdükçe onların üzerine titremeyi bırakır, onların artık evden kopma zamanlarının geldiğini bilir ve kendini bitişik evin Tom'una beğendirmeye çalışır. Biz buna dişinin doğal yaşam döngüsü deriz. Pek çok kadın, kız tanıdım. Hepsinin amacı âşık olmak, sevdikleri erkekle evlenip yuva kurmak. Ama inanın –farkında olmasalar da– aslında hepsinin isteği içgüdüsel olarak anne olmaktır. Sonra bunlar evlenirler. Bebeklerini doğururlar. Sevinçli ve mutludurlar çünkü istekleri yerine gelmiştir. Ardından normal hayatlarına dönerler, kocalarıyla, çevreleriyle, komşularıyla ve tabii çocuklarıyla ilgilenmeye başlarlar. Ama bunların hepsini bir uyum içinde yaparlar, herkese gereği kadar ilgi gösterirler çünkü analık içgüdüsü fiziksel açıdan tatmin olmuştur."

"Evet. Bayan Argyle'nin annelik içgüdüsü çok güçlüydü ama çocuk sahibi olmanın fiziksel tatmininden yoksundu. İşte tam da bu yüzden anne olma isteği giderek güçlendi, saplantı haline geldi. Çocuk istiyordu, bir sürü çocuk. Onlara doyamıyordu. Gece gündüz tek düşüncesi çocuklardı. Kocasını da umursamıyordu artık. Onun için Leo ikinci plandaydı. Varsa yoksa çocuklar. Yedirmek, giydirmek, oynamak, her şeyi onlarla paylaşıyordu. Çocuklara tek vermediği şey ve belki de onların gereksinim duydukları tek şey gerçek anlam-

da ihmal edilmek, kendi hallerine bırakılmaktı. Bahçede diğer taşra çocukları gibi sıradan oyunlar oynayamıyorlardı. Sırf onlar için bahçeye oyun adacıkları, tırmanacak barlar yaptırmış, üzerinde sıçrayacakları taşlar döşetmişti. Çocukların ağaçların tepesinde oyun oynamak için tahta evleri, dışarıdan taşınmış kumlarla dere kenarına yapılmış plajları bile vardı. Yemekleri kimseninkine benzemezdi. Her şey kontrollüydü. Sebzeler özenle yıkanır, sütleri sterilize edilir, suları kaynatılır ve sürekli test edilir, kalori hesabına göre yemek verilir, vitaminleri de özel olarak hesaplanırdı. Bu arada şunu da belirtmek isterim, böyle konuştuğum için sakın meslek etiğine aykırı davrandığımı, size hasta sırrı verdiğimi düşünmeyin. Bayan Argyle asla hastam olmadı. Gerektiği zaman Harley Street'deki ünlü doktorlara giderdi. Aslında doktora çok ender giderdi. O çok sağlıklı, sağlam bir kadındı. Ben yörenin doktoruydum, gerektiğinde çocuklar için çağırırlardı beni. Gerçi o, onlar için bile fazlasıyla taşra doktoru olduğumu düşünüyordu ama... neyse... Ona defalarca çocukların kırlarda çalılardan böğürtlen yemelerinde bir sakınca olmadığını söyledim. Bir çocuğun ayağının ıslanmasının, nezle olmasının sorun olmadığını, ateşinin 37,5'a çıkmasının önemsiz olduğunu, ancak 38'i geçerse sorun olabileceğini söyledim. Bu çocukların böyle fanus içinde büyütmesinin, yemeği ağızlarına kaşıkla vermesinin, yaygara yapmasının, üzerlerine titremesinin ve aşırı sevgi göstermesinin sakıncalı olduğunu, onlara aslında kötülük ettiğini söyledim."

"Yani bu davranışlar Jacko'ya yaramadı mı demek istiyorsunuz?

"Kastettiğim yalnızca Jacko değil. Bence Jacko en başından beri sorunluydu. Jacko 'kafası karışık hiperaktif' bir çocuktu. Daha parmak kadarken bile ahlaksızdı. Argyle'ler onun için ellerinden geleni yaptılar. Meslek yaşamımda Jacko gibileri çok gördüm. Anne

babalar bu çocukların yaşamlarının ileri bir evresinde, oğulları kötü olaylara karışıp durumları umutsuz bir hal aldığında, 'Keşke zamanında ona biraz daha sert davransaydık,' ya da 'Ona karşı çok sert davrandık, keşke biraz daha anlayışlı olsaydık,' derler. Bence ne yaparlarsa yapsınlar sonuç değişmez. Bazıları çocukluğunda anne baba sevgisi, görmedikleri için, kötü aile koşulları ve sevgisizlikten kötü yola saparlar. Bazılarıysa yaşamın en ufak bir güçlüğüne bile katlanamayacak kadar zayıf oldukları için. Bu durumdan kurtulmak için hemen kötü yola saparlar. Ben Jacko'yu bu ikinci gruba sokuyorum."

"Bu da demek oluyor ki Jacko cinayet suçuyla tutuklandığında pek şaşırmadınız, öyle mi?"

"Doğrusunu isterseniz şaşırmıştım. Bunun nedeni kesinlikle Jacko'nun cinayet işleyecek biri olmadığını düşünmem değildi. O vicdansız, kötü bir çocuktu. Beni şaşırtan cinayetin işleniş *şekliydi.* Çok öfkeli bir yapısı olduğunu, kızdığı zamanlarda gözünün döndüğünü biliyorum. Küçük bir çocukken bile başka çocukların üstüne yürür, onları eline geçirdiği ağır bir oyuncak ya da odunla döverdi. Ama bunlar genellikle kendinden küçük çocuklardı. Ayrıca bu onlara acı vermek ya da istediği bir şeyi elde etmek için körü körüne uyguladığı bir şiddet değildi. Bence Jacko cinayet işlemeyi çok istese bile bunu şöyle yapardı: Başkalarını kışkırtıp onlara öldürterek. Örneğin kendisi gibi birkaç serseriyle hırsızlığa giderdi... Tam iş üzerindeyken ev sahibi gelirdi. O zaman Jacko yanındaki arkadaşına döner, "Gebert şu pisliği," diye bağırırdı. "Kafasına sık." Bu gibiler adam öldürmeye karşı değillerdir ama birini kendi elleriyle öldürecek kadar yürekli değildirler. Ben bu kanıdaydım. Şimdi ortaya çıkan bu duruma bakılınca haklıymışım, onun hakkında yanılmamışım, bunu görüyorum."

Calgary yerdeki rengi solmuş, deseni bile seçilemeyecek kadar aşınmış halıya baktı.

"Ne ile karşılaşacağımı bilememiştim. Bunun diğerleri üzerindeki etkisinin ne olacağını düşünememiştim. Aslında kesin olan bir şey varsa o da bu yeni durumda..."

Doktor anladığını belirtir şekilde başını salladı.

"Evet, getirdiğiniz bu haber yeni bir olasılığın ortaya çıkmasına yol açtı. İçlerinden birinin katil olma olasılığının..."

"Sanırım öyle. Ben de sizinle tam olarak bunu konuşmaya gelmiştim. Görünüşte, ailenden hiç kimsenin Bayan Argyle'yi öldürmek için bir nedeni yok."

"Evet, ilk bakışta öyle," diye onayladı doktor bu ifadeyi. "Ancak olayların biraz daha derinine inerseniz Bayan Argyle'yi öldürmek için pek çok neden olabileceğini görebilirsiniz."

"Ne gibi?"

"Bu olayı gerçekten kendinize iş mi edindiniz?"

"Ne yazık ki öyle, aksini yapmak elimde değil."

"Sizin yerinizde olsaydım belki ben de aynı şeyi düşünürdüm, hiç bilemiyorum. Bu ailenin hiçbir bireyi kendi olamadı, özgür değillerdi... En azından anneleri –kolaylık olsun diye böyle ifade edeceğim– yaşadığı sürece. Yani çocukları avucunun içine almıştı."

"Ne gibi?"

"Özellikle parasal açıdan. Onlara karşı cömertti, bol para veriyordu. Büyük bir gelir vardı. Vakfın mütevelli heyetinin uygun gördüğü şekilde bu gelir aralarında dağıtılıyordu. Ancak Bayan Argyle mütevelli heyette olmamasına rağmen o yaşadığı sürece isteği dışında bir şey yapılması da olanaksızdı."

Doktor kısa bir süre susup dinlendikten sonra devam etti.

"Çocukların kendileri için hazırlanan düzenin dışına çıkmak için nasıl mücadele ettiklerini bilemezsiniz. Hemen hepsi bundan kaçmak istedi. Bayan Argyle gerçekten de onların tüm yaşamlarını programlamış, onları bir kalıbın içine sokmuştu. İyi bir tahsil, güzel bir yuva, iyi bir gelir ve kendisinin seçtiği mesleklere adım atmaları için iyi bir sermaye... Bütün bunları vermeye hazırdı. Onlara sanki kendisinin ve Leo'nun öz çocuklarıymış gibi davranabilmek istiyordu. Ama ne yazık ki gerçekte o çocuklar ne kendisinindi ne de Leo'nundular, genleri farklıydı. İstekleri, duyguları, içgüdüleri, yetenekleri birbirlerine benzemiyordu. Micky otomobil satımı yapıyor. Hester, evden kaçıp sahneye çıkmak istedi ama çok geçmeden serserinin tekine âşık oldu. Üstelik yeteneksizdi de. Aktris olarak bir şey yapamayacağını anlayınca istemeyerek de olsa annesine hak verip eve dönmek zorunda kaldı. Mary Durrant savaş sırasında annesinin onaylamadığı biriyle evlendi. Eşi iyi, cesur ve zeki bir gençti ama ticari konularda son derece yeteneksizdi. Sonradan çocuk felcine yakalandı. Nekahet döneminde Güneş Burnu'na getirildi. O sırada Bayan Argyle oraya yerleşmeleri için çok baskı yapmıştı. Kocası istekli olduğu halde, Mary Durrant bu fikre ısrarla karşı çıktı. Evi ve kocası yalnız kendisine ait olsun istiyordu. Yine de eminim eğer annesi hayatta olsaydı, sonunda onun bu isteğine boyun eğmek zorunda kalacaktı.

"Micky ise öz annesinin kendisini terk etmiş olmasını asla hazmedemedi. Bu hep onun içinde bir ukde olarak kaldı. Çocukluğundan beri dünyaya, yaşama küstü ve kanımca bundan hiç kurtulamadı. Ve yine yanılmıyorsam da hep içten içe kendisini evlat eden Bayan Argyle'den de nefret etti.

İsveçli fizyoterapiste gelince. Bayan Argyle'yi sevmezdi. Buna karşın çocukları ve Leo'yu çok severdi. Bayan Argyle'den parasal

anlamda çok yararlanmıştı. Bu nedenle ona minnettarlığını göstermek istiyordu, bunu deniyordu ama başarabildiğini söyleyemem. Bayan Argyle'yi her ne kadar sevmese de onun velinimetini şömine maşası ile başına vurarak öldürecek biri olduğunu hiç sanmıyorum. Sonuçta istediği anda evden ayrılmakta özgürdü. Leo Argyle'ye gelince..."

"Evet. Onun hakkındaki görüşünüz?"

"Yakında evlenecekmiş. Ona mutluluklar ve iyi şanslar dilerim. Gwenda Vaughan çok güzel ve zarif bir bayan. Sevecen, zeki ve anlayışlı, iyi bir dost, üstelik ona delicesine âşık genç bir kadın. Hem de çok uzun bir süredir. Acaba *onun* Bayan Argyle'ye karşı duyguları neydi? Bunu siz de ben de tahmin edebiliriz. Bayan Argyle'nin ölümü işini hiç kuşkusuz çok kolaylaştırdı. Leo Argyle kesinlikle karısıyla birlikteyken aynı evde bulunan sekreteri ile aşk ilişkisine girecek biri değil. Karısını terk edebileceğini ise düşünemem bile."

Calgary yavaşça, "İkisiyle de tanıştım," dedi. "Onlarla konuştum. Bence de onlardan birinin bunu yapmış olması olanaksız..."

"Biliyorum. İnanması çok güç, değil mi? Ama sonuçta bunu evdekilerden birinin yapmış olması gerekiyor, değil mi?"

"Gerçekten böyle mi düşünüyorsunuz?"

"Başka ne düşüneceğimi bilemiyorum. Polis, kesinlikle dışarıdan birinin bu işi yapmış olamayacağına inanıyor. Sanırım polis haklı."

"İyi de hangisi?"

MacMaster omuz silkti.

"Kim bilir..."

"Onları iyi tanıdığınıza göre, bir fikriniz olmalı."

"Olsaydı bile size söylemezdim. Bundan bana ne? Eğer görüşlerim doğruysa ve atladığım bir şey yoksa bence içlerinden hiçbiri

cinayet işleyemez. Yine de olasılık bazında hiçbirinin yapmamış olduğunu söyleyemem. Hayır, bence bu gerçeği hiçbir zaman öğrenemeyeceğiz. Polis hiç kuşkusuz yine araştıracak. Ellerinden geleni yapacaklar ama bunca zaman sonra bir kanıt bulabilmeleri o kadar küçük bir olasılık ki..." Doktor başını sallayarak ekledi. "Evet, bence gerçeği asla öğrenemeyeceğiz. Bu gibi faili meçhul cinayetlere ilişkin çok şey okuduk; elli, yüz yıl önce olmuş cinayetler... Üç beş kişinin zanlı olarak sorgulandığı, sonuçta kanıt yetersizliğinden katilin kim olduğu bulunmadan kapanan dosyalar."

"Bu kez de öyle mi olacak dersiniz?"

"Şey, evet... Bence öyle..." Calgary'yi yeniden kurnaz bakışlarla süzdü. "Bu çok korkunç, değil mi?"

"Evet korkunç. Özellikle de suçsuzlar için. O da bana böyle söylemişti."

"Kim? Kim söyledi size bunu?"

"O kız: Hester. Bana, '*Önemli olan suçsuzlar*,' demişti. Aynen sizin demin söylediğiniz gibi. Gerçeği asla bilemeyecek olmamız..."

"Kimin suçsuz olduğunu da bilemeyeceğimiz anlamına geliyor," diye tamamladı Doktor Calgary'nin cümlesini. "Evet gerçeği öğrenebilseydik... Kimse tutuklanmasa, yargılanmasa, hüküm giymese bile... yalnızca gerçeği öğrenebilseydik. Aksi durumda..."

"Ne?" diye sordu Calgary.

MacMaster, "Bunu kendiniz bulun –hayır– zaten biliyorsunuz bunu söylememe hiç gerek yok."

Ve sözlerine devam etti.

"Biliyor musunuz, bu bana yüz yıl önceki Bravo Davası'nı anımsattı. Kitaplarda hâlâ bu olaydan söz edilir. Cinayeti karısının işlediğini yazan da vardır, Bayan Cox'un da Doktor Gully'nin de. Tabii Charles Bravo'nun zehri kendisinin alıp içtiğini iddia edenler

de vardı. Bir sürü varsayım ama gerçek asla ortaya çıkmadı. Sonuçta aileden dışlanan Florence Bravo alkolik olarak bir köşede öldü. Toplumun dışladığı Bayan Cox üç küçük çocuğuyla yaşamını yalnız sürdürmek zorunda kaldı ve yaşlanana kadar herkes tarafından katil gözüyle bakılmaktan kurtulamadı. Doktor Gully ise gerek mesleki gerek sosyal yönden mahvolmuş bir insan olarak yaşamını sürdürdü. Sonuçta biri suçluydu ve bu işin içinden sıyrılmayı başardı. Diğerleri ise suçsuzdular ama bu işten yakalarını kurtaramadılar."

"Ancak bu kez böyle olmamalı," dedi Calgary. "Kesinlikle olmamalı."

8. BÖLÜM

I

Hester Argyle aynada kendine bakıyordu. Güzeldi ama bununla gururlandığı söylenemezdi. Bakışlarında kendine güveni olmayan insanların çekingenliği vardı. Saçlarını alnından çekti, yana doğru taradı, kaşlarını çattı. O anda aynada görünen yüzü fark ederek birden döndü ve yerinden fırladı.

Gelen Kirsten Lindstrom'du.

"Seni korkuttum mu?"

"Korkuttum mu derken, ne demek istiyorsun Kirsten?"

"Benden korktun. Belki de arkadan yavaşça gelip, başına bir şey indirmemden korktun."

"Oh Kirsty, saçmalama lütfen. Böyle bir şeyi asla düşünmeyeceğimi sen de çok iyi biliyorsun."

"Ama düşündün işte. Böyle şeyleri aklına getirmekte haklısın. Gölgelerden ürkmek, bilmediğin bir şeyi gördüğün zaman irkilmek; bu evde artık korkmak için yeterince neden var. Bunu hepimiz biliyoruz.

"Herhalde *senden* korkacak değilim sevgili Kirsty."

"Nasıl bilebilirsin ki? Daha bir süre önce gazetelerde çıkan yazıyı okumadın mı? Bir kadın aynı evi paylaştığı kadını birdenbi-

re öldürmüş. Boğmuş, sonra da gözlerini oymuş. Hem de neden? Polise verdiği ifadede de sakin sakin, 'Kadının vücuduna şeytan girmişti. Bana dik dik baktığında gözlerinde şeytanı görüyordum. Cesaretimi toplayıp şeytanı öldürmeliydim,' demiş."

"Evet, bunu anımsıyorum ama o kadın deliymiş."

"Öyle ama kadın kendisinin deli olduğunun farkında değilmiş, tabii diğeri de. Üstelik çevresindekiler de onun kafasından neler geçtiğini bilmedikleri için deli olduğundan kuşkulanmıyorlarmış bile. Bak sana söylüyorum, sen de hiç kimsenin *aklından* geçenleri bilemezsin. Belki ben de deliyim. Belki de o gün annene bakıp Hıristiyan olmadığını düşündüm ve onu öldürdüm."

"Kirsty! Lütfen saçmalama!"

Kirsten Lindstrom iç çekerek oturdu.

"Evet, bunun saçmalık olduğunu biliyorum. Anneni severdim. Bana karşı her zaman çok iyiydi. Yine de benim sana söylemek istediğim Hester, hiç kimseye ya da hiçbir şeye 'saçma' deyip gülüp geçmemelisin. Ne bana ne de başka birine güven. Lütfen beni anla ve bana inan."

Hester dönüp kadına baktı.

"Neredeyse ciddi olduğuna inanacağım Kirsty."

"Zaten ciddiyim Hester. Hepimiz aklımızı başımıza toplayıp gerçeği ortaya çıkarmalıyız. Hiçbir şey olmamış gibi oturamayız. Buraya gelen adam keşke hiç gelmemiş olsaydı diyeceğim ama geldi işte, yapacağını yaptı. Açıkçası cinayeti Jacko'nun işlemediği kesin. İyi de bir cinayet işlendi, bir katil var ve bu da içimizden biri."

"Hayır Kirsty, hayır. Belki de biri..."

"Kim?"

"Şey hırsızlık amacıyla içeri giren ya da anneme çok eskiden kinlenen bir yabancı..."

"Yani sen annenin, tanımadığı birini içeri alacağını mı sanıyorsun?"

"Belki, diyorum. Annemin nasıl bir insan olduğunu bilirsin. Herkese yardım etmek için çırpınırdı. Eğer gelen kimse kendini acındırdıysa ya da hasta, terk edilmiş bir çocuktan söz ettiyse, annemin onu içeri almaması olanaksız. Böyle birini içeri alıp öyküsünü dinlemek istemeyeceğini düşünebilir misin?"

"Bana pek olası gelmiyor bu söylediklerin. Ayrıca böyle biri olsa annenin yazı yazmak için masasının başına geçip, gelen bir yabancıya arkasını döneceğini ve maşayı alıp ona başını yarma fırsatı vereceğini de hiç sanmıyorum. Hayır, hayır, annen rahattı, çünkü yanında yakından tanıdığı biri vardı."

"Keşke bunları söylemeseydin Kirsty. Keşke söylemeseydin! Bütün bunlar o kadar gerçeğe yakın görünüyor ki!"

"*Gerçek* bu Hester, hem de salt gerçek. Gerçekleri görmezden gelemeyiz. Bundan sonra bu konuya değinmeyeceğim. Ama sakın unutma, birini çok iyi tanıdığına inansan bile ona güveneceğinden emin olamazsın. Çok dikkatli davranmalı, her an tetikte olmalısın. Bana karşı da, Mary'ye, babana, Gwenda'ya karşı da her zaman tetikte ol."

"Herkesten kuşkulanırsam burada nasıl yaşarım?"

"Bana kalırsa sen bir an önce bu evden git Hester."

"Şu an gidemem."

"Neden? O genç doktor yüzünden mi?"

Hester'ın yanakları kızardı.

"Ne demek istediğini anlamadım Kirsty?"

"Doktor Craig'den söz ediyorum. Hoş bir genç. İyi bir doktor üstelik nazik ve dürüst de. Yine de bence buradan bir an önce gitmelisin."

Hester hiddetle, "Bunların hepsi saçmalık," diye haykırdı. "Saçma, saçma, saçma işte! Ah, keşke Doktor Calgary buraya hiç gelmemiş olsaydı!"

Kirsten, "Ben de öyle düşünüyorum," dedi. "Keşke hiç gelmeseydi."

II

Leo Argyle, Gwenda'nın önüne koyduğu mektupların sonuncusunu da imzaladı.

"Tamamı bu kadardı, değil mi?"

"Evet."

"Bugün fena çalışmadık, değil mi?"

Gwenda birkaç dakika içinde zarfları kapatıp pulladı.

"Yurtdışına ne zaman çıkmayı düşünüyorsun Leo? Zamanı gelmedi mi?"

Leo Argyle dalgın dalgın mırıldandı.

"Yolculuğa mı?"

"Evet. Anımsamıyor musun? Roma'ya oradan da Siena'ya gidecektin."

"Evet, evet gidecektim."

"Kardinal Massilini'nin sana yazdığı mektupta bahsettiği belgelere bakacaktın."

"Evet anımsıyorum."

"Uçakta mı yer ayırtayım, yoksa tren yolculuğunu mu yeğlersin?"

Leo, Gwenda Vaughan'ı anlamlı anlamlı süzdükten sonra gülümsedi.

"Bakıyorum, beni başından savmak için sabırsızlanıyorsun Gwenda."

"Oh hayır sevgilim, hayır, asla."

Gwenda hemen Leo'nun yanına gelip diz çöktü.

"Benden uzaklaşmanı hiçbir zaman istemem. Ama... ama şimdi –düşünüyorum da– belki buradan biraz uzaklaşsan iyi olacak, yani... yani..."

"Geçen haftadan sonra mı demek istiyorsun? Yani Doktor Calgary'nin ziyaretinden sonra?"

"Keşke buraya hiç gelmeseydi. Keşke her şey olduğu gibi kalsaydı?"

"Yani Jacko işlemediği bir suç yüzünden, haksız yere mahkûm edilmiş olsa bile mi?"

"Bu cinayeti işlemiş de olabilirdi. Her zaman olabilirdi bu, bence işlememiş olması yalnızca bir rastlantı."

Leo düşünceliydi.

"Tuhaf ama ben hiçbir zaman bunu onun yapmış olduğuna inanamamıştım. Tabii ortada tartışılmaz kanıtlar vardı, bunlara inanıyordum ama yine de içimden bir ses bunun doğru olamayacağını söylüyordu."

"Neden ki? Jacko öfkelendiği zaman gözü hiçbir şey görmezdi, öyle değil mi?"

"Öyle de... Jacko kızdığında genellikle kendinden küçük ve zayıf çocuklara saldırırdı. Ama Rachel'e de saldırabileceği hiçbir zaman aklıma bile gelmedi."

"Neden olmasın?"

"Çünkü ondan korkardı. Rachel'in ne kadar otoriter bir kadın olduğunu biliyorsun. Herkes gibi Jacko da bunun farkındaydı."

"Bence bunun nedeni tam olarak da bu..." diye söze karışan Gwenda birden sustu.

Leo genç kadına soran gözlerle baktı. Adamın bakışlarındaki bir şey Gwenda'nın yüzünün birden kızarmasına neden oldu. Arkasını dönerek şömineye gitti, diz çöktü, ellerini aleve tutarken mırıldandı.

"Evet, Rachel çok otoriterdi. Kendinden emindi, kendine güvenirdi. Aynen kraliçe arı gibi etrafına emirler yağdırır, herkesi çalıştırırdı. Yalnızca bu bile birinin eline şömine maşasını alıp kafasına indirmesi için yeterli bir neden olamaz mı? Biri onu susturmak, sonsuza kadar susturmak istemiş olamaz mı? Rachel her zaman haklıydı, her şeyi o bilirdi ve her zaman kendi istediğini yapar, yaptırırdı."

Sonra birden ayağa kalkarak, "Leo," dedi. "Marta kadar bekleyeceğimize hemen evlenemez miyiz?"

Leo genç kadına baktı, bir an suskun kaldıktan sonra başını sallayarak yanıt verdi.

"Hayır Gwenda, hayır. Bu doğru olmaz."

"Neden olmasın?"

"Bence acele etmek yanlış. Acele işe şeytan karışır."

"Ne demek istiyorsun? Bana söyle!"

"Yalnızca acele etmemizin doğru olmayacağını düşünüyorum sevgilim."

Gwenda yerinden kalkıp Leo'nun karşısına geçti ve hemen yanında diz çöktü.

"*Planladığımız* gibi martta *evlenmeyecek* miyiz?"

"Umarım... Evet umarım, evleniriz."

"Sanki emin değilmiş gibi konuşuyorsun... Leo, yoksa beni artık sevmiyor musun?"

Leo ellerini genç kadının omzuna koydu.

"Sevgilim, tabii ki seviyorum seni. Sen tek sevdiğimsin, benim için yeryüzündeki her şeyden daha değerlisin."

"Öyleyse neden?"

Leo ayağa kalktı.

"Hayır, hayır, şimdi değil. Beklememiz, emin olmamız gerek."

"Neden emin olacağız?"

Leo yanıt vermedi.

Gwenda, "Yoksa demek istediğin... yoksa benim... benim..."

"Hayır, hiçbir şey demek istemiyorum."

O sırada kapı açılıp Kirsten Lindstrom elinde tepsi ile içeri girdi ve tepsiyi yazı masasının üzerine bıraktı.

"Çayınızı getirdim Bay Argyle. Size de bir fincan çay getireyim mi Gwenda, yoksa çayınızı aşağıda diğerleriyle birlikte mi içmek istersiniz?"

"Aşağı yemek odasına gelirim. Zaten bu mektupları postaya vereceğim. Hemen gönderilmeleri gerekiyor."

Elleri titreyerek mektupları aldı ve odadan çıktı. Kirsten Lindstrom bir süre genç kadının arkasından baktı. Sonra Leo Argyle'ye dönerek, "Ona ne söylediniz? Neden bu kadar üzgün?" diye sordu.

Leo'nun sesi bitkindi. Zorlukla, "Bir şey söylemedim," diyebildi.

Kirsten Lindstrom omuz silkti. Başka bir şey söylemeden odadan çıktı. Ancak bir şey söylemese de içinden Leo'yu eleştirdiği hatta kınadığı anlaşılıyordu. Leo Argyle iç çekerek arkasına yaslandı. Kendini çok yorgun hissediyordu. Çayını fincanına doldurdu ama içmedi. Boş bakışlarını odanın bir noktasına dikti. Geçmişi düşünüyordu.

III

Londra'nın doğu kesimindeki sosyal yardım derneğine ilgi duymasıyla başlamıştı her şey... Rachel Konstam'a ilk orada rast-

lamıştı. Rachel birden o günkü haliyle canlandı gözlerinin önünde. Orta boylu, iri yapılı bir genç kızdı. Üzerinde çok pahalı bir elbise vardı, Rachel'in bununla bile derbeder bir görünümü vardı. Aslında o elbiseyi Leo o zaman da hiç beğenmemişti. Yuvarlak yüzlü Rachel ciddi, cana yakın ve sevecen davranışlarıyla Leo'yu ilk anda etkilemişti. Yapılacak, yapılmasını istediği o kadar çok şey vardı ki Rachel'in. Telaşla, birbiri ardından inanarak söylediği sözleri, sımsıcak yüreği Leo'nun çok hoşuna gitmişti. Leo Argyle de insanlara yardım etmek için yapılacak pek çok şey olduğunu biliyordu; ancak o yapılacak işlerin gerçekten yararlı olup olmayacağını önceden düşünmeden harekete geçmezdi. Oysa Rachel hiçbir şeyden kuşkulanmazdı. Şunu ya da bunu yaparsak, şu ya da bu kuruluş bize destek verirse, her şey hemen düzelir, başarı kendiliğinden gelir, diye düşünürdü.

Leo şimdi onun aslında insan doğasını hiç dikkate almadığını anlıyordu. Onun için insanlar yalnızca problem, halledilmesi gereken bir sorundu. Her insanın farklı olduğunu, farklı tepki verebileceğini, kendine özgü nitelikleri olabileceğini hiç düşünmüyordu. Leo ona daha o zamanlarda insanlardan pek fazla bir şey beklememesi gerektiğini söylediğini anımsıyordu. Rachel ona inanmamıştı. Leo'nun söylediklerini kesinlikle reddetmiş, insanları suçlamaya hakkı olmadığını söylemişti. Her zaman çok fazla şey beklemiş bu yüzden de hayal kırıklıkları yaşamıştı. Leo ona ilk görüşte âşık olmuştu. Rachel'in çok zengin bir adamın kızı olduğunu öğrenmesi ise onun için hoş bir sürpriz olmuştu.

Evlenmeye karar verdiklerinde yaşamlarını yüksek standartlarda planlamışlardı. Leo onu etkileyenin aslında Rachel'in sevecenliği ve sıcak yüreği olduğunu şimdi anlıyordu. Ama ne yazık ki onun sıcak yürekliliği Leo'ya karşı olan bir şey değildi ve asıl sorun da buydu zaten. Rachel kocasına âşık olmuştu, bu doğruydu ama ondan ve yaşamdan tek beklediği anne olmaktı. Ve çocuğu da olmuyordu.

Karıkoca tanınmış ve tanınmamış çok sayıda doktora hatta bu arada birçok sözde doktora bile gitmişler, sonunda acı gerçeği kabullenmek zorunda kalmışlardı. Rachel'in çocuğu olmuyordu ve ömür boyu da olmayacaktı. Leo karısı adına çok üzülmüştü. Dolayısıyla onun evlat edinme isteğini büyük bir içtenlikle kabul etmişti. Hemen çocuk yurtları ile bağlantı kurmuşlardı. İşte tam da bu sırada New York'ta arabalarıyla yoksul bir mahalleden geçerken arabaları küçük bir çocuğa çarpmıştı.

Rachel, hemen otomobilden atlayıp çocuğun yanına koşmuş ve diz çökerek çocukla ilgilenmeye başlamıştı. Çocuk yaralanmamıştı bile, yalnızca biraz sersemlemişti. Mavi gözlü, sarı saçlı, şirin bir kız çocuğuydu bu. Rachel onu hastaneye götürüp muayene ettirmekte ısrar etmişti. Çocuğun yakınlarını araştırdığında ise onun pasaklı bir teyzesiyle sarhoş bir eniştesi olduğunu öğrenmişti. Çocuğun ebeveyni ölmüştü. Onu yanlarına alan teyzesi ile kocasının çocuğu sevmedikleri anlaşılıyordu. Rachel, teyzeden çocuğu birkaç günlüğüne yanına almak için izin istediğinde teyze bunu memnuniyetle kabul etmişti.

Hatta, "Zaten ona burada doğru dürüst bakamıyoruz," gibi bir şeyler mırıldanmıştı.

Kızı alıp oteldeki dairelerine getirmiş, ona yeni giysiler, oyuncaklar almışlardı. Mary oteldeki temiz ve yumuşak yatağından, lüks banyo dairesinden çok hoşlanmıştı. Hatta evine dönme zamanı geldiğinde şöyle demişti:

"Eve dönmek istemiyorum, burada sizinle kalmak istiyorum."

Leo, Rachel'in o anda sevinç ve özlem dolu gözlerle kendisine baktığını anımsıyordu. Zaten Rachel yalnız kaldıkları ilk anda, "Bu çocuğu evlat edelim," demişti. "Bizim kızımız olsun. O kadın bunu nasıl olsa kabul eder. Hatta kurtuldum diye sevinir bile."

Leo bunu hemen kabul etmişti. Küçük kız güzel olduğu kadar iyi huylu, terbiyeli ve usluydu. Teyzesi ve sarhoş eniştesini hiç

sevmediği anlaşılıyordu. Avukatlarla görüşülmüş, kâğıtlar imzalanmış ve sonunda Mary O'Shaughnessy, Mary Argyle olarak onlarla birlikte Avrupa'ya gelmişti. Leo böylece zavallı Rachel'in mutlu olacağını ummuştu. Mutlu olmuştu da, mutluydu ve heyecanlıydı. Mary'ye adeta tapıyor, onun her isteğini yapıyor, ona kucak dolusu oyuncak alıyordu. Mary de bütün bunları sessiz, sakin, tatlılıkla kabul ediyordu. Ne var ki Mary'nin her şeyi böyle kolaylıkla kabul etmesi, doğduğu yeri, alışık olduğu insanları hiç özlememesi Leo'yu bir şekilde huzursuz ediyordu. Belki zamanla duyguları değişir, diye düşünüyordu. Küçük kız kendine sağlanan olanakları neşeyle ve gönül rahatlığıyla kabul ediyordu ama kendisini evlat eden kadına karşı hiçbir sevgi belirtisi göstermiyordu.

Mary'nin evlat edilmesiyle birlikte Leo Argyle geri plana itildiğini hissetmişti. Rachel doğası gereği eşten çok anneydi. Mary'yi evlat edinmek ise annelik özlemini gidermemiş, tam aksine kamçılamıştı.

Rachel kendini çocuklara adamıştı. Yetimhanelere ve muhtaç çocukları koruma derneklerine büyük bağışlarda bulunuyor, zamanının hemen hemen tamamını oradaki çocuklarla geçiriyordu. Bunlar güzel şeylerdi elbette, ama Rachel'in yaşamının amacı, merkezi olup çıkmışlardı. Leo unutulmuştu. Zavallı adam zorunlu olarak eskiden ilgilendiği uğraşılarından vazgeçmeye, içine kapanmaya ve eskiden beri çok ilgisini çeken "ekonominin tarihsel kökenleri" konusuyla derinlemesine ilgilenmeye başlamıştı. Adeta kendisini kütüphanesine kapamıştı. Sürekli araştırıyor, ilgilendiği konuda kısa makaleler yazıyordu. Bu arada karısı da mutlulukla ve ciddiyetle evi yönetiyor, bir yandan da yardım çalışmalarını artırıyordu. Leo ona karşı saygılı ve anlayışlıydı. Tüm yaptıklarını yumuşak başlılıkla kabulleniyor, hatta onu cesaretlendiriyordu. "Bu çok güzel bir proje hayatım!", "Evet, kesinlikle bunu yapmalısın!" Arada sırada dikkate

alınmayacağını bile bile ağzından bir uyarı ifadesi kaçıyordu: "Bu işi, öncesinde iyice incelemende yarar olabilir sevgilim. Kendini fazla kaptırma."

Rachel ona danışmayı sürdürüyordu, ama çoğu kez bu üstünkörü, formalite gereği yapılan bir şeydi. Günler geçtikte Rachel de yaptığı her şeyin iyi ve doğru olduğuna inanmaya başlamıştı. Otoriter tavırları da giderek artıyordu. Neyin doğru neyin yanlış olduğunu yalnız o biliyordu. Leo da eleştirmekten de önerilerde bulunmaktan da tamamen vazgeçmişti.

Leo, Rachel'in artık desteğime olmadığı gibi sevgime de ihtiyacı yok, diye düşünüyordu. Rachel sürekli meşguldü, mutluydu ve inanılmayacak kadar enerjikti.

Leo, karısına kırgın olsa da yine de Rachel için üzülüyor, gittiği bu yolun tehlikeli olduğunu düşünmeden yapamıyordu.

1939 yılında, savaşın başlamasıyla Rachel'in çabaları da iki katına çıkmıştı. İlk düşüncesi Londra'nın yoksul kenar mahallelerindeki çocuklar için bir yuva açmak olmuş ve hemen bu amacını gerçekleştirmek için Londra'daki hatırı sayılır, önemli kişilerle bağlantı kurmuştu. Sağlık Bakanlığı'nın da bu girişimi destekleyeceğini belirtmesi üzerine Londra'dan uzak, bombaların ulaşamayacağı ıssız bir yörede yeni yapılmış bir bina bulmuştu. Bu binayı iki-yedi yaş arasındaki on sekiz çocuğu rahat ettirebilecek biçimde döşemişti. Bu çocuklar yalnızca yoksul kesimlerden alınan çocuklar değillerdi, içlerinde yetimler, annelerinin bakmak istemediği çocuklar ya da anneleri çocuğun sorumluluğunu yüklenecek koşullara sahip olmayan gayrimeşru çocukları unutmamak lazım. Tabii evlerinde bakımsız kalan ve dayak yiyen çocukları unutmamak lazım. Bunlardan üç dört tanesi de fiziksel engelliydi. Bu çocukların bakımları için hizmetçilere ve bakıcılara ek olarak İsveçli bir fizik tedavi uzmanı

ve iki diplomalı hemşire de tutulmuştu. Rahatlık kadar lüks de ön plana çıkarılmıştı bunlar yapılırken.

Leo bir defasında dayanamamış, karısını uyarmıştı.

"Bu çocukların, günün birinde, savaş bitince evlerine, eski yaşamlarına döneceklerini unutmamalısın Rachel. O zaman çok güçlük çekmeyecekler mi?"

Rachel neşeyle, "Bu zavallı yavrular için ne yapsam az," demişti.

Leo yine de ısrarı sürdürmüştü.

"Onların bir gün buradan *gitmek* zorunda kalacaklarını unutmamalısın."

Rachel bütün bu uyarıları kulak ardı etmiş ve elini boş ver anlamında sallayarak şöyle demişti.

"Kim bilir belki de gitmeleri gerekmez. Geleceğin ne getireceğini kim bilebilir?"

Savaş sürdükçe yuvada da değişiklikler olmuştu. İki diplomalı hemşire gerçekten hasta çocuklara yardımcı olmak varken sağlıklı çocuklara bakmayı reddetmiş, iş değiştirmişlerdi. Hizmetçi ya da uşak bulmak ise iyice zorlaşmıştı. Sonunda yaşlı diplomalı bir hemşire ile Kirsten Lindstrom'dan başka kimse kalmamıştı. Hizmetçiler de gidince Kirsten kurtarıcı olarak her işe koşmaya başlamıştı. Büyük bir sadakat ve özveriyle çalışıyor, her işi canla başla yapıyordu.

Rachel Argyle ise her zamanki gibi fazlasıyla meşgul ve mutluydu. Hiç boş zamanı yoktu. Tabii arada sırada şaşırtıcı durumlar da oluyordu. Örneğin günün birinde Rachel yuvadaki erkek çocuklardan Micky adındaki çocuğun gün geçtikçe kilo kaybettiğini, iştahının azaldığını fark etmişti. Hemen çağrılan doktor, oğlanın sağlığında hiçbir sorun olmadığını, tek nedenin ev özlemi olabileceğini söylemişti. Tabii Rachel bu fikre şiddetle karşı çıkmış, "Olamaz!" diye haykırmıştı. "Bu çocuğun geldiği evi bilmiyorsunuz siz. Da-

yak yiyor, kötü muamele görüyordu. Orası onun için cehennemden farksızdı."

"Ne olursa olsun yine de özlüyor olabilir," demişti Doktor MacMaster. "Hiç şaşmam buna. Tek çözüm çocuğu konuşturmak."

Ve Micky bir gün konuşmuştu.

Gece yatağında hıçkıra hıçkıra ağlarken yanına gelen Rachel'i eliyle iterek, "Eve dönmek istiyorum," demişti. "Evime! Anneme, Ernie'ye gitmek istiyorum."

Rachel buna çok üzülmüş, kulaklarına inanamamış, adeta yıkılmıştı.

"Bu nasıl olabilir?" diyordu. "Annesini istiyor *olamaz*. Kadının ona aldırdığı bile yoktu. Üstelik sarhoş olduğunda da dövüyordu."

Leo yumuşak bir ses ve anlayışla, "Doğanın yasalarına karşı duramazsın Rachel," demişti. "Ne olursa olsun o kadın onun annesi ve çocuk da onu seviyor."

"O kadın anne olacak biri değil!"

"Ne olursa olsun, bu çocuk onun kendi canından. Onu dünyaya getiren o. Çocuk da böyle hissediyor zaten. Bunu kimse değiştiremez."

Rachel bunun üzerine hiddetle, "Bugünden sonra artık beni öz annesi olarak görmek zorunda," demişti.

Leo, zavallı Rachel, diye düşündü. Parası ile her şeyi satın alabileceğini düşünen zavallı Rachel... Kendisi için değil, saçma sapan harcamak için değil, ailesi tarafından istenmeyen çocuklara sevgi, bakım, yuva verebilmek için tüm parasını harcamaya hazır olan zavallı, sevecen Rachel. Çocuklara sevgi, sıcak bir yuva ve özenli bir bakım veriyor ama karşılığında tek isteği olan sevgiyi alamıyordu... Bir süre sonra savaş bitmiş, aileler, akrabalar birer ikişer çocuklarını Londra'ya aldırmışlardı. Ama hepsi değil. Bunlardan bazılarını anne babaları istemiyordu, bazılarınınsa zaten gidecek yerleri yoktu.

Geri kalan çocuklar için Rachel kocasına, "Leo biz bu çocuklara zaten kendi çocuklarımız gibi baktık. Onlardan dört ya da beşi daha bizimle kalabilir. Onları evlat ediniriz, büyük, güzel bir aile oluruz."

Leo, o anda nedenini kendinin de bilemediği bir endişe duyduğunu anımsıyordu. Sorun çocukları istememesi değildi, içinden bir ses bunun yanlış olacağını söylüyordu. Büyük bir ailenin böyle yapay bir şekilde kurulamayacağı kanısındaydı.

"Sence bu biraz riskli değil mi?" diye sormuştu karısına.

"Riskli mi? Olsun, ne fark eder? Ayrıca bu riske girmeye değmez mi?"

Evet, belki de değerdi, ama gene de Rachel kadar bu işin doğruluğuna inanamıyordu. Fakat o kadar geri plana itilmişti ki itiraz etmeye bile hakkının olmadığından, Rachel'in kendi bildiğini yapacağından emindi.

Yalnızca iç çekmiş, "Bildiğin gibi hareket et Rachel," demişti istemeye istemeye.

Rachel sevinçten uçuyordu, kazanmıştı, mutluydu, planlar yapıyor, avukatlarla bağlantı kuruyor, kendine has yoğun çalışmasını sürdürüyordu. Rachel Argyle sonunda istediği aileyi kurmuştu: Artık beş çocuklu bir anneydi. New York'tan getirdiği kızı Mary... Yaşamış olduğu batakhanenin, ahlaksız ve alkolik annesinin özlemiyle, geceleri yatağında hıçkıra hıçkıra ağlayan Micky... Hintli bir denizci ile bir fahişenin melez kızı tatlı, zarif Tina... İrlandalı genç bir kadının evlilik dışı çocuğu Hester... Annesinin yeni bir yaşama başlarken yanında olmasını istemediği Hester... Ve de Jacko, maymuna benzeyen şirin, muzip yüzüyle, tatlı diliyle hepsini güldüren, Miss Lindstrom'un cezalarından bile kurtulabilen, babası hapishanedeyken, annesi başka bir erkekle kaçan küçük Jacko...

Bu çocukları evlat edinmek, onlara sıcak bir yuva, ana baba şefkati vermek, onları eğitmek çok doğruydu, diye düşündü Leo Argyle. Rachel bu başarısıyla övünmekte haklıydı.

Ancak, olaylar hiç de umdukları gibi gelişmemişti... Çünkü bu çocuklar Rachel ile Leo'nun öz çocukları değillerdi. Genleri farklıydı, onlarda ne Rachel'in ailesinin toplumda önemli bir yer edinmesini sağlayan çalışkanlık, hırs ve azim ne de Leo'nun atalarından gelen dürüstlük, incelik ve nezaket vardı. Aileden gelen bir zekâdan ise söz etmek bile olanaksızdı.

Çevrelerindekiler çocuklar için ellerinden geleni yapmışlardı. Ne yaparlarsa yapsınlar, onlara her şeyi veremezlerdi. Onların içlerinde daha küçücük yaşta bu yuvaya gelmelerine neden olan günah tohumları vardı. Ve koşullar bu tohumları yeşertebilirdi. Jacko bunun canlı örneğiydi. O sevimli, cana yakın, muzip, herkesi parmağında oynatan Jacko tipik bir suçlu ruhtu. Çok erken yaşta çalmaya ve yalan söylemeye başlayan Jacko daha çocukken ileride neler yapabileceğini ortaya koymuştu... Rachel bunun geçmişte aldığı kötü eğitimden kaynaklandığına ve kusurların kolayca giderilebileceğine inanıyordu. Ne yazık ki kusurlar giderilememişti.

Jacko ilk ve ortaöğretimde başarılı olamamıştı. Üniversitede de. Üniversiteden kovulmuş, sonrasında kötü olaylar birbirini izlemeye başlamıştı. Leo ile Rachel ellerinden geldiğince ona olan güven ve sevgilerini kanıtlamaya çalışmış, başı her belaya girdiğinde yardımına koşmuşlardı. Hatta ona hoşuna gidecek, kendini biraz derslerine verdiği takdirde başarılı olabileceği bir iş bile bulmayı denemişlerdi. Ama Jacko ıslah olmaya yanaşmamıştı bile. Leo bazen ona karşı çok yumuşak davranmış olduklarını düşünüyordu. Ama yumuşak ya da sert sonuçta hiçbir şey değişmeyecekti. Jacko istediğini güzellikle elde edemedi mi hemen yasadışı yollara başvuruyordu. Ancak yeterince kurnaz ve zeki olmadığı için yaptığı yasadışı işleri de yüzüne gözüne bulaştırıyordu. O son gün de başı belaya girince

hapse atılma korkusuyla gelip annesinden para istemişti... Rachel buna yanaşmayınca da öfkelenmiş, küfretmiş, kapıyı vurup çıkarken de tekrar geleceğini söyleyerek tehditler savurmuştu... Rachel ya istediği parayı hazırlayacaktı *ya da*!

Ve sonuçta... Rachel ölmüştü. Bütün bunlar şimdi Leo'ya ne kadar uzak görünüyordu. Yanlarında büyüyen oğlan ve kız çocuklarıyla geçen uzun savaş yılları. Ya kendisi? Ruhsuz, renksiz ve silik! Rachel'in, için için tüm canlılığını ve yaşam enerjisini kemirip tükettiği, uzun yıllar boyunca bir köşede biraz sevgi ve sıcaklık arayarak bekleyen yorgun ve yitik adam...

Leo, aradığı ilgi ve sevecenliğin kendisine ne kadar yakın olduğunu ilk ne zaman fark ettiğini anımsamıyordu. Araması bile gerekmeden hemen elinin altında olduğunu...

Gwenda... yetenekli, yardımsever sekreteri... Her zaman elinin altında, daima yanında bulduğu o ince ruhlu, nazik, zeki, yardımsever kadın. Gwenda aslında Rachel'in onu ilk tanıdığı günlerdeki haline benziyordu. Aynı sıcak yürek, aynı sevecenlik, aynı gayret aynı cana yakınlık vardı onda. Ama bu kez bu sevecen, sıcak yürek yalnızca *onun için* çarpıyordu, günün birinde ondan doğuracağı çocuklar için değil. Bu uyuşmuş soğuk ellerini ateşte ısıtmak gibi bir histi... Leo, Gwenda'nın kendisini sevdiğini ne zaman fark etmişti? Buna yanıt vermek çok zordu. Anımsamıyordu. Zaten hiç açık bir itiraf olmamıştı ki...

Sonra birden –bir gün– Leo, Gwenda'nın kendisine âşık olduğunu anlamıştı.

Ama Rachel yaşadığı sürece evlenmeleri olanaksızdı.

Leo iç çekti, yaslandığı koltuğunda doğruldu ve buz kesen çayını yudumlamaya başladı.

9. BÖLÜM

Calgary, Doktor MacMaster'ın evinden ayrıldıktan birkaç dakika sonra başka bir konuk daha doktorun kapısını çaldı. MacMaster bu yeni geleni çok iyi tanıyordu. Onu neşe ve sevinçle karşıladı.

"Ah Don, seni gördüğüme çok sevindim. İçeri gel ve bana neyin olduğunu anlat. Eminim aklına takılan bir şey var. Ne zaman kafan karışsa hep alnını böyle tuhaf bir şekilde kırıştırırsın."

Doktor Donald Craig hüzünle gülümsedi. İşini çok önemseyen, yakışıklı, ciddi bir gençti. Emekliye ayrılan yaşlı doktor, genç meslektaşını çok seviyordu ama yine de onun biraz daha şaka kaldırabilen bir insan olmasını dilemiyor değildi.

Craig içki önerisini kabul ettikten sonra doğrudan konuya girdi.

"Çok sıkıntıdayım Mac."

"Umarım yine vitamin eksikliğinden değildir."

Genç doktor yaşlı meslektaşının bu şakasına gülmedi bile. Halbuki MacMaster açısından bu çok hoş bir espriydi. Bir defasında genç Craig'e bu sorunun önemini göstermek için, genç doktorun çocuk hastalarından birinin kedisine veterinerlik bile yapmıştı.

"Hayır, hayır. Bu kez söz konusu olan hastalarımdan biri değil. Kendi özel yaşamımla ilgili."

MacMaster'ın yüz ifadesi bir anda değişti.

"Çok üzüldüm evladım. Kötü bir haber mi aldın?"

"Hayır, şey... Bakın Mac, bir konuda biriyle konuşmam gerekiyor. Siz onları çok yakından tanıyorsunuz, yıllar boyu onlarla iç içeydiniz. Ben de bilmeliyim. Böylece ne durumda olduğumu, ne ile karşılaşacağımı kestirebilirim."

MacMaster ağır ağır kalın kaşlarını kaldırdı.

"Evet, anlat bakalım, sorun ne?"

"Argyle'ler. Sanırım, herkes gibi siz de Hester Argyle ve benim..."

Yaşlı doktor onaylarcasına başını salladı.

"Ne diyeyim, Yüce Tanrı tamamına erdirsin. Gerçi çok eski bir deyim ama sanırım çok doğru bir dilek."

"Onu deliler gibi seviyorum ve sanırım, hayır bundan eminim o da beni seviyor. Ama şimdi bu olanlardan sonra..."

Yaşlı doktorun gözlerinde anladığını belirten bir pırıltı belirdi.

"Ha, evet! Jacko'nun temize çıkması. Ne yazık ki onun için artık çok geç."

"Evet. İşte beni kaygılandıran da bu zaten, belki de tasalanmam gereksiz, ama ne yapayım ki elimde değil. Keşke, keşke... bu tanık hiç ortaya çıkmasaydı."

"Tek kaygı duyan olmadığınızdan emin olabilirsiniz. Bildiğim, anladığım kadarıyla başmüfettişten Argyle'lere, Antarktika'dan gelip bu işi ortaya çıkaran tanığa kadar herkes kaygı içinde. Az önce o da buraya geldi."

"Buraya mı geldi? Bir şey söyledi mi?"

"Ne söylemesini bekliyordunuz ki?"

"Hiç... bir fikri var mıymış? Yani kimin?..."

Doktor MacMaster yavaşça başını salladı.

"Hayır, hiçbir fikri yoktu. Zaten nasıl olabilir ki? İlk kez gördüğü kimseler hakkında nasıl bir fikri olabilir ki? Aslına bakarsan kimsenin bu konuda bir fikri olduğunu düşünmüyorum."

"Herhalde öyledir."

"Seni bu kadar kaygılandıran ne Craig?"

Donald Craig derin derin iç çekti.

"Calgary denilen adam Argyle'lere gittiği akşam Hester bana telefon etti. O akşam onunla Drymouth'a, Shakespeare'in piyeslerindeki caniler hakkında verilecek bir konferansa gidecektik."

MacMaster, "Tam da duruma uygun bir konu imiş," diye mırıldandı.

"Hester telefonda, sinirlerini bozan çok tuhaf bir haber aldığını ve bu yüzden benimle konferansa gelemeyeceğini söyledi."

"Ah. Calgary'nin verdiği haber yüzünden olmalı."

"Telefonda haberin ne olduğunu söylemedi, ama son derece gergindi. Aslında ne kadar perişan olduğunu size tanımlamam çok zor."

MacMaster, "İrlandalı kanı," dedi.

"Çok telaşlı gibiydi, sanki korkmuştu. Dehşete kapılmıştı. Ah, anlatması çok zor."

"Ne bekliyordun ki? Hester yirmisinde var mı?"

"Var da *neden* gergindi? İnanın bana Mac, bir şeyden korktuğu kesindi."

MacMaster, "Evet, olabilir, sanırım bu olabilir," dedi.

"Ne düşünüyorsunuz?"

"Sizin düşündüğünüzü."

Genç adam, acı acı, "Sanırım doktor olmasam psikolojiden anlamasam belki böyle şeyler aklıma gelmezdi. 'O benim sevdiğim kadın ve benim sevdiğim de kötü bir şey yapamaz,' derdim. Ama..."

"Evet, devam edin, içinizde kalmasın."

"Bakın, Hester'ın aklından geçeni biliyorum. Onu iyi tanıyorum. O çocukluğundan beri kendi güvensizliğinin kurbanı..."

"Olabilir. Bu bugünlerde sıkça karşılaştığımız bir durum..."

"Çocukluk döneminde büyük bir aşağılık duygusuna kapılmış ve bundan asla kurtulamamış. Sonuçta bugüne kadar hayatına bir

düzen verememiş. O cinayetin işlendiği dönemde her olgun genç kadının duyduğu ıstırabı yaşıyormuş –otoriteye karşı durmak– onu yıpratan, boğucu bir sevgiden kurtulmak istiyormuş. Bunu bana Hester'ın kendisi anlattı. Hatta dördüncü sınıf bir tiyatroda çalışmayı bile göze alıp evden kaçmış. Sanırım annesi bu konuda anlayışlı davranmış ve ona istiyorsa Londra'da konservatuvara gidip tiyatro eğitimi alabileceğini söylemiş. Ama Hester'ın isteği bu değilmiş. Sahneye çıkmak ya da bir meslek sahibi olmak gibi bir niyeti yokmuş aslında. Bu yalnızca bir bahaneymiş. Yalnız yaşayabileceğini, kendi ayaklarının üzerinde durabileceğini kanıtlamak istiyormuş. Neyse Argyle'ler de ona engel olmaya çalışmamışlar. Hatta oldukça dolgun bir gelir de sağlamışlar."

"Çok akıllı hareket etmişler."

"Sonra o gittiği tiyatro kumpanyasında orta yaşlı bir adama âşık olmuş. Sonuçta adamın ne denli berbat bir insan olduğunu, asla ona uygun biri olmadığını anlamış. Bayan Argyle Londra'ya gidip adamla konuşmuş. Hester da eve dönmüş."

"Benim gençliğimde bu gibi durumlarda, 'Hester dersini almış!' derlerdi. Ama günümüzde artık kimse ders almaktan hoşlanmıyor. Hiç kuşkusuz Hester da hoşlanmamıştır."

Doktor Craig endişeyle ekledi.

"Hester hâlâ bu olayın etkisinden kurtulamamış; en kötüsüyse kabul etmek istemese de annesinin haklı olduğunu görmüş olması. İyi bir sanatçı olacak yeteneğe sahip değildi, âşık olduğunu sandığı adam serserinin tekiydi ve kesinlikle ona layık değildi. Tamam da 'annesinin her şeyi daha iyi bildiği' fikri onu bütün bunlardan da daha çok kızdırıyor, içten içe hiddetini artırıyordu."

MacMaster, "Evet," dedi. "Zavallı Bayan Argyle'nin sorunu da buydu zaten. O her şeyi herkesten iyi bilirdi, kayıtsız şartsız her zaman o haklıydı. Eğer o da pek çok kadın gibi, unutkan, savurgan, trenini kaçıran, anahtarını kaybeden, delidolu işler yapan biri olsay-

dı, çevresinden hep yardım bekleseydi, hiç kuşkusuz ailesi onu çok daha fazla sevecekti. Acı ve üzücü ama yaşamın gerçeği bu. Üstelik isteğini kurnazca, fark ettirmeden yaptıracak kadar zeki de değildi. Kendini beğenirdi. Gücü, kararları, fikirleri ile övünen, kendinden emin bir insandı. Gençlerin buna katlanması çok zordur. Tabii karşı koyması da."

"Biliyorum, zaten ben de aynı şeyi düşündüğüm için..."

Sözünü tamamlamadan sustu.

MacMaster, "Senin yerine cümleni ben tamamlayayım Don?" dedi. "Sen, Hester'ın Jacko ile annesinin kavgasını duyduğunu, bastırılmış hiddetinin, otoriteye karşı duyduğu tepkinin ve annesinin her şeyi bilmesinden duyduğu nefretin etkisiyle cinnet geçirdiğini, birden odaya girip, eline maşayı almış ve Rachel'i öldürmüş olabileceğini düşünüyor ve bundan korkuyorsun, değil mi?"

Genç adam bitkin bir halde başını salladı.

"Aslında buna inanmıyorum ama ya böyle *olduysa* diye düşünüyorum. Hester'ın dengesiz ve heyecanlı bir tip olduğunu biliyorum. Yaşının insanı değil. Yaşının gerektirdiği olgunluğa da sahip değil. Kendine güveni hiç yok... Ani deliliğe eğilimli. Aileye bakıyorum, her nedense bana onlardan hiçbiri cinayet işleyebilecek nitelikte görünmüyor. Sonra sıra Hester'a geliyor. Düşünüyorum. Ve, ve... emin olamıyorum."

"Anlıyorum," dedi MacMaster. "Evet anlıyorum."

"Aslında Hester'ı suçlamıyorum. Zavallıcık, ne yaptığının farkında bile olmamıştır. Yani buna cinayet denilemez. O yalnızca kendini esirmiş gibi hissediyor, zincirlerini kırmak istiyordu. Bence bu ancak bir isyan –özgürlük özlemi– ruhsal özgürlüğüne asla kavuşamayacağının baskısıyla bilinçsizce yapılmış bir şey olabilir. Annesi yaşadıkça..."

"Bu son cümle doğru olabilir. Cinayet nedeni bu olabilir. Ancak, tuhaftır ki bu yasaların pek kolay kabul etmeyeceği türde bir

neden: Özgür kalmak istemek. Güçlü bir insanın baskısından kurtulmak! Her ne kadar paranın kontrolü vakfın mütevelli heyetine rağmen aslında Bayan Argyle'nin elinde olsa da onun ölümünden sonra ailenin hiçbir bireyinin eline fazladan para geçmeyeceği için yasalar onların cinayet için nedenleri olduğunu kabul etmeyecektir. Evet oğlum, Bayan Argyle'nin ölümü ile yalnız Hester değil, hepsi özgürlüklerine kavuşmuşlardı. Artık Leo başka bir kadınla evlenebilecekti. Mary kocası ile istediği gibi ilgilenebilecekti. Micky yaşamını istediği şekilde düzene koyacaktı. Hatta kütüphanede çalışan melez Tina bile kişisel özgürlüğün tadını çıkarmak istiyor olabilirdi."

"İşte ben de bu yüzden sizinle konuşmaya geldim. Sizin fikrinizi almak istediğim konu, bu düşüncelerimin ne dereceye kadar doğru olduğu..."

"Hester hakkındakiler mi?"

"Evet."

"Doğru *olabilir*," dedi MacMaster ağır ağır. "Ama gerçek olup olmadığını bilemem."

"Yani, aynen söylediğim gibi olmuş olabilir mi?"

"Evet. Varsayımlarınız doğru olabilir, böyle bir olasılık var. Ama yine de kesin bir şey söyleyemem Donald."

Genç adam ürpererek iç çekti.

"Ama emin *olmalıyım* Mac. *Bilmek* zorundayım, bunu hissediyorum. Eğer Hester kendi gelip itiraf ederse sorun yok. Hemen evleniriz, onun arkasında dururum."

MacMaster hafifçe gülümseyerek, "İyi ki Müfettiş Huish bu söylediklerini duymuyor," dedi.

"Ben aslında yasalara, hukuka saygı duyan bir vatandaşım Mac. Ancak mahkemelerde psikolojik gerekçelerin nasıl karşılandığını bilirsiniz. Bence bu asla soğukkanlılıkla işlenmiş bir cinayet değildi, hatta kızgınlıktan, anlık bir öfkeyle işlenmiş bir cinayet bile değildi, yalnızca kötü bir kazaydı."

"Sen bu kıza âşıksın Don."

"Bu söylediklerimin aramızda sır olarak kalacağına inanıyorum."

"Anlıyorum."

"Demek istediğim eğer Hester bana her şeyi itiraf ederse hiçbir şey değişmeden birlikte yaşayabileceğimize inanıyorum. Ama anlatmalı. Bir ömür boyu gerçeği bilmeden, kuşku içinde yaşayamam."

"Yani, bu koşullarda, bu olay çözümlenmeden Hester'la evlenmeye hazır olmadığını mı söylüyorsun?"

"Benim yerimde siz olsaydınız ne yapardınız?"

"Bilmiyorum. Eğer zamanında, genç bir kıza âşık olsaydım sanırım onun suçsuz olduğuna kendimi inandırmaya çalışırdım."

"Önemli olan suçlu olup olmaması değil, benim bunu *bilmem*."

"Diyelim ki annesini öldürdü, onunla evlenip bir ömür boyu bunu bile bile birlikte yaşamaya hazır mısın?"

"Evet."

MacMaster başını salladı.

"İnanmıyorum buna! Yanılıyorsun. Eğer bunu yaparsan, onunla evlendikten sonra bazı sabahlar, "Kahvem niye acı, yoksa bana mı öyle geliyor?" ya da "Şömine maşası biraz fazla mı ağır?" diye sormaktan kendinizi alamayacaksın. Ve Hester da bunun fark edecek. Bu evliliğin sonu gelmez evladım..."

10. BÖLÜM

"Bu toplantıya katılmak için sizi çağırmamın nedenini anlayışla karşıladığınızdan eminim Bay Marshall."

"Pek tabii Bay Argyle, hatta çağırmamış olsaydınız bile, ben kendiliğimden gelmeyi önerecektim. Haber bütün gazetelerde çıktı. Basının bu olayın peşini bırakmayacağından, dosyanın yeniden açılacağından eminim."

Mary Durrant da lafa karıştı.

"Zaten bazı gazeteciler telefon edip röportaj yapmak istediler bile."

"Evet –bu doğal– sanırım bunu beklemek gerekirdi. Size bu konuda hiçbir yorum yapmamanızı öneririm. Gerçeğin ortaya çıkmasından ötürü minnet ve şükran duyduğunuzu ancak bu olay hakkında konuşmak istemediğinizi söyleyin."

"İki yıl önce bu olayla ilgilenen Müfettiş Huish, telefon edip yarın sabah bizimle görüşmek istediğini bildirdi."

"Evet, evet, korkarım bu dosyanın yeniden açılması gerekiyor. Ancak polisin somut bir sonuca varabileceğini hiç sanmıyorum. Ne de olsa olayın üzerinden iki yıl geçti, yöredeki insanların olaya ilişkin bildikleri bir şey varsa bile bu çoktan unutulup gitmiştir. Hiç hoş değil ama ne yazık ki elden gelen bir şey yok."

Mary Durrant, "Her şey açıkça ortada zaten," dedi. "Hırsızdan çekindiğimiz için kapı ve pencereleri sıkı sıkıya kapıyor, kilitliyorduk. Yine de eğer annemden belirli bir konuda yardım isteyen ya da annemin bir arkadaşından haber getirdiğini söyleyen biri geldiyse bu kişinin içeri alınmış olacağında en ufak bir kuşkum bile yok. Bence olay aynen böyle oldu. Zaten babam da o akşam yedi sularında kapının çalındığı gibi bir ses duyduğunu anımsıyor."

Bay Marshall bir yorum beklercesine Leo'ya döndü.

"Evet, evet, sanırım öyleydi," dedi Leo. "Öyle söylemiştim. Şimdi tam olarak anımsayamıyorum tabii ama bana kapı çalınıyor gibi gelmişti. Tam aşağı inip kapıyı açmayı düşündüğüm sırada sanki kapı açılıp kapandı. Herhangi bir gürültü ya da içeri girmek için kapının zorlandığına dair bir ses olmadı. Eğer öyle bir şey olsaydı sanırım dikkatimi çekerdi."

Bay Marshall, "Kesinlikle haklısınız, duyardınız," dedi. "Olayın söylediğiniz gibi geliştiğinden hiç kuşkum yok. Kanımca o akşam da aynen böyle olmuştur. Ne yazık ki çok sayıda kötü niyetli insanın uygun bir öykü anlatıp evlere girmeyi başardıklarını, yardım alma bahanesiyle girdikleri bu evlerde ev sahibinin başına ağır bir cisimle vurduklarını ve bulabildikleri parayı alıp kaçtıklarını biliyoruz. Sanırım bu olayda da durumun aynen böyle olduğunu kabul etmemiz gerekiyor."

Bay Marshall etkileyici bir sesle konuşuyordu. Konuşurken odada oturanları tek tek süzüyor, hepsini ayrı ayrı, kılı kırk yaran bir dikkatle inceliyordu. Mary Durrant, diye düşündü. Oldukça güzel, hayal gücü gelişmemiş, sakin, donuk hatta biraz fazla kayıtsız ama kesinlikle kendinden emin bir kadın. Onun hemen arkasında tekerlekli koltuğunda kocası Philip Durrant duruyordu. Marshall içinden, zeki ve yakışıklı bir genç, eğer alın yazısı farklı olsaydı iş hayatında başarılı olup, çok yükseklere çıkabilirdi. Ancak o olanları karısı gibi

soğukkanlılıkla karşılayamıyor. Gözlerinden düşünceli olduğu anlaşılıyor, sanki her an tetikte. Olayın hiç de göründüğü kadar basit olmadığının farkında. Endişeli, nelere yol açacağını görebiliyor. Tabii Mary Durrant da göründüğü kadar soğukkanlı ve kayıtsız olmayabilir. Daha küçük bir çocukken bile duygularını ve düşüncelerini gizlemeyi başaran bir kızdı Mary diye geçirdi içinden.

Philip Durrant koltuğunda hafifçe kımıldandı. Avukata diktiği parlak zeki bakışlarında sinsi, alaycı bir ifade belirmişti. Mary birden sert bir hareketle kocasına döndü. Kocasına duyduğu derin sevgi bakışlarından okunuyordu. Avukat şaşkınlıkla genç kadına baktı. Mary Durrant'ın kocasına düşkün, sadık bir eş olduğunu biliyordu ama bu sakin, soğuk, tepkilerini belli etmeyen kadının birisine böylesine bağlanabileceği ve delicesine âşık olabileceği hiç aklından geçmemişti. Duygularını böylesine açığa vurması avukatı bir hayli şaşırtmıştı. Demek eşine bu kadar âşıktı? Philip ise huzursuz görünüyordu. Marshall bunun gelecek korkusu olabileceğini düşündü. Tabii olmayabilirdi de!

Avukat Marshall'ın tam karşısında Micky oturuyordu. Genç, yakışıklı ve mutsuz görünümlü Micky. Acaba neden böylesine acı bir ifade var bu genç adamın yüzünde diye düşündü Marshall. Her isteği yapılmadı mı? Rachel Argyle'nin onun için elinden geleni yaptığını ben biliyorum. Peki, öyleyse neden sanki dünyaya küsmüş gibi bir hali var? Onun hemen yanında oturan Tina ise iri siyah gözleri, yumuşak sesi, zarif hareketleriyle güzel, küçük, cazibeli bir kara kediyi andırıyordu. Çok sakin görünüyordu ama belki de bu sükûnetin gerisinde çok duyarlı, coşkulu bir ruh gizliydi. Marshall onu o kadar az tanıyordu ki... Kız Bayan Argyle'nin önerdiği gibi Redmyn Şehir Kütüphanesi'nde çalışmaya başlamıştı. Redmyn'de küçük bir dairede yaşıyor, hafta sonlarında eve geliyordu. Görünüşe göre ailenin yumuşak başlı ve yaşamla barışık tek bireyiydi. Yine

de bunu kim tam olarak bilebilirdi ki? Büyük olasılıkla cinayetle ilgisi yoktu. Bu olayın dışında tutulması gerekiyordu. Cinayet gecesi evde değildi. Aslında Redmyn yalnızca kırk kilometre uzaktaydı, ama büyük olasılıkla Tina ile Micky bu işin dışındaydılar.

Marshall, Kirsten Lindstrom'a baktı. Kadın meydan okurcasına bir tavırla avukatı süzüyordu. Marshall, kim bilir belki de birden öfkeden çılgına dönüp hanımına saldıran *o*, diye düşündü. Eğer öyleyse hiç şaşırmam. Uzun yıllar boyunca avukatlık yapıp, yasalarla boğuştuktan sonra artık hiçbir şey onu pek şaşırtmıyordu. Bu gibiler için modern Hukuk jargonunda kullanılan bir deyim vardı: Baskı altındaki evde kalmış kız! Evet, diye düşündü Marshall. Haris, kıskanç, yıllarca içinde gerçek ya da kurgulanmış üzüntüler beslemiş bir kız kurusu! Belki böyle düşünmesi doğru değildi ama aslında ne kadar uygun bir katil adayıydı Kirsten Lindstrom. Keşke katil o olsa, diye düşündü. Aileden değil... Üstelik yabancı da... İyi de Kirsten, Jacko'yu çok sevdiği halde, annesiyle olan kavgasını duyup bundan yararlanmış olabilir miydi? Polisin ondan kuşkulanmasına göz yumar mıydı? Hayır bu pek olacak şey değildi. Kirsten Lindstrom, Jacko'yu seviyordu. Her zaman çocuklara bağlı olmuş, onlara çok değer vermişti. Olacak şey değildi. Böyle saçma bir olasılığı aklına bile getirmemeliydi.

Marshall bu kez de bakışlarını Leo Argyle ve Gwenda Vaughan'a çevirdi. Bilinse de nişanlandıklarını henüz açıklamamışlardı. Bu iyi olmuştu. Akıllıca bir karardı ama yine de bu kasabadaki herkesin bildiği ve konuştuğu bir şeydi. Hiç kuşkusuz polisin de haberi vardı bundan. Polisin hoşuna bile gitmiş olabilirdi bu durum... Bu türden çok örnek vardı ellerinde: Karıkoca ve öteki kadın üçgeni. Ancak Marshall, Leo Argyle'nin karısını öldürmüş olabileceğine kesinlikle inanmıyordu. Olacak şey değildi bu. Leo Argyle'yi uzun yıllardır tanıyordu ve ona büyük saygısı vardı. Leo akıllı, kültürlü,

nazik ve sevecen bir insandı. Yaşama uzaktan, filozof gözüyle bakardı. Karısının başına şömine maşasıyla vurup öldürebilecek tipte bir insan değildi. Yine de belirli bir yaştan sonra âşık olan erkeklerin... yo, hayır! Bunlar gazetelerin magazin haberlerinde uydurduğu şeylerdi. Pazar gazetelerini okuyanları eğlendirmek, ilgisini çekmek için uydurulmuş haberler! Hayır, Leo'nun böyle bir şey yapacağına asla inanamazdı...

Peki ya kadın? Gwenda Vaughan'ı pek tanımıyordu. Genç kadının kalın dudaklarına, dolgun vücuduna baktı. Leo'ya âşık olduğu anlaşılıyordu. Herhalde uzun zamandan beri âşıktı ona. Marshall, acaba Leo Argyle boşanmak isteseydi Rachel Argyle bu fikri nasıl karşılardı diye düşündü. Bu konuda bir şey diyemeyecekti ama eski kafalı bir insan olan Leo Argyle'nin böyle bir şeyi aklından bile geçirmeyeceği kesindi. Gwenda Vaughan'ın Leo'nun metresi olmadığı da belliydi. Peki ya Gwenda Vaughan, eline fırsat geçince kendinden kuşkulanılmayacak şekilde Bayan Argyle'yi ortadan kaldırmayı düşündüyse... Marshall bu olasılığın üzerinde daha fazla durmak istemedi. Acaba Gwenda'nın gönlü Jacko'yu kurban etmeye elverir miydi? Kadının Jacko'dan pek hoşlandığını sanmıyordu. Jacko'nun yakışıklılığı ve sevimliliğiyle genç kadını pek etkileyememiş olduğunu sanıyordu. Marshall, kadınları çok iyi tanıyordu, onların gerektiğinde çok acımasız olabildiklerini biliyordu. Dolayısıyla Gwenda'nın katil olamayacağını söylemek olanaksızdı. Yine de polisin bunca zaman sonra bir ipucu bulma olasılığı yok denecek kadar azdı. Aslında Marshall, Gwenda'nın aleyhinde bir kanıt da görememişti. Cinayet akşamı genç kadın Leo ile birlikte kütüphanedeydi. Sonra iyi geceler diyerek aşağı inmişti. Hiç kimse onun sokağa çıkmadan Bayan Argyle'nin odasına girdiğini, maşayı alıp, hiçbir şeyden kuşkulanmayan kadının başını yardığına ve sonra da her zaman yaptığı gibi ön kapıdan çıkıp evine gitmiş olduğuna tanık

olmamış ya da bir şey duymamıştı. Marshall katil oysa bile onun bu cinayeti işlediğine ilişkin ne polisin ne de başka birinin bir kanıt bulabileceğini düşünüyordu.

Sonra gözleri Hester'a kaydı. Hoş bir kız, diye düşündü. Hayır hoş değil, güzel hatta çok güzel. Ama tuhaf bir güzellik bu, insanı rahatsız edici bir şey var bu güzellikte.. Acaba kızın gerçek annesi babası kimdi? Hester'da vahşi ve isyankâr bir hava vardı. "Çaresizlik içinde çırpınıyor" evet bu doğru sözcük olabilirdi onu ifade etmek için. Hatta "umutsuz" Peki ama neden? Bir zamanlar aptalca sahneye çıkma umuduyla evden kaçmış, hiç olmayacak bir adama âşık olmuştu. Sonra da aklı başına gelip Bayan Argyle'nin peşine takılmış ve eve dönmüştü. Hester'ı kuşkulular listesinden çıkarmak olanaksızdı. Çünkü kızın aklından geçenleri anlamak olanaksızdı. Çılgıncasına bir umutsuzluk anında neler yapabileceğini hiç kimse bilemezdi. Neyse ki polis de bilemezdi bunu.

Marshall, polisin bu işten kimin sorumlu olduğuna ilişkin bir görüşü oluşsa bile yine de ellerinde kanıt olmayacağı için bir şey yapamayacaktır, diye düşündü. Aslında bu rahatlatıcı bir durumdu. Rahatlatıcı mı? Marshall bu sözcüğü düşündüğü anda hafifçe irkildi. Gerçekten öyle miydi? Bir çözümsüzlüğün, bir çıkmazın rahatlatıcı olduğu söylenebilir miydi? Acaba Argyle'ler gerçeği biliyorlar mıydı? Hayır, biliyor olamazlardı. Marshall bundan emindi. Ama içlerinden biri –yani katil– biliyordu, hem de çok iyi biliyordu... Diğerleri bilmiyordu –bu kesindi– ama acaba kuşkulandıkları biri var mıydı? Belki şimdi kuşkulanmıyorlardı ama bu yakındı. Çünkü insanoğlunun istemese de bir şeyler anımsayıp kuşkulanmaması elinde değildi... Ve bu çok rahatsız edici, can sıkıcı bir durumdu.

Bütün bunları düşünmesi pek uzun sürmedi. Marshall kendini toparladığı anda Micky'nin dik bakışlarla onu süzdüğünü fark etti. Genç adamın bakışlarında alaycı bir parıltı vardı.

"Evet, demek sizin düşünceniz de bu Bay Marshall? Dışarıdan gelen kötü niyetli bir yabancı cinayet işledi, parayı çaldı ve kaçtı?"

"Şu an için böyle düşünmenin en iyi çözüm olduğu kanısındayım," dedi Marshall başını sallayarak.

Micky bir kahkaha atarak arkasına yaslandı.

"Desenize bu uydurduğumuz öyküye kendimizin de inanması gerekiyor."

"Evet, şu an için sizlere tek önerim bu olabilir," dedi Marshall uyarırcasına.

Mickey başını salladı.

"Anlıyorum. Evet anlıyorum. Bunu öneriyorsunuz. Sanırım haklısınız da. Ama aslında buna siz de inanmıyorsunuz, öyle değil mi Bay Marshall?"

Bay Marshall, genç adamı soğuk bakışlarla süzdü. Hukuki anlamda sağduyuya sahip olmayan kişilerin sorunu da buydu işte; insanı söylememesi gereken şeyleri söylemeye zorluyorlardı.

"Bu benim fikrim Micky ve bence doğru da," dedi.

Bay Marshall'ın ses tonundaki kararlılık böylece son sözü söylemiş olduğunu açıkça ortaya koyuyordu.

Micky masanın etrafında oturanlara bakarak, "Peki siz ne düşünüyorsunuz?" diye sordu. "Tina tatlım, neden sesin çıkmıyor, önüne bakıp duruyorsun, hiç mi fikrin yok? Peki ya sen Mary? Sen de bir şey söylemiyorsun?"

Mary sert bir sesle, "Ben Bay Marshall ile aynı fikirdeyim," dedi. "Bunun başka açıklaması olamaz."

"Ama sanırım kocan Philip seninle aynı fikirde değil."

Mary başını hızla kocasına döndürdü.

Philip sakin bir sesle, "Çeneni tutsan iyi olur Micky," dedi. "Tehlikeli ve içinden çıkılamaz durumlarda fazla konuşmamakta

her zaman yarar vardır. Ve içinde bulunduğumuz durumun öyle olduğu da kesin."

"Demek kimse fikrini açıkça söylemek niyetinde değil," dedi Micky başını sallayarak. "Peki. Öyle olsun! Ama bu gece yatınca bunun üzerinde biraz düşünseniz iyi olur. Bunun yararı olabilir. Bakarsınız birimizin aklına bir şey gelir. Sonuçta bunu kimin yaptığını hepimiz bilmek istiyoruz. Kirsten senin bildiğin bir şeyler yok mu? Genellikle bilirsin. Anımsadığım kadarıyla gözünden hiçbir şey kaçmaz. Ne olup bittiğini bilirsin ama söylemezsin o başka."

Kirsten Lindstrom gururu okşanmış bir insan havasında, "Bana kalırsa Micky dilini tutsan iyi olur. Bay Marshall haklı, böyle durumlarda fazla konuşmak riskli olabilir."

"Öyle ise oylayalım ya da kâğıt parçasına düşündüğümüz ismi yazıp bir şapkanın içine atalım. En çok oyu kimin aldığını görmek çok ilginç olabilir."

Kirsten Lindstrom'un sesi birden yükseldi.

"Micky, kes sesini!" diye bağırdı. "Çocukluğundaki gibi vurdumduymaz ve küstah davranmaktan vazgeç. Artık büyüdün, bebek değilsin."

Micky hemen geri adım attı.

"Ben yalnızca düşünelim demiştim."

Kirsten Lindstrom'un yanıtı kısa ve sertti. "Merak etme, düşüneceğiz."

Sesi acı doluydu.

11. BÖLÜM

I

Güneş Burnu'nda gece olmuştu.

Malikâne'nin içindeki yedi kişi odalarına çekilmişlerdi, ama hiçbirinin gözüne uyku girmiyordu.

II

Philip Durrant felç geçirip hareket yeteneğini kaybettikten sonra teselliyi giderek artırdığı zihinsel faaliyetlerde bulmuştu. Zaten her zaman zeki bir insandı, zekâsını kullanarak çözümlere ulaşabileceğinin bilincindeydi. Çevresindekilerin belirli uyarılar karşısındaki tepkileri konusunda varsayımlar yürüterek kendini eğlendiriyordu. Söyledikleri ya da yaptıkları çoğu kez içinden gelenler değildi, önceden planlanmış davranışlarda bulunur, karşısındakini bir anlamda motive eder ve tepkisini incelerdi. Bu onun için bir çeşit oyundu. Beklediği tepkiyi aldığında da sevinir bir anlamda kendine puan verirdi.

Bu hobi sonucunda, belki de yaşamında ilk kez, insanoğlunun kişiliğine ilişkin gerçekler ve farklılıklar konusunda gözlem yapmaktan zevk alır hale gelmişti.

Önceleri insanların kişiliği onu hiç ilgilendirmezdi. Çevresindeki ya da yeni tanıştığı insanlar onu ya eğlendirir ya sıkar, onları ya sever ya da sevmezdi. Hareketli bir insandı, asla bir düşünce adamı değildi. Zekâsını sadece para kazanmak amacıyla planlar kurmaya çalıştırırdı. Ancak, bu planlar sağlam bir temele oturmadığı ve ticari yeterlilikten yoksun olduğu için genellikle başarısızlıkla sonuçlanırdı. İnsanlara hep hayat denen oyunun piyonları olarak bakmıştı. Ancak hastalanıp zorunlu olarak hareketli yaşamından kopmak zorunda kalınca insanları dikkate almanın önemini anlamıştı.

Philip'teki bu değişiklik hastanede başlamıştı. Hemşirelerin aşk hayatı, hastane içi önemsiz çekişmeler, gizli savaşlar, küçük yakınmalar başka yapacak işi olmayan genç adamın ilgisini çekmişti. Şimdi ise bu alışkanlık halini almıştı. İnsanlar... artık onun için yaşam bu demekti. Tek uğraşıydı insanlar. Gün boyu onları inceler, yaşamları hakkında bilgi edinir, sonra da bunları irdeler ve sonuçlar çıkarırdı. Onların belirli durumlar karşısındaki tepkilerini tahmin eder, haklı olduğunu görünce sevinirdi.

Evet, insanlar gerçekten çok ilginç olabiliyorlardı...

O akşam kütüphanede otururken birden karısının ailesi hakkında çok az şey bildiğini fark etmişti. Aslında nasıl insanlardı? Görünüşte hepsini çok iyi tanıyordu –ama iç dünyalarında nasıldılar– onun asıl öğrenmek istediği buydu.

Ne tuhaf, diye düşündü genç adam. İnsan kendi karısını bile tam anlamıyla tanımıyor.

Mary'yi dikkatle süzmüştü. Onu ne kadar tanıyordu, hakkında ne biliyordu?

Güzelliği, sakin hali, ciddi davranışlarıyla onu kendisine âşık etmişti. Bunun dışında Mary'nin parası da vardı ve bu Philip için çok

önemliydi. Fakir bir kızla evlenmek hoşuna gitmezdi doğrusu. Her şeyi uygun olduğu için evlenmişti Mary ile. Evet, ona âşık olmuştu, onu Polly takma adıyla çağırıyor, ona takılıyor, karısının yaptığı şakaları anlamadığı zaman kuşkulu gözlerle kendisine bakmasından hoşlanıyordu. İyi de onu ne kadar *tanıyordu*? Mary'nin düşünceleri, duyguları hakkında hiçbir şey bilmiyordu. Tek bildiği karısının onu deli gibi sevdiği, ona aşırı derecede düşkün olduğuydu. Bu aşırı düşkünlük aklına gelince ağır bir yükten kurtulmak istercesine omuzlarını silkti. İnsanın tutkuyla sevilmesi hoş bir şeydi elbette. Ama bu tutkudan günde sekiz dokuz saat uzaklaşabilirsen... Öyle olunca eve dönmenin bir anlamı oluyordu. Oysa Philip artık çalışamıyor, sokağa bile çıkamıyordu. Etrafını saran bu tutkulu sevgi onu boğuyordu artık, her an üzerine düşülüyor, her hareketi izleniyor, üzerine titreniyordu. Bu insana ilgi yoksunluğunu bile aratıyordu... Bundan kaçmanın yolunu arıyordu. Fiziksel olarak olamasa da hiç değilse zihnen kaçmanın. Ve bunun da tek yolu hayaller dünyasına sığınmak ya da varsayımlar yürütmekti.

Varsayımlar... Örneğin kayınvalidesini kimin öldürmüş olabileceğine ilişkin? Ne o kayınvalidesini severdi ne de kayınvalidesi onu. Bayan Argyle, Mary'nin onunla evlenmesini istememişti. (Aslında onun Mary'nin herhangi biriyle evlenmesini isteyeceğinde de kuşkuluydu.) Ancak bu evliliği engelleyememişti. Önceleri Mary ile mutlu ve özgür bir yaşamları olmuştu –ama sonra bir şeyler ters gitmeye başlamıştı. Başlangıçta Güney Amerika'daki şirket de Bisiklet Yedek Parçaları Limited Şirketi de fena yatırımlar sayılmazdı– ama sonra finansal anlamda sıkıntıya düşmüş, çıkmaza girmişlerdi. Üstüne bir de Arjantin Demiryolları'ndaki grev gelince felaket tamamlanmıştı. Şanslarının kötü gittiği kesindi ama Philip yine de bütün bunlardan kayınvalidesini sorumlu tutuyordu. Bayan Argyle Philip'in başarılı olmasını hiç istememişti. Sonrasında da bu hasta-

lık her şeyin üstüne tuz biber olmuştu. Tabii ki bu durumda Güneş Burnu'na gelip burada kalmaktan başka çıkar yol bulamamışlardı. Bayan Argyle'nin istediği de buydu zaten, onları mutlulukla karşılamıştı. Philip için bu hiç fark etmiyordu, ne de olsa artık felçli, yarım bir insandı. Bacakları tutmayan biri için yaşadığı yerin ne önemi olabilirdi ki? Ama Mary bundan rahatsızdı, istemiyordu.

Zaten bir süre sora Güneş Burnu'nda yaşamalarına gerek de kalmamıştı. Bayan Argyle öldürülmüştü. Vakfın mütevelli heyetinin Mary'ye ödediği gelir payı da artmıştı. Böylece yeniden kendi yaşamlarını kurabilmişlerdi.

Philip, Bayan Argyle'nin ölümüne pek üzülmemişti. Ama yatağında zatürreeden ya da başka bir hastalıktan ölseydi çok daha iyi olacaktı. Cinayet –gazetelerdeki manşetler, kulaktan kulağa dolaşan dedikodular da düşünülünce– berbat bir olaydı. Neyse ki bu kötü olay herkesi tatmin edecek şekilde çözülmüştü –Jacko tutuklanmıştı– aile "*akli dengesi yerinde değildi*" filan gibi psikoloji jargonunda yeri olan birtakım gerekçelerde teselli bulmuş ve onu bir anlamda bağışlamışlardı. Jacko şu genleri bozuk "evlat edinilmiş" çocuklardandı ve bazı şeyler asla düzeltilemiyordu. Ama şimdi işler sarpa sarmıştı.

Ertesi sabah Müfettiş Huish gelecek ve yine aynı yumuşak ses tonuyla sorular sormaya başlayacaktı. Belki de yanıtları şimdiden düşünmekte yarar vardı.

Mary aynanın karşısında uzun sarı saçlarını fırçalıyordu. Onun bu soğukkanlılığı Philip'i sinirlendiriyordu.

"Yarın söyleyeceklerini hazırladın mı Polly?"

Mary şaşkın gözlerle kocasına baktı.

"Müfettiş gelecek. Sana yine 9 Kasım akşamı neler yaptığını soracak?" dedi Philip.

"Ah evet, ama olayın üstünden o kadar zaman geçti ki hiçbir şey anımsamıyorum."

"Ama *soracak* Polly. Sorun da bu. *Soracak.* Onun not defterinde her şey kayıtlı."

"Öyle mi? Bu not defterlerini atmazlar mı?"

"Oradakileri en az on yıl, hem de üç kopya olarak saklarlar. Neyse, senin ne söyleyeceğin basit. O akşam pek bir şey yapmadın. Benimle bu odadaydın. Senin yerinde olsam yedi ile yedi buçuk arası odadan çıktığımdan da hiç söz etmezdim."

Mary sakin sakin, "Ama ben yalnızca banyoya girmiştim," dedi. "Banyoya gitmek doğal, değil mi?"

"Ama geçen defa Huish'e bundan söz etmemiştin."

"Unutmuş olmalıyım."

"Bense, senin bunu içgüdüsel olarak –kendini korumak için– yaptığını düşünmüştüm.. Neyse, anımsadığım kadarıyla o zaman ben de seni korumak için bu sözlerini onaylamıştım. Altı buçuktan Kirsty telaşla gelip kötü haberi verene dek kâğıt oynadığımızı söylemiştik. Yarın da aynı şeyleri yinelemeliyiz Mary."

Mary sükûnetini ve kayıtsızlığını bozmadan, "Peki sevgilim," dedi.

Philip düşünüyordu. Bu kadının kafası hiç mi çalışmıyor? Önümüzde çok zor günler olduğunun da mı farkında değil?

Öne doğru eğildi.

"Biliyor musun, bence bu çok ilginç... Anneni kimin öldürdüğünü hiç mi merak *etmiyorsun*? Micky kesinlikle haklı, katil içimizden biri. Bunu hepimiz biliyoruz. Katilin kim olduğu seni ilgilendirmiyor mu?"

"Katil sen de değilsin ben de. Önemli olan bu."

"Demek seni ilgilendiren yalnızca bu. Polly sen inanılmaz bir insansın."

Mary hafifçe kızardı.

"Bunda bu kadar şaşıracak ne var?"

"Sana göre öyle olabilir... Ben bu konuda farklı düşünüyorum. Merak ediyorum."

"Bunu asla öğrenemeyeceğiz. Polis de bir şey bulamayacak."

"Belki. Polisin elinde gerçekten de pek bir şey yok. Bizim içinse durum farklı."

"Ne demek istiyorsun Philip?"

"Biz bu ailenin içindeyiz. Onların içyüzünü, doğrularını yanlışlarını biliyoruz. Özellikle de sen. İçlerinde büyüdün. Evet, fikrini söyle bakalım. Kim yapmış olabilir?"

"Hiçbir fikrim yok, Philip."

"En azından tahmin etmeye çalış."

Mary sert bir sesle, "Bilmek istemiyorum. Hatta düşünmek bile istemiyorum," dedi.

"Devekuşundan farksızsın. Başını kuma gömerek kurtulabileceğini mi sanıyorsun."

"Ciddiyim, tahmin yürütmenin bir anlamı olduğunu düşünmüyorum. Bir şey bilmemek daha iyi. Bu şekilde eski yaşantımızı sürdürebiliriz."

"Hayır canım, işte bunda yanılıyorsun. Artık hiçbirimiz için, hiçbir şey eskisi gibi olamaz. İçimize bir kurt düştü bir kere."

"Ne demek istiyorsun?"

"Hester'ı ve sevgilisi genç Doktor Craig'i ele alalım. Donald dürüst, sevimli, iyi bir genç, ama endişeli. Hester'ın suçsuz olduğuna inansa da bundan emin olamıyor! Kızın fark etmeyeceğini düşündüğü her an kaygıyla onu inceliyor. Ama Hester bunun farkında. İşte görüyorsun! Belki Hester *yaptı* bunu... Bunu herkesten iyi senin bilmen gerekir... Peki, ama ya suçsuzsa... Doktora bunu nasıl kanıtlayacak? Durmadan, 'Lütfen inan bana, ben yapmadım,' mı diyecek? Hoş yapmış olsa da aynı şeyi söyleyecek..."

"Philip, hayal dünyan çok geniş. Bazı şeyleri kurguluyorsun."

"*Sense* hiçbir şeyin farkında değilsin Polly. Zavallı Leo'yu düşün. Gwenda ile evlilik umutlarını ertelemek zorundalar. Gwenda çok üzgün. Bunu fark etmedin mi?"

"Zaten ben babamın bu yaşta neden evlenmeye kalktığını anlamıyorum."

"O sana göre öyle Mary... Bu ilişki onun için çok önemli. Ama evlenemiyor işte, çünkü Gwenda ile olan bu aşk ilişkisinin birinci dereceden cinayet nedeni sayılabileceğini biliyor. Korkunç bir durum bu!"

"Bir an bile olsa babamın annemi öldürmüş olabileceğini düşünmek abes. Böyle bir şey olamaz."

"Olur canım. Gazetelerde okumuyor muyuz?"

"Bizim gibi ailelerde olmaz."

"Polly, cinayetle soyluluk arasında bağlantı yoktur. Neyse, Micky'ye gelince... sanki onu içten içe yiyip bitiren bir şey var. Micky tuhaf, dünyaya küsmüş bir genç adam. Tina görünüşte rahat, sakin ve kayıtsız... Ama onun ne düşündüğünü anlamak olanaksız, kız duygularını belli etmiyor. Sonra bizim zavallı Kirsty..."

Mary'nin yüzü ilk kez hafifçe canlandı. "Bu iyi bir çözüm olabilir!"

"Kirsty mi?"

"Evet. Sonuçta o bir yabancı. İki yıldan beri de korkunç baş ağrıları çekiyor... Sanırım onun katil olma olasılığı bizden birinin olmasından daha fazla Philip."

Philip, "Zavallı Kirsty," dedi. "Onun da bunun farkında olduğunu anlamıyor musun? Hepimizin onun katil olmasını yeğlediğimizin? İşimize geldiği için. Çünkü o aileden biri değil, üstelik de bir yabancı. Bu akşam onun ne kadar endişeli olduğunu görmedin

mi? Aslında onun durumu da Hester'ınkinden farksız. Ne yapabilir ya da ne diyebilir ki? Bize gelip, 'Dostum ve patronum olan Bayan Argyle'yi ben öldürmedim' dese onun bu sözlerine ne kadar inanılır? O çok zor durumda, belki hepimizden de daha fazla... Çünkü yalnız. Annene söylediği her bir kötü söz, sert bakış aklına geliyordur şimdi. Bütün bunların kendisi aleyhine kullanılabileceğini ve suçsuzluğunu asla kanıtlayamayacağını düşünüyordur. Çünkü o bir yabancı!"

"Sakin ol Phil, sinirlenme. *Biz* ne yapabiliriz ki?"

"Hiç değilse gerçeği öğrenmeye çalışmalıyız."

"İyi de bu olabilir mi?"

"Bir yolu olmalı. Deneyeceğim."

Mary huzursuz olmuştu.

"Nasıl bir yol bulacaksın?

"Ah, ne bileyim... bir şey söylemek, bir yem atmak, sonra insanların tepkilerini izlemek ve kafa yormak." Susup düşündü sonra ekledi. "Suçlunun anlam çıkaracağı ama suçsuza hiçbir anlam ifade etmeyen bir şey bulup söylemek..." Yeniden düşünceye daldı, kafasında çok farklı fikirler olduğu anlaşılıyordu. Neden sonra başını kaldırdı. "Sen de suçsuzlara yardımcı olmak istemez misin Mary?"

"Hayır!" Çok kararlı ve sert bir yanıttı bu. Mary kocasının yanına gelip yere diz çöktü. "Bu işe karışmanı istemiyorum Phil. Bir sürü laf edip insanlara tuzak kurmaya kalkma sakın. Yalvarırım, insanları rahat bırak. Kimseyle uğraşma. *Uğraşma*."

Philip kaşlarını çattı. "İyi o zaman."

Ve karısının parlak sarı saçlarını okşadı.

III

Michael Argyle, gözlerini karanlığa dikmiş, sırtüstü yatıyordu. Gözüne bir türlü uyku girmiyordu.

Neden sanki aklı aynen kafese kapatılmış bir sincap gibi dönüp dolaşıp geçmişe takılıyordu. Neden bunları geride bırakamıyordu? Neden geçmişten sıyrılamıyordu? Neden sanki geçmişi yaşamı boyunca onu izlemişti? Bunun ne önemi vardı ki? Neden sanki Londra'nın kenar mahallesindeki o karışık, kirli ama buna rağmen şirin olan odayı ve ona "bizim Micky" dedikleri o günleri daha dünmüş gibi anımsıyordu? Sıradan sokakların coşkulu atmosferi! Sokak eğlenceleri. Diğer oğlanlarla kurulan çeteler! Annesinin açık sarı saçları (Büyüdükten sonra o sarı saçların ucuz bir boya ile boyandığını anlamıştı.), içince (tabii cin) sarhoş olup onu azarladığı hatta dövdüğü zamanlar. Annesinin ayık olduğu zamanlardaki aşırı neşeli hali... Balık ve cipsten oluşan yemeklerinin doyulmaz lezzeti... Söylediği duygu dolu şarkılar... Annesini unutamıyordu. Bazen sinemaya giderlerdi. Tabii yanlarında daima bir amca bulunurdu, annesi bu adamlara öyle demesini istiyordu. Babasını hiç tanımamıştı, daha o bebekken onları terk etmişti... Annesi bu amcalardan hiçbirinin Micky'ye dokunmasına izin vermezdi. "Oğlandan uzak dur," derdi her birine.

Sonra savaş başlamıştı. Heyecanlı günlerdi. Sirenler, Hitler'in bombardıman uçaklarının gelişi. Alarmların kulakları delen sesi, patlayan bombalar, sığınaklarda geçirilen günler, geceler... O günlerin bile keyfi vardı. Tüm sokak halkı yiyecekleri içecekleri ile orada toplanırdı. Trenler bütün gece üstlerinden geçerdi. İşte buydu, evet bütün zorluklarına karşın yaşam buydu işte!

Sonra buraya –bu köye– göndermişti annesi onu. Yaşam belirtisi olmayan, bu sönük, ölü yere; hiçbir şeyin olmadığı yere.

"Savaş bitip her şey yoluna girince geri geleceksin yavrum," demişti annesi. Ama o anda bile ondan gerçeği sakladığı anlaşılıyordu. Micky'den ayrılmaya aldırmamıştı. Hem sonra neden kendisi de Micky ile gelmemişti buraya? Oturdukları sokak boşaltılırken bütün çocukları anneleriyle birlikte göndermişlerdi taşraya. Ama bu onun annesinin işine gelmemişti. O, yeni amca (Harry amca) ile kuzeye gitmeyi, silah depolarında çalışmayı yeğlemişti.

Micky annesinin tutkulu vedasına rağmen, ona bir daha asla dönemeyeceğini anlamış olmalıydı. Oğlunu gerçekte sevmiyordu... Cin, diye düşündü. Onun için önemli olan yalnızca içki ve o amcalardı...

Micky kendini burada, Güneş Burnun'da hapiste gibi hissetmişti. Alışık olmadığı tatsız yemekler, altı buçuk gibi aklın almayacağı kadar erken bir saatte yatmak, yatmadan önce süt ve bisküvi... Tabii uyuyamıyordu. Her gece yatağına girdiğinde yorganı başına çekip annesini ve evini anımsayarak acı acı ağlardı.

O *kadın*! Her şeyin nedeni oydu. Micky'yi buraya kapatmış ve bir daha da bırakmamıştı. Bir sürü saçma sapan şey söylüyor, onu aptal oyunlar oynamaya zorluyordu. Micky'den bir beklentisi vardı elbette. Ama Micky kararlıydı. Kendisinden beklenileni vermeyecekti. Hiç önemi yoktu. Bekleyecekti. Sabırlı olmalıydı. O gün, o muhteşem gün, nasıl olsa sonunda gelecek ve o *eve* dönecekti. Sokaklara, çetesindeki oğlanlara; kırmızı otobüsleriyle, metrosuyla, balık ve cipsleriyle, trafiğiyle, sokak kedileriyle kendi şehrine... Hepsi bir bir gözünün önünden geçiyordu Micky'nin. Beklemeliydi. Savaş sonsuza kadar süremezdi. Londra'ya bombalar düşerken, şehrin yarısı alev alev yanarken, insanlar ölürken o bu aptal yerde kapanıp kalmıştı. Korkunç bir şeydi bu.

Bütün bunlar aynen renkli bir sinema filmi gibi gözünün önünde geçti.

Ne önemi vardı ki! Savaş bitince annesine gidecekti. Annesi oğlunun ne kadar büyüdüğünü görünce kim bilir ne kadar şaşıracaktı.

IV

Micky karanlıkta derin derin iç çekerek bir soluk aldı.

Savaş bitmişti sonunda. Mussolini ve Hitler yenilmişti... Çocukların bir kısmı evlerine dönüyorlardı. Yakında o da... Sonra *o kadın* Londra'dan dönmüş, Micky'ye bundan böyle Güneş Burnu'nda kalacağını, artık onun çocuğu olacağını söylemişti...

"Annem nerede," diye sormuştu. "Yoksa bombardımanda öldü mü?"

Bombardımanda ölmüş olsaydı bu o kadar da acı gelmeyecekti ona. Sonuçta çok sayıda çocuğun annesi bombardımanda ölmüştü.

Ama Bayan Argyle, "Hayır," demişti. Annesi ölmemişti. Yalnızca çok ağır bir işi olduğu için oğlu ile ilgilenecek zamanı yoktu, falan filan..." Bir sürü saçma, anlamsız sözcük... Anlamıştı, annesi artık onu sevmiyordu, istemiyordu; burada kalmak zorundaydı, hem de sonsuza kadar...

O günden sonra birçok kez gizli gizli konuşulanları dinlemeye çalışmıştı. Anlamak, gerçeği öğrenmek istiyordu. Bir gün istediğini duydu. Bayan Argyle ile kocası arasındaki bir konuşmaydı bu. "Oğlandan kurtulduğuna öylesine sevindi ki bir anne ancak bu kadar ilgisiz olabilir..." Sonra da bir yüz sterlinden söz etmişti. Ve böylece Micky annesinin onu yüz sterline sattığını öğrenmişti...

Duyduğu utanç –acı– hiçbir zaman geçmedi... *O kadın* onu satın almıştı! Artık onu insan bedeninde şekillenmiş, para ile her şeye

sahip olabilecek, karşı konulamaz bir güç –bir iblis– olarak görüyordu. Nefretinin simgesi! Onun karşısında eli kolu bağlıydı. Zayıftı, çaresizdi. Ama o da büyüyecek, günün birinde o güçlü bir adam olacaktı. O zaman da bu kadını öldürecekti...

Buna karar verdikten sonra rahatlamıştı.

Sonraları okula gittiğinde durum biraz daha düzelmiş, ıstırabı hafiflemişti. Onu göreceği için tatillerden nefret ediyordu. Bayan Argyle her defasında tatil planları yapıyor, onu hediyelere boğuyordu. Micky'den hiçbir tepki görmeyince de çok şaşırıyordu tabii. Micky o kadın tarafından öpülmekten bile nefret ediyordu...

Sonraları Micky, Bayan Argyle'nin onun için yaptığı planları engellemekten de büyük zevk almaya başladı. Rachel Argyle onun bir bankada ya da bir petrol şirketinde çalışmasını istiyordu. Micky kesin bir dille bunu reddedip, "Ben kendi işimi kendim bulurum!" demişti.

Micky üniversitede okuduğu yıllarda öz annesinin izini bulmaya çalışmış, sonunda birkaç yıl önce bir araba kazasında öldüğünü öğrenmişti. Kaza sırasında yanında sarhoş sevgilisi vardı ve adam hız yapmıştı...

Artık onu unutmaktan başka ne yapabilirdi ki? Neden yaşadığı anın keyfini çıkarmaya çalışmıyordu ki? Bunu kendisi de bilmiyordu aslında.

Ya şimdi, şimdi ne olacaktı? *O kadın* ölmüştü işte! Yüz sterline onu satın aldığını düşünen kadın! Parasıyla her şeyi; arabalar, evler, çocuklar satın alabileceğini düşünen kadın! Kendini Tanrı sanan kadın!

Ama Tanrı değildi işte. Kafasına yediği bir maşa darbesi onun sıradan bir ceset olmasına yetmişti. (Aynen Great North yolundaki kazada arabadan çıkarılan sarı saçlı kadın cesedi gibi...)

O kadın ölmüştü artık... Öyleyse endişelenmeye ne gerek vardı?

Kendisine ne oluyordu? Yoksa öldüğü için artık o kadından nefret etmiyor muydu?

Demek ÖLÜM buydu işte...

Micky o nefret olmadan kendini boşlukta hissediyordu, yalnızdı... Yapayalnız... Ve o bu boşluktan korkuyordu.

12. BÖLÜM

I

Kirsten Lindstrom düzenli ve tertemiz odasındaydı. Hafif kırlaşmış, kıvırcık sarı saçlarını iki yana ayırıp ördü ve yatmaya hazırlandı.

Endişeliydi, korkuyordu.

Polis yabancılardan hoşlanmazdı. Oysa o İngiltere'de o kadar uzun yıllar geçirmişti ki artık kendini bir yabancı gibi hissetmiyordu. Ama polis bunu bilemezdi tabii.

Ah şu Doktor Calgary. Neden sanki gelip de onu bu hale düşürmüştü ki?

Adalet yerini bulmuştu. Jacko'yu düşündü. Adaletin yerini bulduğunu yineledi.

Jacko'yu çocukluğundan beri tanırdı.

Her zaman, yalancı hilekâr bir çocuk olmuştu. Ama ne kadar da sevimli, ne kadar çekiciydi. Herkes onu elinde olmadan bağışlardı. Kimse cezalandırmak istemezdi.

Jacko çok ustaca yalan söylerdi. İşin kötü tarafı da buydu zaten. O kadar ustaca yalan söylerdi ki ona inanmamak insanın elinde değildi. Ahlaksız, acımasız Jacko.

Doktor Calgary söylediklerinden emindi! Ama Kirsten'e göre Calgary yanılıyordu. Evet; yer, saat, kanıtlar doğru olabilirdi! Jacko bunların hepsini istediği gibi de ayarlamış olabilirdi. Hiç kimse Jacko'yu Kirsten kadar iyi tanıyamazdı.

Acaba Jacko'nun nasıl biri olduğunu açıkça anlatsa ona inanırlar mıydı? Peki ya şimdi –yani ertesi gün– ne olacaktı? Polis gelecekti. Herkes mutsuz, herkes kuşkuluydu... Birbirlerine bakıyor... Neye inanacaklarını bilemiyorlardı.

Kirsten hepsini seviyordu, hem de çok... çok çok fazla. Onları herkesten iyi tanıyordu. Hatta Bayan Argyle'den de daha iyi tanıyordu onları. Bayan Argyle'nin annelik sevdası gözlerini körleştirmişti. Çocuklara kendi çocukları, kendi malıymış gibi davranıyordu. Oysa Kirsten onları ayrı ayrı bireyler olarak ele almış, kusurlarıyla üstünlükleriyle tanımış, sevmişti. Eğer çocuğum olsaydı belki ben de onu sahiplenmeye kalkışır, ona karşı bencil davranırdım, diye düşünüyordu. Kirsten doğası gereği annelik duygusu her şeyin üstünde gelen, anaç tiplerden değildi. Eğer evlenmiş olsaydı sevgisinin çoğunu kocasına verirdi hiç kuşkusuz.

Bayan Argyle gibi kadınları anlamak Kirsten için kolay değildi. Başkalarının çocukları için deli olan, kocasına ise sanki hiç yokmuş gibi davranan bir kadını anlayamıyordu! Hem de Leo Argyle kadar mükemmel, iyi, nazik bir kocaya... Tamamen ihmal etmiş, adeta bir kenara atmıştı zavallı adamı. Üstelik Rachel Argyle burnunun dibinde olup bitenden haberi olamayacak kadar da kendinden emin ve bencildi. O sekreter kız –güzeldi– üstelik de dişinden tırnağına kadar tam bir dişiydi. Neyse ki Leo ona kavuşmak için geç kalmış sayılmazdı, yoksa geç mi kalmışlardı? Acaba cinayet denilen o hortlak mezarından başını kaldırmışken evlenebilecekler miydi? Yoksa bu öykü onların birleşmesine engel mi olacaktı?

Kirsten üzüntüyle iç çekti. Neler oluyordu? Başlarına neler gelecekti? Başından beri annesine derin bir nefret duyan, adeta diş bileyen Micky'ye; kendine güveni olmayan, çılgın, vahşi Hester'a; tam da doğru dürüst bir insan olan, ciddi, çalışkan Doktor Craig'de huzuru ve güveni bulmuşken. İkisinin de farkında olduğu gibi fırsat ve neden açısından zan altında tutulmaya en uygun kişiler gibi görünen Leo ile Gwenda'ya! Kediye benzeyen, küçük, kay-pak Tina'ya; evlendiğinden beri kimseye karşı bir sevgi beslemeyen bencil ve katı yürekli Mary'ye neler olacaktı? Başlarına ne gelecekti?

Kirsten bir zamanlar Bayan Rachel Argyle'ye karşı büyük bir hayranlık ve sevgi duyduğunu düşündü. Ondan hoşlanmamaya, onu yargılamaya ve bencilliğini görmeye ne zaman başladığını anımsamıyordu. O, o kadar kendinden emin, yardımsever, otoriter ve zalimdi ki tüm yaşamını ANNE HER ŞEYİN EN İYİSİNİ BİLİR kavramı üzerine kurmuştu. Üstelik aslında gerçek bir anne bile değildi. Hiç değilse bir çocuk doğurabilseydi belki o zaman alçakgönüllü olmayı da öğrenirdi.

Peki, ama neden Rachel Argyle'yi düşünüp duruyordu ki? Rachel Argyle ölmüştü.

Artık kendini ve evdekileri düşünme zamanıydı.

Ve de yarının neler getireceğini...

II

Mary Durrant sıçrayarak uyandı uykusundan.

Düş görmüştü; çocuktu ve yine New York'taydı.

Ne tuhaf! Çok uzun yıllardan beri hiç düşünmemişti o eski günlerini!

O günleri hayal meyal anımsıyordu. O sırada kaç yaşındaydı? Beş mi? Altı mı?

Düşünde onu otelden alıp yoksul kulübelerine götürüyorlardı. Argyle'ler deniz yoluyla İngiltere'ye dönüyor, onu yanlarına almıyorlardı. Genç kadın bir an öfke ve sıkıntıyla titremeye başladıysa da bunun yalnızca bir düş olduğunu anlaması uzun sürmedi, gözlerini açtı ve rahatladı.

Bir düşten farksızdı o günler, olağanüstü bir fırsattı Mary için. Argyle'lerin onu arabalarına almaları, asansöre bindirip o sırada kaldıkları otelin on sekizinci katındaki dairelerine götürmeleri... Koskocaman bir süit, olağanüstü lüks bir banyo. Daha o zaman anlamıştı Mary zenginliğin ne muhteşem bir şey olduğunu. Eğer orada kalabilir, bu fırsatı değerlendirebilirse sonsuza dek sahip olabilecekti bütün bunlara...

Aslında bu çok zor da olmamıştı. Tek yapması gereken biraz sevgi göstermekti. Gerçi doğası gereği Mary pek sokulgan ve sevgiye alışık bir çocuk değildi ama yine de Rachel Argyle'yi kandırmayı başarmıştı. Artık yaşamı güvendeydi. Zengin bir anne ve baba, giysiler, arabalar, gemiler, uçaklar, pahalı bebekler, oyuncaklar ve her an hizmete hazır onları bekleyen uşaklar, hizmetçiler. Gerçeğe dönüşen bir peri masalıydı bu...

Keşke öteki çocuklar hiç olmasaydı. Savaşın çıkmış olmasının bunda etkisi olmuş muydu acaba? Savaş olmasa da o çocukları evlat edinirler miydi? Hiç kuşkusuz! Bayan Argyle'nin doymak bilmez analık sevgisi! Doğal olmayan bir şey vardı bunda! *Hayvanca bir şey*!

Mary, kendisini evlat edinen anneyi her zaman biraz küçümsemişti. Seçtiği çocuklar da bunu açıkça ortaya koymuyor muydu? O çocukları seçmek aptallık değil de neydi? Temel niteliklerden yoksun zavallılar! Jacko gibi suça eğilimli bir çocuk! Hester gibi bir

dengesiz! Micky gibi bir yabani! Tina gibi bir melez! Sonucun kötü olması hiç de sürpriz değildi. Aslında Mary onları isyan ettikleri için pek suçlayamıyordu. Kendisi de başkaldırmıştı. Yakışıklı pilot Philip ile tanıştığı günü anımsıyordu. Ve de annesinin itirazını. "Acele etmeyin, bekleyin şu savaş bir bitsin." Ama Mary beklemek istemiyordu. Babası da ona destek verince annesini dinlememiş Philip ile evlenmişti. Zaten hemen sonrasında da savaş bitmişti.

Mary kocası yalnız kendinin olsun istiyordu; o evden, annesinin kanatlarının gölgesinden olabildiğince uzaklaşmak istiyordu. Başarmıştı da bunu. Ama annesine değilse de kadere yenilmişti. Önce mali durumları bozulmuş, ardından da o korkunç hastalık gelip bulmuştu onları: çocuk felci! Kocası felçli olarak hastaneden taburcu edilince doğruca Güneş Burnu'na gelmişlerdi. O günün koşullarında orada yaşamaları kaçınılmazdı. Philip de başka çare olmadığı kanısındaydı. Philip'in tüm parası bitmişti. Mary'nin vakıftan gelen geliri de ayrı bir evde yaşamalarına yetmiyordu. Gelirinin artırılmasını istemişti ama annesi, "Bir süre Güneş Burnu'nda oturun, sonra düşünürüz," demişti. Ama Mary kocasıyla yalnız olmak istiyordu. Onun Bayan Argyle'nin *çocuklarından* biri konumuna gelmesini istemiyordu. Mary kocasını o kadar seviyordu ki aralarına girer korkusuyla çocuk bile istememişti. Onun tek isteği kocasıydı.

Ne var ki Güneş Burnu'na yerleşme fikri Philip'in hoşuna gitmişti.

"Bu senin için de daha iyi olur Mary, " demişti karısına. "Buraya gelip gidenler senin için de benim için de bir avuntu olur. Ayrıca babanla birlikte olmaktan da hoşlandığımı biliyorsun."

Neden sanki Philip onun gibi her zaman baş başa olmak istemiyor, daima başkalarıyla da beraber olmayı düşünüyordu? Babası ve Hester'la konuşmaktan ne zevk alıyordu ki?

Genç kadının içini birden anlamsız bir öfke kapladı. Sonunda neredeyse yine annesinin istediği olacaktı...

Ama olmamıştı işte... Çünkü ölmüştü.

Şimdi ise her şey yeni baştan başlayacak, eski defterler açılacaktı.

Neden, ah neden?

Peki ama Philip'e ne oluyordu, neden bu kadar kaygılıydı sanki? Sağa sola sorular sorup gerçeği ortaya çıkarmak istemesinin, kendini ilgilendirmeyen işlere burnunu sokmasının ne gereği vardı ki?

Tuzak kuracakmış...

Ne gibi bir tuzaktı bu acaba?

III

Leo Argyle, gün ışığının yavaş yavaş odayı aydınlatmaya başlamasını izliyordu.

Her şeyi en ince ayrıntısına kadar düşünmüştü.

Her şey apaçık ortadaydı; özellikle de Gwenda ile ne gibi güçlüklerle karşılaşacakları.

Yatağında yatmış olaylara bir de Müfettiş Huish'in gözüyle bakmaya çalışıyordu.

O akşam Rachel gelip Jacko'nun hiddetinden ve tehditlerinden söz etmişti. Gwenda nezaketen odadan çıkmış, bitişik odaya geçmişti. Kendisi Rachel'i sakinleştirmeye çalışmış, Jacko'ya karşı sert ve kararlı davranmakla iyi ettiğini, ona yardım etmenin bir yararı olmadığını, geçmişte de oğlana fazla yüz vermiş olduğunu, öyle ya da böyle sorumluluk taşımayı, yaptıklarının sonucuna katlanmayı

öğrenmesi gerektiğini söylemişti. Karısı da içi rahatlayarak odadan çıkmıştı.

Daha sonra Gwenda odaya dönmüş, postaya vermek için yazılan mektupları toplamış, başka bir isteği olup olmadığını sormuştu. Genç kadının sesindeki tını aslında söylediği sözcüklerden çok daha fazlasını ifade ediyordu.

Leo ona teşekkür etmiş, bir isteği olmadığını söylemişti. Gwenda da iyi geceler deyip odadan çıkmış, koridordan geçerek merdivenleri inmiş ve Rachel'in masasının başında oturup yazı yazdığı odanın önünden geçmişti. Gwenda'nın evden çıkışını gören olmamıştı...

Kendisi ise kütüphanede yapayalnız oturmuştu. Onun oradan ayrılıp Rachel'in odasına inip inmediğini gören ya da duyan yoktu.

Evet, durum buydu... Aslında her ikisinin de cinayet işlemek için fırsatı vardı.

Nedene gelince... daha o zamanlarda bile Gwenda ile birbirlerini sevdiklerini anlamışlardı. Ve de onların suçlu ya da suçsuz olduklarını kanıtlayabilecek tek bir tanık bile yoktu...

IV

Oradan birkaç kilometre uzakta, Gwenda uykusuz, kupkuru gözlerle yatağında yatıyordu. Yumruklarını sıkmış, Rachel Argyle'den ne kadar nefret ettiğini düşünüyordu.

Sanki Rachel Argyle ona karanlıkların içinden, "Ben öldükten sonra kocamla evleneceğini sanmıştın değil mi?" diyordu. "Ama hayır, kocamla evlenemeyeceksin. Asla. Hiçbir zaman evlenemeyeceksin."

V

Hester düş görüyordu. Düşünde Donald Craig'le buluşuyor, genç adam onu bir uçurumun kenarında terk edip gidiyordu. Korkuyla çığlık atıyordu. Tam o anda uçurumun karşısında Arthur Calgary beliriyor ve genç kıza ellerini uzatıyordu.

Hester ona hiddet ve sitemle, "Bana bunu neden yaptınız?" diye soruyordu.

Calgary, "Ben sana *yardıma* geldim..." derken Hester birden uyandı.

VI

Tina küçük dar portatif yatağında yatıyor, düzenli ve rahat soluk almasına karşın gözünü uyku tutmuyordu.

Bayan Argyle'yi düşünüyordu. Ona karşı ne minnet ne de kin duyuyordu. Onu yalnızca sevgiyle anımsıyordu. Bayan Argyle onu yedirmiş içirmiş giydirmiş, sıcak bir yuva vermiş, oyuncaklar almış, rahatını sağlamıştı. Tina onu sevmiş ve ölümüne de çok üzülmüştü...

Ama her şey bu kadar basit değildi.

Eğer cinayeti işleyen Jacko olsaydı sorun yoktu ama...

Oysa şimdi?

13. BÖLÜM

Müfettiş Huish odada bulunanların hepsini ayrı ayrı süzdü. Konuşması son derece nazik ve inandırıcıydı, ses tonuyla adeta onlardan özür diliyordu.

"Bu dosyanın yeniden açılmasının, geçmişin yeniden araştırılmasının hepiniz için çok acı ve zor olduğunu biliyorum. Ne yazık ki bizim de elimizden bir şey gelmiyor. Haberi gördünüz değil mi? Bütün sabah gazetelerinde vardı."

"Evet. Jacko'nun kraliçe tarafından resmen bağışlandığı yazıyor!" diye karşılık verdi Leo.

"İfade şekli ters gelmiş olabilir. Hukuki terimlerin birçoğunda olduğu gibi bunda da bir tarih yanılgısı söz konusu. Ancak anlamı çok açık."

"Evet, bu açıkça sizin bir hata yaptığınız anlamına geliyor," dedi Leo.

"Evet," dedi Huish kısaca. "Hata yapmışız." Bir an susup düşündükten sonra da ekledi. "Doktor Calgary'nin tanıklığı olmadığı sürece bu kaçınılmazdı."

Leo soğukkanlılıkla, "Ama oğlum size o akşam otostop yapıp, birinin arabasında olduğunu söylemişti, değil mi?" dedi.

"Evet söylemişti. Biz de elimizden geldiği kadar o kişiyi bulmaya çalışmıştık. Ancak ne yazık ki onun bu iddiasını kanıtlayacak bir tanık ya da delil bulamamıştık. Sizi çok iyi anlıyorum Bay Argyle, bunun sizin için ne kadar acı olduğunun bilincindeyim. Buraya sizden özür dilemeye ya da yaptığımız hata için gerekçeler ileri sürmeye gelmedim. Sonuçta polisin görevi kanıt toplamaktır. Kanıtlar başsavcıya iletilir ve dava açıp açmamaya o karar verir. Sizin olayınızda savcı bulgulara dayanarak kanıtların oğlunuzun suçlu olduğunu gösterdiği kanısına varmış ve dava açmıştı. Şimdi sizden ricam, bize karşı duyduğunuz haklı kızgınlığı ve üzüntünüzü bir yana bırakmanız ve birlikte bir kez daha olayların üzerinden geçmemiz."

Hester hiddetle, "Ne yararı olacak ki?" dedi. "Bu cinayeti işleyen her kimse belki de kilometrelerce uzağa kaçmıştır. Ve siz onu asla bulamayacaksınız."

Müfettiş Huish genç kıza döndü ve yumuşak bir ses tonuyla yanıt verdi.

"Bu doğru olabilir, belki bulamayız, ama belki de buluruz. Bazı olaylarda ne gibi başarılara imza attığımızı bilseniz çok şaşırırsınız, hatta bazen yıllar sonra bile. Gerekli olan yalnızca sabır, sabır ve asla işin peşini bırakmamak."

Hester başını çevirdi. Gwenda sanki bir yerden buz gibi bir rüzgâr esmiş gibi ürperdi.

Müfettişin sakin sakin söylediği sözlerde gizli bir tehdit hissetmişlerdi.

Müfettiş Huish ısrarlı bakışlarını Leo'ya yönelterek nazikçe, "Evet, şimdi izninizle soruşturmaya sizden başlayabilir miyiz Bay Argyle?" dedi.

"Tam olarak ne bilmek istiyorsunuz? İki yıl önceki ifadem elinizde, değil mi? Şu an vereceğim ifadede hata yapmama olasılığım bir hayli düşük. İnsan istemese de bazı şeyleri unutabiliyor."

"Tabii ki bunun farkındayız. Bunu da göz önünde tutacağız elbette. Ama hiç belli olmaz, belki de o zaman gözünüzden kaçan bir şeyi anımsayabilirsiniz."

Philip araya girdi. "İnsanoğlunun herhangi bir olayın üzerinden bir süre geçtikten sonra geçmişe dönüp baktığında olayı çok daha net görebildiği söylenir, öyle değil mi?"

Huish, genç adama dönerek ilgiyle süzdü ve, "Evet, bu doğru olabilir," dedi.

İçinden, zeki bir adam, diye düşünüyordu. Belki bize bir fikir verebilir. Bu konudaki fikirlerini öğrenmek için sabırsızlanıyorum...

"Evet Bay Argyle, şimdi sırasıyla olayların üzerinden geçelim. O akşam çayınızı içtiniz?..."

"Evet. Çay her zamanki gibi yemek odasında hazırlanmıştı. Bay ve Bayan Durrant dışında hepimiz oradaydık. Bayan Durrant çaylarını alıp eşinin odasına götürdü."

Philip, "O günlerde şimdikinden çok daha kötüydüm," dedi. "Hastaneden yeni çıkmıştım!"

"Haklısınız." Huish, Leo'ya dönerek yineledi. "Hepiniz... yani?"

"Karım, ben, kızım Hester, Miss Vaughan ve Miss Lindstrom..."

"Peki ya sonra? Bana kendi sözcüklerinizle anlatır mısınız?"

"Çaydan sonra Miss Vaughan'la birlikte buraya, yani kütüphaneye çıktık. 'Ortaçağda Ekonomi' adlı kitabımın bir bölümünün düzeltmelerini yapıyorduk. Karım zemin katta bulunan kendi çalışma odasına gitti. Bildiğiniz gibi karım çok yoğun çalışan bir kadındı. Encümene sunmak istediği yeni çocuk bahçesi planları üzerinde çalışıyordu."

"Oğlunuz Jack'in geldiğini duymuş muydunuz?"

"Hayır. Geldiğinden haberim yoktu. İkimiz de ön kapının zilini duyduk ama kimin geldiğini bilmiyorduk."

"Kim olduğunu düşündünüz Bay Argyle?"

Leo hafifçe gülümsedi.

"O sırada kafam on beşinci yüzyıldaydı, yirminci yüzyılda değil. Kitabım dışında hiçbir şey düşünmüyordum. Ayrıca karım, Miss Lindstrom, Hester ve büyük olasılıkla hizmetçilerden biri aşağıdaydı. Kimse *benim* zili duyup kapıyı açmamı beklemezdi."

"Peki sonra?"

"Hepsi bu. Bir süre sonra da karım konuşmak için yanıma geldi."

"Ne kadar sonra?"

Leo kaşlarını çattı. "Şu anda tam olarak bilemeyeceğim. O zaman da söylemiştim. Yaklaşık yarım saat sonra, hayır, biraz daha fazla, üç çeyrek diyelim."

Gwenda araya girdi. "Çaydan tam beş buçukta kalkmıştık. Yanılmıyorsam Bayan Argyle kütüphaneye yediye yirmi kala geldi."

"Ve ne demişti?"

Leo iç çekti. Canı sıkılmış gibiydi. Bunu açıkça belli edecek şekilde yanıt verdi.

"Bunu o kadar çok anlattım ki. Karım, Jacko'nun geldiğini, çok kaba ve sert davrandığını, başının belada olduğunu, para istediğini ve para bulamadığı takdirde hapsi boylayacağını söylediğini anlattı. Karım ona para vermeyi kesin bir dille reddetmişti. Ama bir yandan da endişeli ve üzgündü, yanlış bir şey yapmış olabileceğini düşünüyordu."

"Bay Argyle, size bir şey sorabilir miyim? Oğlunuz para istediği zaman, karınız sizi neden çağırmadı? Niçin sonradan gelip size olanları anlattı? Bu size tuhaf gelmedi mi?"

"Hayır, bence hiç tuhaf değil."

"Bence doğal olan sizi çağırmasıydı. Şey... aranız açık değildi, öyle değil mi?"

"Yo, hayır. Karım genellikle sorunları kendisi hallederdi, kararlarını tek başına alırdı. Bunları başkalarıyla paylaşmak gibi bir alışkanlığı yoktu. Tabii önemli kararlar öncesinde benimle konuşup fikrimi alırdı, sonrasında da verdiği kararı tartışırdık. Jacko'ya gelince; bu konuyu daha önce de birçok kez enine boyuna konuşup tartışmıştık. Bu sorunu çözmenin en doğru yolunu bulmaya çalışmıştık. Karım, Jacko'nun yanlışlarının olası kötü sonuçlarını örtbas etmek için çok para harcamıştı. Sonunda eğer bir daha olursa yardımcı olmayıp Jacko'ya karşı en sert şekilde davranmaya karar vermiştik. Belki de hapse girmek aklını başında getirir, doğru davranmayı öğrenirdi."

"Bayan Argyle bu kararınıza rağmen yine de üzülmüş müydü?"

"Evet üzülmüştü. Sanırım eğer Jacko kaba ve sert davranmamış olsa, onu tehdit etmese parayı verecekti. Ama Jacko'nun bu davranışı onu çok kızdırmıştı."

"Jacko bu kavganın ardından hemen evden ayrılmış mıydı?

"Ah, evet."

"Onun gittiğini gördünüz mü? Yoksa karınız mı söylemişti?"

"Tabii ki Rachel söylemişti. Jacko'nun küfrederek ve tehditler savurarak gittiğini, bu arada tekrar geleceğini ve parayı hazır etmesinin iyi olacağını söylediğini anlatmıştı."

"Peki ya siz –bu çok önemli– Jacko'nun tekrar geleceğini duyduğunuz zaman telaşlandınız mı?"

"Hayır, neden telaşlanayım ki? Jacko'nun bu şekilde bağırıp çağırmasına ikimiz de alışmıştık."

"Onun geri dönüp annesine saldıracağı hiç aklınıza gelmedi mi?"

"Hayır. Bunun beni çok şaşırttığını daha önce de söylemiştim."

"Haklıymışsınız da," dedi Müfettiş Huish yumuşak bir sesle. "Ona saldıran Jacko *değilmiş*. Bayan Argyle tam olarak odanızdan ne zaman ayrılmıştı?"

"Bunu anımsıyorum. O kadar çok tekrarladım ki. Yaklaşık yediye yedi dakika kala gitmişti.

Huish, Gwenda Vaughan'a döndü.

"Siz de bunu onaylıyor musunuz?"

"Evet."

"Konuşma aynen Bay Argyle'nin anlattığı gibi mi geçti? Ekleyebileceğiniz bir şey var mı? Onun bir şekilde unuttuğu bir şey..."

"Konuşmanın hepsini duymadım. Bayan Argyle, Jacko'nun isteklerinden bahsetmeye başlayınca benim önümde rahat konuşamayacaklarını düşünerek odadan çıktım." Kütüphanenin arka tarafındaki kapıyı işaret ederek, "Oraya gitmiştim," diye ekledi. "Yazılarımı yazdığım küçük odaya. Bayan Argyle'nin gittiğini duyunca geri geldim."

"Ve bu saat tam yediye yedi kalaydı, öyle mi?"

"Yediye beş kaladan önceydi, evet."

"Sonra ne oldu Miss Vaughan?"

"Bay Argyle'ye çalışmaya devam etmek isteyip istemediğini sordum, o da aklının karıştığını, dinlenmek istediğini söyledi. Yapacağım başka bir şey olup olmadığını sordum. Olmadığını öğrenince de eşyalarımı toplayıp eve gittim."

"Saat kaçta ayrıldınız buradan?"

"Yediyi beş geçe."

"Aşağı inip ön kapıdan çıktınız, öyle mi?"

"Evet."

"Bayan Argyle'nin çalışma odası ön kapının hemen solunda, değil mi?"

"Evet."

"Kapısı açık mıydı?"

"Kapalı değildi, aralıktı."

"İçeri girip ona iyi geceler demediniz mi?"

"Hayır."

"Genellikle demez misiniz?"

"Hayır. Çalışıyordu. Yalnızca iyi geceler dilemek için onu rahatsız etmek istemedim."

"İçeri girmiş olsaydınız belki de ölüsünü bulacaktınız."

Gwenda omuzlarını silkti.

"Belki de..." dedi. "Ama anımsıyorum da –yani bana kalırsa– o sırada hepimiz onun daha sonra öldürülmüş olduğunu düşünmüştük. Jacko'nun..."

Birden sustu.

"Sanırım siz hâlâ annesini öldüren Jacko'ymuş gibi düşünüyorsunuz. Ama bunun böyle olmadığı ortaya çıktı artık. Dolayısıyla o saatte Bayan Argyle öldürülmüş olabilirdi, öyle değil mi?"

"Sanırım olabilirdi."

"Buradan çıkınca doğruca evinize mi gitmiştiniz?"

"Evet. İçeri girince ev sahibemle karşılaşıp konuşmuştuk."

"Evet, tamam. Yolda, evin yakınlarında kimseye rastladınız mı?"

"Sanmıyorum, hayır." Gwenda kaşlarını çatıp düşündü. "Doğrusu tam olarak anımsayamayacağım... Hava soğuktu, karanlıktı, ayrıca bu yol da bir çıkmaz sokak. Red Lion'a gelinceye kadar kimseye rastladığımı sanmıyorum. Orasıysa bir hayli kalabalıktı."

"Yanınızdan hiç araba filan da geçmedi mi?"

Gwenda şaşırmış görünüyordu.

"Ah, evet, bir araba anımsıyorum. Yanımdan geçerken eteğime çamur sıçratmıştı. Eve gittiğimde yıkamak zorunda kalmıştım."

"Nasıl bir arabaydı?"

"Onu anımsayamayacağım. Dikkat etmemiştim. Tam bizim sokağın başında yanımdan geçmişti. Bu sokaktaki evlerden birine gidiyor olmalıydı."

Huish hızla Leo'ya döndü.

"Karınız odadan çıktıktan bir süre sonra kapının çaldığını duyduğunuzu söylemiştiniz, değil mi?"

"Şey... öyle olduğunu düşündüm. Ama emin değilim."

"O sırada saat kaçtı?"

"Hiçbir fikrim yok. Saate bakmadım."

"Oğlunuz Jacko'nun geri gelmiş olabileceğini de mi düşünmediniz?"

"Aklıma gelmedi. Yeniden çalışmaya başlamıştım."

"Bir sorum daha var Bay Argyle. Oğlunuzun evlendiğini biliyor muydunuz?"

"Hayır, bundan haberim yoktu."

"Annesi de bilmiyor muydu? Bilip de size söylememiş olabilir mi?"

"Onun da bu konudan haberdar olmadığına eminim. Duysa ilk yapacağı bana söylemek olurdu. Bu yüzden de ertesi gün Jacko'nun eşinin gelmesi benim için çok büyük bir şok oldu. Miss Lindstrom odama gelip, 'Aşağıda genç bir kadın var, Jacko'nun karısı olduğunu söylüyor. Ama bu *doğru* olamaz,' demişti. Çok şaşırmıştın, öyle değil mi Kirsty?"

Kirsten, "Kulaklarıma inanamamıştım," dedi. "İki kez sordum, sonra gelip Bay Argyle'ye haber verdim. İnanılır gibi değildi."

Huish, Leo'ya dönerek, "Duyduğuma göre kıza çok iyi davranmışınız," dedi.

"Elimden geleni yaptım. Biliyor musunuz, kız yeniden evlenmiş. Onun adına sevindim. Kocası aklı başında dürüst bir gence benziyor."

Huish başını salladı, sonra Hester'a döndü.

"Evet Miss Argyle, şimdi de siz bana o gün çaydan sonra neler yaptığınızı anlatır mısınız?"

Hester asık bir suratla, "Anımsamıyorum," dedi. "Hem nasıl anımsayabilirim ki, aradan iki yıl geçti. Bir şey yapmış olmalıydım."

"Bildiğim kadarıyla Miss Lindstrom'un çay takımlarını yıkamasına yardım etmişsiniz."

Kirsten söze karıştı. "Evet, bu doğru Hester. Sonra da yukarı yatak odana çıkmıştın. O akşam dışarı çıkacaktın. Anımsamıyor musun? Sanırım Drymouth'taki tiyatrolardan birinde '*Godot'yu Beklerken*' adlı oyunu izleyecektiniz."

Hester hâlâ bir karış suratla oturuyordu. Yardımcı olmak gibi bir niyetinin olmadığı anlaşılıyordu.

"Bütün bunları iki yıl önce not etmiştiniz," dedi Huish'e dönerek. "Neden notlarınıza bakmıyorsunuz?"

"Çünkü neyin ne zaman yardımcı olabileceğini bilemezsiniz Miss Argyle. Aklınıza yeni bir şey gelmiş olabilir. O akşam evden kaçta ayrıldınız Miss Argyle?"

"Yaklaşık olarak yedide."

"Anneniz ile kardeşiniz Jack'in kavga ettiklerini duymuş muydunuz?"

"Hayır, hiçbir şey duymadım. O sırada yukarıdaydım."

"Ama evden çıkmadan Bayan Argyle'yi görmüştünüz, değil mi?"

"Evet, yanına para istemeye gittim. Param kalmamıştı. Tam kapıdan çıkacağım sırada arabamda benzin kalmadığını anımsadım.

Geri dönüp annemin yanına gittim ve ondan birkaç sterlin istedim. O anlık ihtiyacım kadar."

"İstediğiniz parayı vermiş miydi?"

"Hayır, Kirsty verdi."

Huish şaşırmıştı.

"İlk ifadenizde bundan söz etmemiştiniz."

Hester, meydan okurcasına, "Olabilir ama aynen böyle olmuştu," dedi. "Kirsten, anneme biraz bozuk para istediğimi söylediğimi duymuş. Holden seslenerek beni çağırdı. Bozuk parası olduğunu, verebileceğini söyledi. Annem de, 'Kirsty'den al, bende bozuk para yok, ona sonra veririm,' dedi."

Kirsten de söze karıştı. "O sırada kız enstitüsüne "çiçek düzenleme" konusundaki kitapları götürüyordum. Bayan Argyle'nin rahatsız edilmek istemediğini bildiğim için parayı ben vereyim dedim."

Hester hiddetle, "Parayı kimden aldığımın ne önemi var?" dedi. "Öğrenmek istediğiniz annemi sağ olarak en son ne zaman gördüğüm değil miydi? O zaman gördüm işte... Yazı masasının başında oturmuş planları karıştırıyordu. Kendisine biraz bozuk para istediğimi söyledim. O sırada Kirsten seslenip parayı kendisinin verebileceğini söyledi. Çıkıp aldım. Sonra odaya dönüp anneme iyi geceler diledim. O da bana, 'Umarım piyesi beğenirsin. Bu arada arabayı dikkatli sür,' dedi. Her zamanki gibi! Ardından garaja gidip arabayı aldım."

"Ya Miss Lindstrom?"

"O da bana parayı verdikten hemen sonra çıktı."

Kirsten Lindstrom hemen atıldı.

"Ben yolun başına geldiğim sırada Hester da arabasıyla yanımdan geçti. Benden hemen sonra o da çıkmış olmalı. O yokuşu çıkıp anayola doğru ilerledi, ben de sola dönüp köye gittim."

Hester bir şey söylemek ister gibi ağzını açtı ama söylemedi.

Huish merakla, acaba Kirsten Lindstrom böyle söylemekle Hester'ın cinayet işleyecek zamanı olmadığını mı söylemeye çalışıyor diye düşünüyordu. Acaba kız annesine iyi geceler diledikten sonra aralarında tartışmış, kavga etmiş, sonra da genç kız kızıp Bayan Argyle'nin kafasını yarmış olamaz mı?

Huish, Kirsten Lindstrom'a dönerek, yumuşak bir sesle, "Miss Lindstrom, şimdi de sizi dinleyelim," dedi. "O güne ilişkin anımsadıklarınızı anlatır mısınız?"

Kadın sinirliydi. Ellerini ovuşturup duruyordu.

"Çay içmiştik. Sonra sofrayı topladık. Hester da bana yardımcı oldu. Sonra yukarı çıktı. O sırada Jacko geldi."

"Geldiğini duydunuz mu?"

"Evet. Onu içeri ben aldım. Anahtarını kaybettiğini söylemişti. Doğruca annesinin yanına gitti. İlk sözü, 'Başım belada,' oldu. 'Beni bu beladan kurtarmalısın,' diyordu. Sonrasını duymadım, akşam yemeğini hazırlamak için mutfağa döndüm."

"Peki, Jacko'nun gittiğini duydunuz mu?"

"Evet duydum. Bas bas bağırıyordu. Mutfaktan çıktım, ön taraftaki holde duruyordu –çok öfkeliydi– yine geleceğini, annesinin parayı hazır etmesi gerektiğini söylüyordu. 'Yoksa, yoksa...' diye bağırıyordu. Bu açıktan açığa bir tehditti."

"Ya sonra?"

"Kapıyı hızla çarpıp gitti. Bayan Argyle dışarı hole çıktı. Sinirden yüzü bembeyaz kesilmişti. Bana dönüp, 'Duydun, değil mi?' dedi."

"Başı belada mıymış?" diye sordum.

Evet anlamında başını salladı. Sonra hızla yukarı Bay Argyle'nin yanına çıktı. Ben de akşam yemeği için sofrayı hazırladım. Ar-

dından da dışarı çıkmak için hazırlandım. Kız enstitüsünde ertesi gün "çiçek düzenleme yarışması" olacaktı. Onlara "çiçek düzenlemeye" ilişkin birkaç kitap vereceğimize söz vermiştik."

"Kitapları enstitüye götürdünüz, peki eve ne zaman döndünüz?"

"Yedi buçuk civarında olmalı. Kapıyı anahtarımla açtım ve doğruca Bayan Argyle'nin odasına gittim, ona enstitüdekilerin teşekkürlerini iletecek ve bir not verecektim. Masasında oturuyordu, başını avuçlarının arasına almıştı. Şömine maşası yere rasgele atılmıştı. Çekmeler açılmış, oda dağıtılmıştı. İlk anda eve hırsız girdiğini düşündüm. Bayan Argyle'ye saldırıp paraları çaldığını. Haklıymışım da. Şimdi haklı olduğumu daha iyi anlıyorum. Bunu yapan bir *hırsızdı*; dışarıdan biri!"

"Yani Bayan Argyle'nin kapıyı açıp içeri aldığı biri, öyle mi?"

"Neden olmasın?" dedi Kirsten meydan okurcasına. "Bayan Argyle nazik bir insandı, hem de çok. Ayrıca hiçbir şeyden de korkmazdı, ne insanlardan ne de başka bir şeyden. Üstelik evde yalnız da değildi... Kocası, Gwenda ve de Mary buradaydılar. Herhangi bir şey olsa yalnızca seslenmesi yeterli olurdu."

Huish, "Ama seslenmedi," dedi.

"Evet, öyle. Gelen her kimse ona çok akla yatkın bir öykü anlatıp güvenini kazanmış olmalı. Bayan Argyle de her zaman yaptığı gibi dinlemiştir. Sonra da masasına oturup çek defterini ararken adam şömine maşasını kaptığı gibi kafasına indirmiştir. Bayan Argyle kuşkucu bir insan değildi, herkese güvenirdi. Belki de adam onu öldürmek niyetiyle vurmadı. Amacı yalnızca bayıltıp para ve mücevherleri çalıp gitmekti."

"Pek fazla bir yer aranmamıştı, yalnızca birkaç çekmece açılmıştı, hepsi bu."

"Belki de bir gürültü duydu ve korktu ya da Bayan Argyle'yi öldürdüğünü fark edip paniğe kapıldı ve kaçtı."

Öne doğru eğildi.

Gözlerinde hem korku hem yalvarış dolu bir ifade vardı.

"Hiç kuşkusuz böyle oldu. *Hiç kuşkusuz*!"

Kadının ısrarı, Huish'in ilgisini çekmişti. Kendisi için mi korkuyordu? Patronunu öldürüp hırsızlık süsü vermek için çekmeceleri açmış *olabilirdi.* Adli tıp raporu cinayetin yedi ile yedi buçuk arası işlenmiş olduğunu söylemiş, bu süreyi daha kısaltamamıştı.

Müfettiş kibarca, "Evet," dedi. "Öyle olmuş olmalı."

Kirsten Lindstrom rahatlayarak derin bir soluk aldı. Yeniden yerine oturdu.

Huish bu kez de Durrant'lara döndü.

"Siz –ikiniz de– hiçbir şey duymamıştınız, değil mi?"

"Hayır, hiçbir şey duymamıştık."

Mary, "Çay tepsisiyle yukarı çıkmıştım. Odamız evden bir hayli bağımsız, evin arka tarafında. Oradan evde olup biten pek duyulmaz. Çayın sonrasında da hep oradaydık. Ta ki Kirsten'nin çığlığını işitene dek. Zavallı Kirsten, annemin cesedini ilk o bulmuştu."

"O zamana kadar hiç odadan çıkmadınız mı?"

"Hayır, kâğıt oynuyorduk."

Philip birden gerildiğini hissetti. Nedenini bilemiyordu bu gerginliğin... Mary yalnızca ondan yapmasını istediğini yapıyordu. Belki de karısının yalan söylerkenki sakin, telaşsız, kendinden emin, kusursuz davranışıydı onu rahatsız eden.

Polly sevgilim, sen mükemmel bir yalancısın diye geçirdi içinden.

Sonra Huish'e dönerek, "Ben zaten kımıldayacak durumda değildim," dedi. "Hoş hâlâ da öyle ya."

Müfettiş neşeyle, "Ama şimdi çok daha iyisiniz, değil mi Bay Durrant?" dedi. "Umarım yakında yine yürümeye başlarsınız."

"Ona daha çok zaman var."

Huish bu kez de ailenin o ana kadar hiç ses çıkarmadan, sakin sakin oturan öteki iki bireyine döndü. Micky kollarını kavuşturmuş, yüzünde alaycı bir ifade ile bir köşede oturuyordu. Ufak tefek, zarif Tina ise koltuğunun arkasına yaslanmış, bakışlarıyla birer birer odadakileri süzüyordu.

Huish, "İkinizin de o akşam evde olmadığınızı biliyorum," dedi. "Acaba o akşam ne yaptığınızı anımsayıp bana anlatabilir misiniz?"

Micky alaycı bir ifadeyle, "Sanki bilmiyormuş gibi konuşuyorsunuz. Bence anımsatmamıza hiç gerek yok. Neyse, yine de ben sıramı savayım. Dışarıdaydım, bir arabayla test sürüşüne çıkmıştım. Debriyajında sorun olduğu söylenmişti. Drymouth'tan, Moor yoluyla Minchin Hill'e çıktım ve Ipsley üzerinden geri döndüm. Ne yazık ki arabaların dili yok, tanık olamıyorlar."

Tina başını çevirip Micky'ye baktı. Yüzünde hâlâ hiçbir ifade yoktu.

"Peki ya siz Miss Argyle? Redmyn Kütüphanesi'nde çalışıyorsunuz, değil mi?

"Evet. Saat beş buçukta kapatırız. O gün de High Street'de biraz alışveriş yaptım ve eve döndüm. Morecombe Mansions'da küçücük bir dairem var; kiralık bir daire. Akşam yemeğimi pişirdim ve biraz müzik dinledim."

"Hiç dışarı çıkmadınız mı?"

Tina yanıt vermeden bir an duraksadı, sonra "Hayır," dedi. "Hiç dışarı çıkmadım."

"Bundan emin misiniz Miss Argyle?"

"Evet. Eminim."

"Arabanız var, değil mi?"

"Evet, var."

Micky söze karıştı.

"Arabası hani şu balon arabalardan. Pat pat yaparak giden sürekli sorun çıkaranlardan."

Tina sıkıntıyla ve ciddiyetle, "Evet," dedi. "Bir balon arabam var."

"Arabanız nerede duruyor?"

"Sokakta. Garajım yok. Oturduğum binanın hemen yanındaki ara sokakta. Orada pek çok araba park ediyor."

"Yani bize anlatacak hiçbir şeyiniz yok mu?"

Huish neden bu kadar ısrar ettiğini kendisi de anlayamıyordu.

"Maalesef yok müfettiş. Gerçekten size söyleyecek hiçbir şey bulamıyorum."

Micky genç kıza yan gözle baktı.

Huish iç çekti.

Leo, "Korkarım size pek bir yardımımız dokunmadı, öyle değil mi müfettiş?" dedi.

"Hiç belli olmaz Bay Argyle. Bu işin en tuhaf yönü ne, biliyor musunuz?"

"Ben mi? Sizi anlayabildiğimi bile sanmıyorum."

"Para," dedi Huish. "Bayan Argyle'nin o sabah bankadan çektiği para ve arkasında - Bayan Bottleberry, 17 Bangor Caddesi yazan beş sterlinlik. Bu davada esas üzerinde durulan yakalandığında Jack Argyle'nin üstünde bulunan bu beş sterlin ve diğer paralar oldu. Jack, inatla bunları Bayan Argyle'nin verdiğini söylüyordu. Halbuki Bayan Argyle size ve Miss Vaughan'a Jacko'ya para vermediğini söylemişti. Peki, Jacko bu elli sterlini nereden buldu? Buraya geri

gelmiş olmasına olanak yok; Doktor Calgary'nin tanıklığı bunu kanıtlıyor. Bu durumda evden ayrıldığında bu paranın üstünde olmuş olması gerekiyor. Peki, o zaman, ona bu parayı kim verdi? Siz mi?"

Huish birden Kirsten Lindstrom'a döndü.

Kadının yüzü kıpkırmızı kesilmişti.

"Ben mi? Tabii ki hayır. Bu nasıl olabilir ki?"

"Bayan Argyle'nin bankadan çektiği para nerede duruyordu?"

"Genellikle yazı masasının çekmecesine koyardı."

"Kilitler miydi bu çekmeceyi?"

Kirsten biraz düşündü. "Yatmaya çıkmadan önce kilitlediğini sanıyorum."

Huish, Hester'a döndü.

"Parayı çekmeceden alıp kardeşinize siz mi verdiniz?"

"Orada olduğundan haberim bile yoktu. Hem annemin haberi olmadan parayı nasıl alabilirdim?"

"Anneniz babanızla konuşmaya kütüphaneye gittiğinde yavaşça odasına girip almış olabilirsiniz."

Huish, genç kızın kurduğu tuzağı anlayıp bundan kurtulmayı başarıp başaramayacağını merak ediyordu.

Hester tam da tuzağın içine düştü.

"O sırada Jacko evde değildi ki. Ben..." Birden sustu.

"Demek kardeşinizin evden ne zaman gittiğini *biliyordunuz*?"

Hester hemen hiddetle, "Ben... ben... o sırada bilmiyordum, şimdi öğrendim," diye kekeledi. "Size yukarıda odamda olduğumu söylemiştim. Hiçbir şey de duymadım. Ayrıca neden Jacko'ya para vermek istemiş olayım ki?"

Kirsten Lindstrom'un yüzü öfkeden kıpkırmızı olmuştu.

"Size şu kadarını söyleyeyim," dedi. "Eğer ben Jacko'ya para verecek olsaydım, bu kendi param olurdu. Başkasının parasını çalmazdım!"

Huish, "Bunu yapmayacağınızdan eminim," dedi. "Ama bakın bu bizi nereye getiriyor." Leo'ya döndü. "Bayan Argyle size söylediğinin aksine bu parayı Jacko'ya vermiş olmalı."

"Bu olamaz. Eğer vermiş olsa, bunu bana neden söylemesin ki?"

"Belki de oğlunun karşısında itiraf etmek istediğinden daha zayıf olduğu için. Anneler böyledir, Bayan Argyle, böyle davranan tek anne değil o."

"Yanılıyorsunuz Huish. Karım bu gibi şeyleri benden asla saklamazdı."

Gwenda Vaughan, "Bu kez saklamış olmalı," dedi. "Müfettişin açıklamalarından bu anlaşılıyor."

Huish yumuşak bir sesle ekledi. "Bu koşullarda olaya bir de farklı bir bakış açısıyla yaklaşmamız gerekecek. Mahkeme sırasında Jacko'nun yalan söylediğini düşünmüştük. Şimdi ise otostop yapıp Doktor Calgary'nin arabasına bindiği kanıtlandı. Sanırım araba konusunda olduğu gibi para konusunda da doğruyu söylemiş olduğuna inanmamız gerekiyor. Annesinin verdiğinde ısrar etmişti. Belki de gerçekten veren oydu."

O anda derin bir sessizlik oldu. Sıkıcı, boğucu bir sessizlikti bu.

Huish ayağa kalkarak, "Her şey için teşekkür ederim," dedi. "Karanlıkta yol bulmaya çalışıyor gibiyiz, ama hiç belli olmaz..."

Leo, müfettişi kapıya kadar geçirdi.

Geri döndükten sonra rahat bir soluk alarak, "Neyse bitti," dedi. "Tabii şimdilik."

Kirsten atıldı.

"Hayır, tamamıyla bitti. Hiçbir zaman gerçeği öğrenemeyecekler."

Hester haykırdı.

"Peki, bunun bize ne yararı var ki?"

Leo kızının yanına giderek, "Sakin ol yavrum," dedi. "Zaman her şeyin ilacıdır. Göreceksin, her şey yoluna girecek."

"Bazı şeyler düzelmez baba. Ne yapacağız? Tanrım, ne *yapacağız*?"

Kirsten elini Hester'ın omzuna koydu.

"Benimle gel Hester."

"Kimseyi istemiyorum," diyen Hester hızla odadan çıktı. Kısa bir süre sonra ön kapının hızla çarpılarak kapandığı duyuldu.

Kirsten, "Bütün bu olanlar kızı mahvetti," dedi.

Philip Durrant düşünceliydi. "Ben bunun doğru olduğuna inanamıyorum," dedi.

Gwenda merakla sordu. "Neyin?"

"Gerçeği hiçbir zaman öğrenemeyeceğimizin... Öğreneceğiz. Parmaklarımın karıncalandığını hissediyorum."

Philip'in yüzünde tuhaf bir gülümseme belirmişti.

Tina, "Lütfen Philip," dedi. "Lütfen dikkatli ol."

Genç adam şaşkınlıkla Tina'nın yüzüne baktı.

"Küçük Tina... Peki, sen bu konuda ne biliyorsun ki böyle söylüyorsun?"

Tina sözcüklerin üzerine basa basa mırıldandı.

"Umarım bir şey bilmiyorumdur..."

14. BÖLÜM

I

Başmüfettiş, Finney, "Bir şey öğrenemedin mi?" diye sordu.

Huish, "Henüz kesin bir şey yok efendim," dedi. "Ama yine de boşa zaman harcamış sayılmam."

"Evet, anlat bakalım."

"Tarih ve zaman açısından verdikleri ifadeler ilk verdikleri ifadelerden farksız. Bayan Argyle, saat yediden önce yaşıyormuş. Kocası ve Gwenda ile konuşmuş. Daha sonrasında da Hester Argyle onu aşağıda çalışma odasında görmüş. Üç kişinin ortak yalan söylemeleri oldukça düşük bir olasılık. Artık Jacko Argyle'nin katil olmadığını kesin olarak bildiğimize göre kadın kocası tarafından saat yediyle yediyi beş geçe arasında herhangi bir zamanda öldürülmüş olabilir. Tabii bunu yediyi beş geçe evden ayrıldığını söyleyen Gwenda Vaughan da evden çıkmadan önce yapmış olabilir. Hester'ın da bunu yapmak için fırsatı olduğu görülüyor. Tabii Kirsten Lindstrom da yedi buçuktan önce eve dönüp kadını öldürmüş, sonra henüz bulmuş gibi rol yapmış olabilir. Philip Durrant felçli, dolayısıyla bunu şahsen yapmış olması olanaksız, karısının tek güvencesiyse adamın tanıklığı. Kadın o saatte odasından çıkıp annesini öldürmüş olabi-

lir. Kocasının onu nasıl olsa koruyacağını düşünmüştür. Ama Mary Durrant'ın annesini öldürmesi için hiçbir neden yok. Bence yalnızca iki kişinin Bayan Argyle'nin ortadan kalkmasını istemek için ciddi anlamda nedeni var: Leo Argyle ve Gwenda Vaughan. Her ikisinin nedeni de fırsatı da vardı."

"İkisinden birinden mi kuşkulanıyorsun, yoksa sence birlikte mi işlediler bu cinayeti?"

"Birlikte hareket ettiklerini sanmıyorum. Bu bana kalırsa önceden tasarlanmış kasıtlı bir cinayet değil. Bana kalırsa düşünmeden, anlık bir dürtüyle işlenmiş bir cinayet. O akşam Bayan Argyle kütüphaneye gelip Bay Argyle ve Bayan Gwenda Vaughan'a Jacko'nun tehditlerinden söz ediyor, para istediğini, kendisinin de vermediğini söylüyor. Leo Argyle o aşağı indikten sonra Jacko ya da başka bir konu hakkında konuşmak için aşağıya inmiş olabilir. O sırada ev sessizdir, ortalarda kimsecikler yoktur. Doğruca kadının çalışma odasına gider. Kadını arkası kapıya dönük, masasında çalışırken bulur. Jacko'nun annesini tehdit ettiği şömine maşası oradadır. Böylesi sakin, baskı altındaki insanların da bazen patladıkları anlar olur. Adam ortalarda kimsenin bulunmayışını karısından kurtulmak için bir fırsat olarak görüp karısının başını yarmış olabilir. Parmak izi bırakmamak için eline mendilini sarmış, bir iki çekmece açarak da olaya hırsızlık süsü vermek istemiştir. Sonra da sessizce yukarı çıkmış, birinin cesedi bulmasını beklemiştir. Gwenda Vaughan'a gelince... Evine gitmeden önce Bayan Argyle'nin çalışma odasının açık duran kapısından içeri bakmış ve birden aklına ondan kurtulmak gelmiş olabilir. Kadını öldürecek, Jacko'yu günah keçisi olarak öne sürecek ve bu şekilde Leo Argyle ile evlenmesi için hiçbir engel kalmayacaktır."

Başmüfettiş Finney düşünceli düşünceli başını salladı.

"Evet, bu olabilir. Tabii hemen nişanlarını ilan etmeyecek kadar akıllı davrandılar. Ta ki zavallı küçük şeytan Jacko hüküm giyene dek! Evet, bu oldukça akla yatkın görünüyor. Cinayetler genellikle sıradan, tekdüze olaylardır. Çoğunlukla koca ve üçüncü kişi ya da kadın ve üçüncü kişinin parmağı vardır bu işte... Hep aynı kalıp. İyi ama *biz* bu durumda ne yapacağız Huish? Ne yapabiliriz?"

Huish ağır ağır, "Ne yapabileceğimizi hiç bilmiyorum efendim," dedi. "Emin *olsak bile* elimizde kanıt yok. Mahkeme içinse kanıt gerek."

"Evet, yok. Peki, sen düşüncelerinde yanılmadığına emin misin?"

Huish üzgün üzgün iç çekti.

"Tam olarak değilim."

"Öyle mi? Neden?"

"Bay Argyle o tip bir insan değil."

"Yani cinayet işleyecek bir adam değil mi demek istiyorsun?"

"Yalnızca o değil, yani cinayet bunun yalnızca bir parçası. Söz konusu olan Jacko. Bay Argyle'nin suçu oğlunun üzerine atabileceğini hiç sanmıyorum."

"Unutma ki Jacko onun öz çocuğu değildi. Belki ona karşı pek bir sevgisi yoktu, belki karısının oğlana olan aşırı düşkünlüğü ve kendisini ihmal etmesi yüzünden Jacko'ya içerliyordu, bilemeyiz ki..."

"Bu olabilir efendim." Huish düşünüyordu. "Yine de bence Bay Argyle çocukların hepsini seviyordu, hem de aralarında ayrım yapmadan onları seviyordu."

"Leo Argyle'nin oğlanın asılmayacağını biliyor olabileceğini dikkate almamız gerekir... Bu durumu biraz değiştirir, değil mi?"

"Çok önemli bir noktaya parmak bastınız efendim. Hapiste geçireceği bir on yılın Jacko'ya pek zarar vermeyeceğini, hatta yararı olacağını düşünmüş olabilir."

"Peki ya o genç sekreter Gwenda Vaughan hakkında ne düşünüyorsun?"

"Eğer cinayeti o işlediyse Jacko'nun hapse atılmasında en ufak bir sakınca görmeyeceğinden eminim. Kadınlar acımasız olurlar."

"Her neyse Huish, bu ikisinden birinin suçlu olma olasılığı aklına yattı, değil mi?"

"Evet, öyle diyebiliriz."

"Yalnızca o kadar mı?"

Başmüfettiş onu sıkıştırmayı sürdürdü.

"Hayır. O evde dönen *bir şeyler* var. Nasıl diyeyim, tuhaf bir gerilim."

"Bu da ne demek Huish, lütfen açıklar mısın?"

"Benim asıl öğrenmek istediğim bu gerginliği doğuran onların birbirleri hakkındaki düşünceleri. Bunu bilmek çok ilginç olabilir."

"Evet anlıyorum. Onların cinayeti kimin işlediğini bilip bilmediklerini merak ediyorsun."

Huish başını sallayarak onayladı.

"Evet. Tam olarak karar veremiyorum. *Hepsi* mi biliyor? Aralarında bunu gizli tutmak için anlaşmışlar mı? Aslında bunun olabileceğini pek sanmam. Bence hepsinin bu konuda farklı fikirleri var. Örneğin şu İsveçli kadın. Çok gergin. Bunun nedeni cinayeti kendisinin işlemiş olması olabilir. O yaşlardaki kadınlar bazen sapıtabiliyorlar. Kendisi için korkuyor olabilir, tabii birini koruyor da olabilir? Ama kendisi için olduğundan emin değilim. Bana kalırsa, birisi için korkuyor. Tabii yanılıyor da olabilirim."

"Leo için mi?"

"Hayır, Leo için endişeleneceğini hiç sanmıyorum. Bence o genç kız için; Hester için korkuyor."

"Hester mı? Hımm... Annesini o öldürmüş olabilir mi?"

"Öldürmesi için görünür bir neden yok. Ancak Hester çabuk öfkelenen ve biraz da dengesiz bir tip."

"Ve tabii Lindstrom kızı bizden çok daha iyi tanıyor."

"Sonra bir de o esmer ufak tefek kız var, hani şu kütüphanede çalışan: Tina."

"Ama kız, o akşam evde yokmuş."

"Öyle de... ben yine de bir şeyler bildiğini sanıyorum. Katili biliyor bile olabilir."

"Biliyor mu yoksa tahmin mi ediyor?"

"Bir şeyden çekiniyor. Yalnızca tahmin olduğunu hiç sanmıyorum."

Huish kısa bir aranın ardından ekledi. "Sonra bir de öteki oğlan var. Micky... O da o akşam evde yokmuş *ama* dışarıdaymış. *Söylediğine* göre bir arabayı test sürüşüne çıkarmış ve yanında da kimse yokmuş. Bir müşterinin arabasıymış, debriyajında sorun varmış filan. Sözde Minchin Hill çevresindeymiş. Arabayla eve gelmiş, annesini öldürdükten sonra gitmiş de olabilir tabii. Bu arada Gwenda Vaughan ilk ifadesinde belirtmediği bir şeyi anımsadı. Sokağın girişinde yanından hızla bir araba geçmiş. Sokakta on dört ev var, araba o evlerden birine de ait olabilir. Araştırsak bile kimse aradan iki yıl geçtikten sonra bunu anımsayamaz, tabii bu arabanın içinde Micky de olabilirdi."

"Micky kendisini evlat edinen kadını neden öldürmek istesin?"

"Bildiğimiz bir neden yok ama olabilir de."

"Kim bilebilir bunu?"

"Argyle'ler... hepsi bilebilir, ama bize söylemeyeceklerdir. Yani bilseler de söylemezler demek istiyorum."

Başmüfettiş Finney, "Bir şeytanlık düşündüğün belli," dedi. "Söyle, kimi konuşturmaya çalışacaksın?"

"Lindstrom'u düşünüyorum. Tabii savunma kalkanını delebilirsem. Bu arada kadının Bayan Argyle'ye karşı bir kini olup olmadığını da öğrenmek istiyorum. Bir de o çocuk felci geçirmiş adam var: Philip Durrant."

"Onun ne ilgisi var?"

"Onun bir şeylerden kuşkulandığını sanıyorum. Bir şeyler öğrenmeye başlamış olabilir. Bana açıklayacağını pek sanmıyorum ama bu konuda bir fikri olduğundan eminim. Eğer onun kafasının işleyiş şeklini çözebilirsem bir yerlere varabilirim. Zeki birine benziyor, çok da dikkatli. İyi bir gözlemci olduğundan eminim. İlginç birkaç olaya tanık olmuş olabilir."

II

"Haydi gel, dışarı çıkıp biraz hava alalım Tina."

Tina, Micky'ye kuşkuyla bakıp ürperdi. "Hava mı alalım? Ama dışarısı çok soğuk Micky."

"Temiz havadan hoşlanmadığını biliyorum Tina. Yoksa o kapalı kütüphanede bütün gün oturamazdın."

Tina gülümsedi.

"Kışın çok hoş oluyor. Sıcacık."

Micky ona baktı.

"Soba önüne kıvrılan küçük bir kedi yavrusu gibisin. Yine de biraz hava almak senin için iyi olabilir. Haydi gel Tina, seninle konuşmak istiyorum. Ciğerlerim temiz hava alsın istiyorum – o kanlı olayı, polisleri filan biraz unutmak istiyorum."

Tina ağır ağır, zarif bir hareketle koltuğundan kalktı. Aynen Micky'nin dediği gibi küçük bir kedi yavrusuna benziyordu.

Tina holde duran yakası kürklü tüvit mantosuna sarıldı, ikisi birlikte dışarı çıktılar.

"Keşke paltonu giyseydin Micky?"

"Gerek yok. Ben hiç üşümem ki."

Tina ürpererek devam etti. "Bu ülkenin kışlarından nefret ediyorum. Uzaklara gitmek istiyorum. Güneşin hep parladığı, havanın ılık olduğu bir yere."

"Basra Körfezi'ndeki ülkelerden birinden iş teklifi aldım, petrol şirketlerinden birinden. Motor nakliyesi ile ilgili bir iş."

"Gidecek misin?"

"Hayır, düşünmüyorum... Bana ne yararı var ki?"

Evin arka tarafına geçip ağaçların arasındaki zikzaklı yoldan nehir kıyısına indiler.

Micky, "Burası ne kadar güzel, değil mi?" dedi.

Tina çevresine ilgisizce bakarak, "Evet, öyle herhalde," dedi.

Micky genç kızı sevgiyle süzdü.

"Gerçekten farkında değil misin bu güzelliğin Tina, hiç mi fark etmedin?"

"Burada yaşadığımız onca yıl boyunca senin buranın güzelliğine hayran olduğunu hiç anımsamıyorum. Sürekli olarak somurtur, Londra'ya gitmek isterdin."

"O zaman farklıydı. Kendimi buraya ait hissetmiyordum."

"Asıl sorun da bu ya zaten. Sen hiçbir yere ait hissetmiyorsun kendini."

Micky şaşkın şaşkın, "Evet belki haklısın, ben hiçbir yere ait değilim," diye mırıldandı. "Aman Tanrım, Tina, bunun düşüncesi bile korkunç. Anımsıyor musun, hani bir ninni vardı. Kirsten biz küçükken söylerdi. Bir güvercinin şarkısı. *Beyaz güvercin, tatlı güvercin, direğin üstündeki beyaz güvercin...* Anımsıyor musun?"

Tina başını salladı.

"Belki sana söylemiştir, ben anımsamıyorum."

Micky hâlâ ninniyi mırıldanıyordu.

"*Sevgili tatlı kız. Burada değilim. Yerim yok, yurdum Yok. Ne denizde ne karada. Belki yalnız senin kalbinde yerim...*" Tina'ya bakarak ekledi. "Bak işte burası doğru olabilir." Tina küçük eliyle genç adamın kolunu tuttu.

"Gel Micky, şuraya oturalım. Burası rüzgâr almıyor, o kadar soğuk da değil."

Oturduktan sonra Tina, "Neden her zaman bu kadar mutsuzsun?" die sordu.

"Canım benim, sen hiçbir şeyi anlamıyorsun."

"Pek çok şeyi anlıyorum Micky. Onu neden unutamıyorsun?"

"Unutmak mı? Kimden bahsediyorsun sen Tina?"

"Annenden tabii."

Mickey acı acı gülümsedi.

"Unutmak mı? Bu sabah olanlardan sonra onu unutmama olanak var mı? Eğer biri öldürüldüyse sana onu unutma fırsatı verirler mi sanıyorsun?"

"Onu demedim, öz annenden söz ediyordum."

"Onu düşündüğüm yok ki! Altı yaşından bu yana annemi hiç görmedim."

"Yapma Micky, her an düşündüğünü biliyorum."

"Sana hiç ondan söz ettim mi?"

"İnsan hiç konuşmadan da pek çok şeyi anlatabilir Micky."

Micky başını çevirdi ve genç kızı uzun uzun süzdü.

"Sessiz, sakin, tatlı, yumuşacık bir yaratıksın sen Tina. Aynen küçük siyah bir kedi yavrusu gibi. İçimden tüylerini okşamak geliyor Tina, aynen kedi yavrusunu okşar gibi!"

Tina sakin sakin oturmuş, Micky'ye gülümsüyordu.

Micky birden, "*Sen* –bizim gibi– ondan nefret etmiyordun, değil mi?" diye sordu.

"Bu söylediğin hiç de hoş bir şey değil Micky." Tina başını salladıktan sonra kararlı ve gür bir sesle ekledi. "Bize neler verdiğini bir düşünsene. Sıcak bir yuva, şefkat, sevgi, güzel yiyecekler, oyuncaklar, bize hizmet eden bizi koruyan insanlar..."

Micky sabırsızlıkla, "Evet, evet," diye mırıldandı. "Çanaklar dolusu kaymak ve sırtının okşanması. Senin tek isteğin buydu, değil mi, aynen eve alınmış küçük bir kedi gibi?"

"Ben ona minnettardım. Oysa siz hiçbiriniz böyle bir şey hissetmediniz."

"Anlamıyor musun Tina? İnsan zorla minnettar olamaz. Hatta karşındaki insanı sana minnet duymaya zorlarsan kendini buna zorunlu hissederse, bu ters tepip nefret doğurabilir. Buraya getirilmeyi ben *istemedim*. Lüks bir yaşam da *istemedim*. Evimden koparılmayı, çevremden ayırmayı da *istemedim*."

"Ama orada kalsaydın bir bombardımanda ölebilirdin."

"Ne fark ederdi ki? Ölümden korkmam ben. Hiç olmazsa kendi evimde, kendi ailemin, tanıdıklarımın arasında ölmüş olurdum: Ait olduğum yerde. İşte bak yine dönüp dolaşıp aynı noktaya geldik. Hiçbir yere ait olmamak kadar kötü bir şey olamaz. Ama sen güzel kedi, sen yalnızca maddi şeyleri önemsiyorsun."

Tina, "Belki de haklısın," dedi. "Belki de bu yüzden sizler gibi düşünmüyorum, sizler gibi ondan nefret etmiyorum. Ben senin –sizler– gibi bu tuhaf kırgınlığı hissetmiyorum Micky. Benim için, ona minnettar olmak çok kolaydı, çünkü ben *kendim* olarak kalmak *istemiyordum*. Tek isteğim kendimden, olduğum yerden kaçmaktı. Başka biri olmak istiyordum. O beni başka bir insan –evi olan, sevilen

bir insan– Christina Argyle yaptı. Güven içinde, korkmadan yaşamamı sağladı. Bana bütün bunları verdiği için annemi seviyordum."

"Ya kendi öz annen? Onu hiç düşündüğün olmadı mı?"

"Neden düşüneyim ki? Onu anımsamıyorum bile. Anımsarsan, buraya geldiğimde henüz üç yaşındaydım. Ondan hep ürkmüş, korkmuştum. Denizcilerle ettiği kavgalar –bağırıp çağırması– her an sarhoş olması, bütün bunlar bana dehşet veriyordu. Büyüdükçe onun bu yaşama katlanmak için içtiğini anladım." Tina sustu, neden sonra kayıtsız ama kendinden emin bir havada ekledi. "Hayır, onu düşünmüyor ve anımsamıyorum. Benim annem Bayan Argyle'ydi. Burası da benim evim."

"Bu senin için o kadar kolay ki Tina."

"Senin için neden zor olsun ki Micky? Bunu kendin güçleştiriyorsun. Asıl nefret ettiğin Bayan Argyle değil, sen öz annenden nefret ediyorsun. Ne söylediğimin kesinlikle farkındayım. Eğer Bayan Argyle'yi öldürdüysen bunu kendi anneni öldürmek istediğin için yaptın. Bundan eminim."

"Tina! Ne söylüyorsun sen!"

Tina sakin bir sesle devam etti. "Şimdi ise artık nefret ettiğin kimse kalmadı. Bu yüzden de kendini çok yalnız, boşlukta hissediyorsun, değil mi? Yaşamında nefret olmadan da yaşamayı öğrenmelisin Micky. Bu belki biraz zor olacak, ama başarmalısın. Olanaksız değil!"

"Ne söylediğini hiç anlamıyorum. Rachel Argyle'yi öldürmüş olabileceğimi söylerken ne kastettin? O gün buralarda olmadığımı biliyorsun. Minchin Hill'de bir arabayı test ediyordum."

"Gerçekten öyle mi?"

Tina ayağa kalkarak, gözleme noktası olarak gördükleri burna gidip aşağıda akan nehri seyretmeye başladı. Micky de tam arkasına geçti.

"Ne demek istiyorsun Tina?"

Tina aşağıdaki nehir kıyısını işaret ederek, "Aşağıdaki şu iki kişi kim acaba?" diye sordu.

Micky şöyle bir baktı.

"Sanırım, Hester ile doktor arkadaşı. Tina sen ne demek istedin? Tanrı aşkına kenarda durma."

"Neden? Beni aşağı mı itmek geliyor içinden? Ufacık bir şeyim, kolayca itebilirsin."

Micky boğuk bir sesle yineledi. "Tina, lütfen neden o akşam buralarda olabileceğimi ima ettiğini söyler misin?"

Tina yanıt vermedi. Arkasını dönerek eve doğru giden tepeyi tırmanmaya başladı.

"Tina!"

Genç kız yumuşak ve sakin sesiyle, "Çok üzülüyorum Micky," dedi. "Hester ile Don Craig için çok üzülüyorum."

"Hester'la erkek arkadaşı için üzülmen gereksiz."

"Tabii üzülürüm, bana Hester çok mutsuz gibi geliyor."

"Onları başka zaman konuşuruz."

"*Ben* şimdi konuşmak istiyorum. Bu halleri beni çok kaygılandırıyor."

"Tina, annemin öldürüldüğü akşam benim burada olduğuma gerçekten inanıyor musun?"

Tina yanıt vermedi.

"O zaman hiçbir şey söylememiştin ama..."

"Söylememe gerek yoktu ki? Jacko'nun annemi öldürdüğü apaçık ortadaydı."

"Şimdi de öldürmediği apaçık ortada."

Tina başını sallayarak onayladı.

"Yani?" diye sordu Micky yeniden. "Yani?..."

Tina yanıt vermeden eve doğru yürümeyi sürdürdü.

III

Güneş Burnu'nun altındaki küçük kumsalda Hester ayakkabısının ucuyla kumları karıştırıyordu.

"Bu konuda konuşacak bir şey olduğunu sanmıyorum," dedi.

"Aksine konuşmamız gerek," dedi Don Craig.

"Bunun nedenini hiç anlamıyorum... Konuşmanın hiçbir yararı yok, ne düzelecek ki?"

"En azından bana bu sabah neler olduğunu anlatabilirsin."

"Hiçbir şey olmadı."

"Ne demek hiçbir şey olmadı? Polis gelmedi mi?"

"Geldi."

"Hiçbir şey sormadı mı?"

"Evet, sordu."

"Ne sordu?"

"Her zamanki sorular. Neredeydiniz? Ne yapıyordunuz? Annenizi sağ olarak en son kaçta gördünüz? Don, gerçekten bu konu üzerinde daha fazla konuşmak istemiyorum, artık kapatalım. Konu kapandı artık, bitti."

"Hayır sevgilim, sorun da bu ya zaten, hiçbir şey bitmedi."

"*Senin* neden telaşlandığını hiç anlamıyorum, *senin* bu işle hiç ilgin yok ki!"

"Sevgilim, sana yardım etmek istiyorum. Bunu anlamıyor musun?"

"Konuşmakla yardım edemezsin ki! Ben unutmak istiyorum. Eğer bana unutmam için yardım edeceksen o başka."

"Hester, tatlım, insan olaylardan kaçmakla kurtulamaz. Onlarla cesaretle yüzleşmek gerekir."

"Bu sabah yeterince yüzleştim zaten."

"Hester seni seviyorum. Bunu biliyorsun değil mi?"

"Öyle olduğunu sanıyorum."

"Ne demek, sanıyorum?"

"Bu yaptıklarından sonra emin olamıyorum."

"Yani?"

"Dönüp dolaşıp aynı konuyu kurcalaman..."

"Ama bunu yapmak zorundayım."

"Hiç anlayamıyorum. *Sen* polis misin?"

"Anneni sağ olarak en son kim görmüştü?"

Hester hiddetle, "Ben," dedi.

"Biliyorum. Bu yediden önceydi, değil mi? Benimle buluşmadan hemen önce?"

"Drymouth'ta tiyatroya gitmek üzere evden çıkmadan hemen önce."

"Ben de tiyatrodaydım, değil mi?

"Tabii oradaydın."

"O zaman da benim seni sevdiğimi biliyordun, değil mi Hester?"

"Pek emin değildim, hatta seni sevmeye başladığımdan bile emin değildim."

"Anneni ortadan kaldırmak istemen için de ortada ciddi bir neden yoktu değil mi?"

"Pek yoktu."

"Ne demek pek yoktu?"

"Çoğu kez onu öldürmeyi düşünmüşümdür," dedi Hester sakin bir sesle. "İçimden hep, keşke ölse, artık ölmesini istiyorum, diye geçirirdim. Hatta bazen düşlerimde onu öldürdüğümü görürdüm."

"Düşlerinde ne şekilde öldürürdün onu?"

Don Craig bir an için âşık bir erkekten çok ruh doktoru gibi davranmaya başlamıştı.

"Bazen tabancayla ateş ediyordum, bazen de bir şey indirip kafasını yarıyordum."

Doktor Craig hafifçe inledi.

"Bunlar yalnızca düştü," dedi Hester. "Düşlerimde genellikle vahşi olurum."

Genç adam, Hester'ın ellerini avuçlarının arasına aldı.

"Bak sevgilim, bana gerçeği söylemelisin. Bana güvenmelisin."

"Ne demek istediğini anlayamıyorum."

"Gerçeği istiyorum Hester. *Gerçeği.* Seni seviyorum ve sonuna kadar da yanında olacağım. Eğer onu sen öldürdüysen bile, bunun nedenini anlayabilirim. Bu yalnızca senin hatan olmayabilir. Haklı da olabilirsin, anlıyor musun? Kesinlikle polise de gidip ihbar edecek değilim. Bu aramızda kalacak. Başka kimse de acı çekmeyecek. Kanıt bulunamayacağı için bu olay kapanıp gidecek. Ama benim gerçeği *bilmem* gerek."

Bu son sözcükleri üzerine basa basa söylemişti.

Hester, genç adama koskocaman açılmış, dalgın gözlerle bakıyordu.

"Sana ne söylememi istiyorsun?" diye sordu.

"Gerçeği anlatmanı."

"Gerçeği bildiğini sanıyorsun değil mi? Onu öldürdüğümü sanıyorsun?"

"Hester sevgilim, bana öyle bakma." Genç kızı omuzlarından tutup yavaşça sarstı. "Ben bir doktorum. Bu gibi şeylerin ardındaki nedenleri anlayabilirim. İnsanların her zaman eylemlerinden sorumlu tutulup, suçlanmamaları gerektiğini bilirim. Seni tanıyorum; çok iyi, tatlı ve dürüst bir kızsın. Sana yardım etmek istiyorum. Sana destek olacağım. Seninle evleneceğim. Mutlu olacağız. Asla kendini yalnız, istenmeyen, ezilen, mutsuz biri olarak hissetmeyeceksin.

Bilinçsizce yaptığımız şeylerden sorumlu tutulmamamız gerektiğini bazı insanlar anlayamazlar ama ben anlıyorum."

"İki yıl önce Jacko için de aynı şeyleri konuşmuştuk, değil mi?"

"Jacko'yu unut artık. Ben seni düşünüyorum Hester. Seni çok seviyorum ama gene de gerçeği bilmek istiyorum."

"Gerçeği mi?" Hester'ın üstdudağı hafifçe kıvrılmıştı. Yüzünde alaycı bir gülümseme belirdi.

"Hester, lütfen sevgilim."

Hester başını çevirip yukarı baktı.

"Gwenda çağırıyor, akşam yemeği zamanı geldi."

"Hester!"

"Onu ben öldürmedim desem, bana inanacak mısın?"

"Tabii... tabii inanacağım."

Hester, "Hiç sanmıyorum," dedi ve hızla patikadan yukarı koşmaya başladı.

Don Craig arkasından gitmek için bir hamle yaptıysa da bundan vazgeçti.

"Lanet olsun!" diye mırıldandı. *"Lanet olsun!"*

15. BÖLÜM

Philip Durrant hiddetle, "Ben eve gitmek istemiyorum," dedi.

"Ama Philip, artık burada daha fazla kalmamıza gerçekten de hiç gerek yok. Yani demek istediğim, buraya Bay Marshall'la bu konuyu konuşmaya geldik, polis soruşturmasını da bekledik. Evimize dönmemiz için hiçbir engel yok."

"Baban burada, yanında olmamızdan mutlu, akşamları satranç oynayacak birinin olması hoşuna gidiyor. Doğrusu satrançta çok da usta, gerçek bir satranç sihirbazı o. Ben kendimi iyi oyuncu sanırdım, ama sanırım hiçbir zaman onun kadar iyi olamayacağım."

"Babam, satranç oynayacak başka birini bulabilir." Mary'nin cevabı kısa ve netti.

"Ne yani, ıslık çalıp kız enstitüsünden birini mi çağıracak?"

"Her neyse, bizim artık eve dönmemiz gerek. Ayrıca yarın Bayan Carden'in gümüş parlatma günü."

"Polly! Örnek ev hanımı pozları takınmayı bırak!" dedi Philip gülerek. "Ayrıca Bayan... her neyse o gümüşleri sen olmasan da parlatabilir, değil mi? Eğer bu aklına yatmıyorsa bir telgraf gönderir, haftaya gelmesini söylersin."

"Philip, sen ev işlerinin zorluğunu hiç anlamıyorsun."

"Ev işleri değil zor olan. Onları sen zorlaştırıyorsun. Her neyse, bu tartışmayı burada keselim artık, olmaz mı?"

"Ah Philip!" Mary iyice kızmıştı. "Buradan, bu evden ne kadar nefret ettiğimi bir bilsen?"

"Ama neden?"

"Burası kasvetli, insanın içini karartan, hüzünlü bir ev, ayrıca cinayet filan da..."

"Haydi Polly, sakın bana hassas, bu gibi şeylerden ürken bir kadın rolü oynamaya kalkma. Cinayet gibi olayların senin kılını bile kıpırdatmayacağından eminim. Hayır, senin eve gitmek isteme nedenin farklı, ev temizlenecek, toz alınacak, gümüşler parlatılacak; sonra kürk paltona güve mi girmiş ona bakacaksın..."

"Güveler kışın kürk mantoları yemez."

"Ne demek istediğimi çok iyi anlıyorsun Polly. Öylesine konuştum işte. Bence burada kalmak çok daha ilginç."

"Yani burayı kendi evimizden daha mı ilginç buluyorsun?" Mary hem şaşırmış, hem de kırılmış gibiydi.

Philip karısına bakarak hemen, "Çok üzgünüm sevgilim, özür dilerim," dedi. "Sanırım iyi anlatamadım, evimizi hiçbir şeyle değişmem, yuvamızdan daha güzel bir yer olamaz, hem sen onu daha da güzelleştirdin. Rahat, konforlu ve göz alıcı. İnan bana eski halimde olsaydım her şey çok farklı olabilirdi. Yani demek istediğim yapacak çok şey bulurdum, işim başımdan aşkın olurdu. Tabii ki o durumda akşam eve, sana dönmek, gün içinde olanları konuşmak çok hoş olabilirdi. Ama şimdi her şey o kadar farklı ki."

"Oh, *o anlamda* farklı olduğunu biliyorum, sakın bunu unuttuğumu sanma Phil. Üzgünüm. Çok üzgünüm."

"Evet, üzgün olduğunu biliyorum Mary," diyen Philip'in dişlerini sıktığı anlaşılıyordu. "Hatta bazen bunu o kadar abartıyorsun ki benim daha da fazla üzülmeme neden oluyorsun. Benim tek is-

teğim kafamı dağıtmak, biraz oyalanmak, hayır..." Elini kaldırarak karısını susturdu. "Yoo, sakın bana yapbozlardan, bilmecelerden, terapi amaçlı ıvır zıvır araçlardan, komşuların gelip beni oyalamaya çalışmalarından ya da hiç bitmeyen kitap okumalarından söz etme. Bazen kendimi bir işe vermeyi öyle istiyorum ki! Ve Mary, bu evde kendimi kaptırabileceğim bir şey *var*!"

Mary kocasını hayretle süzdü.

"Philip, sen *hâlâ* aynı noktada mısın?"

"Evet Mary, yanılmıyorsun: Katil avına çıkmak niyetindeyim. Cinayet, cinayet, cinayet! Bu cinayeti işleyen kim? Ah Polly, bu işi kimin yaptığını ortaya çıkarmayı çok istiyorum."

"İyi de neden? Hem nasıl bilebilirsin ki? Ya biri dışarıdan içeri sızdıysa, kapıyı açık bulup içeri girdiyse..."

"Sen hâlâ dışarıdan birinin geldiği varsayımında ısrar ediyorsun, öyle mi? Benim buna inanmadığımı biliyorsun. İhtiyar Marshall'ın da bilerek buna inanmış gibi göründüğünden eminim. Kanımca bize cesaret vermek istedi. Ama kimsenin bu olağanüstü öyküye inanmadığı kesin. Çünkü doğru değil."

"Sen de bunun doğru olup olmadığını kanıtlamak istiyorsun, öyle mi? Eğer doğru değilse, eğer katil senin de demeye çalıştığın gibi içimizden biriyse bunu bilmek istemiyorum. Neden öğrenmek isteyelim ki? Hiç bilmemek bilmekten bin kere daha iyi değil mi?"

Philip Durrant karısını soran gözlerle süzdü.

"Devekuşu gibi başını kuma mı gömmek istiyorsun Mary? Merak denilen şey yok mu sende?"

"Sana öğrenmek istemediğimi söyledim Philip! Bence bütün bu olanlar korkunç şeyler. Unutmak ve hiç düşünmemek istiyorum."

"Annene onu kimin öldürdüğünü öğrenmek isteyecek kadar da mı değer vermiyorsun?"

"Katili bilmenin ne yararı olacak? İki yıldan beri Jacko'nun katil olduğunu kabullenmiş, rahatlamıştık."

"İlginç bir rahatlama şekli!"

Mary kocasını hayretle süzdü.

"Gerçekten ne demek istediğini hiç anlayamıyorum Philip."

"Polly bunun benim için bir çeşit meydan okuma olduğunu anlamıyor musun? Kendi zekâma meydan okuyorum. Annenin arkasından karalara bürünmediğim de onu pek sevmediğim de doğru. Seninle evlenmeme engel olmaya kalkıştığı hâlâ aklımda. Ama ona karşı kin de beslemedim, çünkü kazanan bendim ve seni almayı başardım. Öyle değil mi canım? Hayır canım, gerçeği öğrenmek istememin nedeni asla bir tür hesaplaşma isteği değil, hatta adaletin yerine gelmesi gibi bir amacımın bile olmadığını söyleyebilirim. Bu yalnızca kişisel merak ve kendimi sınama gereksinimi."

"Bu gibi şeylere karışmak doğru değil. Lütfen yapma bunu Philip, bu olaya burnunu sokmanın sonu iyi olmayabilir. Philip yalvarırım, vazgeç bundan, *yapma* bunu. Eve dönelim ve bütün bu olanları unutalım."

"Tabii, beni tekerlekli sandalyemle istediğin yere götürebilirsin. Ama ben burada kalmak istiyorum. Bir kez olsun *kendi* istediğim bir şeyi yapmama fırsat tanıyamaz mısın?"

"Senin için yapamayacağım şey olmadığını biliyorsun Philip, her dileğine ulaşmanı isterim."

"Bu doğru değil Mary. Senin asıl isteğin beni ufak bir bebek gibi sürekli kollarının arasında taşımak... Benim için neyin iyi neyin kötü olduğuna sen kendin karar vermek istiyorsun..." Philip acı acı güldü.

Mary kocasına kuşkulu gözlerle baktı.

"Senin ne zaman ciddi olduğunu ne zaman şaka yaptığını anlamakta zorlanıyorum Philip."

Philip onu duymazdan gelerek ekledi. "Haydi, benim merakımı bir tarafa bırak. Birinin gerçeği ortaya çıkarması şart."

"Neden? Bunun ne gereği var? İçimizden birinin daha hapse girmesi için mi? Bunun düşüncesi bile korkunç."

"Sanırım beni hiç anlayamıyorsun Mary? Ben bulduğum kimseyi –tabii bulursam– polise teslim edeceğimi söylemedim ki. Bunu yapacağımı sanmıyorum. Tabii bu koşullara da bağlı. Aslında etmek istesem bile delil yetersizliğinden teslim edemeyebilirim de."

"Deliller yetersizse katili nasıl bulmayı düşünüyorsun?"

"İstediğin bir şeye ulaşmanın, bir şeyi ortaya çıkarmanın, öğrenmenin pek çok yolu vardır. Sanırım sen de bunun giderek daha önemli olduğunun farkındasın. Bu evde daha şimdiden belirgin bir huzursuzluk var ve bu durum giderek daha da kötüleşecek."

"Ne demek istiyorsun?"

"Hiç mi bir şey fark etmedin Polly? Babanla Gwenda..."

"Ne olmuş onlara? Gerçi babamın bu yaştan sonra neden evlenmeye kalktığını..."

Philip, "Onu çok iyi anlıyorum," dedi. "Mutsuz bir evliliği vardı. Bu kez gerçek mutluluğu yakalama şansı buldu. İkinci baharını yaşıyor, diyelim istersen, buldu ya da bulmuştu. Ama artık durumlarının eskisi gibi olduğunu hiç sanmıyorum."

Mary dalgın dalgın, "Bana kalırsa bütün bu olanlar..." diye mırıldandı.

Philip atıldı.

"Evet, bütün bu olanlar, onları her gün birbirlerinden biraz daha uzaklaştırıyor. Bunun da iki nedeni olabilir: kuşku ya da suçluluk duygusu."

"Kimden kuşkulanıyor olabilirler ki?"

"Birbirlerinden. Ya da bir tarafta kuşku, diğer tarafta suçluluk duygusu."

"Philip, beni şaşırtıyorsun," diyen Mary'nin yüzünde hafif bir canlılık belirdi. "Demek Gwenda'dan kuşkulanıyorsun? Belki de haklısındır. Ah keşke Gwenda olsa, hepimiz için ne kadar iyi olurdu."

"Zavallı Gwenda! Desene aileden olmadığı için, böylece aileden uzaklaşmış olur, diye düşündüğün için onu yeğliyorsun?"

"Evet. Böylece katil bizden biri olmaz."

"Tek düşüncen bu değil mi? Katilin *bizden* biri olmaması. Bize etkisinin olmaması!"

"Elbette!"

"Tabii, elbette dersin," dedi Philip kızgınlıkla. "Mary, senin en kötü yanın ne biliyor musun, hayal gücünün olmaması. Kendini başkasının yerine hiç koyamıyorsun."

"Neden koyacakmışım ki?"

Genç adam haykırdı.

"Öyle ya, neden koyacakmışsın. Doğruyu söylemem gerekirse aslında benim de buna boş vermem gerekirdi. Ama kendimi babanla Gwenda'nın yerine koyuyorum ve 'ya suçsuzlarsa' diyorum. Düşünsene bunun ne korkunç bir durum olduğunu. Gwenda, eğer suçsuzsa, kim bilir ne kadar ıstırap çekiyordur. Sevdiği adam kendisinden kuşkulanıyor olabilir ya da katil sevdiği adam. Bu durumda asla evlenemeyecekler. Bir de kendini babanın yerine koy. Sevdiği kadının katil olabileceğinden kuşkulanıyor olabilir, çünkü âşık olduğu kadının cinayet için hem nedeni hem de fırsatı vardı. Onun suçsuz olduğuna *inanmaya çalışabilir*, katil olamayacağını *düşünebilir*, ama *emin* olamaz. Daha da kötüsü bir ömür boyu asla emin olamayacak."

"Babam yaşında..." diye söze giren Mary'nin cümlesi yarım kaldı.

"Durmadan o yaşta deyip durma." Philip sabırsızlanmıştı. "O yaşta bir adam için bunun çok daha önemli olduğunu anlamıyor mu-

sun? Bu belki de ömrünün son aşkı, bir dahası yok artık. Bir de madalyonun öbür tarafına bakalım: Diyelim ki, baban çok uzun bir süre dayandığı o karanlık ve yalnız dünyasından çıkmak istedi ve karısını öldürdü? Bu durumda onun için üzülürsün, değil mi? Gerçi ben onun böyle bir şey yapacağına asla inanmam ama polis ne düşünür bilemem. Evet, Polly, şimdi bir de senin görüşünü alalım. Sence bunu kim yapmış olabilir?"

"Nereden bileyim ki?"

"Bilemiyebilirsin ama sanırım bir fikrin vardır ya da en azından düşün."

"Bu konuyu düşünmek istemediğimi belirtmiştim."

"Acaba neden... Hoşlanmadığın için mi? Yoksa, belki... bir *bildiğin* mi var? O sakin, ilgisiz görünüşünün altında bir şeyler biliyor da *bana* söylemekten çekiniyor musun? Aklında olan kişi Hester mı?"

"Hester niçin annemi öldürmek istesin?"

Philip düşündü.

"Belki önemli bir nedeni yoktu, ama ne bileyim, kitaplarda böyle şeyleri hep okuruz. Kız ya da oğlan, iyi yetişmiş, varlıklı, şımartılmış bir çocuk her şey yolunda giderken günün birinde bir hiç yüzünden suç işler. Olay basittir aslında. Ya sinemaya gitmek isteyip de gidememiştir ya yeni bir çift ayakkabı alma isteği yerine gelmemiştir ya da kızın erkek arkadaşını anne ve babası uygun bulmayıp, en geç onda evde olması gerektiğini söylemiştir. Önemli bir şey olması gerekmez, gereken yalnızca kor halindeki ateşi tutuşturacak bir kıvılcımdır. Böyle durumlarda zaten bunalımdaki ergenin öfkelenip ani bir cinnetle eline geçirdiği keser, balta ya da demir çubukla anne veya babasını öldürdüğünü çok okuduk. Bu bir anlamda baskı altındaki isyan duygusunun zirve yaptığı, taştığı andır. Oldukça sık rastlanan bir durum ve Hester'a da çok uyuyor. Hester'ın o güzel

aklından neler geçtiğini hiç kimse bilemez. Zayıf, kırılgan bir yapısı var ve bundan da çok şikâyetçi. İsyan etmeyi denemiş, başaramamış. Annen de sürekli olarak onun zayıflığını yüzüne vurmaktan çekinmiyordu. Evet..." diye ekledi Philip hafifçe öne eğilerek. "Bence Hester bu iş için çok uygun."

Mary, "Yeter, sus artık, bundan söz etmeni istemiyorum," diye haykırdı.

"Peki susacağım. Konuşmak bana bir şey kazandırmaz. Yoksa kazandırır mı? Sonuçta gereken kafanda cinayetin nasıl olmuş olabileceğini tasarlamak, sonra da bu taslağı ilgili kişilere sunup tepkilerini ölçmek ve bir sonuca varmak. Tabii istenilen sonuca ulaştıktan sonra da yapacak tek bir şey kalıyor: *Tuzak* kurup suçlunun içine düşmesini beklemek."

"Evde yalnızca dört kişi vardı. Sanki orada bir düzine insan varmış gibi konuşuyorsun. Babamın suçlu olmadığı konusunda seninle aynı fikirdeyim. Bence Hester'ın böyle bir şey yapacağını düşünmek bile saçma. Bu durumda geriye Kirsty ve Gwenda kalıyor."

Philip alaycı bir tavırla, "Hangisinin olmasını yeğlersin?" diye sordu.

"Kirsty'nin böyle bir şey yapmış olabileceğini düşünemem bile. O kadar sabırlı ve iyi kalplidir ki. Anneme de çok bağlıydı. Tabii bir an cinnet geçirmiş *olabilir*. Böyle şeyler olduğunu duyuyoruz ama Kirsty'nin hiç çılgınca bir davranışına rastlamadık."

Philip, "Doğru," dedi. "Bence de Kirsty aklı başında, normal bir kadın. Daha doğrusu Gwenda gibi normal bir hayat yaşamak isteyen bir kadın. Ne var ki Gwenda güzel ve çekici; oysa zavallı Kirsty çok çirkin. Ona başını çevirip iki kez üst üste bakan bir erkek olabileceğini hiç sanmıyorum. O da bir erkeği sevip, kendine âşık edip onunla evlenmek isterdi elbette. Kadın olup da çirkin olmak çok kötü bir şey olmalı, üstüne üstlük bir de çirkinliğini kapatacak

zekâ ve becerilere sahip değilsen. İşin doğrusu burada çok fazla kalmış, savaş biter bitmez gitmesi gerekirdi. Böylece mesleğini yapar, fizyoterapist olarak işine devam eder, yaşlı hasta müşterilerinden birini kandırabilirdi."

"Tüm erkekler gibi sen de kadınların evlenmekten başka bir düşünceleri olmadığı kanısındasın."

Philip sırıttı.

"Bence ne olursa olsun kadınların ilk düşüncesi evlenmektir. Bu arada Tina'nın erkek arkadaşı yok, değil mi?"

"Bildiğim kadarıyla yok. Ama Tina pek kendinden söz etmeyi sevmez."

"Küçük, sessiz, sinsi bir fareye benziyor ama güzel zarif ve huzurlu bir kız. Acaba Tina bütün bu olanlar hakkında ne biliyor?"

"Bir şey bildiğini sanmam."

"Öyle mi? Bence biliyor."

"Yine tahmin yürütüyorsun."

"Bu kez tahmin değil. Anımsıyorsun, değil mi? 'Umarım hiçbir şey bilmiyorumdur,' demişti. Bahse girerim, Tina bir şey biliyor."

"Ne gibi bir şey?"

"Belki bir şeyler bildiğini hissediyor, bir bağlantı kuruyor, ancak bu bağlantının ne anlama geldiğini tam olarak çözemiyor. Umarım bunu ondan öğrenebilirim."

"Philip!"

"Bu yaptığın doğru değil Polly. Şu yaşamda herkesin bir görevi vardır. Bana düşen kamu yararına bu işi çözmek, bunu aklıma koydum. Acaba nereden başlasam? Önce Kirsty'i sıkıştırmak doğru olabilir. Kadın kolay çözülebilir biri."

"Keşke, ah keşke!" Mary'nin sesi titriyordu. "Keşke bu çılgın fikrinden vazgeçsen de eve gitsek. Orada ne kadar mutluyduk. Her şey yolundaydı..." Birden arkasını döndü.

"Polly!" Philip endişelenmişti. "Gerçekten bu kadar önemli mi? Bu kadar üzüldüğünü fark etmemiştim."

Mary yeniden kocasına döndü, gözlerinde bir umut ışığı belirmişti.

"Bütün bunları unutup eve döneceksin, öyle değil mi?"

"Vazgeçemem artık. Bunu yaparsam çok üzülecek, uzaktan kara kara düşünecek, bir çözüm bulmaya çalışacağım. Bakarsın düşüne düşüne aklımı oynatırım. Mary, hiç değilse hafta sonuna kadar burada kalalım. Sonra, sonra... duruma bakarız."

16. BÖLÜM

Micky, "Burada biraz daha kalabilir miyim baba?" diye sordu.

"Tabii yavrum, elbette. Çok sevinirim. İşyerin için sorun olmaz, değil mi?"

"Telefon ettim, hafta sonuna kadar kalabileceğimi söylediler. Gerçekten çok anlayışlı davrandılar. Tina da hafta sonu burada olacak."

Micky kalkıp pencereye gitti, dışarı baktı, sonra elleri cebinde odada bir aşağı bir yukarı dolaşmaya başladı, raflardaki kitaplara baktı. Neden sonra çekinerek kesik kesik konuşmaya başladı.

"Şey... baba... şey yani, benim için yaptığınız her şey için size minnettarım. Şu son günlerde size karşı çok nankörlük ettiğimi daha iyi anladım."

Leo Argyle, "Minnettar olman için bir neden yok ki Micky," dedi. "Sen benim oğlumsun, her zaman da sana o gözle baktım ve sevdim."

"Ama hiçbir zaman baba gibi davranmadınız. Beni hiç terslemediniz, kızmadınız, isteklerinizi zorla yaptırmaya çalışmadınız."

"Sence babanın görevi yalnızca otoritesini kullanmak mıdır?"

"Hayır. Şey... yani... olmaması gerek." Birden hızlı hızlı konuşmaya başladı. "Ben aptalın biriyim, evet, Tanrı'nın belası bir aptal.

İflah olmaz bir sersem. Bu komik ama ne yapmayı düşündüğümü biliyor musunuz? Basra Körfezi'nde bir petrol şirketinde iş buldum, oraya gitmeyi düşünüyorum. Annem en başından beri benim bir petrol şirketinde çalışmamı istemişti, hatta iş bile ayarlamıştı. O zamanlar kabul etmemiştim Kendi kanatlarımla uçmak istiyordum."

"Yaşının gereğiydi bu. Seçimlerini kendin yapmak istiyor, birinin senin adına seçim yapmasından nefret ediyordun. Sen her zaman biraz başına buyruk oldun Micky. Sana kırmızı kazak almaya kalksak asıl istediğin kırmızı olsa bile mavisini isterdin."

"Doğru. Çok aksi bir çocuktum," dedi Micky gülümseyerek. "Hiçbir şeyden memnun olmayan bir yaratık."

"Hayır, yalnızca gençtin. Aklın havalardaydı. Baskı altına girmekten korkuyor, dizginlenmek, kontrol edilmek istemiyordun. Hepimiz yaşamımızın bir döneminde aynı şeyleri hissederiz, ama bunun da sonu gelir."

"Sanırım öyle."

"Geleceğini düşünmene çok sevindim yavrum. Otomobil tanıtımı ve satıcılığı yapmanın senin için yeterli bir iş olamayacağını düşündüğümü biliyorsun. Aslında güzel bir iş ama geleceği yok."

"Arabaları seviyorum. Onları iyi fiyata satmak hoşuma gidiyor. Gerektiği zaman saatlerce konuşup arabanın tanıtımını yapıyorum. Her şey iyi de işinin boş konuşmak olması hoş değil, bu hayatı sevmiyorum. Bu yeni iş motorlu araçların sevkıyatı. Servis arabalarının kontrolü, planlanması. Çok önemli bir iş."

"Micky yavrum, paraya gereksinimin olursa, yani bir iş için, şunu bil ki, paran hazır. Vakfın yönetiminde olduğumu biliyorsun. Kabul edilebilir kârlı bir yatırım için gerekli meblağı vermeye her an hazırım. Bir uzman çağırır, fikrini alırız. Ama paran hazır, yalnızca istemen yeterli."

"Sağ ol baba ama o parayı alamam, o para sizin."

"Ne demek o, o para hepimizin. Micky, o para *senin* de, öteki çocuklarla birlikte sizin adınıza yatırılmış bir para. Tek gereken, nerede ve ne gibi bir amaçla kullanılacağının belirlenmesi. Bu para benim değil ve bu parayı sana veren de ben değilim Micky. Kendi paran."

"Aslında annemin parası."

"Vakıf yıllar önce kurulmuştu."

"O parayı istemiyorum! Ona dokunamam! Olmaz! Özellikle de şimdi, asla *dokunamam*!"

Babasıyla göz göze gelince birden kızardı. Kekeleyerek ekledi. "Şey... şey, aslında öyle demek istememiştim."

"Neden o paraya dokunmayacakmışsın? Seni biz evlat edindik. Tüm sorumluluğunu –maddi manevi– üzerimize aldık. Seni oğlumuz olarak yetiştirdik ve yaşama hazırladık. Gelecek hazırlamak da görevimiz."

Micky, "Ben kendi ayaklarımın üzerinde durmak istiyorum," diye yineledi.

"Evet, seni anlıyorum... Peki, o zaman Micky, ama şunu iyi bil, fikrini değiştirecek olursan paran hazır seni bekliyor."

"Teşekkür ederim baba. Beni anlamanıza sevindim. Ya da anlamamış olsanız bile kendi yolumda yürümeme izin vermenize... Bunu daha iyi açıklayabilmek isterdim. Bakın, şey yani baba... Ben, şeyden... yararlanmak istemiyorum... Kahretsin, bundan söz etmek o kadar zor ki..."

O sırada kapı tıklatıldı. Aslına bakılırsa bu tıklatmadan çok bir yumruklamaydı.

Leo Argyle, "Bu gelen Philip olmalı," dedi. "Ona kapıyı açar mısın Micky?"

Micky kapıyı açtı. Philip tekerlekli sandalyesini ustaca ilerleterek kütüphaneye girdi. Her ikisini de gülerek selamladıktan sonra,

"Çok mu meşgulsünüz? Eğer öyleyse sizi rahatsız etmeden sakin sakin, şu raflardaki kitaplara göz gezdirebilirim," dedi.

Leo, "Hayır, bu sabah yapacak hiçbir işim yok," dedi.

"Gwenda yok mu?"

"Telefon etti. Başı çok ağrıyormuş, bugün gelemeyecekmiş."

"Anlıyorum."

Micky, "Ben de gidip Tina'yı bulayım," dedi. "Onunla biraz yürümeyi düşünüyorum. Her nedense açık havadan hiç hoşlanmıyor, kendi başına hiç çıkmıyor."

Micky hafif adımlarla, adeta koşarak odadan çıktı.

Philip o odadan çıkar çıkmaz, "Micky'nin davranışlarında son zamanlarda bir değişiklik görüyorum. Yoksa yanılıyor muyum? Eskisi gibi dünyaya küs, somurtkan oğlan değil gibi," dedi.

"Büyüdü, olgunlaşıyor. Bu onda biraz uzun sürdü."

"Yine de bence bu kadar neşeli olması içinde bulunduğumuz duruma hiç uygun değil. Dün polisle yaptığımız görüşme pek de cesaret verici sayılmazdı, öyle değil mi?"

Leo sakin sakin, "Evet, bu olayın yeniden soruşturulacak olması hiç kuşkusuz üzücü bir durum," dedi.

Philip kitap rafları arasında dolaşırken rasgele çektiği bir iki kitaba şöyle bir baktıktan sonra, "Micky gibi birinin, hem de bu koşullarda, vicdanlı bir davranış sergileyebileceğini düşünüyor musunuz?" diye sordu.

"Ne tuhaf bir soru bu Philip?"

"Hayır, hiç de değil. Yalnızca merak ettim." Bir süre sustu, sonra kayıtsız bir havada ekledi. "Micky'nin nasıl bir insan olduğunu düşünüyordum, hepsi bu. Bu sağırlık gibi bir şey. Bazı insanlar suçluluk duygusu ya da vicdan azabı duymazlar, hatta yaptıklarından dolayı pişmanlık bile duymazlar. Örneğin Jacko öyleydi."

"Evet, evet Jacko gerçekten öyleydi."

"Acaba Micky nasıl, bunu çok merak ediyorum." Philip susup kısa bir süre düşündükten sonra kayıtsız bir havada, "İzninizle size bir şey sorabilir miyim?" diye ekledi. "Evlat edindiğiniz çocukların geçmişleri, gerçek aileleri hakkında neler biliyorsunuz?"

"Ne öğrenmek istiyorsun Philip?"

"Hiç, yalnızca merak ediyorum. Biliyorsunuz, soyaçekim her zaman ilginç bir konudur."

Leo yanıt vermedi. Philip onu ilgiyle izliyordu.

"Korkarım sizi bu sorularımla rahatsız ediyorum," dedi Philip.

"Hayır. Ayrıca neden sormayasın ki? Sen de ailenin bir ferdisin Philip. Ayrıca bu içinde bulunduğumuz anın koşullarına çok uygun bir soru. Ancak ailemiz olarak gördüğün bu çocuklar, normal yollarla evlat edinilmelidir. Aralarında yalnızca Mary, yani karın, yasalara uygun şekilde nüfusumuza geçirilmişti. Jacko yetimdi, onu bize yaşlı babaannesi bırakmıştı. Kadıncağız bir bombardımanda ölünce Jacko bize kaldı. Micky gayrimeşru bir çocuktu. Annesi yalnızca erkeklerle ilgilenen bir kadındı. 100 sterlin karşılığında onu bize bıraktı. Tina'nın annesine ne olduğunu hiç öğrenemedik. Çocuğuna ne mektup yazdı, ne de savaştan sonra gelip onu geri istedi. İzini de asla bulamadık.

"Ya Hester?"

"Hester da gayrimeşru bir çocuktu. Annesi, İrlandalı genç bir hemşireydi. Hester bize geldikten kısa bir süre sonra Amerikalı bir erle evlendi. Adama çocuğu olduğunu söylemek istememiş. Bizden çocuğa bakmanızı istedi. Savaş bitince kocasıyla Amerika'ya gitti ve ondan da bir daha haber alamadık."

Philip, "Hepsi çok acıklı öyküler," dedi. "İstenmeyen zavallı yavrular."

"Evet, Rachel'in onlara aşırı derecede bağlı olmasının, onları evlat edinmek istemesinin nedeni de buydu. Onlara, sevilen, istenen

çocuklar olduklarını, gerçek bir yuvaları, gerçek bir anneleri olduğunu hissettirmek istemişti."

"Güzel bir davranış, yüce bir duygu."

"Ama, ne yazık ki sonuç pek de umduğu gibi olmadı. Rachel her nedense kan bağının önemli olmadığına inanırdı. Ama aslında kan bağı çok *önemliymiş*. Annenin –kısmen de babanın– kendi öz evlatlarıyla arasında yaradılıştan gelen öyle bir duygusal bağ, öyle bir çekim vardır ki sözcüklere gerek kalmadan birbirlerini anlar, hisseder, birbirlerinin aklından geçenleri sezebilirler. Evlat edindiğin çocukla aranızda bu tür bir bağ olamıyor ne yazık ki. Kafalarından geçeni *içgüdüsel* olarak anlayamıyorsun. Onları kendi duygu ve düşüncelerin çerçevesinde yargılıyor, anlamaya çalışıyorsun ama aslında bu duygu ve düşüncelerin onlarınkinden çok farklı olduğu da bir gerçek."

"Sanırım siz bunu en başından beri anlamıştınız."

"Rachel'i bu konuda uyarmıştım, ama doğal olarak bana inanmadı. Onların öz evlatları gibi olmalarını istiyordu."

"Bana kalırsa aralarında en anlaşılmazı her zaman Tina olmuştur. Belki de bu onun melez olmasından kaynaklanıyor. Babası kimmiş, biliyor musunuz?"

"Bildiğim kadarıyla denizciymiş. Hintli olabilir." Kısa bir aranın ardından Leo sinsice gülümseyerek ekledi. "Annesi de bilmiyordu."

Philip, "Tina o kadar az konuşuyor ki, insan onun ne düşündüğünü, ne hissettiğini bilemiyor," dedi. "Bence bu olay hakkında da bildikleri var ama söylemiyor."

Leo Argyle önündeki kâğıtları karıştırırken birden eli kasıldı. Philip yaşlı adamın hafifçe irkildiğini fark etti.

"Neden söylemesin ki? Bir bildiği olduğunu da nereden çıkardın?"

"Bu apaçık ortada değil mi?"

"Bana hiç de apaçık ortadaymış gibi gelmedi."

Philip, "Bir şey bildiği kesin," dedi. "Birisine zararı dokunacak, diye korkuyor. Sizce de öyle değil mi?"

"Bağışla Philip ama bu konuları bu kadar kurcalamak, duyduğundan anlam çıkarmaya çalışmak bence hiç doğru değil."

"Yani beni uyarıyor musunuz?"

"Philip, bu işle uğraşmak sana düşmez."

"Yani polisin işi mi olduğunu söylemek istiyorsunuz?"

"Evet, aynen bunu söylemek istiyorum. Bırak polis işini yapsın. Soruşturmak, araştırmak onların görevi."

"Ve siz onlara bu soruşturmada destek olmak istemiyorsunuz, öyle mi?"

Leo, "Belki de," diye mırıldandı. "Belki de alacağım sonuçtan korkuyorum."

Philip büyük bir heyecanla koltuğunun kolçaklarını sımsıkı tuttu ve yumuşak bir sesle, "Belki de katilin kim olduğunu *siz* biliyorsunuz, bu doğru mu efendim?" dedi.

"Hayır."

Leo'nun sesindeki sert ve kesin tonlama Philip'i şaşırtmıştı. Karşısındaki, genç adamın tanıdığı, nazik, çekingen adam değildi sanki.

"Kimin yaptığını bilmiyorum. Anlıyor musun? Bilmiyorum. En ufak bir fikrim bile yok. Bilmiyorum ve bilmek de *istemiyorum*."

17. BÖLÜM

"Hester, tatlım, ne yapıyorsun?"

Tekerlekli sandalyesiyle koridorda ilerleyen Philip yarı beline kadar pencereden sarkan Hester'ı görmüştü. Genç kız birden irkilerek başını çevirdi.

"Ah sen miydin Philip?"

"Manzara mı seyrediyordun yoksa intihar etmeyi mi düşünüyordun?"

Hester onu meydan okurcasına süzdü.

"O ne biçim söz? Bunu da nereden çıkardın?"

Philip başını salladı.

"Halinden böyle anlaşılıyordu. Aklından bu geçiyordu, değil mi? Aslına bakarsan Hester, bu pencere bu iş için hiç uygun değil, yeterince yüksek değil. Hem isteğini gerçekleştiremeyip hem de bacağını ya da kolunu kırmak istemezsin, değil mi?"

"Micky bu pencereden manolya ağacına geçer, sonra da bahçeye kaçardı. Burası onun gizlice eve girip çıktığı pencereydi. Annemin haberi bile yoktu bundan."

"Ah, şu ebeveynlerin bilmedikleri! Bu konuda kitaplar yazılabilir. Bu arada eğer intihar etmek istiyorsan yazlık evden aşağı atlamak daha doğru olabilir."

"Uçurumun kıyısındaki evden mi? Evet, oradan atlayan nehrin kıyısındaki kayalıklarda paramparça olur."

Philip gülümsedi.

"Senin en büyük sorunun ne, biliyor musun Hester, hayal gücün genellikle melodrama çalışıyor. İnsanların çoğu intihar etmek istediklerinde ya hava gazı borusunu açarlar ya da bir kutu uyku hapı yutarlar."

Hester hiç beklenmedik bir şekilde birden, "İyi ki geldin Philip," dedi. "Bence biraz konuşsak iyi olacak."

"Aslında bugünlerde benim de yapacak başka işim yok. Odama gel de konuşalım."

Hester'ın duraksadığını gören Philip, "Mary aşağıda, kendi elleriyle bana kahvaltı hazırlıyor," diye ekledi.

"O zaten beni anlayamaz ki."

"Evet, işte bunda haklısın."

Philip tekerlekli sandalyesi ile odasına doğru ilerledi. Hester da onu izledi. Kapıyı açıp birlikte içeri girdiler.

"Ama sen anlıyorsun Philip. Neden?"

"Biliyorsun, insanın düşünmek için bile bazen zamana gereksinimi oluyor... Sonra düşünüyorsun... Bu hastalığa tutulup ömür boyu felçli kalacağımı öğrendikten..."

Hester hemen, "Evet, bu korkunç bir şey olmalı," dedi. "Bu arada sen pilottun değil mi, uçardın?"

"Evet, bulutların üstünde süzülürdüm, aynen bir kuş gibi."

"Üzgünüm Philip, gerçekten çok üzgünüm. Bu durumu düşünüp, sana karşı daha iyi davranmam, daha anlayışlı olmam gerekirdi."

"Şükür ki öyle davranmadın. Her neyse, o günler geride kaldı. İnsan zamanla her şeye alışıyor. Bu senin şimdilik anlayamayacağın

bir şey Hester, ama zamanla sen de öğreneceksin. Önemli olan acele edip aptalca bir şey yapmamak. Neyse, şimdi söylemek istediğin neyse, anlat. Sorun ne? Sanırım erkek arkadaşınla yani değerli doktorunla tartıştınız. Bu doğru mu?"

"Tartışma değildi. Tartışmadan çok daha öteydi."

"Her şey yoluna girer."

"Hayır girmez. Ben... bir daha... asla."

"Neden her şeyi bu kadar büyütüyorsun. Senin için bir şey ya siyah ya beyaz, ikisinin ortası yani gri yok."

"Ne yapayım, ben böyleyim işte, elimde değil. Her zaman da böyle idim. Her işim ters gitti. Neye elimi atsam, ne istesem başarısızlıkla sonuçlandı. Muhakkak bir aksilik çıktı. Kendime ait bir yaşamım olsun istemiştim. Bir şeyler yapmayı, şahsiyetim olmasını istemiştim. Ama olamadı, hiçbir şeyi başaramadım, çünkü *hiçbir işe yaramayan* bir insanım. On dört yaşından beri hep intihar etmeyi düşünürüm."

Philip onu ilgiyle süzdü. Sonra sakin, kendinden emin bir havada, "O yaşlarda öyledir," dedi. "Zaten intihar olayları çoğunlukla on dört on dokuz yaşları arasında görülür. O yaşlarda her şeyde bir dengesizlik vardır. Erkek çocuklar sınavlarında başarılı olamayacakları kaygısıyla, kızlar da anneleri erkek arkadaşlarını uygun bulmadığı ya da onunla sinemaya gidemedikleri için intihara yönelirler. Bu her şeyin renkli bir film gibi algılandığı bir dönemdir. Neşe ile keder, hüzün ile mutluluk. Hep ikisi arasında gider gelir insan, ama sonra aklı başına gelir, yaşamdaki grileri de görmeye başlar, toparlanır. Senin şanssızlığınsa Hester, bunu biraz geç öğrenmek oldu."

"Annem her zaman haklıydı," dedi Hester. "Her zaman. Bütün istediğim şeyleri yasaklamıştı. Onun yapmamı istemediği şeyleri

yapmayı o kadar çok istiyordum ki. Hep haklı olması beni deli ediyordu. O hep doğruydu, bense hep yanlış. Buna dayanamıyordum, kesinlikle dayanamıyordum. İşte bu yüzden cesur olmam gerektiğine karar verdim. Kendi yolumu kendim çizmeliydim. Denemeliydim bunu, ama her şey ters gitti. Sahne yeteneğim yoktu."

"Başaramadın, çünkü disiplinsizdin. Tiyatrocuların deyimiyle kendini esere veremezdin. Kendinle, kendine acımakla o kadar meşguldün ki. Aynen, şimdi olduğu gibi."

"Sonra yaşamımın aşkını bulduğumu sandım. Aptalca, çocukça bir aşk değildi bu. Ciddiydim. Bana göre yaşlıydı. Başından da kötü bir evlilik geçmişti ve mutsuzdu."

"Adam deneyimiyle seni kandırmış olmalı."

"Delice bir tutkuydu bu, hayatımın aşkı olduğunu sanmıştım. Benimle alay etmiyorsun değil mi Philip?" Susup dikkatle Philip'i süzdü.

"Hayır, kesinlikle alay etmiyorum," dedi Philip tatlı, sevecen bir sesle. "Seni çok iyi anlıyorum, bu seni çok üzmüş olmalı."

"Meğer hiç de sandığım gibi büyük bir aşk değilmiş; basit, sıradan bir gönül oyunuymuş. Yaşamı, karısı, evliliği hakkında anlattıklarının hiçbiri doğru değilmiş. Yalnızca, yalnızca kullanmış beni. Bense ona aptal gibi güvenmiştim."

"Hester, insan bazı şeyleri ancak deneyerek öğrenebilir. Yaşadıklarının sana zararı olmadığına inan, aksine olgunlaştırmış olması gerekir."

"Annem yine haklı çıkmıştı, o kadar becerikliydi ki." Hester hiddetle anlatmayı sürdürdü. "Yanıma geldi, her şeyi ayarladı ve bana sanatçı olmak istiyorsam konservatuvarda sahne sanatları eğitimi alabileceğimi söyledi. Aslında benim istediğim sahne sanatçısı

olmak filan değildi, neyse bu arada buna yeteneğim olmadığını da anlamıştım ve sonuçta eve döndüm. Başka ne yapabilirdim ki?"

"Birçok şey. Ama hiç kuşkusuz en kolayı buydu."

"Ah evet," dedi Hester coşkuyla. "Beni çok iyi anlamışsın Philip. Aslında ben zayıf karakterli bir kızım. İnanılamayacak kadar zayıf! Hemen her şeyin en kolayına kaçıyorum. Arada sırada isyan ediyorum ama o zaman da aptalca şeyler yapıyor, başarılı olamıyorum."

"Kendine hiç güvenin yok değil mi Hester?" diye sordu Philip kibarca.

"Belki de bunun nedeni evlat edinilmiş bir çocuk olmam. Biliyorsun bunu on altı yaşına gelene dek bilmiyordum. Diğerlerinin evlat edinildiklerini biliyordum ama kendimi farklı sanıyordum. Sonra bir gün sordum ve öğrendim. O kadar zoruma gitmişti ki kendimi *hiçbir yere* ait değilmişim gibi hissettim."

"Kendini acındırmayı nasıl da biliyorsun."

"O, annem değildi. Benim neler hissettiğimi hiçbir zaman anlayamadı. Yalnızca yüzüme sevgiyle, şefkatle, hoşgörüyle bakar, benim yaşamımla ilgili planlar yapardı. Ah, ondan ne kadar nefret ederdim! Bunun çok kötü olduğunu biliyorum ama ondan nefret ediyordum! Hep ettim."

"Biliyor musun, genç kızların pek çoğu yaşamlarının belirli bir döneminde annelerinden nefret ederler. Bu pek şaşılacak bir durum değil."

"Hep haklı olduğu için nefret ediyordum ondan. Bir insanın her konuda haklı olması korkunç bir şey. Kendini giderek daha yetersiz görmene neden oluyor. Ah, Philip, ne korkunç bir durum bu. Ne yapacağım şimdi? Ne yapabilirim?"

Philip, "O genç adamla evlen." İyi bir doktor karısı ol. Ne o, yoksa bu senin için yeterli değil mi?" dedi.

Hester karamsar bir havada, "O benimle evlenmek istemiyor artık," diye karşılık verdi.

"Emin misin bundan? Kendisi mi söyledi? Yoksa yine kuruyor musun?"

"Annemi, benim öldürdüğümü sanıyor Philip."

"Demek öyle," diyen Philip bir an ne diyeceğini bilemeyerek sustu. Biraz sonra birden, "Peki öldürdün mü?" diye sordu.

Hester hırsla Philip'e döndü.

"Neden bana bunu sordun? Neden?"

"Bunu bilmenin ilginç olacağını düşündüm. Bütün aile adına, tabii polise duyurmamak kaydıyla."

"Onu öldürmüş olsaydım sana söyler miydim sanıyorsun?"

"Söylememen daha doğru olurdu."

"O benim annemi öldürdüğümü bildiğini söyledi. Eğer bunu itiraf edersem bu onun için sorun değilmiş, sözde benimle yine de evlenecek, bana bakacak ve beni gözetecekmiş. Hiçbir şey değişmeyecekmiş ve aramızda bu olay söz konusu bile olmayacakmış."

Philip ıslık çalarak mırıldandı.

"Vay, vay, vay..."

"Ne yararı var? Ona öldürmediğimi söylesem ne yararı olacak ki? Bana inanacak mı?"

"Sanırım evet. İnanması gerekir."

"Onu ben öldürmedim. Beni anlıyor musun? Onu ben öldürmedim! Öldürmedim! Öldürmedim! Öldürmedim." Hester sustu ve biraz sonra kendini toplayarak, "Bu pek inandırıcı olmadı, değil mi?" dedi.

"Gerçek, genellikle inandırıcı değildir," dedi Philip onu teselli etmek istercesine.

Hester, "Hiçbirimiz bilmiyoruz," dedi. "Kimse bilmiyor. Herkes birbirine kuşku ile bakıyor. Mary bana bakıyor. Kirsten de bakıyor. Bana karşı o kadar iyi ve sevecen ki... Sanki beni korumak istiyor. O da annemi benim öldürdüğümü sanıyor. Farkında mısın hiç şansım yok. En iyisi o uçurumun kenarına gidip kendimi aşağı atmak..."

"Tanrı aşkına, deli olma Hester. Yapılacak başka şeyler de var."

"Ne gibi? Nasıl olabilir ki? Ben her şeyi kaybettim. Bu şekilde nasıl yaşarım?" Philip'e baktı. "Sen de beni dengesizin, çılgının teki olarak görüyorsun, değil mi? Belki de onu öldürdüm. Belki de vicdan azabı kemiriyor beni. Belki de içimden atamıyorum onu! *Buramda,"* diyerek elini göğsüne, tam kalbinin olduğu noktaya bastırdı.

"Aptallık etme!" diyen Philip kolunu uzatıp Hester'ı kendine çekti ve hafifçe öptü.

"Senin evlenmen lazım. Ama Donald Craig denilen, kafası psikiyatri ve bir sürü safsata ile dolu olan o soğuk, kendini beğenmiş sersemle değil. Sen küçük bir aptalsın Hester, şirin, küçük bir aptal."

O anda kapı açıldı. Mary Durrant eşikte kalakalmıştı. Philip ona dönerek gülümsedi. Hester doğrulmaya çalışırken Philip, "Hester'a moral veriyordum," dedi.

Mary sinirle mırıldandı.

"Ya!"

Mary ağır ağır ilerledi, tepsiyi sehpanın üstüne koydu. Sonra sehpayı Philip'in yanına çekti. Hester'a bakmadı bile. Hester şaşkınlık içinde bir Mary'yi bir Philip'i süzüyordu.

"Neyse ben artık gitsem iyi..." dedi ve cümlesini tamamlamadan odadan çıktı.

"Hester'ın durumu çok kötü. İntihar etmeyi düşünüyor, onu vazgeçirmeye çalışıyordum."

Mary yanıt vermedi.

Philip elini karısına uzattı. Mary ondan uzaklaştı.

"Polly, yoksa kızdın mı?"

Mary yine yanıt vermedi.

"Onu öptüğüm için mi kızdın? Haydi Polly, anlamsız bir öpücüğü bana çok görme. O kadar şirin ve aptaldı ki, şimdi sen böyle davranınca bir an eski sağlıklı günlerimde yaptığım kaçamaklar geldi aklıma. Haydi Polly, ona farklı bir gözle bakmayacağımı sen de çok iyi bilirsin. Gel öpüşelim de barışalım."

"Çorbanı şimdi içmezsen soğuyacak," diyen Mary öfkeyle yatak odasına gidip kapıyı kapadı.

18. BÖLÜM

"Aşağıda sizinle görüşmek isteyen genç bir bayan var efendim."

"Genç bir bayan mı?" Doktor Calgary şaşırmıştı. Kendisini görmek isteyenin kim olduğunu bir türlü kestiremiyordu. Masasının üzerindeki çalışmalarına bakarak kaşlarını çattı.

Görevli alçak bir sesle yineledi.

"Gerçek bir Lady, çok zarif, güzel ve soylu bir bayan efendim."

"Peki. İçeri al."

Calgary ister istemez gülümsedi. Görevlinin alçak ses tonu, ona güven vermeye çalışması tuhafına gitmişti. Acaba kendisini görmeye gelen bu bayan kim olabilirdi?

O sırada kapı tıklatıldı. Arthur Calgary ayağa kalkarak kapıyı açtı. Gelen Hester Argyle'ydi.

"Siz!" Calgary duyduğu hayreti bastırmayı başaramayarak haykırdı. Sonra kendini toparladı ve, "İçeri buyrun," diyerek genç kızı içeri aldı, kapıyı kapadı.

Hester'ın onu yine ilk gördüğü günkü kadar etkilenmiş olması ilginçti aslında. Genç kızın giyiminde geleneksel Londra kıyafetlerini dikkate almadığı görülüyordu. Şapkası yoktu. Siyah saçları yaramaz çocuklarınki gibi dağınıktı ve bukle bukle yüzünü çevre-

liyordu. Üzerinde kalın tüvit bir manto vardı. İçinde koyu yeşil bir etek ve kazak olduğu görülüyordu. Sanki bataklıkta yürümüş gibi soluk soluğaydı.

"Lütfen, lütfen yardım edin bana," dedi.

"Yardım mı?" Calgary şaşırmıştı. "Nasıl bir yardım? Elimden gelen bir şeyse elbette yardım etmek isterim."

"Ne yapacağımı bilmiyordum, kime gideceğimi de bilemedim. Ama birinin bana yardım etmesi gerek. Sonra aklıma siz geldiniz. Bu işi siz başlattınız, yardım edecek olan da sizsiniz."

"Başınız belada mı? Kötü bir şey mi oldu?"

"Hepimizin başı belada. Ama insanlar bencildir, değil mi? Ben de yalnız kendimi düşünüyorum."

Calgary nazikçe, "Lütfen oturun," dedi ve koltuklardan birinin üstündeki kâğıt ve kitapları kaldırarak Hester'a yer gösterdi.

Sonra köşedeki büfeye giderek bir şişeyle iki kadeh çıkardı.

"Bir bardak şarap almaz mıydınız? Ya da bir bardak sherry?"

"Siz ne isterseniz! Benim için fark etmez."

"Dışarısı çok soğuk. Sizi ısıtacak bir şeyler gerekiyor. Bir bardak şarap iyi olacak."

Calgary elinde bardak ve şarap şişesi ile Hester'ın yanına döndü. Koltuğa büzülmüş olan Hester'ın bitkin ve hüzünlü hali, Calgary'ye çok dokunmuştu.

Bardağı genç kızın yanındaki sehpaya koyduktan sonra içki doldurdu.

"Üzülmeyin. Hiçbir şey göründüğü kadar kötü değildir aslında."

"Herkes böyle söyler ama bu doğru değil. Bazen, göründüğünden de kötü olabiliyor." Hester şarabını yudumladıktan sonra ekledi. "Siz gelene kadar hepimiz mutluyduk. Gerçekten mutlu! Sonra siz geldiniz ve her şey yeniden başladı."

"Ne demek istediğinizi anlamadığımı söyleyemem. Başlangıçta davranışınız beni çok şaşırtmıştı. Ama şimdi verdiğim bilginin size nelere mal olduğunu anlıyorum, çok iyi anlıyorum."

Hester, "Bunu Jacko'nun yapmış olduğuna inandığımız sürece..." dedi ama sustu.

"Biliyorum Hester, biliyorum. Ama geçmişle yüzleşmeyi göze almanız gerek. Bu konunun üzerine gidebilmelisiniz. Yapay bir güven duygusu içinde yaşıyordunuz. Bu gerçek değildi, yalnızca kendinizi buna inandırmak istemiştiniz, iskambil kâğıtlarından yapılmış bir ev, bir tiyatro sahnesi gibi bir şeydi bu. Bu belki bir güven veriyordu ama gerçek değildi ve hiçbir zaman güvenli olamazdı."

"İnsan yapay ama işine gelen şeylere dört elle sarılmayacak kadar cesur olabilmeli diyorsunuz, öyle değil mi? *Siz* cesaretle hareket ettiniz. Ne hissedeceğimizi, nasıl bir tepki vereceğimizi bilmeden, gelip bize böyle bir bilgi vermek gerçekten yürek isterdi. Bu cesaretinizden dolayı sizi kutlamam gerek. Ama ben sizin gibi cesur değilim."

"Şimdi bana sorunun ne olduğundan söz edin. Özel bir şey mi?"

"Bir düş gördüm. Genç bir adam, bir doktor..."

"Anlıyorum, arkadaşınız, belki de arkadaştan daha da öte..."

Hester, "Sanırım, ilişkimiz arkadaşlıktan ileriydi..." dedi. "O da öyle düşünüyordu. Ama şimdi, bu olanlardan sonra..."

"Evet?"

"Cinayeti benim işlediğimi zannediyor." Hester bunu bir çırpıda söylemişti. "Belki benim yapmadığımı düşünüyor ama emin olamıyor. Emin değil. Aklından geçenleri biliyorum, bu işi yapmak için en uygun kişinin ben olduğumu düşünüyor. Belki de öyleyim. Belki de hepimiz birbirimiz için aynı şeyi düşünüyoruz. Birisinin bizi bu çıkmazın içinden çıkarması gerek, sonra o düş yüzünden de aklıma siz geldiniz. Bakın düşümde bir yerlerde kaybolmuştum ve

Don'ı arıyordum. Beni terk etmişti, dipsiz bir kuyunun, bir uçurumun kıyısındaydım. Evet, doğru sözcük bu. Uçurum! Derin, dipsiz gibi görünen bir yer. Çok derin ve geçilmesi olanaksız. Sonra birden uçurumun öbür tarafında siz göründünüz, bana elinizi uzattınız. "Gel, sana yardım edeceğim," dediniz." Hester derin bir soluk aldı. "Ben de size geldim. Bugün evden kaçıp doğruca size geldim, çünkü bize yalnızca siz yardım edebilirsiniz. Yardım etmezseniz neler olabileceğini düşünemiyorum bile. Bize yardım *etmelisiniz*. Bütün bunlara siz neden oldunuz. Belki içinizden bunun sizi ilgilendirmediğini, bütün bunların sizinle bir ilgisi olmadığını söylüyorsunuz. Size düşen görevi yaptığınızı –bize gerçeği anlattığınızı– bundan sonrasının yalnızca bizi ilgilendireceğini... Belki de..."

"Hayır," dedi Calgary genç kızın sözünü keserek. "Böyle bir şeyi aklımdan bile geçirmedim. Sizinle aynı fikirdeyim Hester, bu sizin kadar benim de sorunum. Bir işe başlayınca sonunu da getirmek gerekir. İnanın bana duygularınızı aynen paylaşıyorum."

"Oh!" Hester'ın yüzüne renk geldi, birden her zaman olduğu kadar güzelleşti. "Demek yalnız değilim! Yanımda olan biri *var*."

"Evet, yavrum, elbette ki biri var yanınızda... Her zaman da olacak... Size yardımcı olmaya çalışan biri. Gerçi şimdiye kadar pek yardımcı olamadım ama bu işin içyüzünü ortaya çıkardığım andan beri hiç durmadan bir şekilde size yardımcı olmaya çalışıyorum." Sandalyesini çekerek Hester'a yaklaştırdı. "Şimdi anlatın, durum çok mu kötü?"

Hester, "Katil içimizden biri," dedi. "Bunu hepimiz biliyoruz. Bay Marshall geldi ve bunu yapanın dışarıdan eve giren biri olması gerektiğini söyledi ama bu söylediğine kendisi de inanmıyordu. Katil bizden biri."

"Peki ya o genç adam... adı neydi?"

"Don. Donald Craig. Kendisi doktor."

"Don cinayeti sizin işlemiş olduğunuzu düşünüyor, öyle mi?"

"Benim işlemiş olmamdan korkuyor." Hester hüzünle ellerini ovuşturdu. Sonra Calgary'nin gözlerinin içine baktı. "Belki siz de öyle düşünüyorsunuz?"

"Oh, hayır. Hayır. Suçsuz olduğunuzu çok iyi biliyorum."

"Eminmişsiniz gibi konuştunuz."

"Kesinlikle eminim."

"Ama neden? Nasıl emin olabiliyorsunuz?"

"Evinize gelip o haberi verdiğim gün, evinizden ayrılırken bana söylediğiniz bir şeyden dolayı sizin suçsuz olduğunuzdan emin oldum. Anımsıyor musunuz? Bana suçsuzluktan, suçsuzlardan söz etmiştiniz. Eğer suçlu olsaydınız bu şekilde konuşamazdınız, böyle hissetmezdiniz."

Hester haykırdı.

"Oh, çok rahatladım! Hakkımda birinin böyle düşünmesi, insanı nasıl rahatlatıyor bilseniz! İnanılmak ne güzel bir şey!"

"Şimdi artık sakin bir şekilde bu konuyu konuşabilir miyiz?"

"Evet, evet, artık kendimi çok farklı hissediyorum."

"Merak ettiğim bir şey var, yanılıyorsam bağışlayın lütfen. Birilerinin sizin annenizi öldürmüş olabileceğinizi düşündüğünüzü söylediniz, bunun bir nedeni var mı?"

"Aslında öldürmüş olabilirdim. Kaç kez aklımdan geçirdim bunu. İnsan bazen öfkeden deliye dönüp böyle şeyler düşünebiliyor. Özellikle de kendinizi bir hiç gibi ve çaresiz hissediyorsanız. Annemse her zaman sakin ve soğukkanlıydı. Herkesten üstündü, her şeyi o bilirdi, her konuda haklıydı. Bazen ona bakardım ve içimden, ah, şunu bir öldürebilsem diye düşünürdüm." Susup bir an için Calgary'ye baktı. "Beni anlıyorsunuz, değil mi? Gençliğinizde sizin de böyle bir duyguya kapıldığınız hiç olmadı mı?"

Hester'ın bu son sözleri Calgary'nin yüzüne tokat gibi çarpmıştı. Micky de oteldeki odasına geldiğinde, "Olduğunuzdan yaşlı görünüyorsunuz," demişti. "Gençliğinizde." Hester da o günlerin çok uzak geçmişte kaldığını mı düşünüyordu acaba? Sonra dokuz yaşındaki hali geldi gözünün önüne. Kendi yaşındaki bir arkadaşıyla, ilkokuldaki sınıf öğretmenleri Bay Warborough'yu yok etmenin yolunu aradıkları günleri düşündü. Bay Warborough'nun iğneleyici sözlerine, eleştirilerine ne kadar içerlediklerini, nasıl bir çaresizliğin, kinin pençesinde kıvrandıklarını unutamıyordu. Sonra Hester'ın da belki aynı şeyleri hissettiğini düşündü. O çocukluk arkadaşı ile –adı ne idi Porch evet Porch'tu– ne kadar düşünmüş, planlar yapmış ama eyleme geçip öğretmenlerini ortadan kaldırmayı göze alamamışlardı.

"Bakın, bu söylediklerıniz, yıllar önceki duygularınızdı. Ve bu konuda sizi çok iyi anlayabiliyorum."

"Annemin üzerimde yarattığı etkiydi bu. Ama şimdi düşününce suçun aslında bende olduğunu anlıyorum. Biraz daha yaşamış olsaydı, ben de biraz, birazcık daha büyümüş, olgunlaşmış olabilseydim, tuhaftır ama belki onunla çok iyi arkadaş bile olabilirdik. Onun yardım ve önerilerinin değerini anlayabilseydim... ama o zamanlar bana karışmasına katlanamıyordum, çünkü kendimi başarısız ve aptal buluyordum. Her yaptığım yanlıştı, üstelik yaptıklarımın aptalca şeyler olduğunu da fark edebiliyordum. Belki de bunları yapmamın tek nedeni isyan etmek, bir anlamda kendimi kanıtlamaktı. Ben *herhangi biri* değildim. İstikrarsızdım! Evet, doğru sözcük bu, istikrarsızdım. Oturmuş bir kişiliğim, bir hedefim yoktu. Yalnızca başkalarının, yani takdir ettiğim kişilerin yaptıklarını yapmaya çalışırdım. İşte bu yüzden evden kaçıp sahneye çıkmayı denersem bir de biriyle ilişkim olursa..."

"Bu şekilde kişiliğinizi mi bulacağınızı umdunuz?"

"Evet, aynen böyle düşündüm. Ama şimdi bunun ne kadar aptalca bir davranış olduğunu anlıyorum. Ah Doktor Calgary, şu anda,

annemin hayatta olmasını ne kadar istediğimi bir bilseniz. Ona karşı o kadar büyük haksızlık yaptım ki. Benim için bu kadar çok şey yapan ve bana bu kadar çok şey veren bir kadına. Bize yaptıklarına karşılık, biz ona hiçbir şey veremedik. Şimdiyse artık çok geç." Hester soluk almak istercesine bir an sustu, sonra kendinden emin bir tavırla ekledi. "İşte bu yüzden artık saçma sapan, aptalca şeyler yapmaktan vazgeçtim. Siz de bana yardımcı olacaksınız değil mi?"

"Sizin için elimden geleni yapacağımı söylemiştim, değil mi?"

Hester, Doktor Calgary'ye tatlı tatlı gülümsedi.

"Şimdi artık bana açıkça neler olup bittiğini anlatır mısınız?"

"Korktuğum başıma geldi. Herkes birbirinden kuşkulanıyor. Birbirimize kuşku ile bakıyor ama aslında bir şey bilmiyoruz. Babam, Gwenda'ya bakıyor ve acaba o mu yaptı, diye düşünüyor. Gwenda babama bakıp, acaba mı, diyor ama emin olamıyor. Artık evlenebileceklerini de sanmıyorum. Her şey altüst oldu. Tina bu olayda Micky'nin parmağı olabileceğini düşünüyor. Aslında bunu hiç anlayamıyorum, çünkü Micky o akşam evde yoktu. Kirsten ise benim yaptığımı sanıyor ve beni korumaya çalışıyor. Mary'ye gelince –büyük ablam, onu henüz tanımadınız– Kirsten'den kuşkulanıyor."

"Peki ya siz Hester, siz kimden kuşkulanıyorsunuz?"

Hester şaşkınlıkla, "Ben mi?" diye sordu.

"Evet, siz. Düşünün. Birinden kuşkulanıyor olmalısınız, bunu bilmem önemli."

Hester ellerini iki yana açarak, "Bilmiyorum," diye haykırdı. "Yalnızca bilmiyorum. Ben... ben... belki bunu söylemem doğru değil, bu korkunç ama ben herkesten korkuyorum. Tanıdığım her yüzün arkasında başka bir yüz –bir yabancı– varmış gibi geliyor bana. Babamı bile babam gibi hissetmiyorum. Kirsten de kimseye güvenmememi söylüyor –kendisine bile– Mary'ye bakıyorum, onun

hakkında hiçbir şey bilmediğimi fark ediyorum. Sonra Gwenda... onu hep sevmiştim. Babamın onunla evleneceğine çok sevinmiştim. Ama şimdi Gwenda'dan da emin değilim. Onu başka biri, kin dolu, vicdansız bir kadın gibi görüyorum. Kimin ne olduğunu bilemiyorum. Korkunç bir mutsuzluk içindeyim."

"Evet, bunu anlıyorum."

"Herkes mutsuz, eve olağanüstü bir mutsuzluk hâkim. Korkunç, kara bir bulut çöktü üzerimize. Herkes o kadar mutsuz ki sanki katil bile bu mutsuzluktan payına düşeni alıyor. Bazen o evde katilin vicdan azabını, ıstırabını hissettiğim gibi bir hisse kapılıyorum. En kötüsü de bu tabii... Söyleyin, böyle bir şey olabilir mi?"

"Olabilir sanırım tabii bu konuda uzman olduğum söylenemez, ama katilin ıstırap çektiğini de pek düşünmüyorum."

"Neden olmasın? Bence birini öldürmekten daha korkunç bir şey olamaz. Nasıl ıstırap çekmediğini söyleyebilirsiniz?"

"Evet, bunun korkunç bir şey olduğu gerçek ama iki türlü katil vardır. Birincisi, evet, onu öldürmek zorunda kaldığım için üzgünüm ama kendi çıkarım için bunu yapmam gerekiyordu, diye düşünen, vicdansız, birini öldürmüş olmaktan üzüntü duymayan cani ruhlu bir insan tipi."

"Evet, ya ikincisi? O nasıl biri?"

"Bu yalnızca bir tahmin. İşlediği cinayetten dolayı mutsuz, pişman biri. Bu yaptığının ağırlığını kaldıramayan bir tip. Bu kişi ya dayanamayıp suçunu itiraf edecek ya da kafasında kendisini de rahatlatan bir öykü yazacaktır. Tabii bu öyküde başkalarını suçlayacak, 'Ben böyle bir şeyi asla yapmazdım, eğer... Şu ya da bu... olmasaydı,' diyecek kendi kendine. 'Ben aslında katil değilim, istemeyerek oldu. Ama oldu işte. Kader bu, benim suçum değil, onun suçu...' Bilmem ne demek istediğimi biraz anlatabildim mi?"

"Evet, anladım, bence bu çok ilginç." Hester gözlerini hafifçe kapayarak, "Bunu biraz düşünmek istiyorum," diye mırıldandı.

"Evet Hester, düşünün. Düşünebildiğiniz kadar düşünün, çünkü eğer size yardımcı olacaksam bunu ancak olayları sizin gözünüzle görebildiğim takdirde yapabilirim."

Hester ağır, ağır, "Micky annemden nefret ederdi," dedi. "Nedenini bilmiyorum, ama hep etti... Tina sanırım onu severdi. Gwenda, annemden hoşlanmazdı. Kirsten söylediklerinin ve yaptıklarının doğru olduğuna her zaman inanmasa da ona çok bağlıydı. Babam..."

Hester uzunca bir süre sustu.

Calgary onu motive etmek istercesine, "Evet?" dedi.

"Babam o varken sanki hep çok uzaklardaydı. Annemin ölümünden sonra çok değişmişti. Nasıl diyeyim, artık eskisi kadar mesafeli değildi. Çok daha insancıl, çok daha canlıydı. Ama şimdi yeniden o karanlıkların içine, ona ulaşamayacağınız o kuytu, uzak köşesine çekildi. Anneme karşı hislerinin ne olduğunu bilemeyeceğim. Sanırım evlendiklerinde ona âşıkmış... Kavga ettiklerini hiç duymadım, anneme karşı olan duyguları hakkında bir şey söylemem çok zor. Ah," ellerini iki yana açtı. "İnsanın çevresindekilerin duygularını, aklından geçenleri hiç bilememesi ne kötü, değil mi? O nazik günlük konuşmaların, yüzlerdeki ifadelerin arkasında nelerin gizli olduğunu bilememek? Nefret mi, kin mi, aşk mı, yoksa umutsuzluk mu? Asla *bilemiyorsunuz*. Bu insanı dehşete düşürüyor. Ah, Doktor Calgary, bu çok korkunç!"

Calgary, genç kızın ellerini avuçlarının arasına aldı.

"Artık çocuk değilsiniz Hester, yalnızca çocuklar korkar. Siz büyüdünüz. Artık olgun bir genç kadınsınız."

Hester'ın ellerini bıraktı ve birden kayıtsız bir havada, "Hester, Londra'da kalabileceğiniz bir yer var mı?" diye sordu.

Hester oldukça şaşırmış görünüyordu.

"Var sanırım. Bilmem ki. Annem hep Curtis'te kalırdı."

"Orası güzel ve sakin bir otel. Yerinizde olsam kendime orada bir oda ayırtırdım."

"Ne derseniz yapacağım Doktor Calgary."

Calgary gülümseyerek, "Aferin," dedikten sonra saatine baktı. "Saat yediye geliyor. Şimdi gidip kendinize bir oda ayırtın, ben de sekize çeyrek kala gelir sizi yemeye çıkarırım. Ne dersiniz?"

"Harika bir fikir. Bunu yapmayı gerçekten istiyor musunuz?"

"Evet, gerçekten istiyorum."

"Peki sonra? Sonra ne olacak? Sonsuza kadar Curtis'te kalamam ki."

"Ufkunuzun bir hayli dar olduğunu görüyorum."

"Benimle alay mı ediyorsunuz?" diye sordu Hester kuşkuyla.

Calgary gülümsedi. "Biraz."

Hester bir an duraksadı, sonra o da gülmeye başladı.

"Yine olayı dramatize ettim, değil mi?"

"Sizde bu alışkanlık olmuş."

"Tiyatroda başarılı olacağımı sanmam da bu yüzdendi. Ama yapamadım. Hiç iyi değildim. Berbat bir oyuncu olduğumu fark ettim."

"Aradığınız dramsa gerçek yaşamda fazlasıyla bulabilirsiniz Hester. Neyse, şimdi sizi bir taksiye bindireceğim. Doğruca Curtis'e gidin, yüzünüzü yıkayın, saçlarınızı fırçalayın. Yanınızda eşyanız var mı?"

"Evet, küçük bir hafta sonu çantam var."

Calgary, "Güzel," diyerek genç kıza gülümsedi. "Hester, hiç endişelenme. Elbette bir çare düşüneceğiz."

19. BÖLÜM

I

Philip, "Kirsty, seninle biraz konuşabilir miyiz?" diye sordu.

"Tabii."

Kirsten Lindstrom işine ara verdi. Getirdiği çamaşırları çekmecelere yerleştiriyordu.

"Sizinle bu olup bitenler hakkında konuşmak istiyordum, bir sakıncası yok değil mi?"

Kirsten başını salladı. "Bu konu gereğinden fazla bile konuşuldu Philip."

"Yine de aramızda bir sonuca varmamızın yararlı olacağını düşünüyorum. Son zamanlarda evde olup bitenlerin farkındasın, değil mi?"

"Evet, her şey ters gidiyor."

"Ne dersin, sence Leo ile Gwenda evlenebilecekler mi?"

"Neden evlenmesinler?"

"Birçok neden var. Birincisi, Leo akıllı bir adam. Gwenda ile evlenirse polise aradığı fırsatı vermiş olacağının farkında. Bu karısını öldürmek için çok geçerli bir nedeni olduğunu gösterecektir. Tabii Leo, Gwenda'dan kuşkulanıyor da olabilir. Bu durumda da

ilk karısını öldüren bir kadınla evlenmek istemeyecektir. Senin bu konudaki görüşün ne Kirsten?"

"Hiçbir şey, ne söyleyebilirim ki?"

"Bildiklerini kendine saklamayı yeğliyorsun, öyle değil mi?"

"Anlayamadım."

"Kimi korumaya çalışıyorsun Kirsten?"

"Kimseyi korumaya çalıştığım filan yok. Bana kalırsa bu konudan ne kadar az bahsetsek o kadar iyi. Bu arada herkesin bu evden çıkıp gitmesi doğru olur. Burada kalmanın kimseye yararı yok. Philip sen de karını alıp evinize dönsen çok doğru bir şey yapmış olursunuz."

"Öyle mi dersin? Neden özellikle biz?"

"Sürekli sorular soruyorsun, bir şeyler öğrenmeye çalışıyorsun. Karın bundan hiç hoşlanmıyor. O bu konuda senden çok daha akıllı. Belki de bulacağın sonuç hiç hoşunuza gitmeyecek, öğrenmek istemeyeceğin bir şeyi öğreneceksin ya da karının duymanı istemediği bir şeyi duyacaksın. Philip, geç kalmadan evinize dönün."

"Eve gitmek istemiyorum," diyen Philip'in bu sözleri söyleyiş şekli huysuz, inatçı bir çocuktan farksızdı.

Kirsten, "Çocuklar da böyle davranırlar," dedi. "Şunu isterim, bunu istemem, sürekli bunu söyler dururlar. Ama deneyimli büyükleri onlar için neyin iyi neyin kötü olduğunu bilirler ve gerekli yerlerde onları uyarır, tatlılıkla doğru yola getirirler."

"Demek sen de beni uyarmaya çalışıyorsun. Hatta emrediyorsun."

"Hayır, emretmiyorum, yalnızca öneriyorum." Kirsten iç çekti. "Bu öneriyi herkese yapabilmek isterdim. Micky işine, Tina da kütüphaneye döndü. Hester'ın da Londra'ya gitmesine sevindim. Ona sürekli olarak olanları anımsatmayacak bir yerde olması daha doğru."

"Evet, bu konuda seninle aynı fikirdeyim Kirsty. Hester için söylediklerinde çok haklısın. Peki ya sen, senin de buradan gitmen gerekmez mi?"

"Evet," dedi Kirsten iç çekerek. "Aslında benim de gitmem gerekirdi."

"Neden gitmiyorsun?"

"Bunu anlayamazsınız. Artık benim için çok geç."

Philip, Kirsten'i düşünceli düşünceli süzdü ve, "Bu iş çok karışık," dedi. Tek bir olay ve çok sayıda olasılık var. Leo, Gwenda'nın yaptığını düşünüyor, Gwenda ise Leo'nun. Tina bir şeyler biliyor ve buna dayanarak birinden kuşkulanıyor. Micky katili biliyor, fakat umursamıyor. Mary, Hester'ın suçlu olduğu kanısında. Bir sürü olasılık." Kısa bir suskunluğun ardından ekledi. "İşin gerçeği Kirsty, sen ve ben, kimin yaptığını biliyoruz, öyle değil mi? Sen ve ben."

Miss Lindstrom, Philip'e dehşet ve korku dolu gözlerle baktı.

Philip coşkuyla, "Anlamıştım. Ben de öyle düşünmüştüm," dedi.

"Ne demek istiyorsun? Ne söylemeye çalışıyorsun?"

"Aslında ben kimin bu cinayeti işlediğini tam olarak bilmiyorum. *Ama sen biliyorsun* Kirsty. Hem de bu yalnızca bir kuşku, bir tahmin değil, kesin olarak *biliyorsun*. Haklıyım, değil mi?"

Kirsten kapının yanına gitti, kapıyı açtı ve Philip'e döndü.

"Belki bunu söylemem doğru değil ama söyleyeceğim. Sen aptalsın Philip. Ne kadar tehlikeli bir işe giriştiğinin farkında bile değilsin. Ateşle oynuyorsun. Senin bildiğin tek bir tür tehlike var. Zamanında pilottun, gökyüzünde ölümle defalarca karşı karşıya geldin. Bundan beteri olmaz diyorsun. Ama öyle değil Philip. Gerçeğe yani katile ne kadar yaklaşırsan tehlikenin boyutu da o kadar artacak, aynen savaşta düşmana yanaştığın zaman olduğu gibi."

"Peki ya sen Kirsty? Gerçeği biliyorsan bu senin de tehlikede olduğun anlamına gelmiyor mu?"

Kirsten küstah ve kendinden emin bir tavırla, "Ben kendimi korumasını bilirim," dedi. "Ama sen Philip, tekerlekli sandalyene bağlısın, çaresizsin. Bunu düşünsene! Ayrıca ben senin gibi ortalarda dolaşıp fikirlerimi de açığa vurmuyorum. Her şeyi oluruna bırakmaktan yanayım. Herkes için en iyisinin bu olduğu kanısındayım. Eğer herkes buradan gider ve kendi işine bakarsa ortada sorun diye bir şey de kalmaz. Bana sorulacak olursa, benim yanıtım tek ve aynı: Jacko."

Philip şaşkınlıkla, "Jacko mu?" diye sordu.

"Neden olmasın? Jacko akıllıydı. Kendine zararı dokunmayacak, sonuçları kendini etkilemeyecek planlar yapmakta çok iyiydi. Küçükken bile sık sık yapardı bunu. Yapay bir kanıt, sözde bir tanık! Bunu ayarlamak zor değil, her gün rastlanılan bir durum."

"Ama Doktor Calgary'nin tanıklığının sahte olduğunu kimse söyleyemez."

Kirsten hiddetle, "Doktor Calgary, Doktor Calagry..." diye yineledi. "Ne yani, adam tanınmış, şöhret sahibi biri diye farklı mı? Seni duyan olsa Doktor Calgary'nin Tanrı olduğunu düşünür! Öyle bir huzurla ve güvenle söylüyorsun ki bu ismi... Bak şu kadarını söyleyeyim. Adam bellek kaybı yaşamış. Belki gerçekten de Jacko'yu arabasına aldı ama başka gün, başka tarih, başka yer, başka saatte. İyileşmiş ama yine de olayları karıştırıyor olabilir, beyin sarsıntısı geçirenlerde bu gibi zaman mekân karışıklıkları iyileşmenin ardından da sürebilir."

Philip boynunu bükmüş, Kirsten'i dinliyordu.

"Demek senin öykün de bu, Kirsten. *Ve bunda* direnmeye kararlısın. Övgüye değer bir girişim. Ama buna kendin de inanmıyorsun, öyle değil mi Kirsten?"

Kirsten kararlılıkla, "Ben sizi uyardım," dedi. "Başka da söyleyecek sözüm yok."

Kapıyı açıp çıktı. Sonra yeniden başını içeri uzatarak, "Mary'ye çamaşırları ikinci çekmeceye koyduğumu söyler misin?" dedi.

Philip düş kırıklığının etkisiyle gülümsedi, sonra bu gülümseme de kayboldu...

Duyduğu heyecan giderek artıyordu. Sonuca çok yaklaştığını hissediyordu. Kirsten üzerinde yaptığı çalışma oldukça başarılı geçmişti, kadından bundan daha fazla bir şey öğreneceğini sanmıyordu. Yine de Kirsten'in kendisi hakkında söylediği sözler, onun için kaygılanması, Philip'i çok rahatsız etmişti. Felç olması savunmasız olduğu anlamına gelmiyordu. Kendisini koruyabilirdi, hem zaten her an kontrol altında değil miydi? Mary'nin yanından hiç ayrılmıyordu ki.

Philip çekmecesinden bir kâğıt çekip yazmaya başladı. Kısa notlar, isimler, soru işaretleri... Araştırılması gereken hassas noktalar...

Birden başını salladı ve *Tina*... diye yazdı.

Bir süre onu düşündü...

Sonra önüne başka bir kâğıdı çekti.

Mary içeri girdiğinde, başını kaldırıp karısına bakmadı bile.

"Ne yapıyorsun Philip?"

"Mektup yazıyorum."

"Hester'a mı?"

"Hester mı? Hayır. Onun nerede kaldığını bile bilmiyorum. Kirsty az önce ondan bir kart almış, üzerinde Londra damgası varmış." Sonra karısına sırıtarak, "Yoksa beni hâlâ kıskanıyor musun Polly?" diye sordu.

Genç kadın soğuk mavi gözleriyle kocasını süzdü.

"Belki."

Philip biraz tedirgin olmuştu.

Mary ona biraz daha yaklaşarak, "Kime yazıyorsun?" diye sordu.

Philip neşeyle, "Başsavcıya," demesine rağmen için için öfkelenmeye başlamıştı. Sorguya çekilmeden bir mektup bile yazamayacak mıydı? Buna bile hakkı yok muydu?

Sonra karısının yüzünü görüp sakinleşti.

"Yalnızca küçük bir şaka Polly. Tina'ya yazıyordum."

"Tina'ya mı? Neden?"

"İlk hedefim Tina. Onu sıkıştırıp ağzından laf almaya çalışacağım. Bu arada sen nereye gidiyorsun Polly?"

Mary odadan çıkarken mırıldandı. "Banyoya."

Philip gülmeye başladı. Banyoya, aynen cinayet gecesinde olduğu gibi... Genç adam karısıyla bu konudaki konuşmalarını anımsayıp yeniden güldü.

II

Müfettiş Huish cesaret verircesine, "Haydi evlat," dedi. "Hiç çekinme anlat, bakalım neler biliyorsun."

Cyril Green derin bir soluk aldı. Ne var ki o ağzını açmaya fırsat bulamadan annesi atıldı.

"Doğrusunu isterseniz o zaman bunun üstünde pek durmamıştım. Çocukları bilirsiniz, hep olmayacak uzay gemilerinden filan söz ederler. Benimki de eve gelip, 'Anne, bir sputnik (insansız uzay aracı) gördüm, yere iniyordu,' dediğinde umursamadım. Daha önce de uçan daireden söz etmişti. Her gün yeni bir şey görür. Çocukların kafasına bu tuhaf şeyleri sokan hep o Ruslar."

Müfettiş Huish iç çekerek, şu anneler çocuklarıyla gelmeseler ya da onların yerine konuşmaya başlamasalar ne iyi olurdu, diye düşündü.

"Haydi Cyril," dedi yeniden çocuğa dönerek. "Eve gittin ve annene bir sputnik –ya da her ne ise işte– gördüğünü söyledin, öyle mi?"

"O zaman bir şeyden haberim yoktu, daha küçüktüm. İki yıl oluyor. Şimdi tabii daha iyi anlıyorum her şeyi."

Annesi yine söze karıştı.

"O zamanlar bu balon arabalar daha yeniydi. Bizim buralarda yoktu. Tabii çocuğun da haberi olmadığı için öyle kıpkırmızı bir balon araba görünce uzay gemisi sandı. Ertesi gün Bayan Argyle'nin öldürüldüğünü duyunca da bana gelip, "Anne, Ruslar sputnik'leriyle yere inip Bayan Argyle'nin evine girdiler ve onu öldürdüler," dedi. "Saçmalama," deyip çocuğu susturdum. Sonra aynı gün akşama doğru kadının oğlunun onu öldürmekten tutuklandığını duyduk."

Müfettiş Huish bir kez daha büyük bir sabırla Cyril'e döndü ve, "Akşamüstüydü, değil mi?" diye sordu. "Saati anımsayabiliyor musun?"

Çocuk derin bir soluk alıp biraz düşündü.

"Çayımı içiyordum, annem enstitüye gitmişti. Ben de çaydan sonra dışarı çıktım, çocuklarla güle oynaya aşağıdaki yeni yola indik."

Annesi yine araya girdi. "Orada ne işiniz vardı? Söyler misin bakayım?"

Cyril ve annesini tanık olarak getiren polis memuru Good söze karıştı. Aslında Good, Cyril ve diğer çocukların yeni yolda ne yaptıklarını çok iyi biliyordu. Oradaki birçok öfkeli ev sahibi krizantemlerinin kaybolduğundan yakınırken kasabanın bazı açıkgöz serseri tipleri, çocukları pazarda satmaya götürecekleri çiçekleri çalmaları için kandırmışlardı. Ne var ki bu geçmişteki bu suçun hesabının görüleceği an değildi.

"Onlar daha çocuk Bayan Green," dedi. "Gezmişlerdir, başka ne yapabilirler ki?"

"Evet," dedi Cyril. "Orada oynamak istemiştik. İşte o zaman onu gördüm ve çok şaşırdım. "O da ne?" dedim kendi kendime. Tabii şimdi artık ne olduğunu biliyorum. Artık o aptal küçük çocuk değilim. Kıpkırmızı bir balon arabaydı gördüğüm."

Müfettiş Huish sabırla, "Saat yaklaşık olarak kaçtı?" diye sordu.

"Daha önce de söylediğim gibi çayımı içtim, sonra da dışarı çıktım ve biraz oynadım. Sonra bir yerde saatin yediyi vurduğunu duydum. Eyvah, diye düşündüm. Annem eve döner de beni bulamazsa çok kızar. Hemen eve döndüm. Ona Rus sputnik'lerinden birini gördüğümü söyledim. Annem bana inanmadı. 'Yalan söylüyorsun,' dedi ama yalan değildi. Şimdi ne olduğunu biliyorum artık. Ama o zaman küçüktüm."

Müfettiş Huish anladığını belirttikten sonra birkaç soru daha sordu ve anne oğlu gönderdi.

Polis memuru Good orada kaldı ve anne oğul odadan çıkar çıkmaz genç bir polis olarak yapacağı yorumun meslek hayatına yararı olması umuduyla Huish'in karşısına geçti.

"Çocuğun etrafta, 'Bayan Argyle'yi Ruslar öldürdü,' dediğini duydum. Bunun bir anlamı olmalı diye düşündüm. Doğru yapmışım, değil mi?"

Huish dalgın dalgın mırıldandı.

"Evet doğru, bir anlamı var. Tina Argyle'nin kırmızı bir balon arabası var. Sanırım ona birkaç soru daha sormamız gerekiyor."

III

"O akşam evde miydiniz Miss Tina Argyle?"

Tina, Müfettiş Huish'e baktı. Ellerini dizleri üstüne koymuş, gözlerini kıpırdatmadan bir noktaya dikmiş oturuyordu.

"Aradan o kadar uzun zaman geçti ki? Tam olarak anımsamıyorum."

"Arabanız orada görülmüş ama."

"Öyle mi?"

"Haydi, Miss Argyle. Size o akşam ne yaptığınızı sorduğumuzda doğruca evinize gidip bir daha dışarı çıkmadığınızı söylemiştiniz. Yemeğinizi pişirip gramofon dinlemiştiniz. Ama bu doğru değil. Yediden az önce, arabanız, Güneş Burnu'nun yakınındaki bir yolda görülmüş. Orada ne yapıyordunuz?"

Tina yanıt vermedi.

Huish bir süre bekledikten sonra yeniden sordu.

"Eve girdiniz mi Miss Argyle?"

"Hayır."

"Ama oraya gittiniz."

"Orada olduğumu siz söylüyorsunuz müfettiş."

Huish başını salladı.

"Ben orada mıydınız, diye sormuyorum. Elimizde orada olduğunuza ilişkin kanıt var. Sizi görmüşler."

Tina iç çekerek, "Evet, o gece arabamla dışarıda biraz dolaşmıştım," dedi.

"Ama eve girmediniz, öyle mi?"

"Evet öyle, eve girmedim."

"Ne yaptınız peki?"

"Redmyn'e geri döndüm, söylediğim gibi yemeğimi pişirip gramofon dinledim."

"Eve girmedinizse oraya niçin gittiniz?"

"Son anda fikrimi değiştirmiştim."

"Neden fikrinizi değiştirmiştiniz Miss Argyle?"

"Eve yaklaşınca birden içeri girmek istemedim."

"Birini mi gördünüz ya da bir şey mi duydunuz?"

Tina yanıt vermedi.

"Bakın Miss Argyle. O akşam yedi ile yedi buçuk arası anneniz öldürüldü. Arabanız yediden hemen önce o çevrede görüldü. Arabanızın orada ne kadar kaldığını bilmiyoruz. Bir süre kalmış olabilir. Bu arada belki siz de eve girdiniz, sanırım anahtarınız var..."

"Evet, var."

"Belki eve girdiniz. Belki de annenizin oturma odasına gidip onu ölü buldunuz. Ya da..."

Tina başını kaldırdı.

"Ya da annemi ben mi öldürdüm? Söylemek istediğiniz bu mu Müfettiş Huish?"

Huish, "Bu da bir olasılık, Miss Argyle," dedi. "Ama ben daha çok cinayeti bir başkasının işlediğini düşünüyorum. Eğer öyleyse kanımca katili ya tanıyorsunuz ya da kuşkulandığınız biri var."

"Eve girmediğimi söyledim."

"Öyleyse bir şey gördünüz ya da bir şey duydunuz. Eve birinin girdiğini ya da çıktığını görmüş olabilirsiniz. Orada olmaması gereken birinin. Bu kişi kardeşiniz Michael mıydı, Miss Argyle?"

"Kimseyi görmedim."

Huish hemen kurnazlık yapıp, "Ama bir şey duydunuz, değil mi Miss Argyle?" dedi.

"Size daha önce de söylediğim gibi, yalnızca fikrimi değiştirmiştim, hepsi o."

"Beni bağışlayın ama Miss Argyle, buna inanmıyorum. Redmyn' den buraya kadar araba kullanıp ailenizi görmeye gelip de, sonra on-

ları görmeden geri dönmenize bir anlam veremiyorum. Neden böyle bir şey yapasınız ki? Hiç kuşkusuz gördüğünüz ya da duyduğunuz bir şey sizi bu fikrinizden vazgeçirdi." Huish genç kıza doğru eğilerek, "Bana kalırsa siz annenizi öldürenin kim olduğunu biliyorsunuz Miss Argyle," diye ekledi.

Tina ağır ağır başını salladı.

"Bildiğiniz *bir şey* var," dedi Huish ısrarla. "Bunu söylememekte kararlısınız. Çok iyi düşünün Miss Argyle. Bu davranışınızla ailenizi neye mahkûm ettiğinizin farkında mısınız? Hepsinin gerçek ortaya çıkana kadar zanlı olarak görülmelerini, birbirlerinden kuşkulanarak acı içinde yaşamalarını mı istiyorsunuz? Annenizi her kim öldürdüyse korunmayı hak etmiyor. Sorun da bu değil mi? Siz birini korumaya çalışıyorsunuz."

Müfettişin gözleri yeniden Tina'nın donuk, kara gözleriyle karşılaştı.

"Hiçbir şey bilmiyorum. Ne birini gördüm ne de bir şey duydum. Yalnızca fikrimi değiştirdim."

20. BÖLÜM

I

Calgary ile Huish bakıştılar. Calgary ömründe bu derece yorgun ve üzgün bir adam görmediğini düşünüyordu. Huish'in öylesine bezgin bir hali vardı ki Calgary ilk önceleri onun meslek yaşamının başarısızlıklarla dolu olduğunu düşünmüştü. Doğal olarak sonradan başka bir ortamda bunun tam aksini öğrendiğinde de çok şaşırmıştı.

Huish'in gözündeyse Calgary düşük omuzları, zamanından önce ağarmış saçları, yüzündeki duyarlı ifade ve insanın içine işleyen sevimli gülümsemesiyle hoş bir insandı.

Calgary gülümseyerek, "Sanırım benim kim olduğumu bilmiyorsunuz," dedi.

Huish gülerek, "Yanılıyorsunuz. Sizi çok iyi tanıyoruz Doktor Calgary. Argyle olayını karıştıran, iskambil destesindeki jokersiniz." dedi.

Calgary'nin yüzünde hüzünlü bir gülümseme belirdi.

"Korkarım hakkımda pek iyi şeyler düşünmüyorsunuz."

Huish, "Bunu da nereden çıkardınız, bunlar her zaman karşılaşılabilecek durumlar," dedi. "Başlangıçta olay apaçık ortada görünüyordu. Bu dosya kapandı sanmıştık, herkes de buna inanmıştı. Ama yanılmışız. Bundan dolayı kimse bizi suçlayamaz. Olur böyle

şeyler! Annem böyle durumlara, "Bizi sınamak için Tanrı'nın gönderdiği şeyler," derdi. Bunda herhangi bir kasıt, kötü niyet olamaz. Sonuçta hepimiz adalet için buradayız, öyle değil mi Doktor Calgary?"

"Adalete her zaman inandım ve inanacağım," diye mırıldandı Calgary. "Ve adalet hiç kimseden esirgenmemeli."

Müfettiş Huish, "Magna Carta," dedi.

Calgary, "Evet," dedi. "Bana da Miss Tina Argyle anımsattı."

Huish'in birden kaşları çatıldı.

"Sahi mi? İşte bu beni çok şaşırttı. Çünkü bu genç bayanın adalete yardımcı olmaya hiç ama hiç niyeti yok."

"Neden böyle dediniz?"

"Bilgi saklıyor. Elindeki bilgileri vermek istemiyor. Bundan hiç kuşkumuz yok."

"Neden?"

"Ailevi bir sorun, bilirsiniz aile bireyleri birbirlerini korumaya çalışırlar. Bu arada siz beni neden görmek istemiştiniz?"

Calgary, "Bilgi edinmek istiyordum," dedi.

"Argyle olayıyla mı ilgili?"

"Evet. Belki bu isteğim size üstüme vazife olmayan şeylere burnumu sokuyormuşum gibi görünebilir ama..."

"Yoo, bir bakıma bu sizi de ilgilendiren bir durum. Ne de olsa soruşturmanın yeniden başlamasının nedeni sizsiniz."

"Ah, demek anlıyorsunuz? Evet. Bu ailenin huzurunun bozulmasının sorumlusu olarak kendimi görüyorum."

"Öyle ama... bilirsiniz Fransızların bir özdeyişi vardır: *Yumurtayı kırmadan omlet yapamazsın.*"

Calgary, "Öğrenmek istediğim bazı şeyler var," dedi.

"Örneğin?"

"Jacko Argyle hakkında biraz daha ayrıntılı bilgi istiyorum."

"*Jacko* Argyle hakkında mı? Böyle bir şey isteyeceğiniz aklıma gelmemişti."

"Çok kötü bir sicili olduğunu biliyorum, işte istediğim bu sicilin ayrıntıları."

Huish, "Bu çok basit," dedi. "İki kez gözaltına alınıp, serbest bırakılmış. Bir defasında da zimmetine para geçirmekten içeri atılacakken, parayı tam zamanında ödeyip paçayı kurtarmıştı."

"Desenize tam bir potansiyel suçlu tipi."

"Aynen öyle efendim. Bir sürü küçük suç işledi ama sizin tanıklığınızın da ortaya koyduğu gibi bunların arasında cinayet yoktu. Büyük boyutta vurgunlar yapacak yetenekte ya da zekâda bir insan da değildi. Basit hırsızlıklar yapardı. Ufak tefek dolandırıcılıklar. Zimmetine para geçirmek, yaşlı kadınları kandırarak paralarını almak gibi."

"Duyduğuma göre kadınları tatlı sözlerle kandırıp para koparmakta çok başarılıymış."

Müfettiş Huish, "Bu oldukça güvenli bir yöntemdi. Kadınlar ona kolayca âşık oluyorlardı. Genellikle, orta yaşlı ya da yaşlı kadınları düşürüyordu ağına. Bu kadınların ne denli saf olabildiklerini bilseniz şaşarsınız. Jacko bu kadınları tuzağa düşürmenin çok kolay bir yolunu bulmuştu, Onlara deli gibi âşık olmuş rolü yapıyordu. Kadınlar istemesinler bir kere, en olmayacak şeylere bile kolayca inanırlar."

"Peki ya sonra?"

Huish omuz silkti.

"Sonrası hayal kırıklığı tabii. Bu arada ellerindeki avuçlarındaki paraları da gidiyordu. Ancak yasal takibata girişemiyorlardı. Aptalca aldatıldıklarının öğrenilmesi işlerine gelmiyordu. Jacko da bu şekilde güvenli ve emin bir yolda ilerliyordu."

"Jacko'nun hiç şantaj olayına bulaştığı oldu mu?"

Huish, "Böyle bir bilgi almadık," dedi. "Resmen başvuran olmadı. Aslında bu ona yakışacak bir durum. Denemişse şaşırmam. Bu arada buna tam olarak şantaj denilebilir mi bilmem ama sanırım arada sırada yazdıkları aşk mektuplarının kocalarının ellerine geçmesinden çekinen kadınların mektuplarını onlara karşı koz olarak kullandığı olmuştur. Böylece o kadınların susmasını sağlamış, hatta para sızdırmış olabilir."

"Anlıyorum."

"Bilmek istediğiniz bu kadar mıydı?"

"Argyle'lerin yalnızca en büyük kızını henüz tanıma fırsatım olmadı. O nasıl biri?"

"Evet, sanırım Mary Durrant'tan söz ediyorsunuz."

"Durrant'ların evine gittim, ama kimse yoktu. Kocası ile birlikle oradan ayrıldıklarını söylediler."

"Evet, Güneş Burnu'ndalar."

"Hâlâ oradalar mı acaba?"

"Evet. Bay Durrant bir süre daha orada kalmak istiyormuş. Anladığım kadarıyla adam dedektifçilik oynamaya özeniyor."

"Adamın bacakları tutmuyor, değil mi?"

"Evet, çocuk felci geçirmiş. Acı bir şey. Sanırım sıkılıyor. Yapacak işi olmadığı için de bu cinayet işine dört elle sarıldı. Sanırım bir şeylerin peşinde."

"Sizce başarabilir mi?"

Huish omuz silkti.

"Kim bilir, belki. Bu konuda bizden daha şanslı olduğunu söylemeliyim. Bir kere aileyi çok daha iyi tanıyor, ayrıca zeki olduğu kadar sezgileri de çok güçlü."

"Yani sizce bir noktaya varabilecek mi?"

"Olabilir. Ancak bir sonuca ulaşsa bile bunu bize söyleyeceğini hiç sanmıyorum. Aile sırrı olarak saklayacaklardır."

"Peki müfettiş, siz suçlunun kim olduğunu biliyor musunuz?"

"Bana böyle şeyler sormamalısınız Doktor Calgary."

"Yani suçlunun kim olduğunu biliyorsunuz, öyle mi Müfettiş Huish?"

Huish ağır ağır, "İnsan bir şeyler bildiğini sanır," dedi. "Sonra elinde hiç kanıt olmadığını görünce yapacak bir şeyi olmadığını anlar. Öyle değil mi Doktor Calgary?"

"Ve kanıt bulabileceğinizi de düşünmüyorsunuz, öyle mi?"

"Oh, bizler sabırlı insanlarız Doktor Calgary. Aramaya devam edeceğiz."

Calgary öne doğru eğilerek, "Peki ya bir şey bulamazsanız, ne olacak?" diye sordu. "Bunu düşündünüz mü?"

Huish, genç adama bakarak, "Sizi endişelendiren bu mu?" diye sordu.

Calgary, "Onlar gerçeği *öğrenmeli*," dedi. "Her ne olursa olsun, gerçeği *bilmeleri* gerek!"

"Bilmediklerini mi sanıyorsunuz?"

Calgary ağır ağır başını salladı.

"Hayır bilmiyorlar," dedi. "Üzücü olan da bu zaten!"

II

Maureen Clegg başını salladı. "Ah, yine mi siz geldiniz?"

Calgary, "Rahatsız ettiğim için çok üzgünüm," dedi.

"Yo, hayır rahatsız etmiyorsunuz. İçeri buyrun. Bugün izinliyim."

Calgary de zaten genç kadının izinli olduğunu öğrendiği için evine gitmişti.

"Joe da neredeyse gelir. Artık gazetelerde Jacko hakkında yeni bir haber çıkmıyor Bay Calgary. Yani suçsuzluğu resmen tanındığından ve parlamentonun da bunu onayladığından beri demek istiyo-

rum. Tabii kraliçenin bağışladığı da yazıldı. Polisin ne yaptığından, gerçek katilin kim olduğundan hiç bahsedilmiyor."

"Peki, sizin bu konuda bir fikriniz var mı?"

"Hayır, hiçbir fikrim yok. Ama Jacko'nun erkek kardeşinin katil olduğu ortaya çıkarsa hiç şaşırmam. Çok tuhaf ve aksi bir tip. Joe zaman zaman onu müşterilerini araba ile gezdirirken görüyormuş. Bence Group'ta çalışıyor, sanırım duymuşsunuzdur. Aslında yakışıklı bir genç, ama çok huysuz, aksi... Joe'nun söylediğine göre, İran'a mı ne, öyle bir yere gidecekmiş. Bana kalırsa bu aralar, buralardan ayrılması doğru olmaz."

"Neden bunun doğru olmayacağını düşünüyorsunuz Bayan Clegg?"

"Orası polisin ulaşamayacağı bir yer, öyle değil mi?"

"Yani sizce Micky kaçıyor mu?"

"Belki de kaçma gereğini duyuyordur."

Arthur Calgary başını salladı. "İnsanlar nedense bu tip yorumlar yapmaktan çok hoşlanırlar."

"Dedikodular aldı yürüdü. Sözde Bayan Argyle'nin kocasıyla sekreterinin arasında bir ilişki varmış. Bence katil kocası olsa onu zehirlerdi. Genellikle öyle olur, değil mi?"

"Siz kuşkusuz benden çok daha fazla film izliyorsunuz Bayan Clegg."

"Çalışırken perdeye pek bakmam. Sinemada çalışınca filmlerden bıkıyorsun, insana çok sıkıcı geliyor. Ah, işte Joe da geldi."

Joe Clegg, Calgary'yi görünce şaşırdı, bundan pek hoşlanmadığı açıkça anlaşılıyordu. Kısa bir süre havadan sudan konuştuktan sonra Calgary geliş nedenini açıkladı.

"Sizden bir isim ve adres istesem, verir miydiniz?"

Sonra söylenilenleri özenle not defterine kaydetti.

III

Kadın elli yaşlarında, şişman ve hantaldı. Gençken bile güzel olmadığı görülüyordu. Kahverengi, sevecen, aydınlık gözleri vardı.

Hem şaşkın hem de endişeliydi.

"Doğrusu Doktor Calgary, doğrusunu isterseniz, hiçbir şey bilmiyorum."

Calgary, kadının endişelerini gidermek, onu yatıştırmak, ona güven vermek için tüm sevimliliğini toplayarak öne doğru eğildi.

Kadın, "Çok uzun zaman geçti aradan," dedi. "Hem o günleri anımsamak bile istemiyorum."

"Bunu anlıyorum. Söyleyeceklerinizin kesinlikle gizli tutulacağından, hiçbir nedenle basına açıklanmayacağından emin olabilirsiniz."

"Ama kitap yazacağınızdan söz etmiştiniz?"

"Bu değişik karakterdeki insanlara ilişkin bir kitap olacak," diye açıkladı Calgary. "Tıbbi ve psikolojik açılardan ilginç bir kitap olacak bu. İsim kullanmayacağım, yalnızca Bay 'A' ya da Bayan 'B' diyeceğim, hepsi o kadar. Zaten fazlasına gerek yok."

Kadın birden, "Antarktika'ya gitmiştiniz, değil mi?" diye sordu.

Kadının böyle birdenbire konuyu değiştirmesi Calgary'yi çok şaşırtmıştı.

"Evet," dedi. "Evet, 'Hayes Bentley Keşif Heyeti'yle gitmiştim oraya."

Kadının yanakları pembeleşti, yüzüne renk geldi. Sanki birden gençleşmişti. Calgary o an onun genç kızlık halini görürmüş gibi oldu.

"Bu konuda çok yazı okudum. Kutuplara ilişkin şeyler beni çok ilgilendiriyor. Oraya ilk giden Amundsen adında bir Norveçliydi,

değil mi? Bence kutuplar, Everest'ten de, uydulardan da, Ay'a yolculuktan da daha ilginç."

Calgary kadının direncini kırmak için bunu fırsat bilerek kadına keşif gezisine ilişkin anılarını anlatmaya başladı. Kadının romantik hayallerinin kutuplarla bağlantılı olması çok ilginçti.

Neden sonra kadın iç çekerek, "Jacko hakkında her şeyi öğrenmek istiyorsunuz, değil mi?" diye sordu.

"Evet."

"Adımı kesinlikle kullanmayacaksınız, değil mi?"

"Tabii ki hayır. Size bunu söylemiştim. Bu gibi kitaplarda isimlerin nasıl yazıldığını bilirsiniz: Bayan M, Lady Y filan gibi."

"Evet, evet, bu gibi kitaplar okumuştum, isimlerin nasıl kullanıldığını biliyorum. Buna ne diyorlardı... pato... patol..."

"Patolojik," diye tamamladı Calgary sözünü.

"Evet, Jacko tipik patolojik vakaydı. İstediği zaman o kadar iyi, o kadar sevimli olurdu ki... Öyle sözcükler bulurdu ki inanmamanız olanaksızdı. O olağanüstü biriydi."

Calgary, "Belki de sözlerinde samimiydi," dedi.

"Ona annesi olacak yaşta olduğumu söyledim. Bana genç kızlardan hoşlanmadığını, onların toy olduklarını, kendisinin olgun, tecrübeli kadınları çekici bulduğunu söylemişti."

"Sizi çok mu sevmişti?"

"Öyle söylerdi, öyle de görünüyordu..." Kadının dudakları titremeye başlamıştı. "Ama aslında beni sevmiyormuş. Aklı fikri hep paramdaymış."

Calgary acı gerçeği elinden geldiğince yumuşatma çabası içinde, "Tam olarak öyle olmayabilir," dedi. "Belki de sizden gerçekten de etkilendi ama parayı görünce sahtekâr yönü ağır bastı. Bu onun elinde olmayan bir şeydi."

Kadının hüzünlü yüzü birden aydınlandı.

"Evet, böyle düşünmek çok daha iyi. Onunla hayaller kurar, birlikte Fransa'ya, İtalya'ya gitmeyi planlardık. 'Bu planlarımızı gerçekleştirmek için biraz sermayeye gerek var,' diyordu."

Calgary, bunlar bilindik yöntemler, diye düşündü. Kim bilir böylelikle kaç zavallı kadını tuzağa düşürmüştü?

"Bana ne olmuştu, hiç bilemiyorum. Onun istediği *her şeyi* yapmaya hazırdım."

"Hiç kuşkusuz yapardınız da."

Kadın acı acı, "Sanırım bir tek ben değilmişim," diye mırıldandı.

Calgary ayağa kalktı.

"Bütün bunları bana anlattığınız için çok teşekkür ederim."

"Jacko öldü artık... Ama onu, o sevimli maymun yüzünü asla unutmayacağım! İnsana bazen üzgün üzgün bakar, sonra birden gülmeye başlardı. Çok sevimliydi, bambaşka bir havası vardı. Aslında o kadar da kötü değildi, onun, söyledikleri kadar kötü olmadığından eminim."

Calgary'ye yalvarırcasına baktı.

Ancak, Calgary'nin buna verecek yanıtı yoktu.

21. BÖLÜM

Philip Durrant kendisi için o günün diğer günlerden çok farklı olduğunu bilemezdi tabii.

O günün yaşamının dönüm noktası olduğundan haberi bile yoktu.

Sağlıklı ve neşeli uyanmıştı uykudan. Solgun güz güneşi pencereden içeri süzülüyordu. Kirsten'in getirdiği telefon mesajı neşesini daha da arttırdı.

Karısı içeri kahvaltı tepsisiyle girdiğinde bu müjdeli haberi ona da iletti.

"Tina çaya gelecekmiş."

"Öyle mi? Tabii ya, bugün onun izin günüydü, değil mi?"

Mary dalgın görünüyordu.

"Ne oldu, neyin var Polly?"

"Hiçbir şeyim yok."

Mary kocasının rafadan yumurtasını kırdı. Kadının bu hareketi Philip'i öfkelendirmişti.

"Henüz ellerimi kullanabiliyorum Polly."

"Kolaylık olsun diye yaptım."

"Sen beni altı yaşında filan mı sanıyorsun?"

Mary şaşkın bakışlarla kocasını süzdü. Sonra birden, "Hester bugün dönüyormuş," dedi.

"Ya öyle mi?" diyen Philip dalgındı. Aklında Tina ile yapacağı görüşme vardı, onun ağzından nasıl laf alabileceğini planlamaya çalışıyordu. Sonra birden karısı ile göz göze geldi.

"Tanrı aşkına Polly, yoksa benim Hester'a âşık olduğumu filan mı sanıyorsun?"

Mary başını yana çevirdi. "Her zaman, onun ne kadar güzel ve hoş olduğunu söyler durursun."

"Öyle de. Hester'ın vücudu düzgün yüzü de güzel. Bunu görmemek için kör olmak lazım." Sonra soğuk bir tonda ekledi. "Ne yazık ki ben kimseyi baştan çıkarabilecek durumda değilim."

"Ama çıkarabilmeyi isterdin..."

"Gülünç olma Polly. Kıskanç olduğunu bilmiyordum."

"Sen zaten benim hakkımda hiçbir şey bilmiyorsun ki."

Philip karşılık vermek istediyse de bundan vazgeçti. O an karısını hiç ama hiç tanımadığını fark etmişti. Bunun şokunu yaşıyordu.

Mary, "Ben senin, yalnızca benim olmanı istiyorum, yalnızca benim. Keşke dünyada sen ve benden başka hiç kimse olmasa."

"O zaman konuşacak şey bulamazdık Polly."

Philip bunu sakin bir havada söylemişti ama aslında huzursuz olmuştu. Sanki birden gökyüzü kararmış, güneş bulutların ardında kaybolmuştu.

Mary, "Evimize gidelim," dedi. "Philip yalvarırım evimize gidelim."

"Çok yakında gideceğiz yavrum, ama henüz değil. Durum yavaş yavaş açığa çıkmaya başladı. Sana bugün Tina'nın geleceğini söylemiştim." Ve karısının dikkatini başka bir yöne çekmek amacıyla ekledi. "Tina konusunda çok umutluyum."

"Ne gibi?"

"Bence Tina bir şeyler biliyor."

"Yani cinayet hakkında mı?"

"Evet."

"Nasıl bilebilir ki? O gece burada bile değildi."

"Acaba? Bana kalırsa sen o gece Tina'nın burada *olduğunu* biliyorsun. Bazen bazı küçük, tuhaf şeylerin insana çok yardımcı olabilmesi çok ilginç. Gündelikçi Bayan Narracott var ya, hani şu uzun boylu olan. Bana bir şeyler söyledi."

"Ne anlattı?"

"Köydeki dedikodulardan bahsetti. Kadının biri... Ernie yok hayır, Cyril adlı oğluyla polise gitmiş. Sözde çocuk Bayan Argyle'nin öldürüldüğü gece çevrede bir şeyler görmüş."

"Ne görmüş?"

"Bayan Narracott bu konuda fazla bir şey söyleyemedi. Daha o kadınla konuşma fırsatı bulamamış. Ama tahmin etmek pek zor olmasa gerek, değil mi Polly? Oğlan o akşam evde değilmiş, dolayısıyla dışarıda bir araba görmüş olmalı. Bu durumda iki olasılık var. Ya Micky'yi ya da Tina'yı görmüş olmalı. Bana kalırsa bu kişi Tina'ydı, o akşam buraya geldi."

"Öyle olsaydı, Tina söylerdi."

"Emin olamayız. Tina'nın bilip de bize söylemediği bir şey var. Diyelim ki Tina o akşam arabası ile buraya geldi, eve girdi ve annesinin ölüsü ile karşılaştı, bu olamaz mı?"

"Sonra da, hiç kimseye bir şey söylemeden çıkıp gitti öyle mi? Saçma."

"Belki de kendine göre bir nedeni vardı, belki gördüğü ya da duyduğu bir şey yüzünden katilin kim olduğunu öğrendi."

"Jacko'yu hiçbir zaman sevmedi. Onu korumak isteyeceğini sanmam."

"Belki de Tina'nın kuşkulandığı Jacko değildi, bir başkasından kuşkulanıyordu? Sonra Jacko tutuklanınca yanıldığını düşündü. Bu yüzden de polise o gece burada olmadığını söyledi. Sonradan ifadesini değiştirmek istememiş olması doğal. Ama şimdi durum farklı."

Mary sabırsızlanmaya başlıyordu.

"Hayal görüyorsun Philip. Olayları kendince kurguluyorsun. Bu dediklerin doğru olamaz."

"Aksine! Bence gerçeğe çok yakın şeyler bunlar. Birazdan Tina'yı konuşturmaya çalışacak ve bildiklerini öğreneceğim."

"Tina'nın bir şey bildiğini sanmıyorum. Gerçekten de sen onun katilin kim olduğunu bildiğine inanıyor musun?"

"O kadar değil. Bence bir şey gördü ya da duydu. Ben de o 'şeyin' ne olduğunu öğrenmek istiyorum."

"Tina istemezse, konuşmaz."

"Bunu ben de biliyorum. Sır saklamakta üzerine yok. Küçük ifadesiz yüzü de bu konuda ona yardımcı oluyor. Ama o iyi bir yalancı değil, yani senin gibi sakin yalan söyleyemiyor Mary. Bu durumda ben de yöntem olarak 'at, tutsun yöntemi'ni kullanacağım. Tahminimi Tina'ya yönelteceğim ve evet ya da hayır diye yanıt vermesini isteyeceğim. Sonra ne olacak biliyor musun? Üç şıktan biri: Ya evet diyecek, ki o zaman istediğimi öğrenmiş olacağım. Veya hayır diyecek, ki bu durumda da Tina yalan söylemeyi beceremediği için doğruyu söyleyip söylemediğini anlayacağım. Üçüncü bir şık da o boş yüz ifadesiyle bana bakıp yanıt vermekten kaçınması. O zaman da Polly, ben bunun aslında 'evet' demek olduğunu anlayacağım. Ne dersin Mary, iyi bir yöntem değil mi? Bu yöntemle gerçeği bulacağımı sen de kabul etmelisin artık."

"Phil, vazgeç bütün bunlardan. Oluruna bırak, nasıl olsa zamanla unutulup gidecek!"

"Hayır! Bu olayın çözüme kavuşturulması gerek. Aksi halde Hester kendini pencereden atacak, Kirsty de sinir krizleri geçirecek. Leo daha şimdiden köşesine çekildi, ağzını bıçak açmıyor. Zavallı Gwenda'ya gelince, o da Rodezya'da bir iş bulmuş, oraya gitmeye hazırlanıyor."

"Onlardan bize ne?"

"Doğru, seni bizden başka kimse ilgilendirmiyor, öyle değil mi?"

Philip'in yüzü ciddi ve öfkeliydi. Mary şaşırmıştı. Kocasını daha önce hiç böyle görmemişti.

Kocasına meydan okurcasına bakıp, "Başkaları için niçin üzüleyim ki?" diye sordu.

"Tabii sen kimse için üzülmezsin, değil mi?"

"Philip, sen ne demek istiyorsun?"

Philip hiddetle iç çekerek önündeki kahvaltı tepsisini kenara itti.

"Kaldır şunu, canım istemiyor."

"Ama Philip..."

Philip sabırsızlığını belirten bir işaret yaptı. Mary tepsiyi alıp odadan çıktı. Philip tekerlekli koltuğunu yazı masasına yaklaştırdı. Elinde kalemi pencereden dışarı bakmaya başladı. Birden içinde boğulur gibi bir sıkıntı hissetti. Daha az önce ne denli neşeli ve heyecanlıydı. Şimdiyse kendini tedirgin ve huzursuz hissediyordu.

Sonra bir an toparlanır gibi oldu. Önüne aceleyle iki kâğıt çekip doldurucaya kadar yazdı. Sonra arkasına yaslanarak düşünmeye başladı.

Evet, bu olabilirdi. Olabilirdi. Akla yakındı. Ama yine de tatmin olmuş sayılmazdı. Acaba doğru yolda mıydı? Bundan emin olamıyordu. Neden... cinayetin nedenini bulamıyordu. Bu eksiklik her şeyi berbat ediyordu. Bir yerlerde gözünden kaçan bir ipucu, bir kanıt olmalıydı...

Philip sabırsızlıkla iç çekti. Tina'nın gelmesini dört gözle bekliyordu, ama daha çok vardı. Şu işi bir halledebilselerdi... Kendi aralarında... Önemli olan yalnızca buydu. Gerçeği bir *öğrenseler* hepsi özgür olacaklardı. Bu boğucu kuşku ve umutsuzluk ortamından kurtulacaklardı. Birisi dışında, hepsi kendi yaşamlarını, dilediklerince yaşayabileceklerdi. Mary ile evlerine dönecek ve...

Philip düşünmekten vazgeçti. Coşkusunu yine kaybetmişti. İç çekerek yine kendi sorunuyla yüzleşmeye girişti. *Eve gitmek istemiyordu...* Düzenli, cilalı eşyaları, kolalı perdeleri ile pırıl pırıl parlayan evi geldi gözünün önüne. Evleri temiz, yepyeni pırıl pırıl parlayan kocaman bir kafesten farksızdı. Philip oraya döndüğünde yine o kafeste, karısının onu kıskıvrak saran sevgisinden boğulmuş bir halde eli kolu bağlı, tekerlekli sandalyesinde yaşamak zorunda kalacaktı.

Karısı... Philip düşünüyordu... sanki iki ayrı Mary vardı. Biri, yani yeni evli oldukları günlerdeki sarı saçlı, mavi gözlü, nazik, çekingen Mary. Âşık olduğu, şakalar yaptığı, takıldığı, saf saf kaşlarını çatıp onu anlamaya çalışan kız, sevgili Polly'si. Diğeri, yani şimdi, karşısında başka bir Mary vardı –kaya kadar sert, katı yürekli, kocasını ihtirasla seven ama aslında sevmeyi bilmeyen– kendinden başka hiç kimseyi düşünmeyen Mary. Philip'e bile kendi malı olduğu için önem veriyordu...

Genç adamın aklına birden Fransızca bir şiirin bir mısrası geldi: *Venus toute entière à sa proie attaché...*(*)

Philip işte bu Mary'yi sevmiyordu. O soğuk, mavi gözlerin ardında bir yabancı gizliydi. Philip'in tanımadığı bir kadın...

Philip kendi kendine gülmeye başladı. Evdekiler gibi onun da sinirleri bozulmaya başlamıştı. Kayınvalidesinin ona karısı hakkında söylediklerini anımsadı. New York'lu o küçük sarışın kız hakkında söylediklerini... Küçük kız, Bayan Argyle'nin boynuna sarılmış, "Sizinle kalmak istiyorum. Sizden *asla* ayrılmayacağım," demişti.

Bu sevgi değil de neydi? Ya şimdi... karısı o sevecen kıza hiç benzemiyordu. Bir insan çocukluktan kadınlığa geçerken bu kadar değişebilir miydi? Neden sanki biraz şefkat, biraz sevgi göstermek Mary'ye bu kadar zor, hatta olanaksız görünüyordu?

(*) Venüs avına dört elle sarılmıştı.

Hem de bu koşullarda. Philip bir an irkildi. Bu kadar basit olabilir miydi? Belki de sevgi değil çıkardı söz konusu olan. Bir oyun, sonuna kadar vazgeçilmeyen bir rol. Göstermelik bir sevgi. Mary istediği bir şeyi elde etmek için her şeyi göze alabilir miydi acaba?

Philip, her şeyi yapabilirdi, diye düşündü ve bu düşüncesinden utanç duydu.

Philip kalemi öfkeyle fırlattı. Tekerlekli sandalyesini sürerek oturma odasından bitişikteki yatak odalarına geçti. Tuvalet masasının önüne geldi, fırçayı alıp alnına düşen saçları geriye doğru taradı. Aynadaki yüz ona o kadar yabancı görünüyordu ki...

Kimim ben ve nereye gidiyorum diye düşündü. Daha önce hiç böyle şeyler düşünmemişti... Sandalyesini pencerenin önüne iterek dışarı baktı. Aşağıda, temizliğe gelen gündelikçi kadınlar mutfak penceresinin önünde durmuş, içeriden biriyle konuşuyorlardı. Kadınların sesleri yukarı Philip'e kadar geliyordu...

Philip'in gözleri irileşti, büyülenmiş gibi kalakalmıştı orada.

Bu dalgınlıktan bitişik odadan gelen bir sesle uyandı. Hemen tekerlekli sandalyeyle ara kapıya gitti.

Gwenda Vaughan yazı masasının başında duruyordu. Tekerlekli sandalyenin sesini duyunca başını çevirdi. Philip genç kadının, sabah güneşinin vurduğu güzel yüzündeki yorgun ve bitik ifadeyi görünce şaşırdı.

"Merhaba Gwenda."

"Merhaba Philip. Leo, okursunuz diye *lllustrated London News* gazetesini gönderdi.

"Teşekkürler."

Gwenda çevresine bakarak, "Güzel bir oda," dedi. "Daha önce buraya hiç girmemiştim."

"Kral dairelerine benziyor, değil mi? Her şeyden ve herkesten uzak. Özürlüler ve balayı çiftleri için ideal."

Philip bu son iki sözcüğü söylediği için çok pişman oldu ama ağzından çıkmıştı bir kere.

Gwenda'nın yüzü hüzünle buruştu.

"Gidip işlerime bakayım."

"Gwenda, sen harika bir sekretersin!"

"Son günlerde değilim, durmadan yanlış yapıyorum."

"Hepimiz gibi," diyen Philip çekinerek, "Leo ile ne zaman evleniyorsunuz?" diye sordu.

"Bu gidişle hiçbir zaman."

"Çok büyük bir hata yaparsınız."

"Leo evlenmemizin cinayet davası açısından aleyhimize olabileceğini düşünüyor."

Genç kadının sesi acı doluydu.

"Boş verin bunlara Gwenda, yaşamda bazı riskleri göze almak gerekir."

"Ben her riski göze almaya hazırım. Aslında riskten kaçan biri de değilim. Mutluluğum için kumar oynamaktan kaçınmam. Ama Leo..."

"Evet? Leo?"

"Leo, sanırım şimdiye dek hep olduğu gibi, Bayan Argyle'nin kocası olarak ölecek."

Genç kadının gözlerindeki öfke ve acı Philip'i şaşırtmıştı.

"Rachel keşke yaşasaydı –o hâlâ burada– aramızda," diye ekledi Gwenda. "*Burada*... bu evde... her an her dakika..."

22. BÖLÜM

I

Tina arabasını mezarlık duvarının hemen kenarındaki çayıra park etti. Getirdiği çiçekleri, sarılı oldukları kâğıttan özenle çıkardı ve mezarlığın kapısından girerek anayolu izledi. Yeni mezarlığı hiç sevmiyordu. Keşke Bayan Argyle'yi, kilisenin yanındaki eski mezarlığa gömselerdi, diye düşündü. Eski zamanların huzuru vardı sanki orada: Yosunlarla kaplanmış taşlar ve porsukağaçları. Oysa bu yeni mezarlık, düzenli aydınlık yolları ve renk renk çiçek tarları ile mezarlıktan çok parka benziyordu.

Bayan Argyle'nin mezarı çok bakımlıydı. Dörtgen biçiminde bir mermerin ortasına granitten küçük parçalar yerleştirilmişti. Baş tarafında da yine granitten bir haç yükseliyordu.

Tina elinde tuttuğu karanfillerle eğilerek taşın üstündeki yazıtı okudu:

"Rachel Louise Argyle'nin anısına!"

Hemen altında da, "*Çocukları büyüyecek ve onu daima şükranla anacak.*"

Tina hemen arkasında ayak sesleri duyarak doğruldu. Başını çevirdi.

Ve şaşkınlık içinde, "Micky!" diye haykırdı.

"Arabanı gördüm. Seni izledim. Zaten ben de buraya geliyordum."

"Buraya mı geliyordun? Neden?"

"Bilmem. Belki de veda etmek için."

"Veda mı, ona mı?"

Micky başını sallayarak onayladı.

"Evet. Sana söz ettiğim petrol şirketindeki işi kabul ettim. Üç hafta içinde gidiyorum."

"Bundan önce de buraya anneme veda etmeye geldin, öyle mi?"

"Evet. Belki de ona teşekkür etmek ve üzgün olduğumu söylemek istedim."

"Öyle mi? Neden üzgünsün Micky?"

"Eğer ima etmek istediğin buysa onu öldürdüğüm için özür dilemeye gelmedim. Annemi benim öldürdüğümü sanıyorsun, değil mi Tina?"

"Emin değilim."

"Asla da emin olamayacaksın, değil mi? Onu öldürmediğimi söylememin de bir yararı olmayacak."

"Peki, neden üzgünsün? Niçin özür dileyeceksin?"

"Benim için çok şey yaptı, bense karşılığını veremedim, ona bir kez olsun teşekkür edemedim. Onun her hareketi beni kızdırdı. Ondan tatlı bir sözü, sevgi dolu bir bakışı bile esirgedim. Çok pişmanım, keşke yapsaydım."

"Ondan nefret etmekten ne zaman vazgeçtin Micky? Öldükten sonra mı?"

"Evet. Evet, öyle sanıyorum."

"Nefret ettiğin annem değildi, değil mi?"

"Hayır, değildi. Sen haklıydın. Ben asıl öz annemden nefret ediyormuşum. Çünkü onu seviyordum ve o benim için kılını bile kıpırdatmıyordu."

"Sanırım artık ona da kızmıyorsun, değil mi?"

"Hayır, kızmıyorum. Belki elinden başka türlü davranmak gelmiyordu. İnsan doğarken karakteri de şekilleniyor. O neşeli, hayat dolu bir kadındı. Erkeklere ve içkiye düşkündü. İstediğinde çocuklarına çok da iyi davrandığı olurdu. Her şeye rağmen başkalarının, çocuklarına dokunmasına, bir fiske vurmasına bile izin vermezdi. Evet, beni sevmiyordu! Ne yapabilirim ki? Yıllar boyu bu gerçeği kabul etmedim. Ne değişti ki? Artık her şeyi olduğu gibi kabul etmenin zamanı geldi ve kabul ediyorum." Micky ellerini Tina'ya uzattı. "Şu karanfillerden birini bana verir misin Tina?" Çiçeği aldı, eğilerek mezar taşının üstüne, yazıtın hemen altına koydu. "İşte böyle anneciğim, iyi bir evlat olamadım ama sanırım sen de bana karşı pek akıllı bir anne gibi davranmadın. Buna rağmen her zaman hem sevecen hem de çok iyiydin. Bana karşı her zaman iyi niyetliydin. Bağışla beni." Sonra Tina'ya döndü ve, "Nasıl buldun özürümü?" diye sordu.

"Bence yeterli."

Tina da eğilerek karanfilleri taşın üstüne bıraktı.

"Buraya sık sık gelip çiçek getiriyor musun?"

"Yılda bir kez geliyorum."

"Sevgili küçük Tina."

Mezarlığın yolunda birlikte yürümeye başladılar.

Micky, "Tina, annemi ben öldürmedim," dedi. "Yemin ederim, ben yapmadım. Bana inanmanı istiyorum."

"O gece ben oradaydım Micky."

Micky hızla genç kıza döndü.

"Ne? Orada, yani Güneş Burnu'nda mıydın?"

"Evet. İş değiştirmek istiyordum. Babamla annemin fikirlerini almaya gelmiştim."

"Peki, sonra?"

Genç kızın sustuğunu gören Micky onun kolunu yakalayarak sarstı.

"Haydi Tina, söyle, daha sonra... anlat bana?"

"Şimdiye kadar bundan kimseye söz etmedim."

"Haydi anlat."

"Arabayla geldim ama arabayı bahçe kapısının önüne bırakmadım. Biliyorsun biraz geride arabaların kolayca dönebildikleri bir boşluk var."

Micky başını salladı.

"Arabadan inip eve doğru yürümeye başladım. Ne söyleyeceğimi düşünüyordum. Annemle konuşmanın bazen ne kadar zor olduğunu sen de çok iyi bilirsin. Yani her konuda muhakkak bir fikri vardı. Ona olayı en açık şekliyle anlatabilmem gerekiyordu. Böyle düşüne düşüne evle araba arasında gidip geldim."

Micky merakla, "O sırada saat kaçtı?" diye sordu.

"Bilmiyorum. Anımsamıyorum. Bende pek zaman kavramı yoktur."

Micky güldü.

"Doğru, sen daima sonsuz bir tatildeymişçesine davranırsın."

Tina, "Ağaçların altındaydım, ağır ağır yürüyordum..." diye anlatmayı sürdürdü.

Micky genç kızın yüzüne sevgiyle bakarak, "Tıpkı kedi gibi..." dedi.

"İşte o zaman duydum onları..."

"Ne duydun?"

"İki kişi fısıldaşıyordu."

"Sonra?" Micky kasılıp kalmıştı. "Ne konuşuyorlardı?"

"Dediler ki, yani biri dedi ki: 'Yedi ile yedi buçuk arasında.' Tam o sırada. Sakın saati unutup her şeyi berbat etme. İkinci ses de,

'Bana güven, hiç merak etme' dedi. Sonra yine birinci ses, 'Ondan sonra her şey mükemmel olacak sevgilim,' diye ekledi."

Kısa bir sessizlik oldu. Bir süre Tina da Micky de konuşmadılar.

Neden sonra Micky, "Peki, bunu neden şimdiye kadar sakladın?" diye sordu.

"Çünkü konuşanların kim olduğunu bilmiyordum."

"Nasıl bilmezsin? Konuşan kadın mıydı erkek mi?"

"Bilmiyorum, iki kişi fısıldaşırken *sesi* tam olarak duyamazdım, bunu anlamıyor musun? Yalnızca bir fısıltı. Bana kalırsa... ama bu yalnızca bir tahmin, biri kadın biri erkekti, çünkü..."

"Dediklerine bakarak mı söylüyorsun bunu?"

"Evet. Ama kim olduklarını bilemiyorum."

"Babamla Gwenda olabileceğini mi düşündün?"

"Olmayacak şey mi? Belki de babam Gwenda'ya evden ayrılmasını, sonra yedi ile yedi buçuk arasında geri dönmesini söylüyordu. Ya da Gwenda babamdan yedi ile yedi buçuk arasında aşağı inmesini istiyordu."

"Eğer onlar babamla Gwenda'ysa, polise ihbar etmek istemedin, öyle mi?"

"Emin olsaydım... ama emin değilim. Başkaları da olabilirdi. Hester ile biri... Mary ile... tabii Philip değil, hayır, Philip olamaz."

"Hester ile biri, derken kimi kastettin?"

"Bilmiyorum."

"Onu yani adamı görmedin değil mi?"

"Hayır görmedim."

"Tina, sen korkarım yalan söylüyorsun. Oradaki bir erkekti değil mi?"

"Arkamı dönüp yeniden arabama doğru yürümeye başladım. O sırada yolun öbür tarafında birinin hızla yürüdüğünü gördüm. Ka-

ranlıklar içinde bir gölge. Sonra sanırım ileride, yolun başında bir arabanın hareket ettiğini duydum."

Micky, "Ve bu kişinin *ben* olduğumu sandın..." dedi.

"Bilmiyorum, sen de *olabilirdin*, yaklaşık senin boyunda ve yapında biriydi."

Bu arada Tina'nın küçük arabasının yanına geldiler.

Micky, "Haydi Tina arabana bin," dedi. "Ben de seninle geliyorum. Güneş Burnu'na gidelim."

"Ama Micky..."

"Sana gördüğün adam olmadığımı söylememim yararı yok, değil mi? Daha başka ne diyebilirim ki? Haydi Tina, Güneş Burnu'na gidiyoruz."

"Orada ne yapacaksın Micky?"

"Neden bir şey yapacağımı düşündün ki? Sen nasıl olsa oraya gitmeyecek miydin?"

"Evet, gidecektim, Philip'ten bir mektup aldım."

Tina küçük arabasını çalıştırdı. Micky, genç kızın yanında dimdik ve düşünceli oturuyordu.

"Demek Philip'ten mektup aldın? Peki, ne istiyormuş?"

"Bugün buraya gelip gelemeyeceğimi soruyordu. Beni görmek istiyormuş. Bugün yarım gün çalıştığımı biliyor."

"Ya? Seni neden görmek istediğini yazmış mıydı?"

"Bana bir tek soru soracakmış ve benden yanıtını alabileceğini umuyormuş. Kendisine her şeyi anlatmam da gerekmiyormuş; o anlatacakmış. Yalnızca evet ya da hayır demem yeterli olacakmış. Ne söylersem söyleyeyim, kesinlikle aramızda kalacakmış."

"Desene Philip bir ipucu yakalamış, iz peşinde. Çok ilginç!"

Kısa bir süre sonra Güneş Burnu'na vardılar.

Micky arabadan indi ve, "Sen içeri gir Tina," dedi. "Ben biraz bahçede dolaşıp düşünmek istiyorum. Haydi git. Philip'le konuş."

Tina çekinerek, "Yoksa sen... sen kendini?" diye kekeledi.

"Yoksa kendimi sevgililer tepesinden aşağı atacağımı mı sandın? Haydi Tina, beni tanımıyor musun?"

"Bazen, kimsenin kimseyi tanıyamadığımı düşünüyorum," diyen Tina, arkasını dönüp ağır ağır eve doğru yürüdü.

Micky başı önde, elleri cebinde Tina'nın arkasından baktı. Kaşlarını çatmıştı. Sonra evin köşesini dönerek yukarı pencerelere doğru baktı. Düşünceliydi. Birden çocukluk anıları canlandı gözünde. Yaşlı manolya ağacı, ağaca tırmanışı, yan pencereden içeri girişi. Özel bahçesi olarak ona verilen küçük toprak parçası. Ne var ki bahçe ile uğraşmaktan hiç hoşlanmazdı. Onun asıl hoşlandığı mekanik oyuncakları parçalarına ayırmaktı.

"Yıkıcı küçük şeytan," diye mırıldanarak güldü.

İnsan nasılsa öyle kalıyor, pek değişmiyordu.

II

Tina eve girdi ve antrede Mary'ye rastladı.

Genç kadın kardeşini görünce her nedense şaşırdı.

"Tina! Redmyn'den mi geliyorsun?"

"Evet," dedi. "Geleceğimi bilmiyor muydun?"

Mary, "Philip söylemişti ama unutmuşum," diye mırıldandı. "Ben de mutfağa gidiyordum. Bir bakayım Ovaltine gelmiş mi? Philip yatmadan önce muhakkak içiyor da. Kirsten de şimdi ona kahvesini götürdü. Philip son zamanlarda kahveyi çaya yeğliyor, çayın hazımsızlık yaptığını söylüyor."

"Mary, kocana neden yatalak bir hastaymış gibi davranıyorsun? O yatalak değil ki."

Mary bu sözlere bozulmuştu. Gözlerinden öfke fışkırıyordu.

"Günün birinde evlenirsen kocaya karşı nasıl davranılması gerektiğini sen de öğrenirsin Tina. Bırak da Philip'e karşı nasıl davranmam gerektiğine ben karar vereyim."

Tina yavaşça, "Özür dilerim," dedi.

"Şu evden bir kurtulabilsek," diye ekledi Mary. "Burada kalmak Philip'e hiç *iyi gelmiyor*. Hester da bugün dönüyor."

Tina şaşırmıştı.

"Hester mı? Neden geliyormuş?"

"Ne bileyim. Dün akşam telefon edip söyledi. Hangi trenle geleceğini de bilmiyorum. Sanırım her zamanki gibi ekspresle gelir. Biri Drymouth'a gidip onu karşılamalı."

Mary daha sonra koridordan mutfağa doğru ilerledi. Tina da kısa bir duraksamanın ardından merdivenlerden çıkmaya başladı. O sırada merdiven sahanlığının sağındaki ilk kapı açıldı ve Hester göründü. Tina kardeşini karşısında görünce çok şaşırdı.

"Hester! Bana geleceğini söylemişlerdi ama geldiğinden haberim yoktu."

"Doktor Calgary arabasıyla getirdi. Doğruca odama çıktım. Sanırım geldiğimden kimsenin haberi yok."

"Doktor Calgary burada mı?"

"Hayır. Beni bıraktıktan sonra Drymouth'a devam etti. Orada birini görecekmiş."

"Geldiğinden Mary'nin de haberi yok."

"Mary'nin neden haberi olur ki? Karıkoca her şeyden uzak, izole bir yaşam sürmeyi yeğliyorlar. Sanırım babamla Gwenda kütüphanedeler. Anlayacağın her şey nasıl bıraktıysak öyle. Hiçbir değişiklik yok."

"Neden olsun ki?"

Hester dalgın dalgın, "Bilmem ki..." dedi. "Sanırım burayı bir şekilde farklı bulmayı bekliyordum."

Hester kardeşinin önünden geçerek aşağı indi. Tina da kütüphanenin önünden geçerek koridorun sonundaki Durrant'ların dairesine doğru ilerledi. Kirsten, Philip'in odasının kapısının önünde elinde bir tepsi ile duruyordu. Ayak sesi duyunca hızla başını çevirdi.

"Ah,Tina sen miydin? Korkuttun beni. Ben de Philip'e kahve ile bisküvi getirmiştim." Kirsten kapıyı tıklattı, sonra tokmağı çevirdi ve içeri girdi. Bu arada Tina onun hemen arkasındaydı. Ancak kadının uzun boyu Tina'nın odanın içini görmesini engelliyordu. Tina birden Kirsten'in dehşetle haykırdığını duydu. Kadının ellerinden sıyrılan tepsi yere düştü, şöminenin önündeki parmaklığa çarpan fincan ve tabaklar paramparça oldu.

"Olamaz," diye haykırdı Kirsten. "*Hayır* olamaz!"

Tina, "Philip mi?" dedi ve diğer kadının önüne geçti. Doğruca Philip Durrant'ın tekerlekli sandalyesinin durduğu yazı masasına gitti. Philip yazı masasının başındaydı, bir şeyler yazıyor olmalıydı. Sağ elinin hemen yanında bir tükenmezkalem vardı. Başıysa tuhaf bir şekilde önüne düşmüştü. Ensesindeki eşkenar dörtgen şeklindeki parlak kırmızılık beyaz gömleğinin yakasının da kan içinde kalmasına neden olmuştu.

Kirsten, "Öldürülmüş," diye mırıldandı. "Bıçaklamış onu. Hem de tam ensesinden. Tek bir darbeyle anında ölmüş."

Sonra birden sesini yükselterek haykırmaya başladı.

"Ona söyledim. Onu uyardım. Yapabileceğim her şeyi yaptım, ama dinlemedi. Çocuk gibiydi. Başına gelecekleri bilmeden tehlikeli oyuncaklarla oynamaktan hoşlanan küçük bir çocuk gibiydi!"

Tina, Philip'in yanında durmuş ona bakıyor, bu kötü bir düş, bir kâbus, diye düşünüyordu. Kirsten ise genç adamın cansız elini tutmuş, nabzına bakmaya çalışıyordu. Ancak yapacak bir şey yoktu. Nabız atmıyordu.

Tina, acaba Philip bana ne soracaktı diye düşünüyordu. Bu her neyse artık soramayacaktı. Bu arada bilinçsizce etrafına bakınıyor, gördüğü her ayrıntıyı hafızasına kaydediyordu. Evet, Philip bir şeyler yazıyor olmalıydı. Kalem oradaydı, ama kâğıt yoktu. Onu her kim öldürdüyse yazdıklarını alıp götürmüş olmalıydı.

Tina sakin bir sesle, aynen kurulu bir makine gibi, "Bizimkilere haber vermeliyiz," dedi.

"Evet, evet, onlara söylemeliyiz. Babana da haber verelim. Birlikte kapıya doğru ilerlediler. Kirsten kolunu genç kızın omzuna atmıştı.

Tam kapıdan çıkarken Tina'nın gözü yerdeki tepsiye, kırılan fincan ve tabaklara takıldı.

Kirsten iç çekerek, "Bunların hiç önemi yok artık," dedi. "Sonra temizlenir."

Tina sendeledi. Kirsten koluyla destek verip onun düşmesini engelledi.

"Dikkat et, düşeceksin."

Koridoru geçip kütüphanenin önüne geldikleri sırada kapı açıldı ve Leo ile Gwenda dışarı çıktılar.

Tina kısık ama anlaşılır bir sesle, "Philip öldürülmüş," dedi. "Bıçaklanmış."

Tina, bu bir kâbus olmalı, diye düşünüyordu. Babasının dehşet içinde haykırması, şok geçiyormuşçasına donup kalması, Gwenda'nın onları yana itip Philip'in odasına koşması... Ölmüş olan Philip'in odasına.

Kirsten yanlarından ayrılarak aşağı koştu.

"Mary'ye haber vermek gerek, ama bunu nasıl yapacağımı bilemiyorum. Zavallı Mary. Yıkılacak. Zavallı yavrum, bu onun için ne büyük bir şok olacak."

Tina ağır ağır Kirsten'i izledi. Rüyada gibiydi. Başı dönüyor, göğsünde tuhaf bir sızı hissediyordu. Nereye gidiyordu? Bunu kendisi de bilmiyordu. Sanki hiçbir şey gerçek değildi, yer ayağının altından kayıyordu. Açık duran sokak kapısından çıktı. O anda evin köşesini dönüp kapıya doğru gelen Micky'yi gördü. Tina sanki ayakları onu özellikle oraya sürüklermişçesine bilinçsizce doğruca ona gitti.

"Micky," dedi. "Micky ah Micky!"

Micky kollarını açtı. Tina kendini bu kolların arasına bıraktı.

Micky, "Tamam canım, her şey düzelecek. Artık yanımdasın." dedi.

O sırada Hester da evden dışarı çıktı.

Tina genç adamın kollarından sıyrılarak birden külçe gibi yere yığıldı.

Micky çaresizlik içinde Hester'a, "Tina bayıldı!" diye seslendi. "Şimdiye kadar hiç bayılmamıştı."

Hester, "Şoktan olmalı," dedi.

"Şok mu? Ne şoku?"

Hester başını salladı.

"Philip öldürüldü. Haberin yok mu?"

"Nasıl haberim olsun ki? Ne zaman? Nasıl ölmüş?"

"Biraz önce."

Micky şaşkınlık içinde Hester'a baktı. Sonra da eğilerek Tina'yı kucağına aldı. Hep birlikte içeri girip Bayan Argyle'nin çalışma odasına gittiler. Micky, Tina'yı odadaki kanepeye yatırdıktan sonra, "Hester, haydi git Doktor Craig'e telefon et," dedi.

O sırada pencereden dışarı bakmakta olan Hester, "Arabası bahçede," dedi. "Babam onu Philip'le ilgili durum için telefonla aramıştı." Etrafına bakındı ve, "Onunla karşılaşmak istemiyorum," diye ekledi.

Sonra odadan çıktı ve hızla merdivenlerden yukarı koştu.

Tam o sırada arabasını park eden Donald Craig de açık duran ön kapıdan içeri girdi. Onu mutfaktan çıkan Kirsten karşıladı.

"Tünaydın Miss Lindstrom. Duyduğum doğru mu? Bay Argyle, Philip Durrant'ın *öldürüldüğünü* söyledi. *Öldürüldüğünü*?"

"Evet efendim, ne yazık ki öyle."

"Bay Argyle polise haber verdi mi?"

"Bilmiyorum efendim."

"Belki de ölmemiştir, yalnızca yaralıdır," diyen genç doktor arabasına gidip çantasını almak niyetiyle yeniden kapıya doğru döndü.

"Hayır," diyen Kirsten'in sesi yorgun ve titrekti. "Ölmüş. Bundan eminim. Bıçaklanmış..." Ve elini kendi ensesine götürerek ekledi. "Tam buradan."

O sırada Micky de hole çıktı.

"Merhaba Don, bence önce Tina'ya baksanız daha iyi olacak. Baygın durumda."

"Tina mı? Ah evet, şu Redmyn'de yaşayan kız kardeşiniz değil mi? Nerede o?"

"Burada, gelin."

"Öyleyse yukarı çıkmadan, ona bir bakayım," diyen Don Craig odaya girdi. Bu arada omzunun üstünden hemen arkasında duran Lindstrom'a, "Onu sıcak tutmalısınız," dedi. "Kendine gelince sıcak çay ya da kahve içirin. Zaten siz bu konuda deneyimlisiniz..."

Kirsten başını salladı.

"Kirsty!" Mary Durrant mutfaktan çıkmış, holde ağır ağır ilerliyordu. Kirsten hemen ona doğru gitti. Mickey çaresizlik içinde ona baktı.

Mary boğuk bir sesle, "Yalan bu... yalan, değil mi? Doğru değil, olamaz! Bana yalan söylüyorsunuz. Daha biraz önce yanından ayrıl-

dığımda sapasağlamdı. Hiçbir şeyi yoktu. Yazı yazıyordu. Yazmamasını *söyledim*. Neden inatla yazmak istedi ki sanki? Neden bu kadar dik kafalıydı? Neden sanki tüm ısrarlarıma rağmen burada kalmakta ısrar etti? Neden gitmemekte direndi?"

Kirsten elinden geldiğince onu teselli etmeye, sakinleştirmeye çalışıyordu.

O sırada Doktor Craig de oturma odasından çıktı.

"Bu kızın bayıldığını kim söylemişti?"

Micky hayretle doktora baktı.

"Ama bayıldı işte!"

"Bayıldığında neredeydi?"

"Bahçede, benimleydi... Evden çıktı, bana doğru yürüdü. Sonra... sonra birden yere yığıldı."

"Yığıldı demek? Evet yığılmış tabii," diyen Doktor Craig doğruca telefona gitti. "Hemen bir ambulans çağırmam gerekiyor."

"Ambulans mı?" Mickey ve Kirsten hayretle genç doktora bakıyorlardı. Mary ise söylenenleri duymuyor gibiydi.

Donald Craig öfkeyle numarayı çevirirken, "Bu kız bayılmamış," dedi. "Bıçaklanmış. Duyuyor musunuz? Sırtından bıçaklanmış. Onu hemen hastaneye kaldırmalıyız."

23. BÖLÜM

I

Arthur Calgary oteldeki odasında notlarını tekrar tekrar gözden geçiriyordu.

Zaman zaman başını sallıyordu.

Evet... Artık doğru iz peşindeydi. Başlangıçta Bayan Argyle üzerine yoğunlaşmakla hata yapmıştı. Bu belki on vakadan dokuzu için doğruydu. Ama bu onuncuydu.

En başından beri bilemedikleri bir etken olduğunun farkındaydı. Eğer bu etkeni diğerlerinden ayrıştırabilir ve tanımlayabilirse olayı çözmüş olacaktı. Bunu bulmaya çalışırken de ölen kadın üzerinde durmuştu. Hatta bunu saplantı haline getirmişti. Ama şimdi aslında önemli olanın ölen kadın olmadığını görebiliyordu. O yalnızca *herhangi bir kurbandı*.

Artık bakış açısını değiştirmişti –her şeyin başlangıcına dönmüş– odak noktasına Jacko'yu yerleştirmişti.

Yalnızca haksız yere cinayetten hüküm giymiş bir genç adam olarak değil; kişiliğiyle, özellikleriyle bir bütün olarak gerçek Jacko'yu. Acaba Jacko eski "Kalvinist doktrin"de söz edildiği gibi "günaha koşullanmış bir araç" mıydı? Yaşamda ne istediyse veril-

miş, her şans tanınmış bir insandı. Acaba MacMaster'ın dediği gibi, o doğuştan kötü biri miydi? Genlerinde kötülük mü vardı? Çevresindekiler ona yardımcı olamaz, onu kurtaramazlar mıydı? Bu doğru olabilir miydi? Leo Argyle, Jacko'dan hoşgörüyle, acıyarak söz etmişti. Onu nasıl nitelendirmişti?... Evet, "Hilkat garibesi". Modern psikolojik yaklaşımı kabul ediyordu. Jacko cani değil, hastaydı. Peki ya Hester ne demişti? Açıkça kardeşinin en başından beri hep kötü olduğunu söylemişti.

Bu çocukça, safça bir ifadeydi. Peki ya Kirsten Lindstrom? "Jacko ahlaksızdı," demişti. Hem de üzerine basa basa söylemişti bunu. Ahlaksız! Tina ise, "Jacko'yu hiçbir zaman sevmedim ve ona güvenmedim," demişti. Genel anlamda hepsi aynı noktada –Jacko'nun kötü– olduğunda birleşiyorlardı. Yalnızca Jacko'nun dul karısı konuyu kişiselleştirmişti. Maureen Clegg olaya kendi açısından bakıyordu. Jacko ile evlenerek kendine yazık etmişti. Onun çekiciliğine kapılmıştı ve incinmişti. Şimdi ise güvenli bir evlilik yapmıştı ve söylediklerinin çoğu kocasının görüşlerinin yansımasıydı. Calgary'ye Jacko'nun bazı karanlık işlerinden, para sızdırma yöntemlerinden de söz etmişti. *Para...*

Arthur Calgary'nin yorgun kafasında bu tek sözcük adeta yankılanıyor, devasa harflere dönüşüp dans ediyordu. Para! Para! Para! Aynen bir opera parçasındaki ara bölümler gibi, diye düşündü. Bayan Argyle'nin parası! Vakfa yatırılan para! Kocaya kalan mallar! Bankadaki para! Çekmecedeki para! Hester'ın beş parasızken Kirsten'in ona verdiği iki sterlinle otomobiline koşması!

Jacko'nun üzerinde bulunan para, annesinin verdiğini iddia ettiği para!

Bütün bunlar bir bütünün parçalarıydı: para ile ilgisi olmayan ayrıntılarla örülmüş bir bütünün.

Ve hiç kuşkusuz bu bütünün içinden o bilinmeyen etkenin açığa çıkarılması gerekiyordu.

Calgary saatine baktı. Hester'ı belirledikleri saatte telefonla arayacağına söz vermişti. Telefonu kendine çekti ve numarayı çevirdi.

Genç kızın o çocuksu, tatlı sesi duyuldu.

"Hester? İyi misin?"

"Ah, evet, *ben* iyiyim."

Calgary bir an sustu. Hester'ın vurgulayarak söylediği sözcüğün anlamını algılamaya çalışıyordu. Sonra birden, "Bir şey mi oldu?" diye sordu.

"Philip öldürüldü."

"Philip mi? Philip Durrant mı?"

Calgary kulaklarına inanamıyordu.

Hester ekledi. "Evet. Tina'yı da hastaneye kaldırdılar ama neyse ki ölmedi."

Calgary otoriter bir tonda, "Bana her şeyi anlat," dedi.

Hester bildiklerini anlattı. Calgary tüm ayrıntıları öğrenene dek durmadan sorular sordu.

Durumu iyice anladıktan sonra kararlılıkla, "Hester," dedi "Orada bekle, geliyorum, Saatine bakarak ekledi. "Bir saat içinde orada olurum. Gelmeden önce Müfettiş Huish'i görmem gerekiyor."

II

"Tam olarak ne öğrenmek istiyordunuz Doktor Calgary?"

Calgary'nin yanıt vermesine fırsat olmadan telefon çalmaya başladı. Müfettiş Huish telefonu kaldırdı.

"Evet, benim, bir dakika." Bir kâğıt kalem alıp, yazmaya hazırlandı. "Evet, anlatın. Evet." Yazmaya başladı. "Ne? Anlayamadım. Son sözcüğü heceler misiniz? Evet, anladım. Pek bir anlamı yok

gibi görünüyor. Evet, doğru. Tamam. Başka bir şey var mı? Tamam. Teşekkürler."

Huish ahizeyi yerine bıraktı ve Calgary'ye döndü.

"Hastaneden arıyorlardı."

"Tina'yla mı ilgili?"

Müfettiş başıyla onayladı.

"Birkaç dakikalığına kendine gelmiş."

"Bir şey söylemiş mi?"

"Size bilgi vermem gerekli mi Doktor Calgary?"

"Sizden bunu istememin nedeni bu konuda size yardımcı olmak istemem."

Huish, Calgary'yi düşünceli düşünceli süzdü.

"Bu olay sizi çok yakından ilgilendiriyor, değil mi Doktor Calgary?"

"Evet, ilgilendiriyor. Bütün bu olanlardan kendimi sorumlu tutuyorum. Hatta bu olayı yeniden gündeme getirdiğim için bu son iki trajik olayın da sorumlusu olarak kendimi görüyorum. Neyse kız yaşayacak mıymış?"

"Öyle umuyorlar. Bıçak kalbe çok yakın yerden geçmiş." Müfettiş başını salladı. "Asıl sorun da bu zaten, insanlar cinayetin tehlikeli bir şey olduğunu anlayamıyorlar. Belki tuhaf ama gerçek bu. İçlerinden birinin katil olduğunu hepsi biliyordu. Onlardan bildikleri ne varsa söylemeleri istendi. Çevrede bir katil olabileceğinden kuşkulanılıyorsa yapılacak en doğru şey polise *hemen* tüm bildiklerini anlatmaktır. Ama onlar bunu yapmadılar. Beni bu işin dışında tuttular. Philip Durrant iyi bir insandı ve zekiydi. Ama bunu oyun zannetti. İnsanlara tuzaklar kurarak onlardan bilgi toplamaya çalıştı. Bir şeyler buldu da ya da bulduğunu sanıyordu. Fakat başka biri de onun bir şeyler bulduğunu sandı. Ve sonuçta bana telefon edilip, Philip Durrant'ın ensesinden bıçaklanarak öldürüldüğü bildirildi.

İşte sonunu düşünmeden tehlikeli işlere burnunu sokmanın bedeli budur."

Müfettiş sustu ve öksürdü.

Calgary, "Ya kız?" diye sordu.

"Kız da bir şey biliyordu. Söylemek istemediği bir şey vardı. Tabii bu benim fikrim. Bence kız oğlana âşıktı."

"Micky'yi mi kastediyorsunuz?"

Müfettiş Huish başını sallayarak onayladı.

"Evet, bence Micky de kıza âşık. Ancak korkudan deliye dönmüşsen, birinden hoşlanıyor olmak gerçeği görmemene neden olabilir. Sanırım Tina'nın bildiği her neyse kızın sandığından çok daha tehlikeliydi. İşte bu yüzden de Tina, Philip'in bıçaklandığını görünce Micky'nin kollarına sığındı; oğlan da bu fırsatı kaçırmayıp onu bıçakladı."

"Bu yalnızca bir tahmin, öyle değil mi müfettiş?"

"Yalnızca tahmin değil Doktor Calgary. Bıçak, delikanlının cebinden çıktı."

"Cinayet aleti olan bıçak mı?"

"Evet. Üzerinde de kan lekeleri vardı. İncelemeye gönderdik, üzerindeki kanların kıza ve Philip'e ait olduğundan şüphemiz yok."

"Ama... bu olamaz."

"Olamayacağını söyleyen kim?"

"Hester. Biraz önce ona telefon ettim, bana her şeyi anlattı."

"Anlattı öyle mi? Durum açıkça ortada. Mary Durrant kocasını odalarında sapasağlam bırakıp mutfağa indiğinde saat dörde on varmış. O sırada Leo Argyle ile Gwenda Vaughan kütüphanede, Hester Argyle birinci kattaki yatak odasında, Kirsten Lindstrom da mutfaktaymışlar. Saat dörtten sonra Micky ile Tina gelmişler. Micky bahçede dolaşmaya çıkmış. Tina ise tam o sırada Philip'e kahve ve bisküvi götürmekte olan Kirsten'in ardından doğruca üst kata çıkmış. Tina sahanlıkta Hester'a rastlayıp kısaca konuşmuş. Sonra da

Lindstrom'un yanına gitmiş ve birlikte içeri girdiklerinde Philip'in cesediyle karşılaşmışlar."

"Bütün bu süre içinde Micky bahçedeymiş. Bu onun açısından yeterli bir kanıt sayılmaz mı?"

"Bakın sizin bilmediğiniz bir şey var Doktor Calgary. Bahçede çok büyük bir manolya ağacı var, tam evin yanında. Çocuklar küçükken hep oraya tırmanırlarmış. Özellikle Micky pek severmiş o ağaca çıkmayı. Eve hep oradan girip çıkarmış. Bu kez de ağaca çıkıp, Durrant'ın odasına girmiş, Philip'i bıçaklamış ve eve girdiği gibi çıkmış olabilir. Tabii bunun için elini fazlasıyla çabuk tutması gerekiyordu. Ancak korku ve cesaretin insana neler yaptırabileceği hiç bilinemez. Ayrıca çaresizdi de. Tina ile Philip'in konuşmalarını ne pahasına olursa olsun engellemeliydi. Tabii güven içinde olmak için ikisini de öldürdü."

Calgary bir süre düşündü.

"Az önce Tina kendine geldi demiştiniz Müfettiş Huish. Kendisini kimin bıçakladığını söyleyebilmiş mi?"

"O kadar kendinde değilmiş," dedi Huish ağır ağır. "Aslında bilincinin yerinde olduğunu da pek sanmıyorum ama..."

Müfettiş Huish yorgun bir tavırla gülümsedi.

"Neyse Doktor Calgary, size Tina'nın tam olarak ne mırıldandığını söyleyeyim." Kâğıdı eline aldı. "Önce bir isim verdi: *Micky*..."

Calgary, "Demek Micky'yi suçladı?" dedi.

Huish başını sallayarak, "Öyle gibi görünüyor," dedi. "Ama ondan sonra söylediklerinden hiçbir anlam çıkmıyor. Biraz tuhaf bir durum."

"Peki, Tina tam olarak ne söylemiş?"

Huish, önündeki kâğıttan okudu.

Micky.. Fincan boştu... Direğin üstündeki beyaz güvercin.

Müfettiş, Calgary'ye baktı.

"Siz bu sözlerden bir anlam çıkardınız mı?"

Calgary, "Hayır," diyerek başını salladı ve şaşkınlık içinde ekledi. "*Direğin üstündeki beyaz güvercin*... Böyle bir şey söylemesi çok tuhaf."

Müfettiş Huish, "Bildiğimiz kadarıyla orada ne direk var, ne de güvercin," dedi. "Ama yine de Tina için bir anlam taşıyor olsa gerek, en azından bilinçaltında. Tabii bunun katil ile ilgisi olması da şart değil. Kim bilir o sırada aklından neler geçiyordu."

Calgary bir süre sesini çıkarmadı. Uzun uzun düşündü.

Sonra birden, "Micky'yi tutukladınız mı?" diye sordu.

"Yirmi dört saatlik gözaltından sonra mahkemeye sevk edilecek."

Huish yüzünde tuhaf bir ifadeyle Calgary'yi süzdü.

"Bu Micky denilen delikanlı korkarım *sizin* şüphelendiğiniz kişiyle aynı insan değil, öyle değil mi?"

"Evet," dedi Calgary. "Benim şüphelim Micky değildi. Şimdi bile... hiç bilemiyorum." Ayağa kalktı. "Aslına bakarsanız yanılmadığımdan da eminim. Ama sizi buna inandıracak durumda değilim, çünkü elimde kanıt yok. Oraya gidip hepsiyle yeniden görüşmem gerekiyor."

"Neyse, kendinize dikkat edin Doktor Calgary. Bu arada, *sizin* tahmininiz neydi, öğrenebilir miyim?"

"Size bu cinayetin bir ihtiras cinayeti olduğunu söylesem, sizin için bir anlamı olur mu, müfettiş?"

Huish'in kaşları çatıldı.

"Birçok ihtiras türü vardır Doktor Calgary, kin, nefret, korku, hırs... hangisi?"

"İhtiras derken bu sözcüğün gerçek sözlük anlamını kastetmiştim. Tutkulu bir aşk!"

"Leo ile Gwenda'yı kastediyorsanız, biz de bunu düşündük ama kanıt bulamadık."

Calgary, "Bu, çok daha karmaşık bir durum," dedi.

24. BÖLÜM

Arthur Calgary, Güneş Burnu'na vardığında yine ilk gelişinde olduğu gibi karanlık basmak üzereydi. Evin kapısını çalarken, Yılan Burnu diye düşünüyordu.

Sanki oraya geldiği o ilk akşam yeniden yaşanıyordu. Kapıyı açan yine Hester oldu. Yüzünde aynı meydan okuyan ifade, aynı hüzün, aynı umutsuzluk vardı. Onun hemen arkasında antrede ise yine aynı uyanık, tetikte bekler haliyle ve kuşkulu gözlerle onu süzen Kirsten Lindstrom duruyordu. Sanki tarih tekerrür ediyordu.

Ama sonra bu görüntü değişti. Hester'ın yüzündeki kuşku ve umutsuzluk silindi, yerini tatlı ve cana yakın bir gülüşe bıraktı.

"*Siz* misiniz? Geldiğinize o kadar çok sevindim ki," dedi.

Calgary kızın elini ellerinin arasına aldı.

"Babanızla görüşmek istiyordum. Yukarıda kütüphanede mi?"

"Evet. Evet, Gwenda ile birlikteler."

O sırada Kirsten Lindstrom yanlarına yaklaştı.

"Yine neden geldiniz? Bütün bu felaketler, başımıza açtığınız belalar yetmedi mi? Şu halimize bakın. Hester'ın ve Bay Argyle'nin hayatları mahvoldu ve iki de ölüm. İki. Philip ile küçük Tina! Bütün bunlar sizin yüzünüzden, hepsi sizin yüzünüzden oldu!"

Calgary, "Tina henüz ölmedi," dedi. "Ayrıca burada yapmam gereken bir iş daha var. Ben başladığım işi yarım bırakmam."

Kirsten merdivene doğru gitmesini engellemek istercesine karşısına dikildi.

"Ne yapacaksınız ki?"

"Başladığım işi bitireceğim," diyen Calgary yavaşça elini Kirsten'in omzuna götürerek kadını yana itti. Merdivenlerden çıkmaya başladı. Hester da arkasından geliyordu. Calgary geriye dönerek, "Siz de gelin Miss Lindstrom," dedi. "Hepinizi bir arada istiyorum. Söyleyeceklerim hepinizi ilgilendiriyor."

Kütüphanede Leo Argyle masasının başında oturuyordu. Gwenda da şöminenin karşısında çömelmiş, gözlerini kor ateşe dikmişti. Calgary'nin içeri girmesiyle birlikte her ikisi de şaşkınlıkla irkildiler.

"Haber vermeden geldiğim için bağışlayın. Böyle birden içeri girmemin uygun olmadığının farkındayım ama biraz önce iki bayana da söylediğim gibi başladığım işi bitirmeye geldim." Etrafına bakındı. "Bayan Durrant hâlâ burada mı? Onun da burada olmasını isterdim."

Leo, "Sanırım odasında yatıyordur. Acısı çok büyük, dayanması çok zor," dedi.

"Yine de kendisinin burada olmasını isteyeceğim," diyen Calgary, Kirsten'e dönerek ekledi. "Onu buraya getirebilir miydiniz, acaba?"

Kirsten asık bir suratla, isteksizce, "Gelmek istemeyebilir," dedi.

"Kocasının ölümüyle ilgili bazı şeyler anlatacağımı söyleyin."

Hester söze karıştı. "Haydi git Kirsty. Bu kadar kuşkucu olma, bizi de daha fazla korumaya kalkma. Doktor Calgary'nin ne söyleyeceğini bilmiyorum ama hepimizin burada olması gerekiyor."

"Nasıl isterseniz," diyen Kirsten odadan çıktı.

Leo şöminenin diğer tarafındaki koltuğu işaret ederek, Calgary'ye, "Lütfen oturun," dedi. Calgary oturdu.

Leo Argyle kısa bir tereddüdün ardından çekinerek, "Doktor Calgary, eğer size 'Keşke buraya hiç gelmemiş olsaydınız,' dersem, beni bağışlarsınız, değil mi?" diye ekledi.

Hester hiddetle atıldı. "Bu haksızlık, çok büyük haksızlık."

Doktor Calgary, "Neler hissettiğinizi çok iyi anlıyorum," dedi yaşlı adama dönerek. "Ben de sizin yerinizde olsaydım aynı şeyleri hissederdim. İnanın kısa bir süre için de olsa bu görüşünüzü ben de paylaştım, sizinle aynı şeyleri hissettim ama başka şekilde davranmam olanaksızdı."

O sırada Kirsten odaya döndü.

"Mary de geliyor," dedi.

Sessizce Mary'yi beklemeye başladılar. Sonunda Mary Durrant da geldi. Onu daha önce hiç görmemiş olan Calgary kadını dikkatle inceledi. Mary sakin görünüyordu, kendini toparlamış gibiydi. Üzerine şık ama sade bir elbise giymiş, saçlarını düzgünce taramıştı. Yalnızca yüzü maske takmışçasına ifadesizdi; uykuda yürür gibi bir hali vardı.

Leo Argyle kızını Calgary'yle tanıştırdı. Genç kadın hafifçe başını eğerek selam verdi.

Calgary, "Geldiğiniz için teşekkür ederim Bayan Durrant," dedi. "Söyleyeceklerimi duymak isteyeceğiniz kanısındayım."

Mary, "Öyle diyorsanız..." dedi. "Ama ne söylerseniz söyleyin bu Philip'i geri getirmeyecektir."

Mary bu sözlerin ardından herkesten uzakta, pencerenin yanındaki koltuğa gidip oturdu. Calgary çevresine bakındı ve açıklamalarına başladı.

"Öncelikle bir şeyi belirtmek isterim. Buraya ilk geldiğim gün, sizlere Jacko'nun suçsuzluğunu kanıtlayabileceğimi söylediğimde, bu sözlerim karşısındaki tepkiniz beni çok şaşırtmıştı. Adeta şok geçirmiştim. Sizi şimdi anlıyorum. O gün beni en çok etkileyen ise tam buradan ayrılacağım sırada bu kızcağızın –Hester'ı işaret etti– söy-

ledikleri oldu. Bana, 'Önemli olan adalet değil, suçsuzların başına gelenlerdir,' demişti. "Eski Ahit'in Eyüp kitabının" dilimize çevrilen son baskısındaki bir deyimi anımsattı bu bana: 'Suçsuzun çilesi.' Sizlere getirdiğim bu bilgi nedeniyle hepiniz acı çektiniz. Suçsuzların acı çekmemeleri gerekir. Suçsuzlar asla ıstırap çekmemeli. İşte buraya gelmemin, birazdan yapacağım açıklamanın nedeni de bu, suçsuzların ıstırabına son vermek."

Calgary bir an sustu. Odada çıt çıkmıyor, kimse konuşmuyordu.

Arthur Calgary kendinden emin bir havada ağır ağır konuşmaya devam etti.

"Buraya ilk geldiğimde verdiğim bilgi sizin için umduğum gibi müjdeli bir haber olmadı. Hepiniz, Jacko'nun suçlu olduğunu kabullenmiştiniz. Başka bir deyişle bu sonuç sizi *tatmin etmişti.* Bayan Argyle cinayetinin en iyi ve uygun çözümünün bu olduğu kanısındaydınız."

Leo, "Biraz ileri gitmiyor musunuz Doktor Calgary?" diye uyardı.

"Hayır, gerçek bu. Jacko'nun katil olarak hüküm giymesine sevinmiştiniz, çünkü dışarıdan bir yabancının içeri girip cinayeti işlemiş olma olasılığının olmadığının bilincindeydiniz. Ayrıca Jacko için gerekli gerekçeleri de bulabiliyordunuz. Jacko'nun akli dengesi yerinde değildi, ruhsal anlamda hastaydı, davranışlarını kontrol edemiyordu, dolayısıyla yaptığından sorumlu tutulamazdı. O her zaman sorun olan, potansiyel bir suçluydu! Bütün bunlar günümüzde sıklıkla kullanılan *hafifletici nedenler*! Siz onu suçlamadığınızı söylediniz Bay Argyle, hatta onun kurbanı olan annesinin bile yaşasa onu suçlamayacağını belirttiniz. Jacko'yu yalnızca bir tek kişi suçladı." Calgary Kirsten'e döndü. "Siz. Evet, onu siz suçladınız. Bana açıkça, Jacko'nun çok kötü, ahlaksız bir insan olduğunu söylediniz. Evet, aynen böyle demiştiniz. 'Jacko ahlaksızın tekiydi.'"

Kirsten Lindstrom, "Belki..." dedi. "Evet... belki... evet, söylemişimdir. Bu doğru da."

"Evet doğruydu. Jacko ahlaksızdı, kötüydü. Kötü olmasa, bütün bunlar da olmazdı. Bununla birlikte benim tanıklığımın Jacko'yu temize çıkardığını biliyorsunuz."

Kirsten, "Kanıtlar her zaman gerçeği göstermeyebilir," dedi. "O sırada beyin sarsıntısı geçirmiş, kısa süreli bir bellek yitimi yaşamışsınız. Bunun insanlar üzerinde ne gibi sonuçlar doğurabildiğini bilirim. Olayları anımsarlar, ama ayrıntılar bulanıktır, yanılabilirler."

Calgary, "Demek sizin çözümünüz bu?" dedi. "Siz hâlâ, cinayeti Jacko'nun işlediğine ve bir şekilde kendini temize çıkarmak için sahte bir tanık ayarlayabildiğine inanıyorsunuz. Öyle mi?"

"Ayrıntıları bilemem. Ama dediğiniz gibi olmuş olabilir. Ben hâlâ onun yaptığı kanısındayım. Bütün bu acıların, bu ıstırabın, o korkunç cinayetlerin –evet bu feci ölümlerin– tek sorumlusu *Jacko*."

Hester, "Ama Kristen," diye haykırdı. "Sen Jacko'yu çok severdin?"

"Belki, evet belki ama yine de aynı şeyi söylüyorum: Jacko ahlaksızdı."

Calgary, "Sanırım bu noktada çok haklısınız," dedi. "Ama bir yandan da haksızsınız. Belleğimi yitirmiş olup olmamamın hiçbir önemi yok, bilincim tamamıyla yerinde. Bayan Argyle'nin öldürüldüğü o akşam, Jacko'yu tam sözünü ettiğiniz saatte arabama almıştım. O akşam, bunu üzerine basa basa söylüyorum, Jacko Argyle'nin annesini o saatte öldürmesine kesinlikle olanak yoktu. Jacko'nun iddiası doğruydu ve kanıtı da sağlamdı."

Leo huzursuz olmuşçasına kıpırdandı.

Calgary açıklamalarını sürdürdü. "Durmadan aynı şeyleri tekrarladığımı söyleyeceksiniz, değil mi? Pek aynı şey değil bu. Üzerinde durmamız gereken başka noktalar var. Müfettiş Huish'ten öğrendiğime göre Jacko tutuklandığında kendinden çok emin, hatta

kuşlalı denilecek bir tavır içindeymiş. Suçsuzluğunun kanıtını ileri sürerken *bunun gerekeceğini tahmin etmiş, yeri ve saati önceden hazırlamış* gibi bir hali varmış. Bunun üzerine müfettişin bu söyledikleri ile suçlu tiplerin sınırları konusunda engin deneyimi olan Doktor MacMaster'la yapmış olduğum konuşmanın arasında bir bağlantı olduğunu fark ettim. Doktor bana Jacko'nun cinayete eğilimli tipik bir suçlu olduğunu, ancak bunu gerçekleştirebilmiş olmasının onu çok şaşırttığını söyledi. Yine Doktora göre Jacko birini öldürmek isterse bunu kendisi yapmaz, *başka birini* bunu yapmaya ikna ederdi. Bunun üzerine kendi kendime düşündüm. Acaba Jacko'nun o akşam bir cinayet işleneceğinden haberi var mıydı? Eğer öyleyse kendisini temize çıkarmak için özellikle bir kanıt ayarlamış olmaz mıydı? Ve Bayan Argyle'yi *başka birinin* öldürmüş olması gerekiyordu. Jacko ile işbirliği yapan birinin... Bu da demek oluyordu ki Jacko, Bayan Argyle'nin öldürüleceğini biliyordu ve onu öldürecek olan kişinin de kendisini azmettirici olarak ele vermeyeceğinden emindi."

Calgary, Kirsten Lindstrom'a döndü.

"*Siz de böyle düşünüyordunuz, değil mi? Hâlâ da böyle düşünüyorsunuz ya da düşünmek istiyorsunuz*? Bayan Argyle'yi sizin değil Jacko'nun öldürdüğünü düşünüyorsunuz. Siz yalnızca onun etkisiyle onun isteğini yerine getiren bir aracısınız, böyle hissediyorsunuz, değil mi? Bu yüzden de suçu tamamıyla *onun* üzerine yıkmak istiyorsunuz?"

"Ben mi? Ben ha? Ne diyorsunuz siz?"

"Söylemek istediğim şu, Miss Lindstrom. Bu evde, Jacko Argyle'nin suç ortağı olabilecek nitelikte tek bir kişi var, o da *sizsiniz*, Miss Lindstrom. Jacko'nun, orta yaşlı kadınları baştan çıkarmak konusunda oldukça büyük bir ünü var. Ve bu gücünü bilinçli bir şekilde kullanmaktan da çekinmiyordu. Kadınları kandırmak ve kendine inandırmak konusunda çok ustaymış." Calgary öne doğru eğildi. "Sizinle de aşk yaşadı, değil mi Miss Lindstrom?" Sesi son

derece yumuşak ve kibardı. "Sizi, size âşık olduğuna, sizinle evlenmek istediğine inandırdı, değil mi? Bu iş hallolduktan sonra annesinin parası ile evlenip uzaklara gideceğinize. Söylediklerim doğru, değil mi?"

Kirsten şaşkınlıktan donup kalmış bir halde Calgary'ye bakıyordu. Konuşmuyordu. Adeta taş kesilmişti.

Calgary açıklamalarını sürdürdü. "Soğukkanlılıkla, acımasızca, kasten işlenmiş vahşi bir cinayetti bu. O akşam Jacko çaresizlik içinde buraya geldi, paraya gereksinimi vardı. Tutuklanmaktan, hapse girmekten korkuyordu. Bayan Argyle istediği parayı vermeyi reddetti. Jacko da bunun üzerine size geldi."

Kirsten Lindstrom hiddetle atıldı.

"Yani kendi param dururken, Bayan Argyle'nin parasını çalıp Jacko'ya verdiğimi mi sanıyorsunuz?"

Calgary, "Hayır," dedi. "Eğer kendi paranız olsaydı, hiç kuşkusuz verirdiniz. Ama ben olduğunu sanmıyorum... Aslında Bayan Argyle'nin sizin adınıza bankaya yatırdığı para size hatırı sayılır bir gelir sağlıyordu. Ne var ki Jacko bunu çoktan yiyip bitirmişti. Sizi son kuruşunuza kadar sömürmüştü. O akşam o kadar perişandı ki... Bayan Argyle, kocasının yanına çıkınca, siz de evden çıkıp, dışarıda –sizi beklediği bahçede– Jacko ile buluştunuz. Size ne yapmanız gerektiğini anlattı. Önce parayı alıp ona verecek sonra da bu hırsızlık ortaya çıkmadan Bayan Argyle'yi öldürecektiniz. Aksi takdirde Bayan Argyle bu hırsızlığı kesinlikle bağışlamayacaktı. Jacko size bunun çok kolay olacağını söyledi. Kadının başına şömine maşası ile vurduktan sonra hırsızlık süsü vermek için birkaç çekmeceyi açmanız yeterli olacaktı. Böylece dışarıdan biri gelip, Bayan Argyle'yi öldürmüş, parasını alıp kaçmış havası yaratılmış olacaktı. Bayan Argyle'nin başına bir kez hızla vurduğunuz takdirde onun hiçbir şey hissetmeyeceğine, canının yanmayacağına, ölümün ani olacağına da sizi inandırdığına eminim. Jacko tabii bu arada kendisi için de güve-

nilir bir tanık ayarlayacağını söyledi. Ancak sizin çok dikkatli olup bu işi muhakkak belirttiği saatler arasında yapmanız gerekiyordu. Yani yedi ile yedi buçuk arasında."

Kirsten titremeye başlamıştı. "Bu doğru değil," dedi. "Siz aklınızı kaçırmışsınız, nasıl böyle şeyler söylersiniz." İlginç ama sesi hiç de öfkeli değildi. Tam tersine, tuhaf bir şekilde duygusuz ve yorgundu. "Söylediklerinizi doğru olsaydı, Jacko'nu suçlanıp hapse girmesine göz yumar mıydım hiç?"

Calgary, "Ah, evet," dedi. "Sonuçta size güvenilir bir tanığı olduğunu söylemişti. Onun tutuklanacağını sonra da tanığı sayesinde suçsuzluğunun ortaya çıkacağını ve serbest kalacağını umuyordunuz. Sanırım planınız buydu."

"Peki, ama suçsuzluğu kanıtlanmayınca sizce onu kurtarmaya çalışmaz mıydım?"

"Belki, belki... yapardınız bunu. Belki kurtarırdınız. Ama bu arada hiç beklemediğiniz bir şey oldu. Cinayetin ertesi günü *Jacko'nun karısı ortaya çıktı*. Onun evli olduğundan haberiniz yoktu. Kızcağız, sizi inandırıncaya kadar, defalarca aynı şeyi tekrarlamak zorunda kaldı. O anda tüm dünyanız yıkılmıştı. Jacko'yu gerçek yüzüyle görmeye başladınız: kalpsiz, düzenbaz, ahlaksız, size karşı en ufak bir sevgisi olmayan bir çıkarcıydı. Size ne yaptığını, sizi kullandığını anladınız."

Kirsten Lindstrom, birden konuşmaya başladı. Sözcükler ağzından birbiri ardına dökülüyordu.

"Onu seviyordum... Bütün kalbimle seviyordum. Ne kadar budalaymışım; her şeye inanan orta yaşlı, aptal, düşkün bir kız kurusundan başka bir şey değilmişim. Beni kendine öyle inandırmıştı ki başka hiçbir şey düşünemiyordum. Genç kızlardan hiç hoşlanmadığını söylerdi. Sonra söylediği şeylerin hepsini anlatamam ki... Onu sevdim, çok sevdim. Sonra o adi, aptal, şıllık karısı pis pis sırıtarak çıkageldi. Bayağı şey! O zaman her şeyin yalan olduğunu anladım,

ahlaksız... Kötülük, hep kötülük... Bütün bunlar *onun* kötülüğüydü, benim değil..."

Calgary, "Buraya geldiğim akşam, korkulu bir haliniz vardı," dedi. "Korkuyordunuz, değil mi? Olabileceklerden korkuyordunuz. Diğerleri için korkuyordunuz. Çok sevdiğiniz Hester için, sadakatle bağlı olduğunuz Leo için korkuyordunuz. Belki de onların başına gelebilecekleri gördünüz? Ama aslında en çok *kendiniz* için korkuyordunuz. Bakın korku sizi nerelere sürükledi... Bu korku size iki cinayetten daha sorumlu hale getirdi."

"Yani Philip ile Tina'yı da mı benim öldürmüş olduğumu mu söylemek istiyorsunuz?"

"Evet, aynen öyle. Philip'i öldürdünüz ama Tina yaşıyor."

Kirsten'in büyük bir çaresizlik içinde omuzları çöktü.

"Demek Tina size kendisini benim bıçakladığımı söyledi? Farkına vardığını sanmıyordum. Çılgına dönmüştüm. Tehlike giderek yaklaşıyor, yaklaşıyordu..."

"Tina kendine geldiğinde ne dedi, biliyor musunuz? Size söyleyeyim. 'Fincan boştu.' dedi. Ne demek istediğini anladım tabii. Tina sizi Philip'in kapısında gördü. Philip'i öldürdükten sonra tepsiyi alıp odadan *çıkmıştınız*. Halbuki Tina'yı fark edince hemen geri dönüp tepsiyi *içeri* götürüyormuş gibi bir tavır takındınız. Tina, Philip'in cesediyle karşılaşmış olmanın şokunu atlatamamış olmasına rağmen yere düşen fincanın boş olduğunu ve yerde hiç kahve lekesi olmadığını fark etmişti. Hastanede de bilinci yerine gelir gelmez bunu anımsadı."

Tam o anda Hester söze karıştı. "Ama. Kirsten, Tina'yı bıçaklamış olamaz!" diye bağırdı. "Tina merdivenlerden inmiş, Micky'nin yanına gidiyordu. Hiçbir şeyi de yoktu."

Calgary, "Sevgili yavrum," dedi. "Bıçaklanan insanlar çoğu kez bunun farkına bile varmaz bir süre yürüyebilirler! Hatta bir yolu baştan sona yürüyebilenleri bile görülmüştür. Tina da yaşadığı şo-

kun etkisiyle bıçak darbesini hissetmemiş, yalnızca sırtında hafif bir sızı, bir ağrı hissetmiş olabilir." Calgary yeniden Kirsten'e dönerek ekledi. "Sonra da o bıçağı ustalıkla Micky'nin cebine attınız. İşte bu hepsinden iğrenç bir davranıştı."

Kirsten ellerini iki yana açarak yalvarırcasına, "Ne yapabilirdim, elimde değildi... elimde değildi..." diye haykırdı. "Çözüme o kadar yaklaşmışlardı ki... herkes bir şeyler sezmeye başlamıştı. Philip anlamıştı, Tina ise o akşam Jacko ile bahçede, mutfak kapısının önünde konuştuklarımızı duymuş olabilirdi. Hepsi artık anlamaya başlıyorlardı... Ben ise güvende olmak istiyordum. Çok istiyordum bunu ama *insan asla güvende olamıyor*." Kirsten'in elleri yanına düştü. "Tina'yı öldürmek istemiyordum aslında. Philip'e gelince..."

Mary Durrant ayağa kalktı. Ağır ağır ama kararlı adımlarla ilerledi.

"Demek Philip'i sen öldürdün?" diye haykırdı. "Philip'i sen öldürdün?"

Ve sonra birden dişi bir panter gibi Kirsten Lindstrom'un üzerine atıldı. Gwenda, ondan hiç beklenilmeyen bir çeviklikle yerinden fırlayıp Mary'yi tuttu. Calgary de ona yardım etti ve genç kadını geri çekmeyi başardılar.

Mary hâlâ, "Sen... sen!" diye haykırmayı sürdürüyordu.

Kirsten Lindstrom, Mary'ye baktı.

"*Kocanın* onu hiç ilgilendirmeyen şeylere burnunu sokması üstüne vazife miydi?" dedi. "Neden etrafta dolaşıp, sorular sordu? Onu kimse tehdit etmiyordu ki. Bu *onun için* ölüm kalım meselesi de değildi. Yalnızca kendince eğlence arıyordu!" Sonra arkasını dönüp ağır ağır kapıya doğru yürüdü. Odadakilere bakmadan çıkıp gitti.

Hester bağırdı. "Durdurun onu! Onu durdurmalıyız."

Leo Argyle, "Bırak gitsin Hester," dedi.

"Ama kendini öldürecek."

Calgary, "Bunda kuşkuluyum. Hiç sanmam," dedi.

Leo Argyle, "Çok uzun zamandan beri birlikteydik, en yakın dostumuzdu Kirsty. Sadık ve özverili... Oysa şimdi!"

Gwenda, "Sizce teslim olacak mı?" diye sordu.

Calgary, "Bence en yakın istasyondan trene binip Londra'ya gidecektir," dedi. "Ancak tabii pek fazla uzaklaşamayacak. Onu kısa zamanda bulacaklardır."

Leo Argyle, "Sevgili Kirsty..." dedi. "Öyle sadıktı, hepimize karşı o kadar iyiydi ki." Sesi titriyordu. Şoktaydı.

Gwenda, onu kolundan tutarak kendine gelmesi için sarstı.

"Nasıl böyle bir şey söyleyebilirsin Leo? Bu kadının hepimize yaptıklarını düşün? Bize neler yaşattıklarını... Çektiğimiz çileyi..."

Leo, "Biliyorum," dedi. "Ama onun da en az bizim kadar acı çektiğinden eminim, bunu sen de biliyorsun. Kim bilir belki de bu evde hepimizin üzerine çöken o kara bulutlar *onun* ıstırabı, *onun* acılarıydı."

"Onun umurunda bile değildi. Eğer gerçek açığa çıkmamış olsaydı, belki de ömrümüzün sonuna kadar bu ıstırabı yaşayacaktık. Kurtuluşumuzu Doktor Calgary'ye borçluyuz."

Gwenda, Doktor Calgary'ye minnettarlıkla baktı.

Calgary, "Neyse..." dedi. "Geç olsa da hiç değilse bir yardımım dokundu."

Mary acı acı, "Hem de çok geç!" dedi. "Çok geç! Tanrım! Neden... neden gerçeği daha önce anlayamadık? *Tahmin edebilmeliydik* bunu!" Hester'a dönerek haykırdı. "Ben hep *senin* suçlu olduğunu sanmıştım. Hep senin olduğunu düşünmüştüm."

Hester, Calgary'ye döndü ve, "Ama o... yalnızca o, öyle düşünmedi, benim suçsuz olduğuma inanmıştı," dedi.

Mary Durrant iç çekerek, sakin bir sesle, "Keşke ben de ölseydim," diye mırıldandı.

"Sevgili yavrum, keşke sana yardım edebilseydim," dedi Leo.

"Bana bundan böyle kimse yardım edemez. Bütün bu olanlar Philip'in hatası. Buradan ayrılmak istemedi. Kalmak istedi, bu işe burnunu soktu. Ne oldu?... Kendini öldürttü işte." Mary etrafına bakındı. "Hiçbiriniz anlamıyorsunuz bunu." Sonra ağır ağır kapıya gitti ve odadan çıktı.

Calgary ve Hester da onu izlediler. Calgary tam kapıdan çıkarken başını çevirip arkasına baktığında Leo'nun kolunu Gwenda'nın omzuna attığını gördü.

Hester, "Biliyor musun, Kirsty beni uyarmıştı," dedi. Gözleri dehşetle kocaman açılmıştı. "En başından beri bana kendisine güvenmememi, ötekilerden çekindiğim kadar, kendisinden de korkmamı söylemişti..."

Calgary, "Artık unut bunları Hester," dedi. "Artık yapman gereken yalnızca bu. *Unutmak*. Artık hepiniz özgürsünüz. Suçsuzlar artık suçluluk kuşkusu içinde yaşayıp, ıstırap çekmeyecekler."

"Ya Tina? İyileşecek mi? Ölmeyecek değil mi?"

"Öleceğini sanmıyorum. Tina, Micky'ye âşık, değil mi?"

Hester şaşırarak, "Sanırım olabilir," dedi. "Bu daha önce hiç aklıma gelmemişti. Hep onların kardeş olduğunu düşündüm. Ama bildiğiniz gibi aslında kardeş değiller."

"Bu arada sana bir şey sormak istiyorum Hester. Tina, '*Direğin üstündeki güvercin*,' derken neyi kastetmiş olabilir. Bu sözcüklerin sence bir anlamı var mı?"

"Direğin üstündeki güvercin mi?"Hester kaşlarını çattı. "Pek yabancı gelmedi bana. '*Enginlere açılırken biz, direğin üstündeki güvercin, ağladı, ağladı, ağladı*,' böyle bir şeydi sanırım."

"Olabilir."

"Bu bir çocuk şarkısı. Biz küçükken Kirsten çok söylerdi. Yalnızca bir parçasını anımsayabiliyorum. '*Sağımda durur sevdiğim.*'

ve bir şeyler, bir şeyler. '*Sevgili güzel tatlı kız. Burada değilim. Yerim yok, Yurdum Yok. Ne denizde ne karada. Belki... belki yalnız senin kalbinde yerim...*' İşte öyle bir şeydi."

"Anlıyorum," dedi Calgary. "Anlıyorum, evet, anlıyorum..."

Hester, "Belki evlenirler," dedi. "Tabii Tina iyileşince. Birlikte Kuveyt'e de giderler. Tina her zaman sıcak bir ülkede yaşamayı isterdi. Basra Körfezi sıcakmış, doğru değil mi?"

"Hem de gereğinden fazla."

"Tina için hiçbir yer çok sıcak olamaz."

Calgary, Hester'ın elini avuçlarının arasına aldı.

"Artık sen de mutlu olabilirsin sevgili Hester." Gülümsemeye çalıştı. "O genç doktorla evlenip yuvanı kurar, bu kâbuslardan, bu korkunç ıstıraptan sonsuza dek kurtulmuş olursun."

Hester şaşkınlık içinde, "*Don* ile evlenmek mi? diye haykırdı. "*Don* ile kesinlikle evlenmeyeceğim."

"Ama onu seviyorsunuz?"

"Hayır. Onu gerçekten sevdiğimi hiç sanmıyorum... Yalnızca sevdiğimi sanmışım. Bana, inanmadı. Benim suçsuz olduğumu *anlayamadı*. Beni tanımalıydı, anlamalıydı." Arthur Calgary'ye döndü. "Ama sen benim suçsuz olduğumdan emindin. Bunu *anlayabildin*. Ben seninle evlenmek isterim, Arthur."

"Ama Hester, ben senden çok yaşlıyım. Gerçekten de benimle..."

Hester birden kuşkuyla sordu.

"Yani... beni istemiyor musun?"

"İstemez olur muyum hiç!"

BİTTİ

